

národní
úložiště
šedé
literatury

Mladá generace v Jihočeském kraji - 2016

Český statistický úřad
2017

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-374040>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 11.07.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

MLADÁ GENERACE V JIHOČESKÉM KRAJI 2016

Lidé a společnost

České Budějovice, 31. 10. 2017

Kód publikace: 330206-17

Č. j.: 107 / 2017 – 73

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Českých Budějovicích

Ředitel odboru: Jana Sedláčková

Kontaktní osoba: Irena Votrubová, e-mail: irena.votrubova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	6
Shrnutí hlavních poznatků.....	7
1. Demografické charakteristiky.....	10
Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří	10
Narození a jejich struktura	13
Potraty	16
Úmrtnost, příčiny úmrtí, naděje dožití	17
Sňatky	18
Rozvody	20
Stěhování	21
Cizinci	22
Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra)	23
Projekce obyvatelstva do roku 2050	27
2. Vzdělání a vzdělávání	29
Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání	29
Mateřské školy.....	32
Základní školy.....	34
Střední školy	36
Konzervatoře	41
Vyšší odborné a vysoké školy.....	41
3. Ekonomická aktivita	45
Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS)	45
Zaměstnaní podle vzdělání, postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání	46
Dojíždka do zaměstnání (podle SLDB 2011)	49
Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců	50
Uplatnění absolventů na trhu práce	52
Nezaměstnaní podle věkových skupin	54
4. Zdravotní péče	57
Zdravotní stav	57
Praktičtí lékaři pro děti a dorost	60
Hospitalizovaní v nemocnicích podle věku	62
Dětské domovy pro děti do 3 let	63
Nemocenské pojištění	63
5. Sociální služby	64
Uživatelé sociálních služeb	64
Dávky státní sociální podpory a péčovské péče, příspěvek na péči.....	64
Pěstounská péče a ústavní výchova	65
Sirotčí důchody.....	66
Držitelé průkazů zdravotně postižených	67
6. Domácnosti a bydlení.....	68
Struktura domácností	68
Rodinné domácnosti	70
Domácnosti mladých jednotlivců	72
Bydlení mladé generace	74

7. Volnočasové aktivity	78
Základní umělecké školy.....	78
Školní družiny, kluby a střediska volného času	79
Využívání informačních technologií	80
Veřejné knihovny.....	83
Sport	83
8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody	85
Kriminalita	85
Závislosti	87
Dopravní nehody.....	91
9. Volby	93
Volby do zastupitelstva kraje.....	93
Volby do obecních zastupitelstev	94
Tabulková příloha	99

Seznam přílohových tabulek

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016	100
Vybrané ukazatele podle okresů Jihočeského kraje v roce 2016	112
Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2007 a 2016.....	115
Vybrané ukazatele podle SO ORP Jihočeského kraje v roce 2016.....	116
Vývoj vybraných ukazatelů v Jihočeském kraji	120
Živě narození podle věku matky, legitimacy a věku otce v Jihočeském kraji v roce 2016.....	125
Základní výsledky projekce obyvatelstva Jihočeského kraje	126
Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání v Jihočeském kraji (duben 2016)	127
Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních v ČR s bydlištěm v Jihočeském kraji v roce 2015.....	128
Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Jihočeském kraji	129

Kartogramy

1. Demografické charakteristiky

Ktg. 1.1	Změna podílu osob ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016	10
Ktg. 1.2	Osoby ve věku do 29 let podle obcí a SO ORP Jihočeského kraje k 31. 12. 2016	12
Ktg. 1.3	Index stáří podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016.....	12
Ktg. 1.4	Děti narozené matkám ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v roce 2016	14
Ktg. 1.5	Naděje dožití mužů při narození podle SO ORP v období 2012–2016.....	17
Ktg. 1.6	Naděje dožití žen při narození podle SO ORP v období 2012–2016.....	18
Ktg. 1.7	Ženichové ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016	19
Ktg. 1.8	Nevěsty ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016.....	20
Ktg. 1.9	Přírůstek/úbytek stěhováním obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016	21
Ktg. 1.10	Cizinci ve věku do 29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016.....	22
Ktg. 1.11	Osoby v manželství ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011.....	23
Ktg. 1.12	Věřící obyvatelé ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	25
Ktg. 1.13	Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	27

2. Vzdělání a vzdělávání

Ktg. 2.1	Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	31
Ktg. 2.2	Věková struktura dětí v mateřských školách a žádosti o přijetí podle krajů ve školním roce 2016/17	33
Ktg. 2.3	Děti v mateřských školách podle obcí Jihočeského kraje ve školním roce 2015/16.....	34
Ktg. 2.4	Žáci v základních školách podle obcí Jihočeského kraje ve školním roce 2015/16.....	35
Ktg. 2.5	Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy podle obcí Jihočeského kraje ve školním roce 2015/16....	36
Ktg. 2.6	Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR) podle krajů k 31. 12. 2016	44

3. Ekonomická aktivita

Ktg. 3.1	Uchazeči o zaměstnání ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016	55
Ktg. 3.2	Nezaměstnanost osob ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016.....	56

4. Zdravotní péče

Ktg. 4.1	Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Jihočeského kraje k 31. 12. 2015	60
Ktg. 4.2	Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2015	61

6. Domácnosti a bydlení

Ktg. 6.1	Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	70
Ktg. 6.2	Neúplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	71
Ktg. 6.3	Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	73

9. Volby

Ktg. 9.1	Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016	94
Ktg. 9.2	Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014	95
Ktg. 9.3	Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014	97
Ktg. 9.4	Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014	98

Úvod

Zpracovaná publikace je dalším podrobným pohledem na vývoj obyvatelstva kraje. Tentokrát jsme se zaměřili na jeho nejmladší část, která se bude v příštích letech podílet na rozvoji našeho kraje. V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva, přičemž neustále roste podíl starších lidí na celkové populaci. Právě proto je vhodné zaměřit pozornost na problematiku mladé generace a upozornit na některé vývojové tendence a vazby. V této publikaci jsme se snažili shromáždit dostupné statistické údaje o mladé generaci nejen za kraj jako celek, ale tam, kde to bylo možné, jsme zařadili data i ve větším územním detailu.

Předkládaný materiál se snaží komplexnějším statistickým obrazem popsat postavení mladé generace v Jihočeském kraji a jeho vývoj v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klade důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Pojem mladá generace není v této analýze striktně věkově vymezen. Na základě zmapovaných dat jsme se rozhodli, že za mladou generaci budeme v této publikaci považovat osoby ve věku do 29 let, tedy do doby, kdy její příslušníci mají již ukončené období přípravy na povolání, vstupují do pracovního života a někteří zakládají rodiny.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj porodnosti, sňatečnosti a rozvodovosti, migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností juniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o juniory. Zabývali jsme se však také aktivitami juniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi juniory, nevyhnuli jsme se ani zobrazení některých sociálně-patologických jevů.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o mladé generaci a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2016. Proto jsme mohli v některých oblastech zpracovat hodnocení pouze do roku 2015. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat jak z obsahového, tak z územního hlediska je Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo Výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ zde také najdete poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, České správy sociálního zabezpečení, Ústavu zdravotnických informací a Ministerstva zdravotnictví.

Obdobný materiál byl zpracován ve všech krajích České republiky, společně však bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Jihočeského kraje v rámci České republiky v roce 2016. Pro snazší srovnání vývoje v jednotlivých krajích má tabulková část sjednocený obsah. V příloze jsme shromáždili vybrané ukazatele v členění podle krajů, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje.

Tabulky a grafy v textové části, u kterých není výslovně definována územní příslušnost, se vztahují k území Jihočeského kraje.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2017. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- V průběhu let se v kraji postupně snižovalo zastoupení mladé věkové skupiny do 29 let, v roce 2016 byli mladí lidé zastoupeni v jihočeské populaci z 31,7 %, což odpovídá celkové situaci v České republice.
- Během posledních 10 let se počet mladých obyvatel kraje snížil o více než 20 tisíc, přičemž děti ve věkové kategorii do 14 let přibývalo (+7,5 tisíce). Příznivě se tak projevila zvýšená porodnost v kraji (od roku 2008). Naopak mladých lidí ve věku 15–29 let v kraji v posledních 10 letech ubylo o téměř 28 tisíc.
- Zvyšuje se průměrný věk obyvatelstva od roku 2001 o necelé 4 roky. Ženy se všeobecně dožívají vyššího věku, rozdíl mezi průměrným věkem žen a mužů v roce 2016 byl 2,6 roku ve prospěch žen.
- S věkovým rozložením v kraji koresponduje index stárí, který vyjadřuje poměr věkové kategorie nad 65 let a dětské kategorie do 14 let. Před patnácti lety převyšoval počet dětí počty obyvatel starších 65 let a index stárí měl hodnotu 84,0 v roce 2007 se tento poměr vyrovnal a v roce 2016 měl již hodnotu 122,9.
- Na území Jihočeského kraje se začaly počty narozených dětí zvyšovat od roku 2008, kdy byla porodnost za posledních 15 let nejvyšší. V roce 2016 se v kraji živě narodilo 6 747 dětí, mladým ženám do 29 let včetně se narodilo 45,6 % dětí.
- V Jihočeském kraji v roce 2016 zemřelo 77 mladých lidí ve věku do 29 let, což bylo nejméně ve sledovaném patnáctiletém časovém horizontu.
- Během let se prodlužuje tzv. naděje dožití. Chlapec, který se v Jihočeském kraji narodil v roce 2016, má před sebou průměrně 76,0 let života, jihočeská dívka pak 81,6 let. Mladý muž, kterému bylo 29 let, bude průměrně žít ještě 47,9 let, mladá žena ve stejném věku bude mít před sebou 53,1 let života.
- V roce 2016 byl průměrný věk ženicha při prvním sňatku v jižních Čechách 31,8 let, u nevěst 29,1 let. Mladí lidé postupně odkládají rozhodnutí o společné cestě životem do vyššího věku. Před patnácti lety byli snoubenci při prvním sňatku o více než 4 roky mladší.
- Mladí lidé ve věku 15–29 let byli v době SLDB 2011 v naprosté většině ještě svobodní (89,2 %), ženy tohoto věku žily v manželství o něco častěji (13,3 %) než mladí muži (6,2 %).
- Ve věkové skupině do 29 let byla česká národnost (69,4 %) nejčastěji zaznamenaná. Obyvatelé Jihočeského kraje ve věku do 29 let z téměř 50 % neuvedli svůj vztah k víře, 36,6 % v tomto věku uvedlo, že jsou nevěřící. (SLDB 2011)
- Ze zpracované projekce obyvatelstva vyplývá, že předpokládaný počet obyvatel ve věku do 29 let se bude postupně během let snižovat. Zatímco v roce 2016 tvořila tato věková skupina 31,7 % z celé populace Jihočeského kraje, v roce 2030 to bude 29,0 % a v roce 2050 pak 26,9 %.
- Mezi juniory ve věku 20–24 let a 25–29 let převažovaly osoby, které měly alespoň maturitu. Ve věkové skupině 25–29 let, kde již většina osob završila vzdělávací proces, mělo úplné střední vzdělání s maturitou (vč. vyššího odborného) víc než 40 % a vysokoškolské vzdělání 23 % osob. (SLDB 2011)
- Ve věkové skupině 25–29 let měly maturitu či vysokoškolský diplom častěji mladé ženy (73 %) než muži (56 %). Mezi muži bylo častější učňovské či střední vzdělání bez maturity (37 % mužů). (SLDB 2011)
- Vlivem demografického vývoje se v posledních deseti letech zvyšoval počet dětí v mateřských školách a od roku 2011/12 rostl i počet žáků základních škol. Nadále však klesá počet středoškoláků a od roku 2012 ubývá i studentů vysokých škol.
- V mateřských školách se snížil podíl dětí ve věku 4 a více let a naopak se zvýšil podíl dětí mladších tří let (14 % v roce 2016/17).
- Do první třídy základních škol nastupovala téměř čtvrtina dětí s odkladem školní docházky. Část dětí dokončovala povinnou školní docházku na víceletých gymnáziích.
- Ve struktuře žáků středních škol se zvyšoval podíl žáků gymnázií a klesal podíl žáků nástavbového studia a učňů. Na střední odborné školy s maturitou připadal stabilně největší podíl (44 %).
- Mezi jihočeskými studenty vysokých škol převažovaly ženy (57 %), preferován byl bakalářský studijní program (63 % studentů). Tři čtvrtiny studentů studovaly v prezenční formě studia. Více než dvě třetiny studentů vysokých škol tvořili mladí do 25 let, na studenty ve věku 30 a více let připadalo 14 %.

- Vzrůstající podíl žáků a studentů zejména mezi juniory do 25 let se promítá do poklesu míry ekonomické aktivity. Ta ve věkové skupině 15–19 let nedosahuje ani 10 %, ve věkové skupině 20–24 let je ekonomicky aktivních 40 % dívek a 60 % mužů, ve věkové skupině 25–29 let je ekonomicky aktivních 70 % mladých žen a víc než 90 % mladých mužů.
- Oproti celkové struktuře zaměstnaných je mezi mladými ve věku 25–29 let víc zaměstnanců a méně podnikatelů. Junioři častěji preferují zaměstnání v terciární sféře. Podle hlavních tříd zaměstnání je mezi mladými více specialistů a technických a odborných pracovníků. (SLDB 2011)
- Koncem roku 2016 tvořili absolventi škol a mladiství 4,6 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce. Z celkového počtu volných míst bylo 30 % vhodných pro absolventy škol.
- Uplatnění v praxi nacházejí hůře absolventi s výučním listem a absolventi středních odborných škol ukončených maturitou a odborným výcvikem. V mezikrajském srovnání je přitom jejich míra nezaměstnanosti jedna z nejnižších.
- Ve srovnání s podílem nezaměstnaných ve věku 15–64 let k 31. 12. 2016 byl podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–19 let nižší, podíl nezaměstnaných ve starších juniorských kategoriích však byl vyšší.
- O děti a mládež do věku dospělosti pečovalo v roce 2015 v Jihočeském kraji 119 samostatných ordinací lékařů pro děti a dorost. Některá pracoviště dětských lékařů provozují svoji lékařskou činnost v detašovaných pracovištích (v kraji 67). Jedna ordinace dětského lékaře měla v péči průměrně 680 pacientů.
- Z dat Národního zdravotnického informačního systému ČR vyplývá, že v roce 2015 bylo v ordinacích praktického lékaře pro děti a dorost v kraji registrováno celkem 114 393 pacientů. Z tohoto počtu bylo 6 346 dětí do 1 roku, 86 036 dětí ve věku 1–14 let a 22 011 juniorů starších 15 let.
- V roce 2015 bylo v Jihočeském kraji hospitalizováno celkem 26 672 pacientů ve věku do 29 let, kteří měli bydliště v Jihočeském kraji. Do počtu jsou započítány také nastávající mladé matky, případně poté jejich narozené děti, kterým je poskytována poporodní lékařská péče. Podíl nejmladších pacientů do jednoho roku z celkového počtu hospitalizovaných dětí a mladých lidí byl v kraji 26,3 %.
- U dětí a mladých lidí jsou častou příčinou pobytu v nemocnici různá poranění. Z celkového počtu hospitalizovaných juniorů bydlících v kraji, muselo pobývat v nemocnici 12,4 % z důvodu nějakého úrazu, případně otravy. Úrazové zranění s následnou hospitalizací se nejčastěji týkalo juniorů ve věku 15–24 let.
- Přes 94 % dětí, které se v kraji narodily, bylo kojeno. Z lékařských záznamů bylo zjištěno, že nejčastěji jsou novorozenci kojeni 3 až 5 měsíců.
- Z výběrového šetření EHIS 2014 vyplynulo, že nejčastějším chronickým onemocněním u mladých lidí v ČR jsou alergie. Mladí lidé v Jihočeském kraji však nejsou alergiemi tak zatíženi, podíly mladých jihočeských pacientů jsou výrazně pod celorepublikovými průměry.
- Ze zařízení sociálních služeb jsou juniory nejvíc využívána nízkoprahová zařízení pro děti a mládež. V roce 2016 poskytla v jižních Čechách služby 5,8 tis. osobám mladším 18 let (nejvíc mezi kraji ČR).
- V Jihočeském kraji pobíralo rodičovský příspěvek každý měsíc roku 2016 v průměru 16 tis. žen a 300 mužů, příspěvek na dítě 20 tis. příjemců. Nárok na porodné mělo 1,4 tis. rodin. Výdaje na tyto dávky v posledních osmi letech značně klesly.
- Výdaje na dávky péčovské péče, což je státem podporovaná forma náhradní rodinné péče, se proti roku 2008 téměř zdvojnásobily. Dvojnásobný je i počet dětí v náhradní rodinné péči, naopak počet dětí v ústavní péči se snižuje. V přepočtu na tisíc osob ve věku do 18 let bylo koncem roku 2016 v náhradní rodinné péči 9 dětí, nařízenou ústavní výchovu měly 2 děti.
- Počet osob pobírajících sirotčí důchod zvolna klesá, jeho průměrná výše se zvyšuje.
- Držitele průkazů osob se zdravotním postižením tvoří ze 4 % osob mladší 18 let, většinou s průkazem ZTP/P. V přepočtu na tisíc obyvatel ve věku 1–18 let vlastnilo tento průkaz 5 osob, průkaz ZTP 2 osoby.
- Při Sčítání v roce 2011 bylo v Jihočeském kraji sečteno 16 733 hospodařících domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let, které byly tvořeny jednou rodinou. Více než 9,5 tisíce těchto domácností mladých lidí bylo domácností jednotlivců. (SLDB 2011)
- V hospodařící domácnosti mladých lidí tvořené jednou úplnou rodinou žilo 29,2 % juniorů, neúplné rodiny byly zastoupeny z 13,5 %. (SLDB 2011)

- Mnoho lidí preferuje soužití jako nesezdaný pár a vytváří tzv. faktická manželství. Mladých domácností tohoto typu bylo v Jihočeském kraji zaznamenáno 2 381. Projevuje se tak tendence mladé generace odkládat uzavření sňatku nebo ho neuzavírat vůbec. (SLDB 2011)
- Téměř 70 % mladých domácností bydlelo v bytě, který se nacházel v bytovém domě. Častěji v takovém bytě žily neúplné rodiny. V bytě v rodinném domě žilo téměř 30 % domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let, o něco čteněji úplné rodiny. (SLDB 2011)
- Průměrná obytná plocha bytu, který pro své bydlení používaly mladé domácnosti, byla v době sčítání 57,3 m². Domácnosti s mladou osobou v čele nejčastěji obývaly byt se třemi obytnými místnostmi (včetně kuchyně) a nejčastější právní důvod užívání bytu byl vztah nájemný (40,9 %). (SLDB 2011)
- Počet žáků navštěvujících základní umělecké školy se v kraji meziročně mírně zvyšuje. V rámci dlouhodobějšího pohledu jsou téměř tři čtvrtiny žáků zaměřeny hudebně a zhruba 20 % žáků navštěvuje výtvarné obory. Nejméně žáků si vybírá obor literárně-dramatický.
- Pro uživatele ve věku 16–29 let je používání internetu dnes již naprostou samozřejmostí. Internet slouží pro mladé primárně jako prostředek ke komunikaci, zábavě a vyhledávání informací. V těchto aktivitách se Jihočeský kraj umístil na první pozici v rámci mezikrajského srovnání.
- Ze statistických údajů vyplývá, že podíl mládeže na páchání trestné činnosti činil v roce 2016 v Jihočeském kraji 2,2 % a v posledních letech s mírnými výkyvy výrazně klesá. Kriminalita dětí dosáhla v roce 2015 a 2016 nejnižších hodnot od roku 2009.
- Ve věku 15–24 let kouřilo v České republice 37 % mužů a 20 % žen, mezi 25. a 34. rokem byl podíl kouřících mužů nejvyšší (téměř 43 %), u žen činil 28 %. Mezi pasivními kuřáky byl zaznamenán vyšší podíl u mladé generace, naopak v pozdějším věku se podíl pasivních kuřáků snižoval.
- Konzumace alkoholu u mladé generace souvisí s životním stylem. Alkohol si denně dopřávalo 1,6 % mladých osob mezi dotázanými respondenty. Nejvyšší podíl osob, které požívaly alkohol nárazově, byl uveden u věkových skupin 15–24 let a 25–34 let.
- V Jihočeském kraji bylo hospitalizováno celkem 1 162 pacientů léčených pro detoxifikaci od návykových látek. Průměrná ošetrovací doba všech detoxifikovaných pacientů byla 10,1 dne. Z celkového počtu těchto hospitalizovaných v kraji bylo 40,4 % pacientů léčeno ze závislosti na alkoholu.
- Ambulance psychiatrů v České republice navštěvovalo v roce 2015 více než 0,5 % dětí do 14 let s diagnózou patologické hráčství a více než 2 % mladých ve věku 15–19 let. V porovnání s rokem 2009 se počet pacientů v této věkové kategorii snížil, naopak přibýlo případů do 14 let.
- Nejvíce dopravních nehod zavinili řidiči motorového vozidla ve věku 25–29 let. V porovnání s rokem 2010 se podíl viníků nehod v této věkové kategorii zvýšil. Chodci způsobili dopravní nehodu v 51 případech, z toho se na téměř polovině podílely děti do 15 let.
- Úspěšnost mladé generace ve volbách do krajského zastupitelstva je téměř nulová. Kandidáti do 29 let se prosadili pouze v roce 2008 a při volbách 2012 získala mandát člena zastupitelstva pouze jedna osoba mladší 30 let.
- Zájem mladé generace o politické dění dokazuje zastoupení na kandidátních listinách ve volbách do zastupitelstev obcí. Ve věku 18–29 let kandidovalo v přepočtu na 1 000 obyvatel mladé generace 20 osob. Vyšší podíl kandidátů ve věku 18–29 let byl zaznamenán ve větších obcích kraje. Nejvyšší podíl byl zaznamenán ve městě České Budějovice.

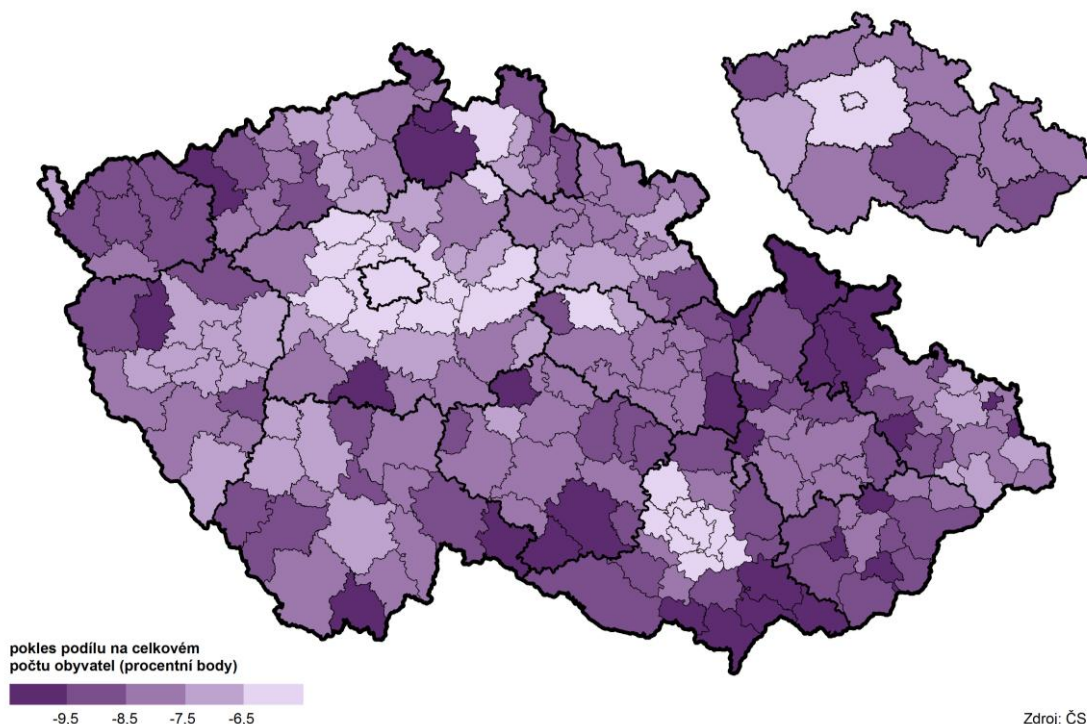
1. Demografické charakteristiky

V Jihočeském kraji ke konci roku 2016 žilo **638 782** osob, z tohoto počtu obyvatel pak 50,7 % tvořily ženy. Během posledních 10 let se počet obyvatel kraje zvýšil o více než 5,5 tisíc osob (údaj je lehce zkrácen promítnutými výsledky SLDB 2011). Rostoucí počet obyvatel kraje je způsoben převážně kladnou migrací, přirozená měna obyvatelstva je na nižší úrovni.

Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří

V roce 2016 žilo v Jihočeském kraji **202 685 osob ve věku do 29 let**, z tohoto počtu pak 99 112 osob v dětské věkové kategorii do 14 let a ve starší juniorské kategorii (15–29 let) 103 573 osob. V podílovém zastoupení byly dívky a mladé ženy ve věku do 29 let v nepatrné menšině (48,6 %) proti mladým mužům. Z části je tento rozdíl způsoben odlišnými počty narozených dětí, kdy chlapců se rodí každý rok nepatrně víc. V rámci České republiky připadá na 100 mužů celkem 103,4 žen, v Jihočeském kraji pak na 100 mužů 102,7 žen; nejvíce mužů je v Hlavním městě Praze (na 100 mužů 106 žen). U mladé generace je to naopak; na 100 mladých mužů připadá v ČR 95,2 mladých dívek a žen. V Jihočeském kraji má tento podíl mezi pohlavími hodnotu 94,7.

Ktg. 1.1 Změna podílu osob ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

V průběhu let se v kraji postupně snižovalo zastoupení mladé věkové skupiny do 29 let, v roce 2016 byli mladí lidé zastoupeni v jihočeské populaci z 31,7 %, což odpovídá celkové situaci v České republice (31,6 %). Během posledních 10 let se počet mladých obyvatel kraje snížil o více než 20 tisíc, přičemž dětí ve věkové kategorii do 14 let během let přibývalo (+7,5 tisíce).

Projevila se tak příznivě zvýšená porodnost v kraji (od roku 2008). Nejvyšší nárůst byl zaznamenán u dětí věku 5 až 9 let (+7 tisíc). Naopak mladých lidí ve věku 15–29 let v kraji v posledních deseti letech ubylo o téměř 28 tisíc, kdy nejvyšší úbytek zaznamenala věková kategorie 15 až 19 let (-11,6 tisíc). Jihočeský kraj patří ke krajům se středním zastoupením mladé populace, nejvyšší podíl juniorů ve věku do 29 let žije ve Středočeském kraji, naopak jako nejstarší se jeví Hlavní město Praha.

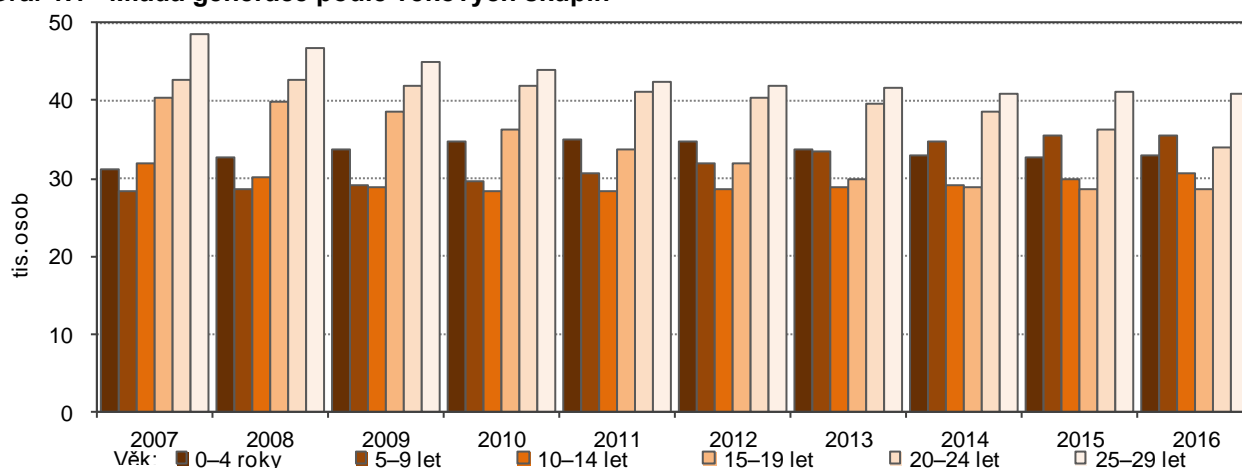
Na území celé České republiky obyvatelstvo postupně stárne, zvyšuje se hodnota průměrného věku, zvyšuje se zastoupení seniorské věkové skupiny 65 a více let. Také v Jihočeském kraji se lidé dožívají vyššího věku; v roce 2016 byla hodnota průměrného věku 42,3 let, před deseti lety byla o dva roky nižší. Z mezikrajského srovnání průměrného věku vyplývá, že v Jihočeském kraji žije o něco starší obyvatelstvo než je průměr ČR (7. pozice), nejmladší obyvatelstvo má Středočeský kraj, naopak nejstarší Královéhradecký.

Věkové rozložení obyvatelstva do určité míry určuje také velikost obce, mladá věková skupina je v průměru nejvíce zastoupena ve středních obcích s počtem obyvatel od 500–5 000, naopak v nejmenších obcích s počtem obyvatel do 200 a ve městě České Budějovice bydlí nejméně mladých lidí. Mezi pohlavími

je patrný určitý rozdíl, chlapci a mladí muži častěji bydlí v obcích ve velikostní kategorii 500–999 obyvatel a dívky a mladé ženy v nejmenších obcích nebo naopak ve velkých městech od dvaceti tisíc obyvatel.

Graf 1.1 Mladá generace podle věkových skupin

Tab. 1.1 Věková struktura obyvatelstva podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2016

	Kraj celkem	v tom s počtem obyvatel							
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000– –49 999	50 000 a více
Počet obcí	624	232	202	88	51	30	16	4	1
Počet obyvatel	638 782	26 535	64 740	60 684	73 894	89 862	120 673	108 924	93 470
z toho ženy (%)	50,7	48,7	49,0	48,8	49,9	50,3	51,1	52,1	52,3
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	202 685	7 957	20 860	19 875	24 191	29 267	37 575	34 165	28 795
z toho ženy (%)	48,6	49,3	48,3	47,7	48,8	48,6	48,4	49,1	49,1
v tom ve věku (%):									
0–4 let	16,3	16,5	15,9	16,4	15,8	15,9	15,6	16,3	18,0
5–9 let	17,5	16,8	17,4	17,9	17,7	17,4	16,9	17,4	18,0
10–14 let	15,2	14,8	15,7	15,8	16,0	15,3	15,1	15,0	13,8
15–19 let	14,1	14,7	14,7	14,9	14,7	14,4	14,6	13,3	12,6
20–24 let	16,8	17,8	17,1	16,1	17,0	17,1	17,1	16,9	15,6
25–29 let	20,2	19,4	19,2	18,8	18,9	19,9	20,7	21,0	21,9
Index stáří ¹⁾	122,9	142,2	113,4	106,5	110,3	115,3	135,3	130,3	130,1
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,9	53,6	50,8	51,4	51,6	51,7	53,5	54,4	54,7

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

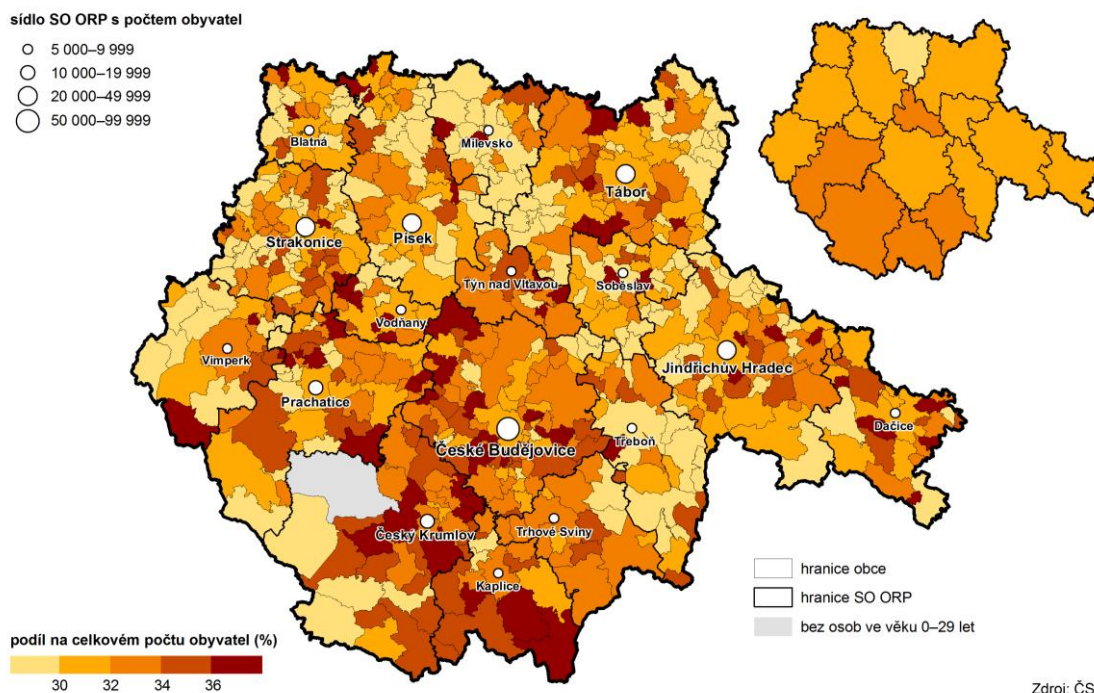
²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Z podrobnějšího územního pohledu vyplynulo, že z celkového počtu obyvatel okresů Jihočeského kraje byl v roce 2016 zaznamenán nejvyšší podíl dětské věkové skupiny (do 14 let) v okrese Český Krumlov (16,4 %), naopak nejmenší podíl dětí žil na území okresu Jindřichův Hradec (14,8 %). Věková kategorie 15 až 29 let byla podílově nejvíce zastoupena v okresech Český Krumlov a Prachatice (16,9 %), nejméně pak na území okresu Tábor (15,8 %).

Tab. 1.2 Obyvatelstvo podle věku a okresů k 31. 12. 2016

	Kraj celkem	v tom okresy						
		České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
Počet obyvatel	638 782	191 945	61 155	91 125	70 870	50 695	70 697	102 295
z toho ženy (%)	50,7	51,1	49,7	50,7	50,8	49,9	50,5	50,8
v tom ve věku (%):								
0–14 let	15,5	16,1	16,4	14,8	14,9	15,4	15,4	15,1
15–64 let	65,4	65,7	66,6	65,2	64,4	66,3	65,2	64,7
65 a více let	19,1	18,3	16,9	20,0	20,7	18,2	19,4	20,1
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	202 685	61 604	20 368	28 595	21 930	16 384	22 165	31 639
z toho ženy (%)	48,6	49,0	48,1	48,8	48,5	47,9	48,3	48,8
v tom ve věku (%):								
0–14 let	48,9	50,0	49,4	47,2	48,2	47,8	49,0	48,9
15–29 let	51,1	50,0	50,6	52,8	51,8	52,2	51,0	51,1

Ktg. 1.2 Osoby ve věku do 29 let podle obcí a SO ORP Jihočeského kraje k 31. 12. 2016

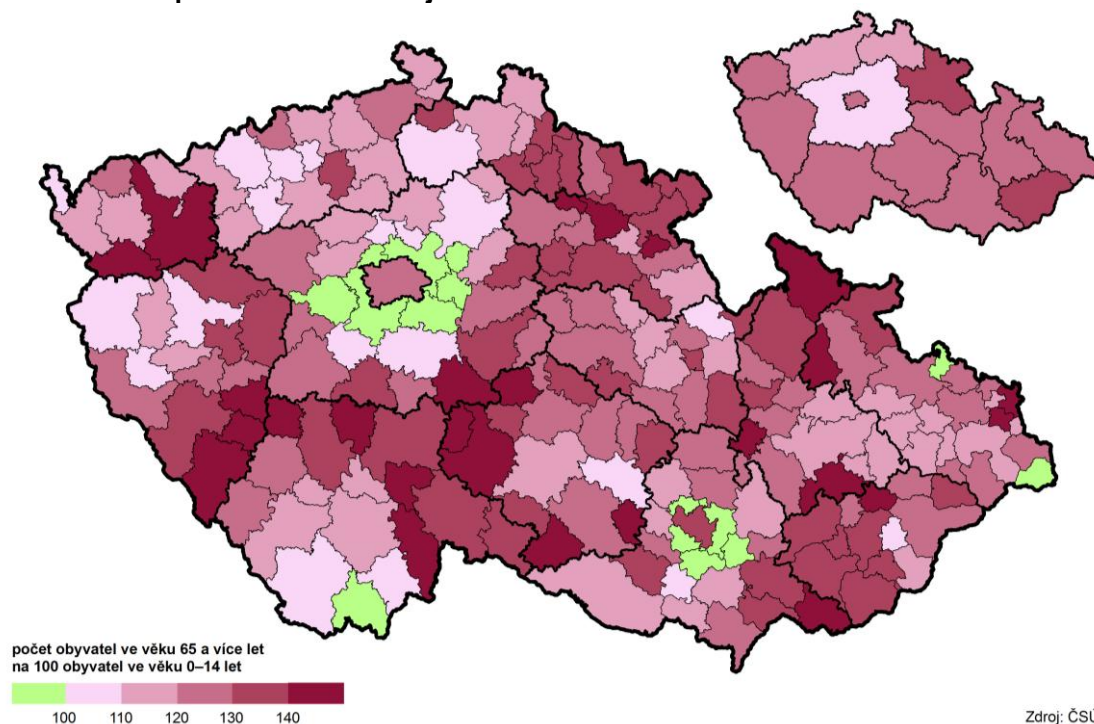

Zdroj: ČSÚ

V ještě větším územním detailu je patrné, že nejvíce dětí do patnácti let, v porovnání s celkovým počtem obyvatel daného území, žilo na území SO ORP Český Krumlov (16,6 %), naopak nejméně ve správním obvodě Milevsko (13,6 %). Podíl mladých obyvatel ve věku 15 až 29 let byl největší v SO ORP Týn nad Vltavou (18,3 %) a nejmenší ve správním obvodě Strakonice (15,7 %).

S věkovým rozložením v kraji korespondují dva indexy – **index stárí**, který vyjadřuje poměr věkové kategorie 65 a více let a dětské kategorie do 14 let. Před patnácti lety převyšoval počet dětí počty obyvatel ve věku 65 a více let a index stárí měl hodnotu 84,0, v roce 2007 se tento poměr již vyrovnal s hodnotou 100,2 a v roce 2016 měl již hodnotu 122,9. Index stárí se postupně zvyšuje i přes příznivý vývoj u dětské generace. Počty dětí ve věku do 14 let v posledních letech nepatrně rostou, počet seniorů se však zvyšuje podstatně rychleji. Snižuje se však zastoupení osob v produktivním věku a tím je ovlivněn další index – **index ekonomického zatížení**, který vyjadřuje poměr neproduktivní složky obyvatelstva, tedy dětí a osob 65 a více let na 100 osob v produktivním věku (s hodnotou 40,7 v roce 2007, v roce 2016 již 52,9).

Ktg. 1.3 Index stárí podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Zdroj: ČSÚ

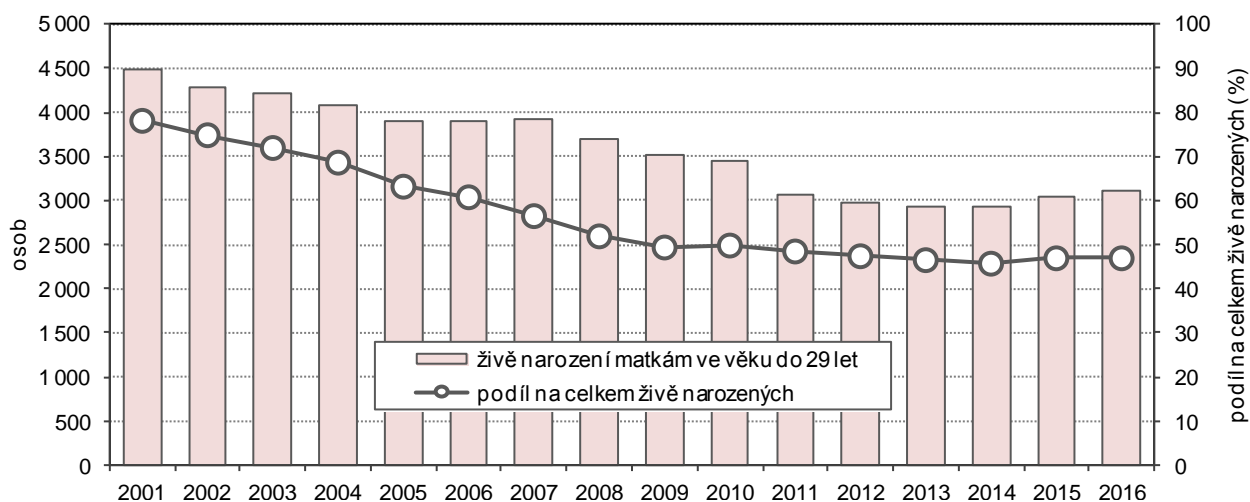

Index stáří je nejvyšší právě v nejmenších obcích, index ekonomického zatížení má nejvyšší hodnoty ve větších městech od 20 tisíc obyvatel a především ve městě České Budějovice, nejnižší je v obcích ve velikostní kategorii 200–499 obyvatel.

Narození a jejich struktura

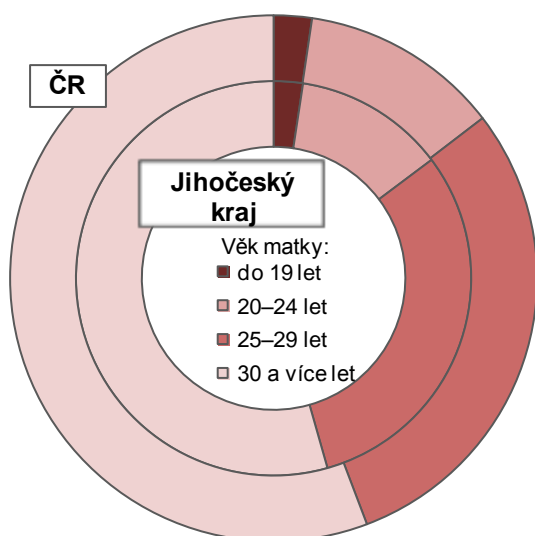
Počet narozených dětí na určitém území a v daném čase zásadním způsobem ovlivňuje demografické chování celé společnosti. V rámci celé ČR byla porodnost za posledních patnáct let nejvyšší v letech 2008 a 2009. Porodnost (natalita) je relativní ukazatel, který je vypočítán jako počet živě narozených dětí na 1 000 obyvatel k 1. 7. v daném roce (tzv. střední stav). V roce 2016 měla porodnost v ČR hodnotu 10,66 ‰, v Jihočeském kraji pak 10,57 ‰.

Graf 1.2 Živě narození matkám ve věku do 29 let

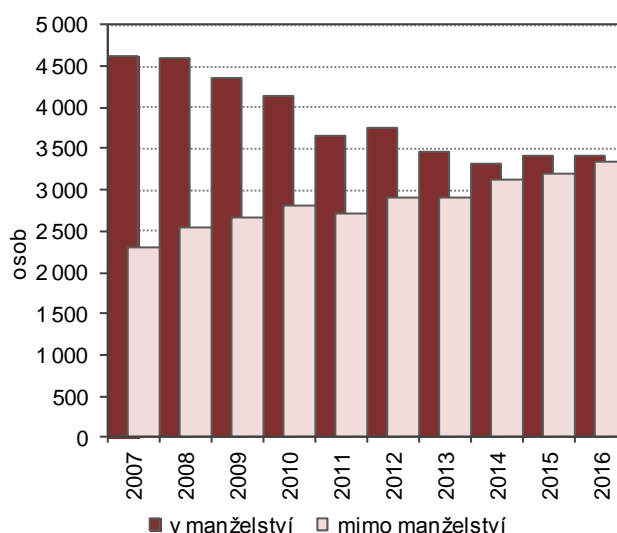

Také na území Jihočeského kraje se začaly počty narozených dětí zvyšovat od roku 2008, kdy byla porodnost za posledních 15 let nejvyšší. V roce 2016 se v kraji živě narodilo 6 747 dětí a z tohoto počtu pak 3 077 dětí matkám ve věku do 29 let. To znamená, že mladým ženám do 29 let včetně se z celkového počtu narozených dětí narodilo 45,6 % dětí. Nejvyšší podíl dětí, které se narodily mladým matkám, byl v Karlovarském kraji – 55,3 %, naopak v Hlavním městě Praze jen 28,9 %. Počty dětí, které se narodily matkám ve věku do 29 let, se však v průběhu let postupně snižují, protože mladé ženy odkládají těhotenství a narození dítěte do vyššího věku. V roce 2016 byl v Jihočeském kraji průměrný věk matky při narození dítěte 30,5 let, při narození prvního dítěte pak 28,5 let, přičemž hodnoty obou průměrů za ČR jsou ještě vyšší.

Graf 1.3 Živě narození podle věku matky v roce 2016

Graf 1.4 Živě narození v manželství a mimo manželství

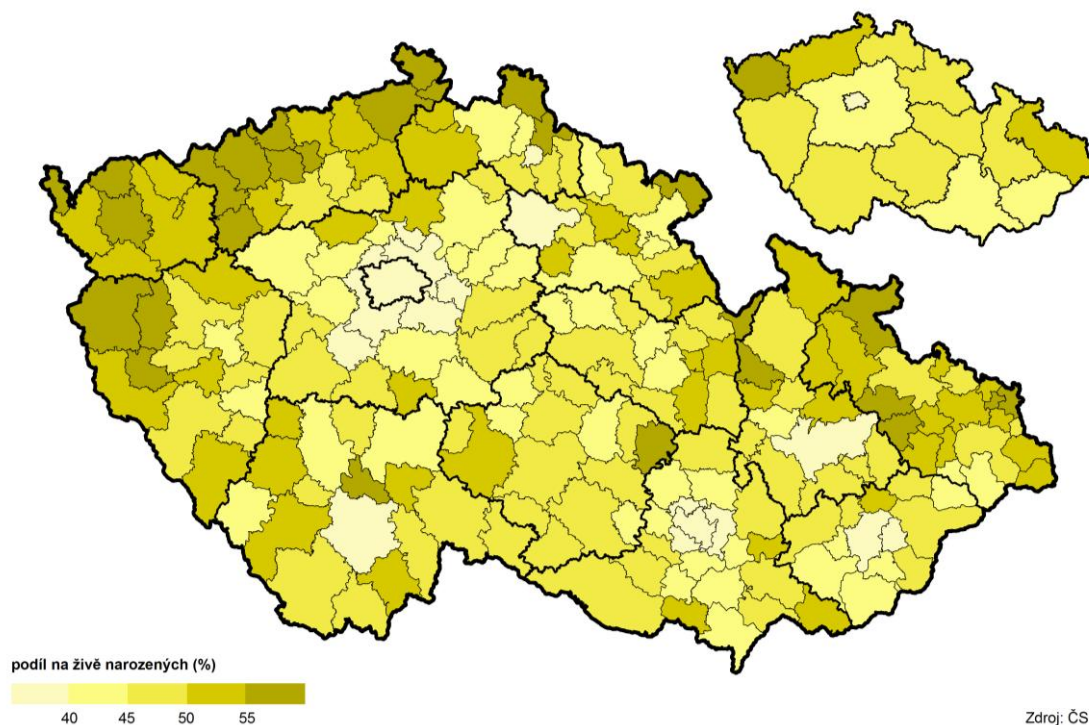

Tab. 1.3 Živě narození podle věku matky, pořadí dítěte a rodinného stavu matky

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Živě narození v kraji	6 922	7 155	7 027	6 933	6 379	6 655	6 374	6 437	6 600	6 747
z toho matkám ve věku do 29 let	3 905	3 807	3 601	3 373	2 968	3 222	2 968	2 970	3 050	3 077
podle věku matky (%):										
do 17 let	1,3	1,3	1,6	1,4	1,6	1,7	1,4	1,5	1,3	1,7
18–19 let	4,4	4,4	4,4	4,5	3,9	4,9	4,5	4,0	4,4	3,5
20–24 let	25,8	26,6	25,7	27,3	28,6	26,4	28,0	29,3	28,0	27,1
25–29 let	68,5	67,7	68,3	66,9	65,9	66,9	66,0	65,2	66,3	67,7
podle pořadí dítěte (%):										
první	61,0	64,3	63,1	63,2	64,8	64,7	65,3	63,3	64,6	65,9
druhé	32,7	29,2	30,6	30,2	28,6	29,3	29,1	29,7	29,1	27,2
třetí a další	6,3	6,5	6,4	6,5	6,7	5,9	5,5	7,0	6,2	6,9
podle rodinného stavu matky (%):										
svobodné	35,7	38,5	42,0	45,8	49,9	50,3	54,1	57,1	55,9	56,7
vdané	61,5	58,4	55,6	51,4	48,3	47,5	43,9	41,1	41,7	41,1

Jako první se v roce 2016 narodilo v kraji mladým ženám do 29 let téměř 66 % dětí, přes 27 % dětí se narodilo jako druhé v pořadí. Celkem 56,7 % mladých žen bylo v době porodu svobodných a přes 41 % vdaných. Podíl dětí, které se narodily mimo uzavřené manželství, je však ještě vyšší, protože se týká i rozvedených nebo ovdovělých žen. Demografické údaje mluví o 58,9 % dětí, které se v roce 2016 narodily v kraji neprovdaným matkám do 29 let. Před deseti lety se mimo uzavřené manželství narodilo mladým matkám 38,5 % dětí a před 15-ti lety jen 18,6 %. Je nutné upozornit, že se nejedná vždy o samoživitelky, v současné době spolu čím dál častěji žijí partneři, a tedy i rodiče, bez oficiálního sňatku.

Ktg. 1.4 Děti narozené matkám ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v roce 2016

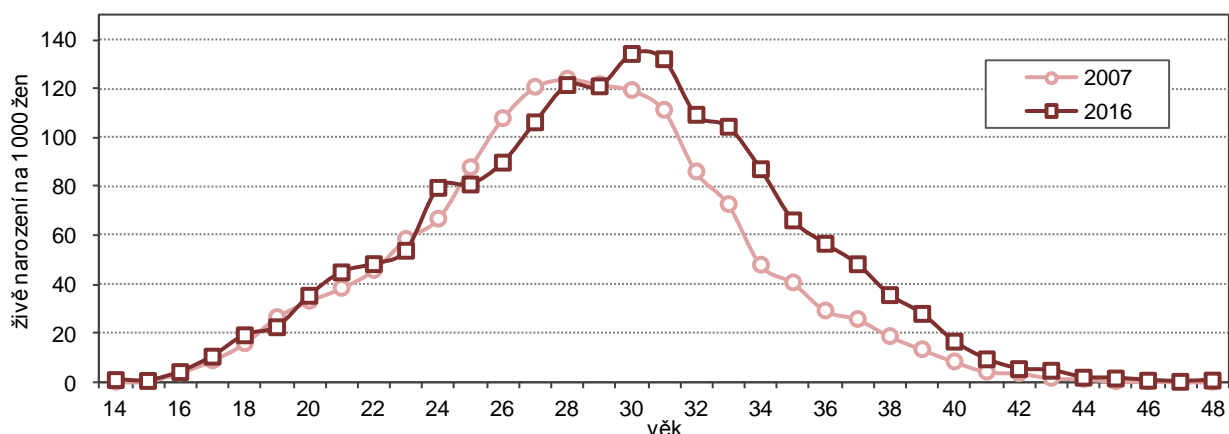
V územním srovnání se největší podíl dětí narodil mladým matkám do 29 let v okrese Strakonice (50,4 %). Nejmenší podíl byl zaznamenán v českobudějovickém okrese (41,8 %), kde jsou podíly dětí, které se narodily mladým matkám velmi rozdílné. V SO ORP České Budějovice se rodí děti častěji matkám starším 29 let (jen 39,6 % dětí se narodilo mladým matkám); v rámci srovnání mezi SO ORP – nejnižší podíl, naopak ve správním obvodě Týn nad Vltavou byl tento podíl ze všech SO ORP kraje nejvyšší (56,3 %).

Mladým matkám se nejvíce rodily děti ve 39. až 40. týdnu těhotenství a s nejčtenější porodní hmotností 3 až 3,5 kg. Nejčastěji bylo rodičům 35 až 39 let a není rozdíl mezi sezdanými nebo nesezdanými páry. Velmi mladých rodičů do 18 let věku je v posledních letech již nepatrný počet.

Tab. 1.4 Živě narození podle porodní hmotnosti a týdne těhotenství v roce 2016

	Kraj celkem	z toho podle týdne těhotenství												
		do 27	28–29	30–31	32–33	34–35	36	37	38	39	40	41	42 a více	nezjištěno
Živě narození	6 747	41	26	47	56	183	215	410	966	1 631	1 889	974	233	76
z toho podle porodní hmotnosti:														
do 1999 g	203	41	25	43	33	44	8	2	3	2	-	-	-	2
2000–2499 g	332	-	-	3	23	93	69	55	46	20	10	11	1	1
2500–2999 g	1 179	-	-	-	-	38	93	152	263	304	221	81	19	8
3000–3499 g	2 746	-	-	-	-	8	38	158	456	784	848	365	80	9
3500–3999 g	1 792	-	-	1	-	-	6	38	170	443	638	402	86	8
4000–4499 g	393	-	-	-	-	-	1	5	23	67	153	101	40	3
4500 g a více	47	-	-	-	-	-	-	-	3	9	17	12	6	-
nezjištěno	55	-	1	-	-	-	-	-	2	2	2	2	1	45
Živě narození matkám ve věku do 29 let	3 077	17	13	18	28	89	90	171	422	712	900	463	121	33
z toho podle porodní hmotnosti:														
do 1999 g	91	17	12	17	17	21	3	1	1	-	-	-	-	2
2000–2499 g	164	-	-	1	11	46	31	27	23	10	6	8	-	1
2500–2999 g	574	-	-	-	-	20	30	68	128	148	119	47	11	3
3000–3499 g	1 300	-	-	-	-	2	21	62	195	365	427	178	45	5
3500–3999 g	763	-	-	-	-	-	5	11	69	161	286	183	43	5
4000–4499 g	151	-	-	-	-	-	-	2	6	23	56	43	20	1
4500 g a více	16	-	-	-	-	-	-	-	-	4	6	4	2	-
nezjištěno	18	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	16

Graf 1.5 Míry plodnosti podle věku žen

S porodností jako takovou úzce souvisí **plodnost žen**, která detailněji vztahuje narození dítěte právě k ženám. Míry plodnosti vyjadřují počet živě narozených dětí ženám v daném věku ke střednímu stavu žen stejného věku (na 1 000 žen daného věku).

Tab. 1.5 Míry plodnosti podle věku žen

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry plodnosti podle věku žen¹⁾										
15–19 let	11,2	11,1	11,4	10,9	9,7	13,4	11,8	11,5	12,7	11,6
20–24 let	48,6	49,0	45,1	44,9	42,0	42,7	42,5	45,7	46,9	48,7
25–29 let	111,1	111,8	111,3	105,4	94,1	105,1	96,5	96,1	100,8	104,1
30–34 let	88,3	92,9	96,7	100,0	97,3	99,3	98,6	105,4	110,2	114,9
35–39 let	26,6	32,9	30,6	33,5	34,4	36,5	38,8	39,8	42,4	45,4
40–44 let	3,7	4,0	4,6	5,3	5,4	5,3	6,3	6,1	6,8	8,2
45–49 let	0,1	0,2	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
15–49 let	45,0	46,6	45,8	45,4	42,5	44,7	43,3	44,2	45,8	47,3
Úhrnná plodnost ²⁾	1,437	1,498	1,492	1,494	1,412	1,512	1,477	1,525	1,600	1,665

¹⁾ počet živě narozených dětí ženám v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

²⁾ průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

Z těchto hodnot je pak možné určit změny v hodnotách plodnosti v závislosti na věku matek. V roce 2016 byla nejvyšší hodnota plodnosti zaznamenána u jihočeských žen ve věku 30 až 34 let, před deseti lety byly nejpłodnější ženy v průměru o pět let mladší. Z časového porovnání míry plodnosti u jihočeských žen v celém jejich reprodukčním období (15–49 let) je patrné, že právě v roce 2016 byla v Jihočeském kraji plodnost nejvyšší (47,3 živě narozených dětí na 1 000 žen ve věku 15–49 let).

Dalším demografickým ukazatelem je **úhrnná plodnost**, která udává počet živě narozených dětí, které by se mohly narodit jedné ženě, kdyby se hodnoty míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce neměnily během celého reprodukčního období (15–49 let). Ideální hodnota úhrnné plodnosti, která zajišťuje udržení početního stavu populace, je 2,1. V Jihočeském kraji byla v roce 2016 úhrnná plodnost 1,666, což je o něco vyšší než průměr ČR (1,631) a byla čtvrtá nejvyšší v rámci mezikrajského srovnání.

Potraty

Těhotenství v některých případech nekončí narozením dítěte, ale může být ukončeno **samovolným potratem** nebo je z nějakého důvodu vyvoláno **umělé přerušování těhotenství (UPT)**. V Jihočeském kraji bylo v roce 2016 zaznamenáno 2 377 potratů, kdy 62,8 % bylo ve formě UPT. V tomto roce bylo těchto typů potratů nejvíce za posledních deset let. U mladých žen ve věku 29 let včetně bylo v kraji zaznamenáno 1 008 potratů a z tohoto počtu pak 67,8 % formou UPT. Potratovost jako taková se vyjadřuje jako počet potratů připadajících na 1 000 obyvatel středního stavu a v Jihočeském kraji (3,72 ‰) byla v roce 2016 vyšší než republikový průměr (3,40 ‰) a v mezikrajském srovnání byla třetí nejvyšší. V průběhu let mají hodnoty potratovosti do určité míry kolísavý charakter, ale jsou nižší než před patnácti lety. V rámci kraje a v delším časovém období byla potratovost nejvyšší v okrese Český Krumlov, nejnižší naopak v okrese Strakonice.

Tab. 1.6 Míry potratovosti podle věku žen

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry potratovosti podle věku žen¹⁾										
15–19 let	8,7	8,2	9,0	8,2	9,3	9,2	8,7	8,3	8,7	8,9
20–24 let	16,4	16,7	16,5	15,7	18,7	17,4	18,0	20,9	19,3	22,2
25–29 let	24,7	24,7	25,2	24,1	26,1	25,5	25,2	24,3	25,2	25,2
30–34 let	24,8	23,6	26,1	27,4	26,9	26,5	26,5	26,1	26,5	27,9
35–39 let	16,7	18,6	17,5	18,1	19,6	21,0	19,9	19,4	19,6	21,8
40–44 let	8,6	7,4	8,2	7,2	7,8	9,3	8,0	9,1	8,0	9,6
45–49 let	0,7	0,4	0,8	0,8	1,1	0,8	0,9	0,9	1,0	0,9
15–49 let	15,1	14,9	15,5	15,2	16,2	16,2	15,8	15,9	15,6	16,7
Úhrnná potratovost ²⁾	0,502	0,496	0,514	0,505	0,545	0,546	0,534	0,542	0,540	0,581

¹⁾ počet potratů žen v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

²⁾ průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Ve vztahu potratovosti přímo k ženám se vyjadřují tzv. **míry potratovosti** – počet všech typů potratů žen v určitém věku na 1 000 žen v daném věku a také **úhrnná potratovost**, která udává průměrný počet všech potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné. V roce 2016 byla úhrnná potratovost v kraji za posledních deset let nejvyšší.

Tab. 1.7 Míry indukované potratovosti podle věku žen

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry indukované potratovosti podle věku žen¹⁾										
15–19 let	7,1	6,9	7,3	6,7	7,6	6,7	7,2	6,2	7,2	7,4
20–24 let	11,8	11,8	11,0	10,9	13,1	12,3	12,6	15,0	13,0	16,4
25–29 let	12,4	12,4	12,1	11,5	12,7	13,5	12,7	12,6	13,5	14,9
30–34 let	14,1	12,3	12,7	14,0	14,3	13,2	13,3	13,0	12,6	15,4
35–39 let	11,0	12,5	11,2	11,2	11,6	12,0	12,2	10,8	10,4	12,6
40–44 let	5,9	4,9	5,5	4,7	5,5	6,0	5,4	5,8	4,8	6,5
45–49 let	0,4	0,3	0,5	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,7
15–49 let	9,3	9,0	8,9	8,8	9,6	9,4	9,3	9,2	8,8	10,5
Úhrnná indukovaná potratovost ²⁾	0,313	0,305	0,301	0,296	0,325	0,319	0,318	0,318	0,308	0,370

¹⁾ počet interrupcí žen v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

²⁾ průměrný počet interrupcí, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry indukované potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Otázku počtu interrupcí (UPT) u žen v určitém věku na 1 000 žen ve stejném věku vyjadřuje **míra indukované potratovosti** a rovněž **úhrnná indukovaná potratovost**, která udává průměrný počet všech interrupcí, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry indukované potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) stále stejné. V roce 2016 byla úhrnná indukovaná potratovost v kraji za posledních deset let výrazněji vyšší a ovlivnila ve větší míře hodnotu úhrnné potratovosti.

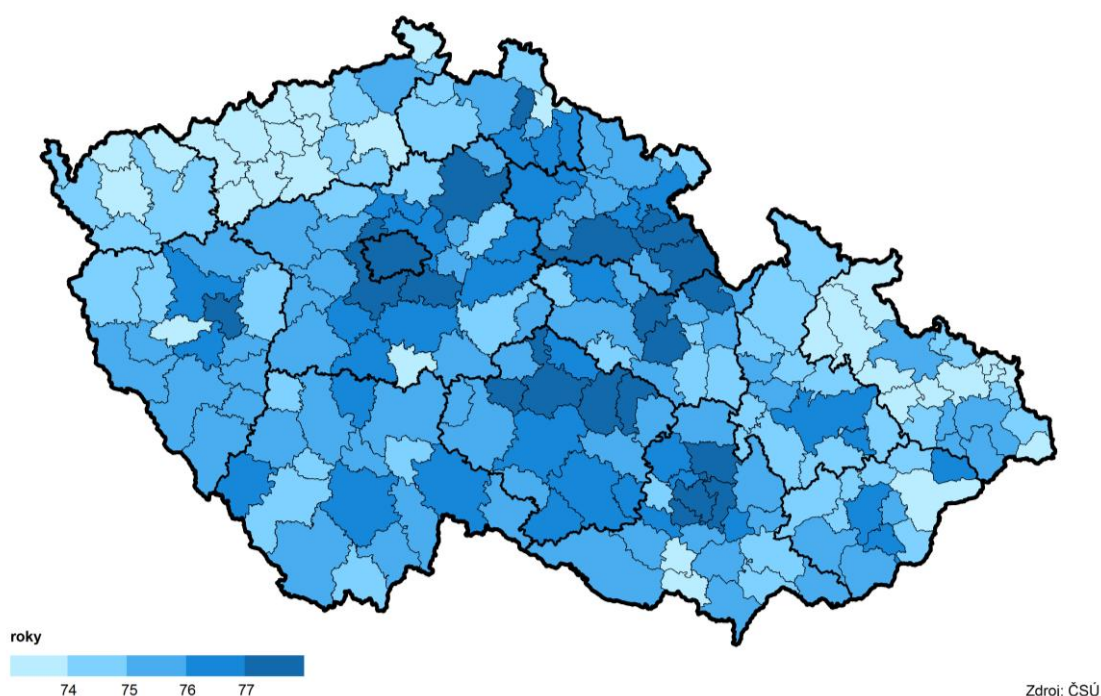
Potratovost ve vztahu k narozeným dětem vyjadřuje tzv. **potratový index**, který vyjadřuje počet potratů na 100 narozených dětí. V roce 2016 měl tento index v Jihočeském kraji hodnotu 35,14 a byl vyšší než průměr za celou republiku (31,77), v rámci mezikrajského srovnání měl pátou nejvyšší hodnotu.

Úmrtnost, příčiny úmrtí, naděje dožití

Smrt mladého člověka nebo dítěte je vždy velmi smutná událost, která zasáhne všechny blízké. V Jihočeském kraji v roce 2016 zemřelo 6 443 osob, z tohoto počtu pak 77 mladých lidí ve věku do 29 let, což bylo nejméně ve sledovaném patnáctiletém časovém horizontu. Z tohoto počtu zemřelých mladých lidí bylo zaznamenáno 49 úmrtí chlapců a mužů do věku 29 let. Mladí muži, zejména ve věku 15 až 29 let, umírají častěji než ženy stejného věku. Větší podíl úmrtí mladých mužů bývá zapříčiněn vnějšími příčinami, jedná se zejména o úmrtí při dopravních nehodách. V roce 2016 na silnicích celkem zemřelo 17 mladých lidí, svůj život sebevraždou ukončilo 8 juniorů.

V dětské věkové skupině (do 14 let) bylo v roce 2016 v kraji zaznamenáno celkem 33 úmrtí, z toho do jednoho roku zemřelo 24 kojenců a z nich 17 nepřežilo první měsíc života. **Kojenecká úmrtnost**, která udává počet zemřelých dětí před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí, měla hodnotu 3,6 ‰ a byla vyšší než průměr republiky (2,8 ‰). V mezikrajském srovnání měla třetí nejvyšší hodnotu. Nepatrný zlomek novorozenců zemře před dosažením prvního měsíce života; tehdy se mluví o **novorozenecké úmrtnosti** (počet zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí). V Jihočeském kraji měl tento ukazatel hodnotu 2,5 ‰, průměr za ČR byl v roce 2016 1,7 ‰. V mezikrajském srovnání měl druhou nejvyšší hodnotu.

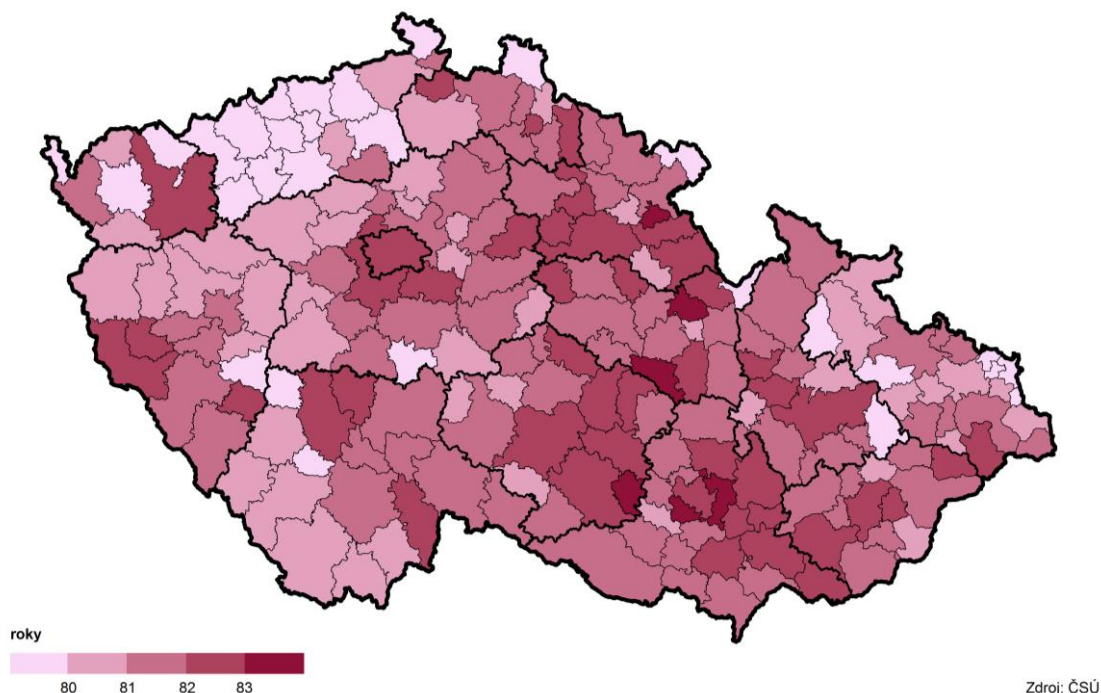
Ktg. 1.5 Naděje dožití mužů při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Ukazatelem, kterým je možné vyjádřit věkový posun v populaci daného území, je tzv. **naděje dožití**. Tento ukazatel vyjadřuje počet let, která v průměru prožije osoba daného věku za předpokladu, že se po celou dobu jejího dalšího života nezmění řád vymírání. To znamená, že chlapec, který se v Jihočeském kraji narodil v roce 2016, bude mít před sebou průměrně 76,0 let života, jihočeská dívka pak 81,6 let. Mladý muž, kterému bylo 29 let, bude průměrně žít ještě 47,9 let, mladá žena ve stejném věku bude mít před sebou 53,1 let života. Naděje dožití ukazují na prodloužování lidského života; chlapec narozený v letech 2001–2002 v Jihočeském kraji, měl před sebou 72,2 let života a dívka průměrně 78,6 let. To znamená, že se za posledních patnáct let prodloužila naděje dožití u narozených chlapců o 3,7 roku a u dívek o 3 roky.

V rámci Jihočeského kraje se nejvíce let dožijí chlapci (narození v roce 2016) z okresu České Budějovice (76,1 let) a dívky z okresu Písek (82,2 let); nejméně pak hoši z okresu Strakonice (75,0 let) a dívky z okresů Prachatice a Strakonice (80,4 let).

Ktg. 1.6 Naděje dožití žen při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Sňatky

Příznivým demografickým ukazatelem je zvyšující se sňatečnost na daném území. V Jihočeském kraji bylo v roce 2016 oddáno 3 175 párů a po osmi letech byla opět překročena třítisícová hranice. Sňatečnost vyjadřuje relativní hodnotu, tedy počet uzavřených sňatků na 1 000 obyvatel středního stavu. V roce 2016 měla hodnotu 4,97 ‰ a byla vyšší než celorepublikový průměr (4,81 ‰). V rámci mezikrajského srovnání byla třetí nejvyšší mezi kraji. Údaje za počty sňatků daného území se vyjadřují podle bydliště ženicha.

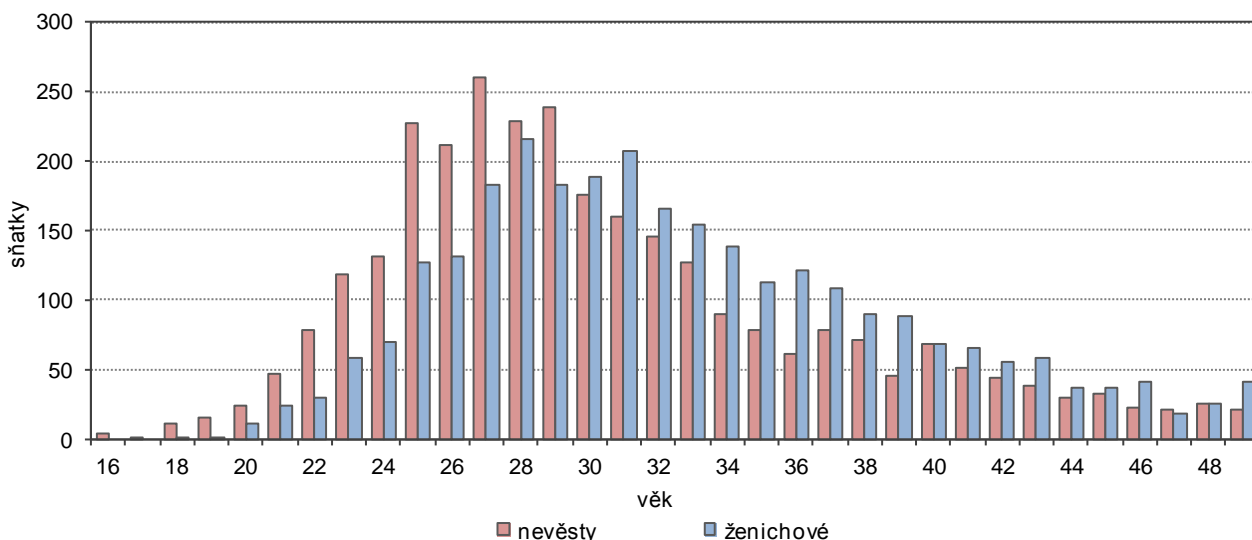
Tab. 1.8 Sňatky podle bydliště ženicha

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sňatky	3 449	3 112	2 871	2 891	2 845	2 756	2 600	2 806	2 887	3 175
z toho ženichové ve věku:										
do 19 let	9	16	3	11	12	6	6	5	1	3
20–24 let	287	251	226	200	167	160	164	173	179	193
25–29 let	1 209	1 044	849	810	840	759	723	727	785	841
z toho nevěsty ve věku:										
do 19 let	61	55	46	41	33	35	33	24	21	31
20–24 let	707	580	512	511	451	382	405	366	406	401
25–29 let	1 419	1 255	1 047	1 084	1 104	1 067	940	1 064	1 051	1 165
Sňatky mužů ve věku do 29 let	1 505	1 311	1 078	1 021	1 019	925	893	905	965	1 037
podle rodinného stavu ženicha:										
svobodný	1 649	1 445	1 197	1 132	1 117	1 014	1 019	1 020	1 103	1 144
rozvedený	41	40	26	16	20	21	10	8	12	11
Sňatky žen ve věku do 29 let	2 187	1 890	1 605	1 636	1 588	1 484	1 378	1 454	1 478	1 597
podle rodinného stavu nevěsty:										
svobodná	2 370	2 055	1 759	1 787	1 727	1 642	1 552	1 603	1 674	1 779
rozvedená	113	119	85	76	61	50	53	54	44	46

Ve věku do 29 let mělo v roce 2016 svatbu celkem 1 037 ženichů, z nich pak pouze 3 se ženili velmi mladí (do 19 let). Naprostá většina mladých mužů byla v době sňatku svobodná. Nevěst do věku 29 let bylo o něco více, celkem 1 597, do manželství vstoupilo 31 žen do 19 let. Také nevěsty ve věku do 29 let byly většinou svobodné.

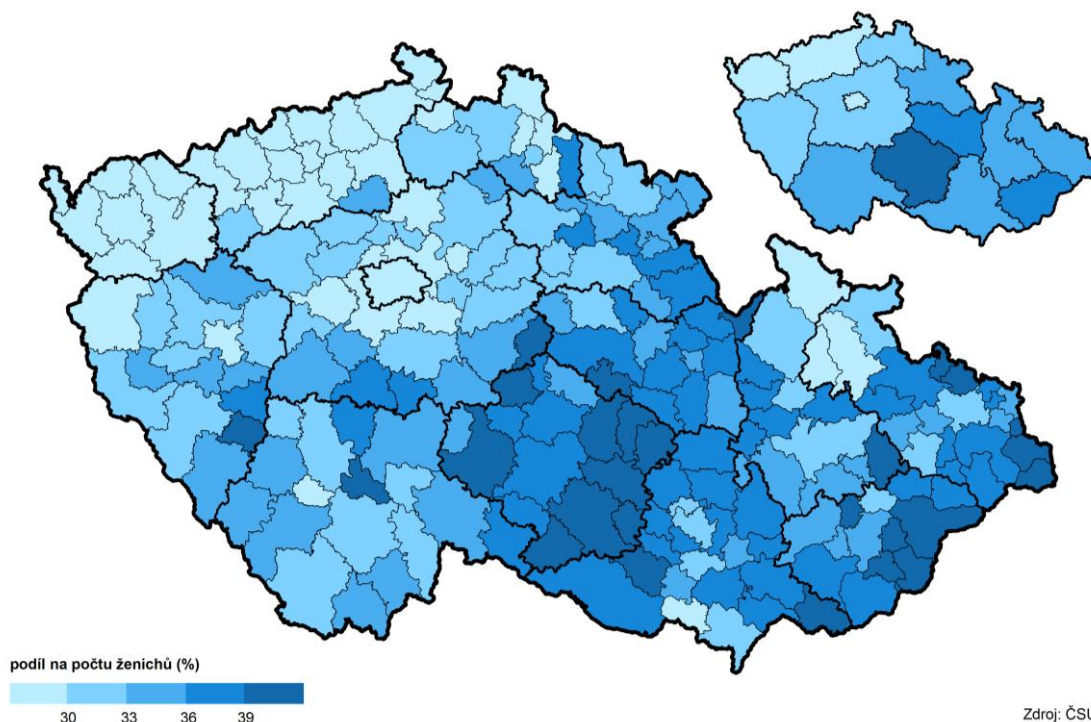
Graf 1.6 Sňatky podle věku snoubenců v roce 2016

V roce 2016 byl průměrný věk ženichů při prvním sňatku v jižních Čechách 31,8 let, u nevěst to bylo 29,1 let. Mladí lidé postupně odkládají rozhodnutí o společné cestě životem do vyššího věku. Před patnácti lety bylo ženichům při prvním sňatku o 4,3 roku méně a nevěstám o 4,2 roku. Nejmladší ženichové i nevěsty, kteří vstoupili v roce 2016 do svého prvního manželství, žili v Kraji Vysočina, naopak nejstarší v Hlavním městě Praze. Jihočeští snoubenci byli s průměrnou hodnotou věku při prvním sňatku na 5. pozici (nevěsty) a 6. pozici (ženichové) v mezikrajském srovnání.

Na území Jihočeského kraje se jako nejstarší (průměrný věk při prvním sňatku) ženili muži z okresů Český Krumlov a Tábor, nejmladší byli ženichové z okresu Prachatice. Nevěsty byly při prvním sňatku nejstarší v okresech České Budějovice a Písek, naopak nejmladší v okrese Strakonice.

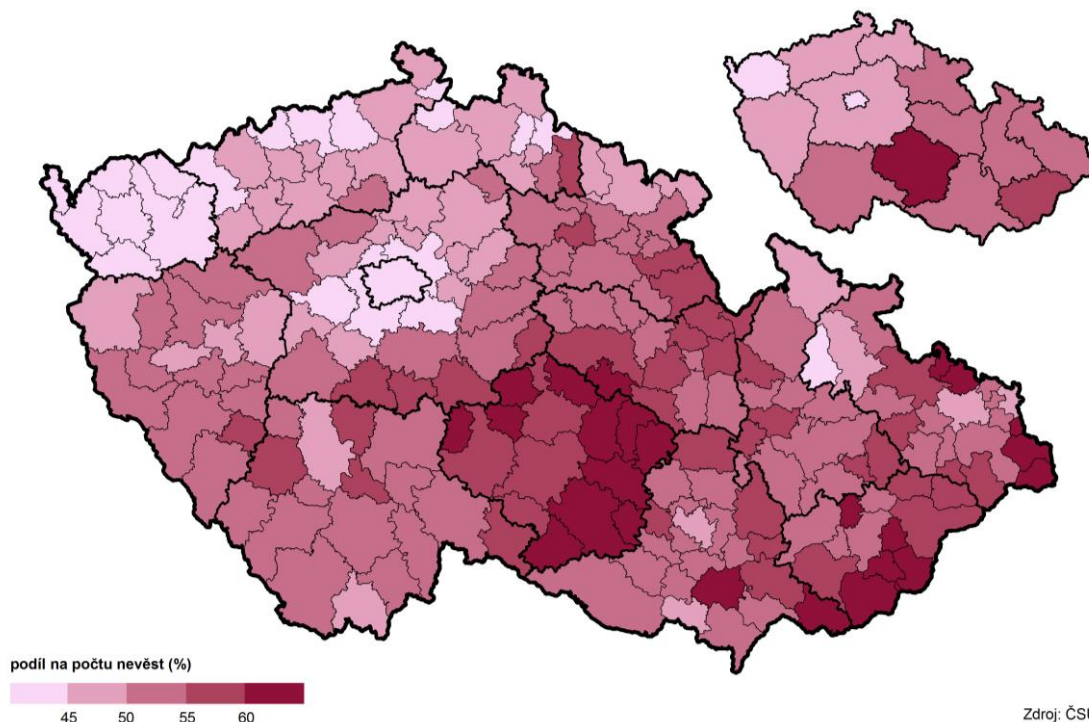
Ktg. 1.7 Ženichové ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Z celkového podílu sňatků v okresech Jihočeského kraje se mladí muži do 29 let nejčastěji ženili v okrese Prachatice, mladé ženy pak v okresech České Budějovice a Jindřichův Hradec; naopak nejméně často měli svatbu mladí muži v okrese Tábor a mladé ženy v okrese Prachatice.

V územním detailu byl nejvyšší podíl mužů do 29 let, kteří se oženili v roce 2016 v SO ORP Týn nad Vltavou, nejmenší na Třeboňsku. Nejvyšší podíl nevěst do 29 let byl zaznamenán také na území obvodu Týn nad Vltavou a nejmenší ve správním obvodě Trhové Sviny.

Ktg. 1.8 Nevěsty ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Rozvody

V Jihočeském kraji bylo v roce 2016 rozvedeno celkem 1 532 manželství, což je nejméně za posledních patnáct let. Rozvodovost, která vyjadřuje relativní hodnotu (počet rozvodů na 1 000 obyvatel středního stavu), klesá v celé republice. V Jihočeském kraji byla nepatrně vyšší (2,40 ‰) než republikový průměr (2,37 ‰) a v rámci mezikrajského srovnání byla na šesté nejvyšší pozici.

Rozvodovost se během let postupně snižuje i u mladých lidí. Je to dáno především změnou demografického chování mladých lidí, kteří ve věku do 29 let ještě často nejsou zadáni, odsouvají případný sňatek do vyššího věku, a proto v této věkové skupině není velký počet rozvedených manželství. Mezi rozvedenými manžely, bydlícími v Jihočeském kraji, bylo jen 90 mladých mužů a 164 mladých žen, kteří ještě neoslavili třicáté narozeniny. Ukončených manželství, kdy byli oba manželé ve věku do 29 let včetně, bylo celkem 64. Pokud se mladí lidé ve věku do 29 let rozhodnou pro rozvod, mají za sebou nejčastěji jen dva roky trvání manželství. Každoročně se rozvedou i mladé páry (oba manželé do 29 let), které spolu neprožijí ani první výročí od svatby (v roce 2016 – 6 párů).

Tab. 1.9 Rozvody

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rozvody	1 627	1 966	1 731	1 863	1 807	1 595	1 747	1 568	1 583	1 532
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	61,2	60,7	60,4	61,5	60,2	57,4	58,4	59,8	61,0	61,7
do 1 roku trvání manželství	17	39	32	16	12	21	17	13	15	22
Rozvody mužů ve věku do 29 let	159	183	143	146	117	107	86	79	74	90
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	67,9	68,9	73,4	63,7	78,6	65,4	57,0	72,2	74,3	74,4
do 1 roku trvání manželství	6	14	7	6	5	6	6	3	3	7
Rozvody žen ve věku do 29 let	291	352	259	280	252	207	195	173	180	164
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	83,5	78,4	81,5	76,4	88,1	72,0	74,4	88,4	77,8	80,5
do 1 roku trvání manželství	9	26	16	11	7	11	7	6	7	12

Z celkového počtu rozvodů v roce 2016 v kraji ukončilo svoje manželství rozvodem 5,9 % mladých mužů a 10,7 % mladých žen do 29 let. Ještě o něco častěji se rozváděli mladí muži i mladé ženy v okrese Prachatic. Nejmenší podíl rozvedených mladých lidí byl v okrese Strakonice (muži) a Písek (ženy).

Stěhování

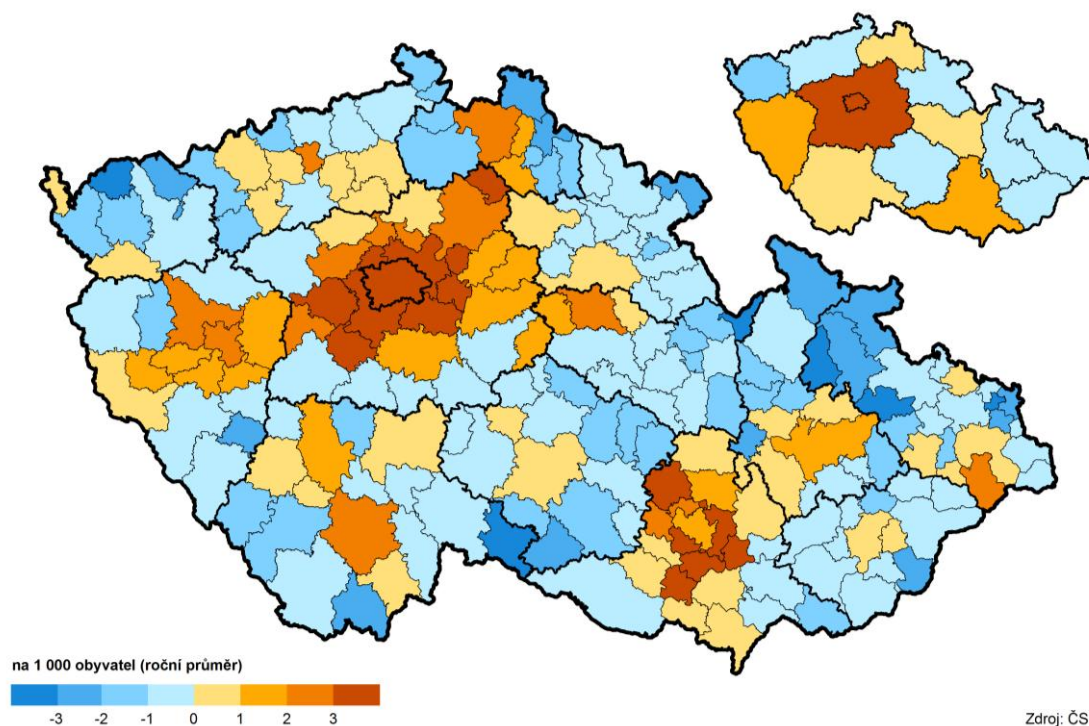
Počet obyvatel Jihočeského kraje se posledních sledovaných patnáct let zvyšuje především díky kladným hodnotám migrace. V roce 2016 se do Jihočeského kraje přistěhovalo o 644 osob více, než se odstěhovalo. Z tohoto počtu to pak bylo 257 mladých lidí ve věku do 29 let včetně, což je téměř 40 % z migračního přírůstku obyvatel kraje. Počty dětí ve věku do 14 let, které se do kraje přistěhovaly, jsou v průběhu patnácti let téměř vyrovnané, v průměru se každým rokem do kraje přistěhovalo o 200 dětí více, než se z kraje odstěhovalo. U mladých lidí ve věku od 15 do 29 let jsou počty během let velmi různé, od poměrně vysokých čísel (+831 v roce 2007) až po záporné hodnoty (-148 v roce 2001).

Tab. 1.10 Přistěhovalí do kraje a vystěhovalí z kraje podle věku

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Přistěhovalí do kraje	7 146	6 962	5 135	4 916	4 244	4 610	4 711	4 945	5 154	5 480
z toho ve věku:										
0–14 let	849	852	824	833	842	1 006	989	1 090	1 072	1 026
15–29 let	2 650	2 426	1 656	1 495	1 140	1 216	1 235	1 299	1 438	1 535
Vystěhovalí z kraje	4 564	4 706	4 380	4 370	3 882	4 288	4 385	4 361	4 287	4 836
z toho ve věku:										
0–14 let	596	567	602	620	723	865	811	850	834	894
15–29 let	1 819	1 689	1 486	1 422	1 211	1 276	1 286	1 316	1 236	1 410
Přírůstek/úbytek stěhováním	2 582	2 256	755	546	362	322	326	584	867	644
z toho ve věku:										
0–14 let	253	285	222	213	119	141	178	240	238	132
15–29 let	831	737	170	73	-71	-60	-51	-17	202	125

Z relativního vyjádření (přírůstek, případně úbytek obyvatel stěhováním na 1 000 obyvatel středního stavu) vyplývá, že do Jihočeského kraje se lidé stále rádi stěhují a migrační přírůstky jsou už nejméně 25 let v kladných hodnotách. Naproti tomu polovině krajů obyvatelé ubývají právě z důvodu záporných hodnot migrace. I v Jihočeském kraji je rozdíl mezi okresy, nejvyšší nárůsty přistěhovalých jsou téměř každým rokem v okrese České Budějovice, naopak větší migrační úbytky zaznamenávají okresy Jindřichův Hradec a Prachatice. V menším územním měřítku v roce 2016 byl nejvyšší migrační nárůst zaznamenán ve správním obvodě ORP České Budějovice, nejvyšší úbytek v SO ORP Dačice a Milevsko.

Ktg. 1.9 Přírůstek/úbytek stěhováním obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Stejná situace je i ve věkové skupině do 29 let. Největší migrační nárůst osob tohoto věku byl v roce 2016 v okrese České Budějovice, konkrétněji v SO ORP České Budějovice. Naopak migrační úbytek mladé generace byl především v okrese Jindřichův Hradec, kdy se jedná zejména o Dačicko, ale i o území správního obvodu Jindřichův Hradec.

Cizinci

Do celkového počtu obyvatel daného území jsou započítáni také **cizinci** s trvalým pobytem, občané EU/EHP a Švýcarska a jejich rodinní příslušníci s pobytem přechodným a také občané tzv. třetích zemí s dlouhodobým pobytem, případně s vízy nad 90 dní. Celkový počet cizinců bydlících v roce 2016 v Jihočeském kraji byl 17 590 osob, z toho počtu pak 5 037 osob ve věku do 29 let.

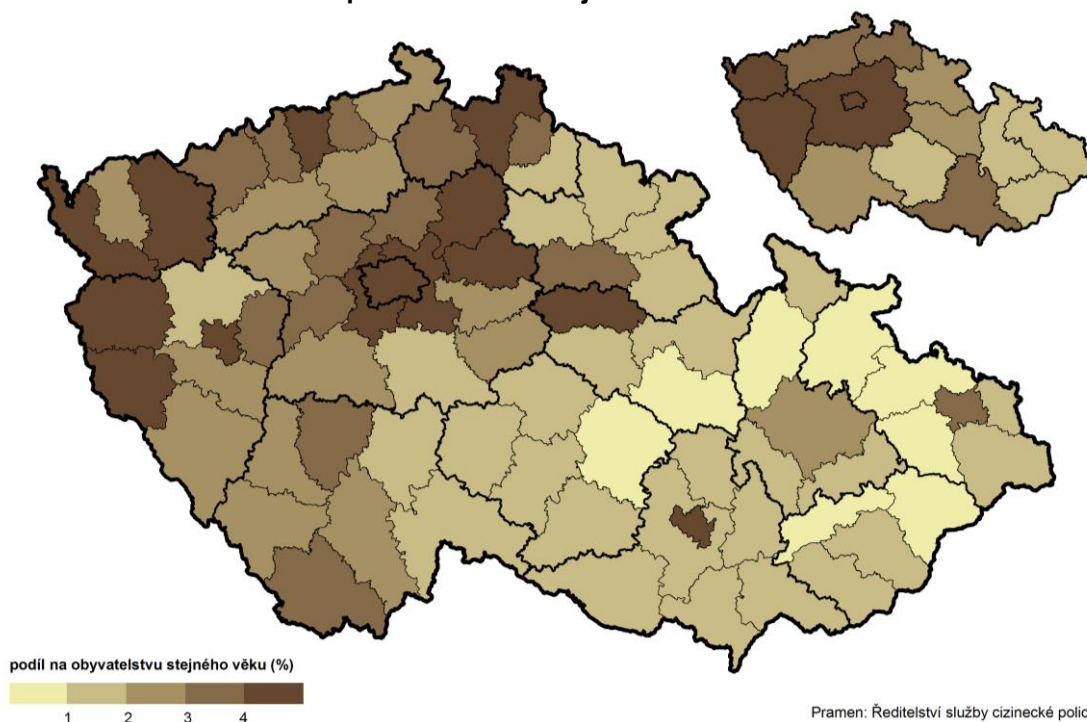
Tab. 1.11 Cizinci ve věku do 29 let (stav k 31. 12.)

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

	2004	2008	2012	2016
Cizinci ve věku do 29 let v kraji celkem	3 625	5 579	4 392	5 037
v tom: muži	1 882	3 147	2 252	2 568
ženy	1 743	2 432	2 140	2 469
v tom ve věku:				
0–14 let	888	1 200	1 330	1 873
15–19 let	439	641	1 368	654
20–24 let	873	1 627	2 968	936
25–29 let	1 425	2 111	1 186	1 574
z toho podle státního občanství:				
Slovensko	730	1 015	830	881
Ukrajina	1 433	1 618	1 107	1 199
Vietnam	619	1 187	1 186	1 309

V průběhu let bylo zastoupení mladých mužů-cizinců nepatrně větší než mladých cizinek. Z juniorské věkové kategorie převažovali mladí cizinci ve věku 15–29 let (62,8 %) nad dětskou kategorií (37,2 %). Mezi mladými cizinci byli nejčastěji zastoupeni občané Vietnamu (26,0 %), Ukrajiny (23,8 %) a Slovenska (17,5 %).

Ktg. 1.10 Cizinci ve věku do 29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016

Tab. 1.12 Cizinci ve věku do 29 let podle pohlaví a věkových skupin k 31. 12. 2016

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)			
		muži	ženy	0–14 let	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Jihočeský kraj	5 037	51,0	49,0	37,2	13,0	18,6	31,2
v tom okresy:							
České Budějovice	1 717	50,5	49,5	33,0	14,6	21,2	31,2
Český Krumlov	800	54,0	46,0	41,8	9,6	18,1	30,5
Jindřichův Hradec	499	48,5	51,5	40,9	11,4	16,6	31,1
Písek	691	52,5	47,5	34,7	11,6	19,1	34,6
Prácheň	344	52,0	48,0	48,3	14,5	11,0	26,2
Strakonice	463	53,1	46,9	33,9	11,4	20,1	34,6
Tábor	523	45,7	54,3	39,4	16,4	15,5	28,7

Z celkového počtu cizinců v okresech Jihočeského kraje žil největší podíl mladých cizinců ke konci roku 2016 na území okresu Písek (33,3 %), naopak nejmenší podíl byl v okrese Strakonice (24,5 %). Poměrně zajímavé je zastoupení dětské a juniorské věkové kategorie do 29 let, kdy podíl dětí-cizinců do 14 let byl největší v okrese Prachatice a nejmenší na území okresu České Budějovice. U věkové kategorie 15–29 let to bylo právě naopak.

Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra)

Údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů, které se realizuje jednou za deset let, přináší informace o populaci na daném území, které nejsou jiným způsobem zjišťovány. Jedná se např. o rodinný stav obyvatelstva, národnost, víru. Přináší také informace o domácnostech a způsobu bydlení jednotlivých domácností.

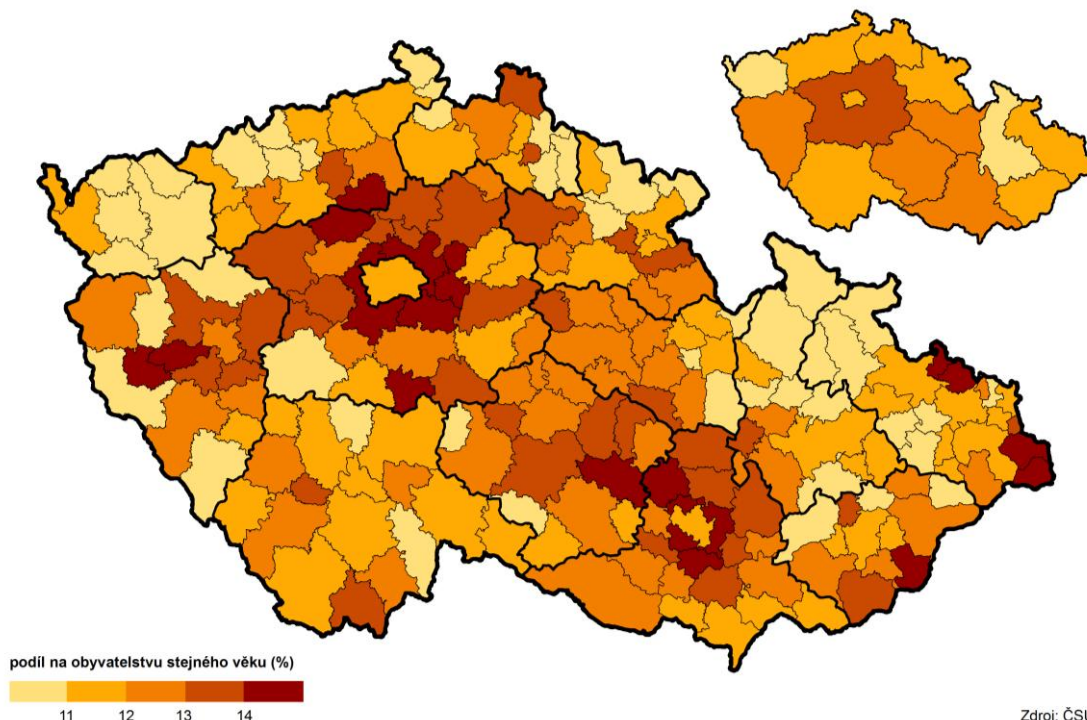
Tab. 1.13 Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	308 296	135 702	136 620	27 452	7 921	320 040	109 948	136 508	34 350	38 805
v %	100,0	44,0	44,3	8,9	2,6	100,0	34,4	42,7	10,7	12,1
z toho ve věku										
15–29 let	59 362	55 241	3 654	362	9	56 822	48 351	7 544	829	30
v %	100,0	93,1	6,2	0,6	0,0	100,0	85,1	13,3	1,5	0,1
v tom ve věku:										
15–19 let	31,0	33,2	0,5	1,7	33,3	30,4	35,6	0,8	0,7	0,0
20–24 let	34,2	35,9	11,3	9,1	11,1	34,7	37,8	16,6	13,1	20,0
25–29 let	34,8	30,9	88,2	89,2	55,6	34,9	26,6	82,7	86,1	80,0

Ktg. 1.11 Osoby v manželství ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

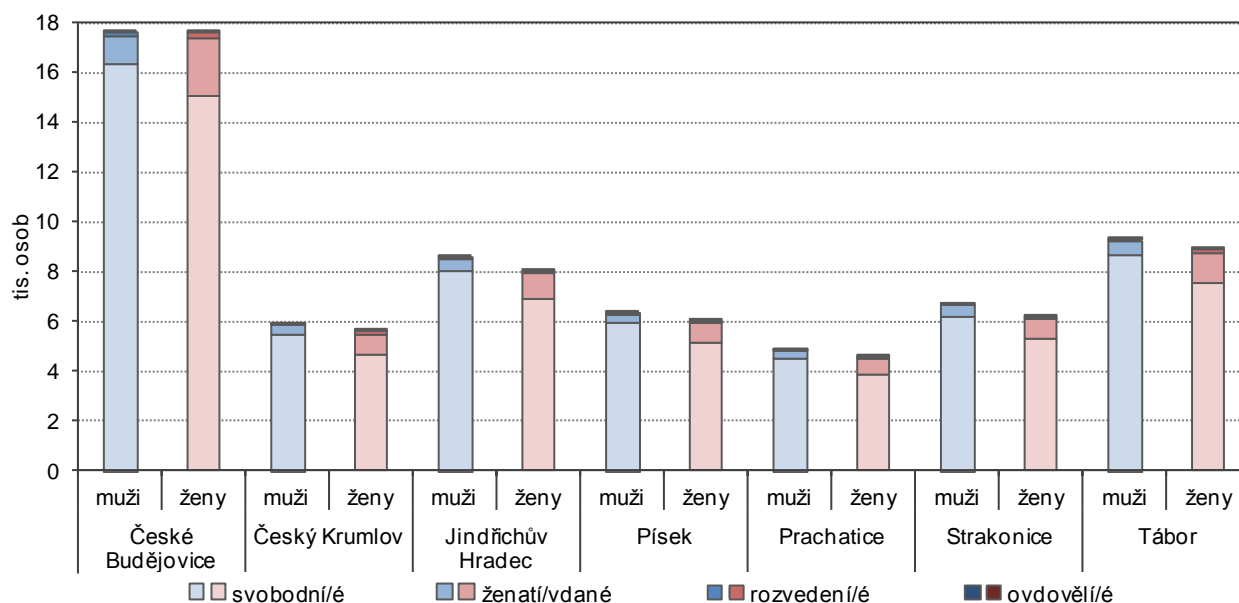
(ze zjištěných hodnot)

V době Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB) žilo na území Jihočeského kraje celkem 628 336 obyvatel, ve věku do 29 let obvykle bydlelo v kraji 207 303 osob a z toho počtu bylo 101 302 dívek a mladých žen. Ve věkové kategorii 15 až 29 let žilo v kraji 59 362 mladých mužů a 56 822 mladých žen. Téměř u všech osob se podařilo zjistit **rodinný stav**. Mladí lidé ve věku 15–29 let byli v době sčítání v naprosté většině ještě svobodní (89,2 %), ženy tohoto věku byly vdané o něco častěji (13,3 %) než mladí muži (6,2 %). Z mezikrajského srovnání vyplývá, že mladí Jihočeši byli v době cenzu častěji svobodní, naopak nejvyšší podíl ženatých mužů, příp. vdaných žen ve věku 15–29 let byl ve Středočeském kraji.

Graf 1.7 Obyvatelstvo v okresech kraje ve věku 15–29 let podle rodinného stavu a pohlaví

Zdroj: SLDB 2011

S přibývajícím věkem se samozřejmě zvyšuje podíl ženatých mladých mužů i vdaných žen. I mladou generaci potkávají vztahové problémy a tak uzavřená manželství někdy končí rozvodem. V době sčítání tuto zkušenost mělo 9,6 % mladých lidí ve věku 15 až 29 let. V této věkové skupině bylo i několik osob, které již ovdověly (39 osob). Nejvyšší podíl zadaných mladých osob ve věku 15–29 let žil v době SLDB 2011 na území okresu Český Krumlov (10,1 %) a nejmenší v okrese Jindřichův Hradec (8,9 %). Při podrobnějším pohledu byl nejvyšší podíl zadaných osob ve věku 15–29 let na území správního obvodu Kaplice a naopak nejnižší v SO ORP Třeboň.

Tab. 1.14 Obyvatelstvo ve věku do 29 let podle národnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

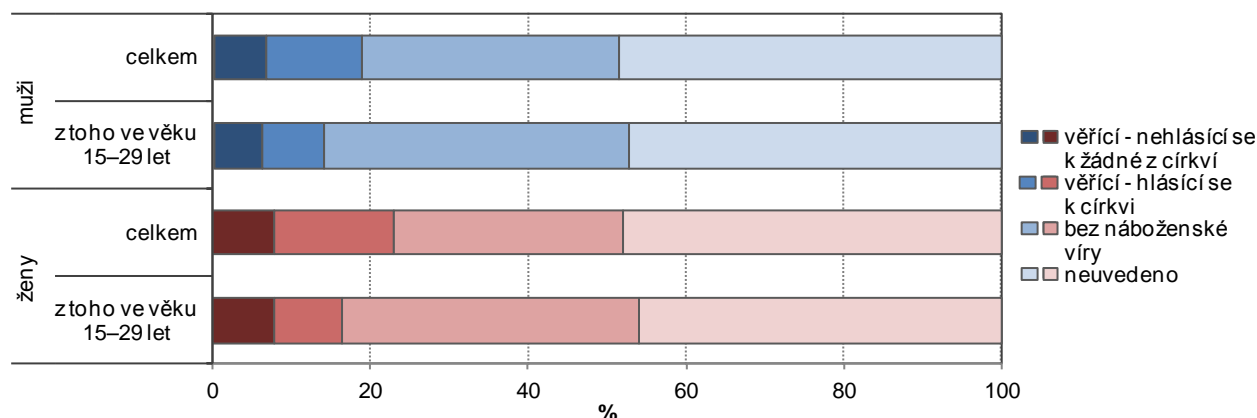
	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	0–14 let	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Počet obyvatel	207 303	51,1	48,9	44,0	17,2	19,3	19,5
z toho národnost:							
česká	143 859	50,6	49,4	44,1	17,4	19,2	19,2
moravská	250	46,0	54,0	21,2	11,2	33,2	34,4
slovenská	957	45,5	54,5	18,1	10,1	28,2	43,6
ukrajinská	610	46,1	53,9	27,5	13,8	21,8	36,9
vietnamská	719	52,6	47,4	31,2	12,8	28,1	28,0
německá	58	53,4	46,6	50,0	15,5	13,8	20,7
ruská	111	36,9	63,1	34,2	17,1	18,9	29,7
polská	24	50,0	50,0	16,7	8,3	20,8	54,2
maďarská	23	56,5	43,5	4,3	13,0	39,1	43,5
romská	128	54,7	45,3	54,7	11,7	15,6	18,0
neuvedeno	58 909	52,4	47,6	44,4	17,0	19,2	19,5

Národnost obyvatel žijících na území ČR, tedy i Jihočeského kraje se zjišťuje jednou za deset let při Sčítání lidu, domů a bytů. Svoji národnost však lidé nemuseli do sčítacích listů doplňovat, jednalo se o dobrovolný údaj. Obyvatelé kraje, kteří údaj vyplnili, označili nejčastěji jako svoji národnost – národnost českou. Také v juniorské věkové skupině do 30 let byla nejčastěji zaznamenána česká národnost (69,4 %). Ostatní národnosti se u této věkové kategorie objevovaly ve sčítacích arších zřídka. Další častěji zaznamenané národnosti byly slovenská (0,5 %), ukrajinská a vietnamská (0,3 %). Na více než čtvrtině (28,4 %) sčítacích listů mladých obyvatel nebyla národnost vyplněna.

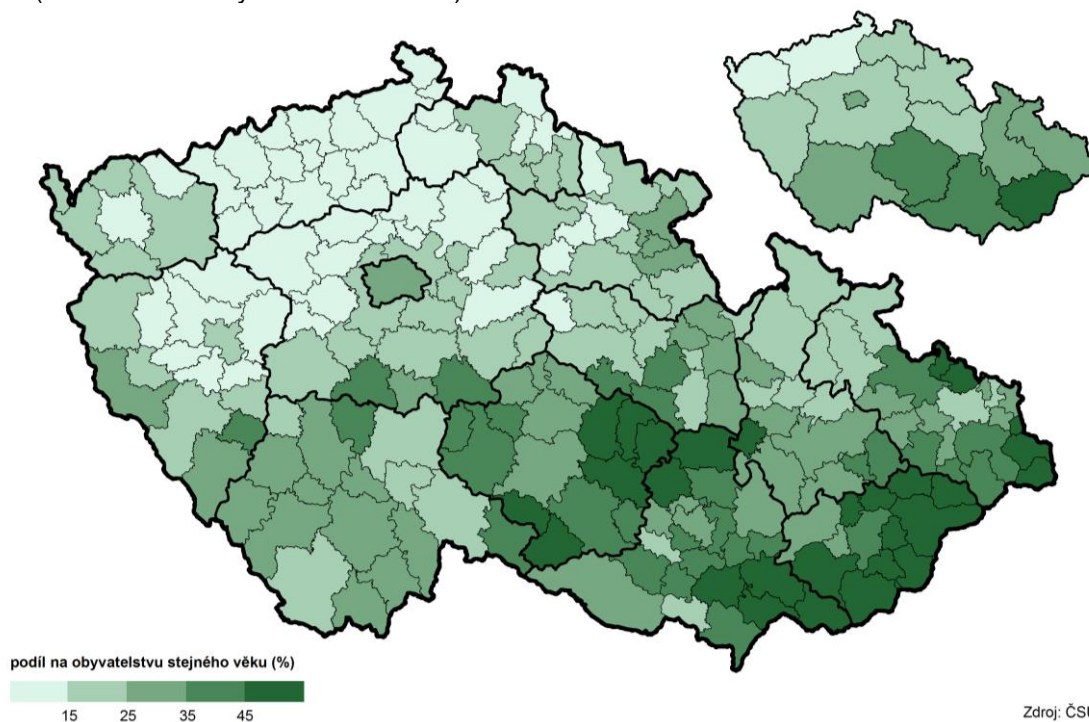
Graf 1.8 Obyvatelstvo podle pohlaví a náboženské víry

Zdroj: SLDB 2011

Otázka na vztah k **náboženské víře** byla zařazena do sčítacích archů i při SLDB 2011. Také odpověď na tuto otázku byla dobrovolná. Téměř polovina obyvatel Jihočeského kraje neuvedla svoje náboženské vyznání. Nově byla při posledním sčítání zařazena možnost přihlásit se ke konkrétní církvi nebo náboženské společnosti nebo měli věřící možnost označit svůj vztah k víře bez přímého napojení na církev nebo náboženskou společnost.

Ktg. 1.12 Věřící obyvatelé ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (z osob s uvedeným vztahem k víře)

Tab. 1.15 Obyvatelstvo ve věku do 29 let podle náboženské víry, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

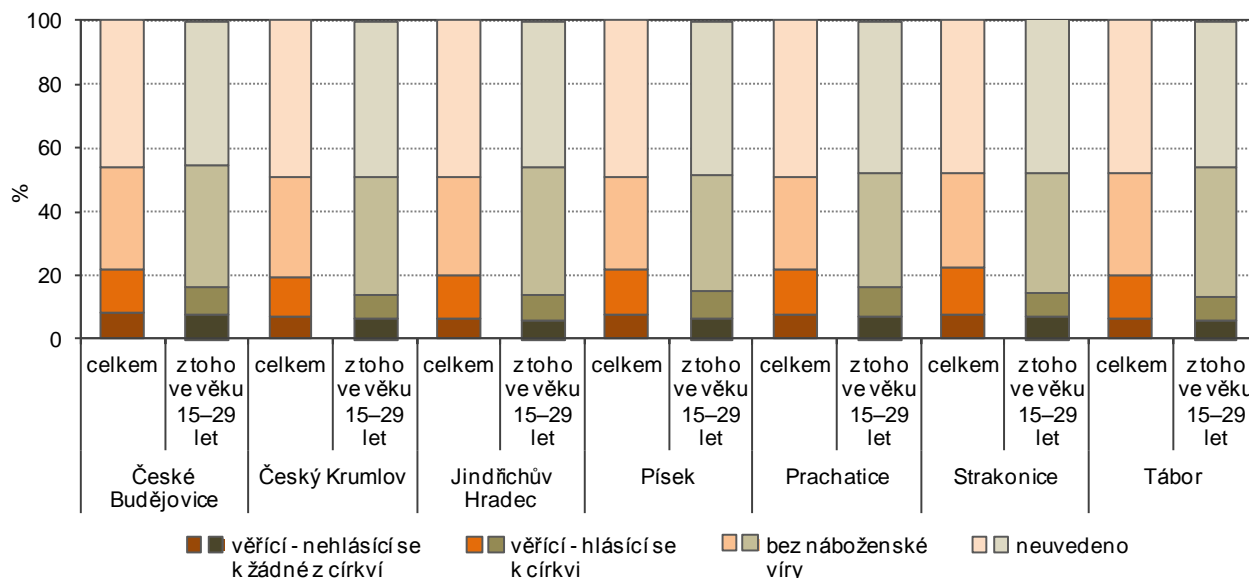
	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14 let	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Počet obyvatel	207 303	106 001	101 302	91 119	35 660	40 019	40 505
z toho (%):							
věřící - nehlásící se k církvi	5,5	5,1	6,0	3,7	5,5	7,3	8,0
věřící - hlásící se k církvi	8,2	8,0	8,4	8,2	8,1	8,0	8,5
z toho:							
Církev československá husitská	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Církev římskokatolická	6,2	5,9	6,5	6,7	5,9	5,5	6,2
Českobratrská církev evangelická	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
bez náboženské víry	36,6	36,8	36,3	34,6	37,5	38,9	37,9
neuvedeno	49,7	50,1	49,3	53,5	48,9	45,8	45,6

Mladí obyvatelé Jihočeského kraje ve věkové skupině do 29 let z téměř 50 % neuvedli svůj vztah k víře, 36,6 % těchto obyvatel uvedlo, že jsou nevěřící. K nějaké konkrétní církvi se přihlásilo 8,2 % mladých věřících (z nich nejvíce k Církvi římskokatolické – 75,6 %) a jen 5,5 % věřících osob uvedlo, že pro svoji víru žádnou konkrétní církev nepotřebuje. Podíly mladých věřících dívek a žen byly nepatrně vyšší než podíly mladých věřících mužů.

V okresním pohledu bylo sečteno nejvíce mladých věřících na Prachaticku (15,5 %) a Českobudějovicku (15,1 %), nejméně na Strakonicku (12,1 %) a Tábořsku (12,3 %); vše vztaženo k věkové kategorii do 29 let. Nejvíce věřících mladých lidí žilo v době SLDB 2011 na území SO ORP Dačice a Milevsko, což jsou tradičně oblasti s vyšším religiozním zaměřením. Naopak nejméně mladších věřících bylo ve správním obvodě Blatná a Jindřichův Hradec.

Graf 1.9 Obyvatelstvo v okresech kraje podle náboženské víry

Zdroj: SLDB 2011

Dalším údajem, který se zjišťoval při SLDB 2011, byl kromě adresy obvyklého pobytu i dotaz na bydliště matky v době narození sčítané osoby. Jednalo se tedy o první bydliště dané osoby a zjišťovali se tak tzv. **rodáci**. Ze zjištěných hodnot vyplývá, že naprostá většina (97,4 %) obyvatel Jihočeského kraje ve věku do 29 let se narodila v České republice, dívky a mladé ženy ještě o něco častěji. Jen 2,4 % obyvatel v mladé věkové kategorii se narodilo v zahraničí a 28,2 % těchto osob má v rodném listě zapsáno místo narození obec nebo město ve Slovenské republice.

Tab. 1.16 Obyvatelstvo ve věku do 29 let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku

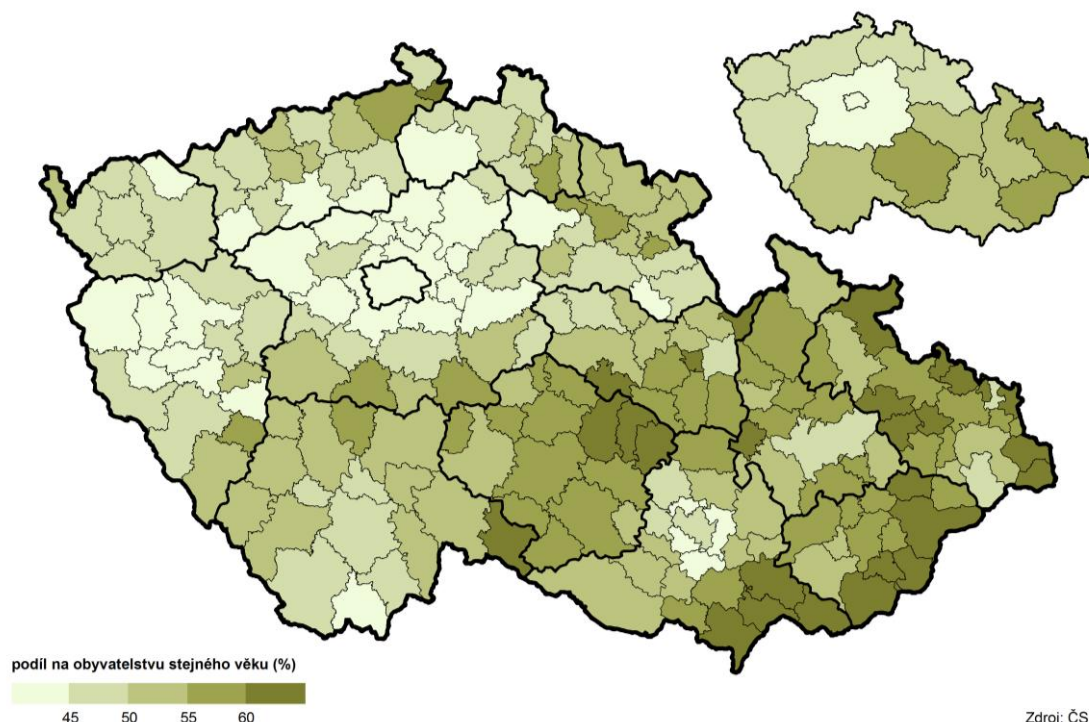
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14 let	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Počet obyvatel	207 303	106 001	101 302	91 119	35 660	40 019	40 505
v tom (%):							
narození v České republice	97,4	97,2	97,5	99,1	97,8	95,9	94,4
z toho:							
v obci bydliště	68,0	69,3	66,5	79,4	68,2	59,9	49,9
v jiné obci okresu	13,2	12,7	13,7	10,4	14,2	14,9	17,0
v jiném okrese kraje	5,9	5,3	6,4	3,9	5,4	7,0	9,6
v jiném kraji	7,5	7,0	8,0	4,3	6,7	9,9	13,0
narození v zahraničí	2,4	2,5	2,3	0,7	2,0	3,7	5,3
z toho ve Slovenské republice	0,7	0,6	0,7	0,2	0,5	1,0	1,7
nezjištěno	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4

Ktg. 1.13 Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

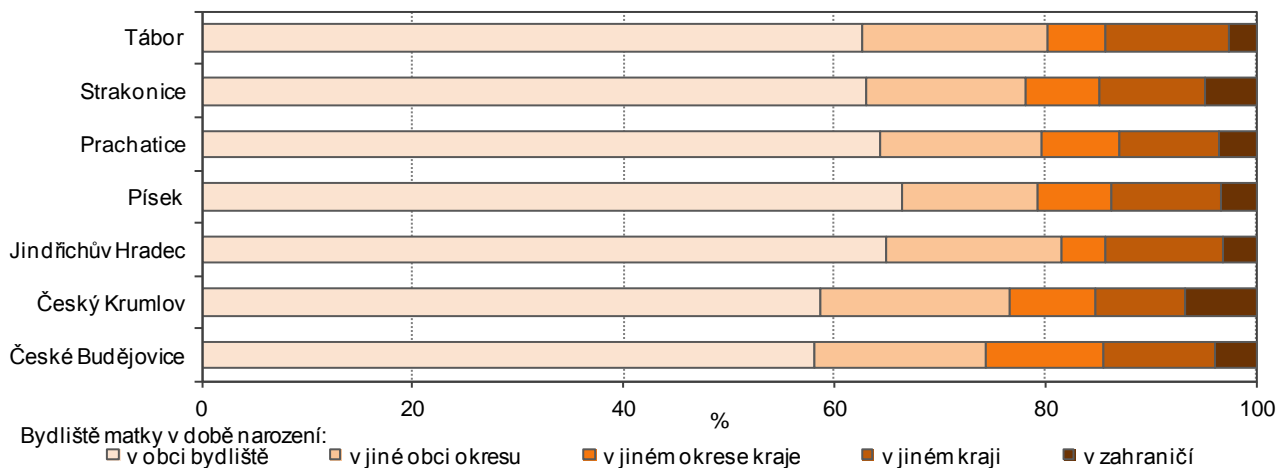
(ze zjištěných hodnot)

U dětí a mladých lidí se dá předpokládat, že ve svém věku bydlí v obci svého rodiště (68,0 %). Mladí muži měli ve sčítacích tiskopisech častěji zaznamenáno, že bydlí ve svých rodných obcích než dívky a mladé ženy. Nejvíce jihočeských dětí, mladých mužů a žen, kteří bydleli v době sčítání v obci, kde se narodili, bylo v okrese Písek; nejméně pak v okrese České Budějovice. V menším územním pohledu nejvíce mladých lidí stále žilo ve své rodné obci v SO ORP Dačice, nejmenší podíl byl naopak zaznamenán ve správním obvodě Kaplice.

Graf 1.10 Obyvatelstvo v okresech kraje ve věku 15–29 let podle místa narození (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Projekce obyvatelstva do roku 2050

Věkové složení obyvatelstva kraje, zejména stárnutí populace v následujících letech, můžeme předvídat ze zpracované **Projekce obyvatelstva v krajích**. Hlavními předpoklady této projekce je mírný nárůst úrovně plodnosti a pokles intenzity úmrtnosti v kraji. V projekci je zahrnuta i migrační otázka daného území. Při zpracování projekce se očekává plynulý vývoj všech demografických jevů. Není možno předvídat náhlé působení vnějších vlivů např. ekonomické krize, epidemie, živelné děje apod., které mohou mít na populační vývoj výrazný vliv.

Tab. 1.17 Věková struktura obyvatelstva ve věku do 29 let podle projekce

Zdroj: Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

	2016	2030	2040	2050
Počet obyvatel (k 1. 1.)	638 782	632 286	618 743	601 825
z toho ve věku (%):				
0–14 let	15,5	13,4	12,5	13,1
15–64 let	65,4	61,8	58,9	54,7
65 a více let	19,1	24,8	28,5	32,1
z toho ve věku:				
0–14 let	99 112	84 413	77 496	78 906
15–29 let	103 573	99 057	94 413	82 993
Index stáří ¹⁾	122,9	186,0	227,8	245,2
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,9	61,8	69,6	82,7
Průměrný věk	42,3	45,8	47,7	48,7

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Ze zpracované projekce obyvatelstva vyplývá, že předpokládaný počet obyvatel Jihočeského kraje bude v roce 2030 – 632 286 obyvatel a v roce 2050 – 601 825 obyvatel. Počty obyvatel ve věku do 29 let se budou postupně během let snižovat. Zatímco v roce 2016 tvořila tato věková skupina 31,7 % z celé populace kraje, v roce 2030 to bude 29,0 % a v roce 2050 pak 26,9 %.

Tab. 1.18 Věková struktura obyvatelstva podle projekce

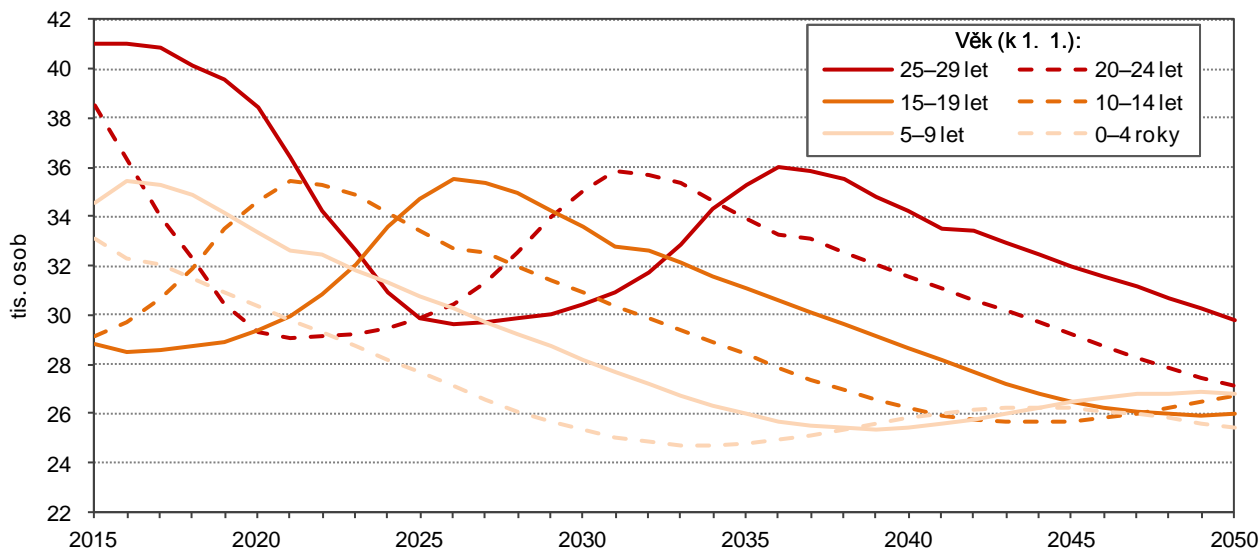
Zdroj: Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Počet obyvatel (k 1. 1.)	637 783	636 243	632 286	626 199	618 743	610 532	601 825
z toho ve věku 0–29 let	195 476	186 352	183 470	179 434	171 909	166 082	161 899
podíl v %							
v tom ve věku (%):							
0–4 let	15,5	14,8	13,8	13,8	15,0	15,8	15,7
5–9 let	17,1	16,5	15,4	14,5	14,8	15,9	16,6
10–14 let	17,7	17,9	16,8	15,8	15,2	15,5	16,5
15–19 let	15,0	18,6	18,3	17,3	16,7	16,0	16,1
20–24 let	15,0	16,0	19,1	18,9	18,4	17,6	16,8
25–29 let	19,7	16,0	16,6	19,7	19,9	19,3	18,4

Z podrobnějšího pohledu na poměrné hodnoty pětiletých věkových skupin je patrné, že se v projekci projeví určitá početní navýšení v souvislosti s možnými pronatalitními vlnami (jako byly roky 2008–2009) a s očekávanou zvyšující se mírou plodnosti.

Graf 1.11 Mladá generace podle věkových skupin do roku 2050

Zdroj: Projekce obyvatelstva v krajích ČR – do roku 2050

2. Vzdělání a vzdělávání

Vzdělávání je proces cílevědomého a systematického učení a vzdělání je souhrn znalostí, které jsou výsledkem tohoto procesu. Častěji se však pojem vzdělání zužuje na formální uznání výsledků učení.

K hodnocení vzdělanosti úrovně obyvatelstva v kraji, okresech i v nižších územně správních celcích byly využity výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB 2011), kdy jedna ze zjišťovaných otázek pro osoby ve věku 15 a více let, se týkala „nejvyššího ukončeného vzdělání“.

Pro část kapitoly týkající se vzdělávání organizovanému dle školského zákona vycházíme z údajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), data za ostatní zařízení péče o předškolní děti, která jsou provozovaná podle jiných zákonů (např. živnostenského) k dispozici nemáme. Mezi základní faktory určující budoucí potřeby ve vzdělávání patří demografický vývoj, především úroveň porodnosti a stěhování.

Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání

V Jihočeském kraji odpovědělo při SLDB 2011 na otázku nejvyššího dosaženého vzdělání téměř 516 tisíc obyvatel ve věku 15 a více let a u 4 % osob nebyla odpověď zjištěna. Mezi juniory byl podíl nezjištěných odpovědí vyšší. Ve věkové skupině 15–19 let otázku nezodpovědělo téměř 10 % osob.

Tab. 2.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19 let	20–24 let	25–29 let	muži	ženy
Počet obyvatel	537 217	261 657	275 560	35 660	40 019	40 505	20 664	19 841
v tom (%):								
bez vzdělání	0,5	0,4	0,5	0,2	0,4	0,4	0,5	0,4
základní vč. neukončeného	18,2	13,8	22,4	77,9	9,7	6,4	6,8	5,9
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,9	41,3	28,9	6,7	23,2	27,4	34,9	19,7
úplně střední s maturitou	27,5	25,3	29,5	5,4	51,1	31,8	30,1	33,6
nástavbové a vyšší odborné	4,1	3,2	4,9	0,1	4,0	7,0	5,8	8,3
vysokoškolské	10,8	11,4	10,3	-	7,9	22,4	16,9	28,2
nezjištěno	4,0	4,4	3,5	9,6	3,7	4,5	4,9	4,0

Vzhledem ke zvyšujícím se nárokům na vzdělání a podstatně větší nabídce vysokoškolských oborů se vzdělanostní struktura mladé generace naprosto odlišovala od struktury starších věkových skupin, zejména seniorů. Zatímco osoby ve věku 65 a více let měly v roce 2011 ze dvou třetin pouze základní vzdělání nebo střední vzdělání bez maturity, u osob ve věku 20–29 let převažovalo úplně středoškolské a vyšší vzdělání.

Pomíjíme věkovou skupinu 15–19 let (při sčítání 2011 to byli narození v letech 1992 až 1996), kde jsou osoby, které většinou ještě neukončily svůj vzdělávací proces. Drtivá většina z nich měla pouze ukončenou povinnou školní docházku.

Ve věkové skupině 20–24 let (narození v letech 1986 až 1991) již převládaly osoby s úplným středním vzděláním s maturitou (včetně nástavbového a vyššího odborného studia) a 8 % již mělo vysokoškolské vzdělání. Pouze s dokončeným základním vzděláním byl v této věkové skupině každý desátý. Ale ani u této věkové skupiny nelze předpokládat ukončení vzdělávacího procesu.

Až ve věkové skupině 25–29 let (narození v letech 1982 až 1985) měla již většina osob ukončený vzdělávací proces v rámci školní docházky. Z těch, kteří vyplnili otázku vzdělání, mělo víc než 40 % úplně střední vzdělání s maturitou (včetně nástavbového a vyššího odborného) a 23 % mělo vysokoškolské vzdělání. Střední vzdělání bez maturity mělo 29 % a jen se základním vzděláním zůstalo 7 % osob.

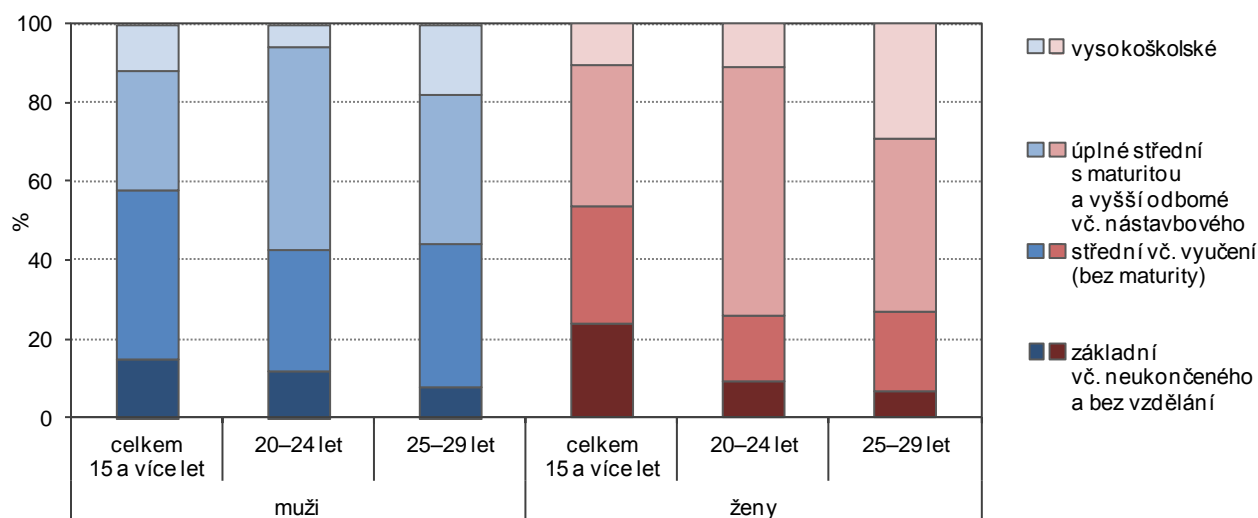
Ve vzdělanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání existují genderové rozdíly. V celé populaci 15letých a starších bylo mezi ženami výrazně víc osob jen se základním vzděláním (vlivem starších věkových ročníků) ale i osob s maturitou, mezi muži byl nesrovnatelně vyšší podíl osob vyučených a se středním vzděláním bez maturity a bylo tam i více vysokoškoláků. U mladších věkových skupin existují tyto rozdíly v poněkud pozměněné podobě.

Mezi mladými muži sice zůstal výrazně vyšší podíl učňovského a středního vzdělání bez maturity a mezi ženami vyšší podíl osob s maturitou, ale změnilo se genderové zastoupení v kategorii s nejnižším a nejvyšším vzděláním. Ve věkové skupině 25–29 let byl podíl osob jen se základním vzděláním vyšší

u mužů, naopak vysokoškolským diplomem se mohly častěji prokázat ženy; vysokoškolské vzdělání mělo 29,3 % žen a jen 17,8 % mužů (z osob se zjištěným vzděláním).

Graf 2.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání
(ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

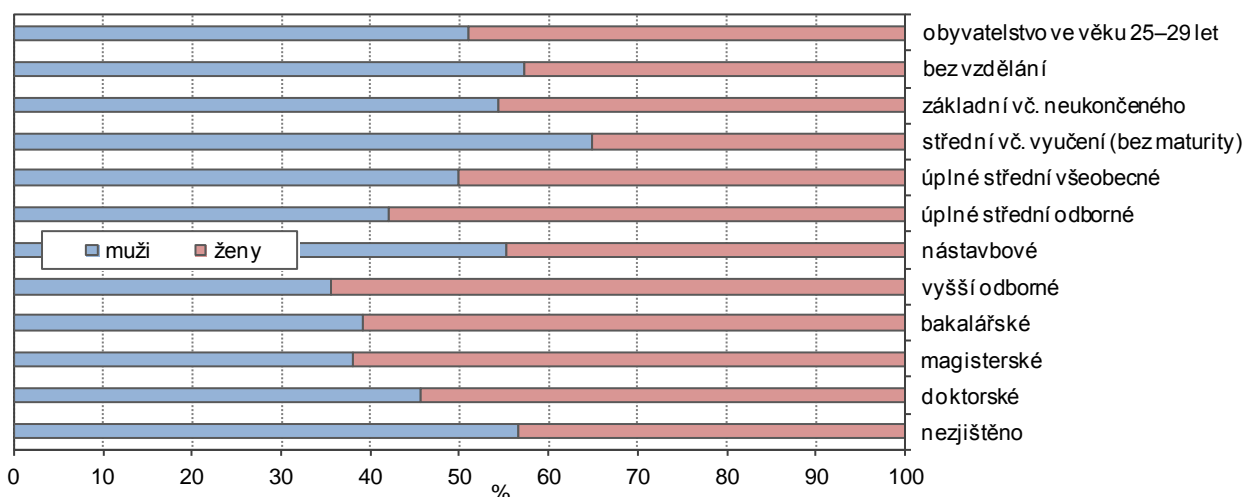

V Jihočeském kraji bylo při SLDB 2011 alespoň s maturitou ve věkové skupině 20–24 let 65,4 % osob a ve věkové skupině 25–29 let 64,2 % osob. U mužů tento podíl v obou věkových kategoriích představoval 56–57 %, zatímco u žen byl výrazně vyšší 73–74 %.

Ve věkové skupině 25–29 let, kde je poměr žen a mužů 49:51 ve prospěch mužů, překračovali muži tento poměr v kategoriích bez vzdělání a se základním vzděláním (včetně neukončeného), významně pak u středoškolského vzdělání bez maturity včetně vyučení (poměr 65:35) a u nástavbového studia. Téměř shodný počet mladých mužů a žen měl úplné střední všeobecné vzdělání. V ostatních stupních vzdělání převažovaly ženy, zvláště markantní byla jejich převaha u vzdělání vyššího odborného (64:36), magisterského (62:38) a bakalářského (61:39).

Graf 2.2 Zastoupení mužů a žen ve věku 25–29 let v jednotlivých stupních nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

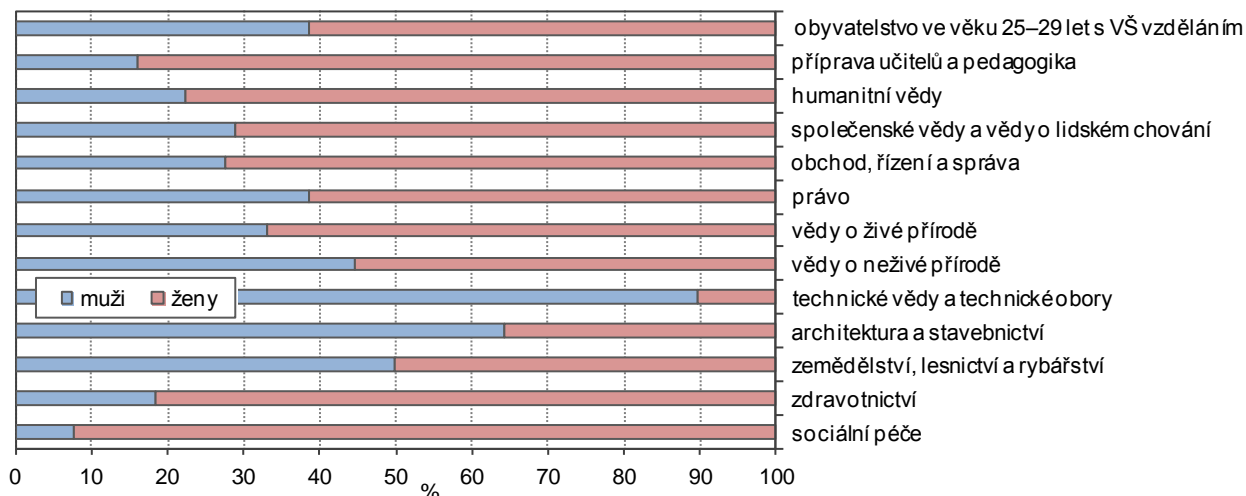
Vysokoškolské vzdělání mělo 9,1 tis. osob ve věku 25–29 let a poměr žen a mužů zde byl 62:38 ve prospěch žen. Graf 2.3 znázorňuje genderové zastoupení ve vybraných vysokoškolských oborech (největší z vybraných oborů společenské vědy a vědy o lidském chování zahrnoval 1,7 tis. osob, nejmenší vybraný obor vědy o neživé přírodě 244 osob). Ženy převažovaly ve většině vysokoškolských oborů, zcela bezkonkurenční bylo jejich zastoupení v oboru sociální péče, učitelství a pedagogika, zdravotnictví a humanitní vědy. Srovnatelný počet mužů a žen měl vysokoškolský titul z oborů zemědělství, lesnictví

a rybářství. Vysokoškolsky vzdělaní muži převažovali pouze v architektuře a stavebnictví a v technických vědách a technických oborech.

Graf 2.3 Zastoupení mužů a žen ve věku 25–29 let s vysokoškolským vzděláním ve vybraných oborech (ze zjištěných hodnot)

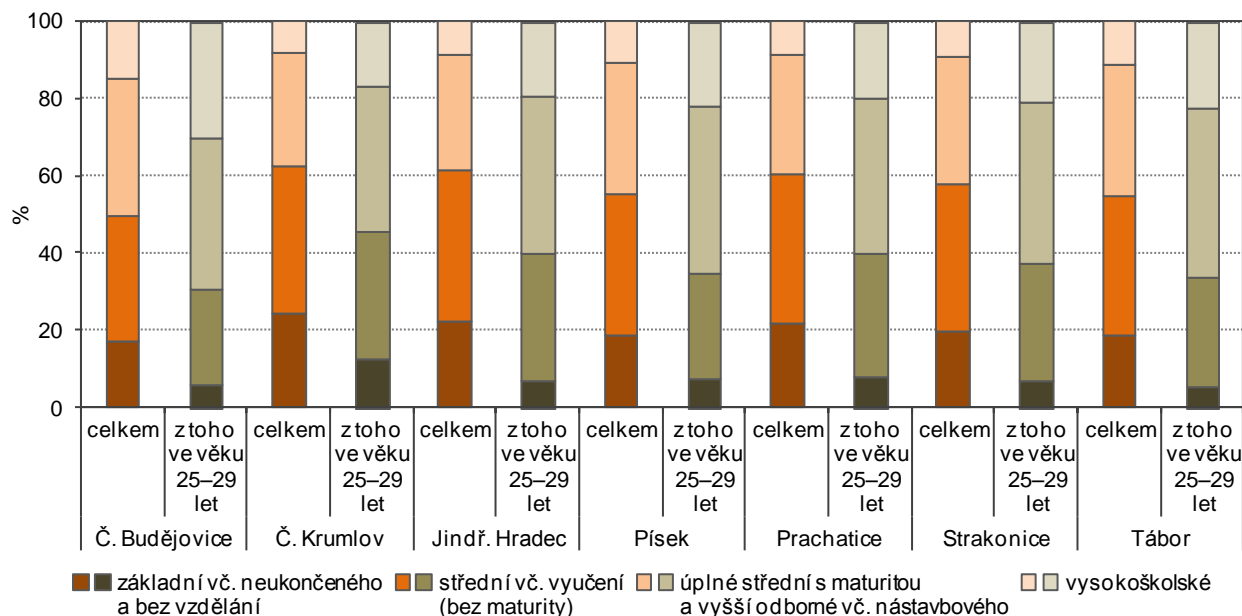
Zdroj: SLDB 2011

V regionálním srovnání jsou v kraji „nejvzdělanějším“ okresem České Budějovice. Alespoň úplné středoškolské vzdělání měla víc než polovina jeho obyvatel ve věku 15 a více let (v kraji 44 %) a téměř 70 % juniorů ve věku 25–29 let (v kraji 64 %). Hodnoty za Jihočeský kraj překračovaly ještě okresy Tábor a Písek, kde maturitu či vysokoškolský diplom mělo 45 % obyvatel 15letých a starších a víc než 66 %, respektive 65 % juniorů ve věku 25–29 let. Nejnižší podíl osob s alespoň úplným středoškolským vzděláním byl zjištěn v okrese Český Krumlov – 38 % z obyvatel 15letých a starších a 54 % z juniorů ve věku 25–29 let. Tento okres měl naopak nejvyšší podíl osob se základním vzděláním – 13 % z juniorů ve věku 25–29 let.

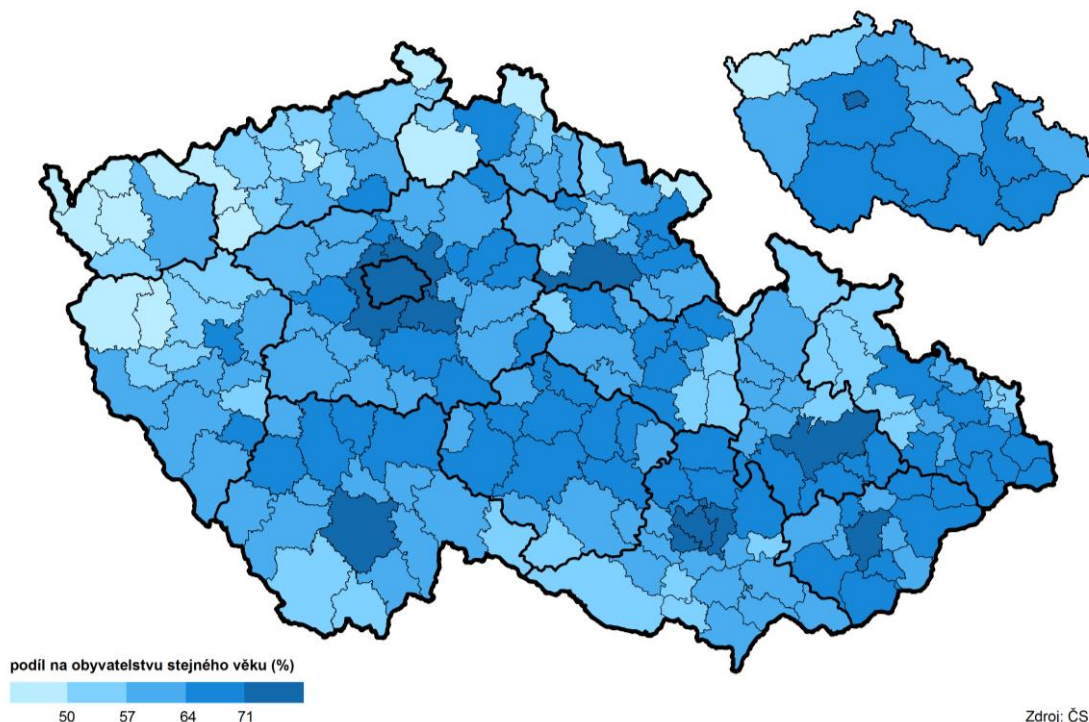
Graf 2.4 Obyvatelstvo v okresech kraje ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

V mezikrajském srovnání se Jihočeský kraj podílem osob s alespoň úplným středním vzděláním mezi juniory ve věku 25–29 let zařadil na sedmé místo. S podílem 82 % je „nejvzdělanějším“ krajem Hlavní město Praha, na druhém místě byl s odstupem Jihomoravský kraj (69 %). Na opačné straně žebříčku figuruje kraj Karlovarský (necelých 50 %). Většina krajů měla tento podíl v rozmezí od 63 % do 66 %.

Ktg. 2.1 Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Podrobnější regionální pohled ukazuje, že relativně nejvíc juniorů s maturitou či vysokoškolským diplomem soustřeďuje Praha, Brno a jejich okolí a některá krajská města, resp. jejich SO ORP. V centru Jihočeského kraje v SO ORP České Budějovice bylo zjištěno ve věkové skupině 25–29 let 71 % osob s alespoň úplným středním vzděláním. Tímto podílem se Českobudějovicko umístilo na desátém místě mezi všemi SO ORP České republiky. Naopak nejméně osob s maturitou nebo vysokoškolským diplomem bylo v jižních Čechách mezi juniory tohoto věku v SO ORP Kaplice (51 %; v celorepublikovém porovnání to byl 16. nejhorší podíl).

Mateřské školy

Institucionální předškolní vzdělávání není povinné. Pro děti obvykle od tří do šesti let (v odůvodněných případech i pro děti mladší) jej zabezpečují mateřské školy (veřejné, soukromé, firemní), popřípadě přípravné třídy základních škol. Dětem, které mají za rok nastoupit do základní školy, se docházka do mateřské školy nabízela přednostně, od školního roku 2017/18 je pro děti, které do konce srpna dosáhnou 5 let věku, předškolní vzdělávání povinné.

Počet dětí navštěvujících mateřské školy v Jihočeském kraji od školního roku 2006/07 trvale rostl, až v roce 2015/16 došlo k poklesu o 0,3 %, a v dalším školním roce k poklesu o dalších 1,2 %. Přesto bylo ve školním roce 2016/17 v Jihočeském kraji v mateřských školách o 21,9 % více dětí než před deseti lety.

Tab. 2.2 Mateřské školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Děti celkem	18 926	19 658	20 447	21 430	22 055	22 942	23 292	23 419	23 351	23 065
z toho dívky (%)	47,7	47,8	47,9	48,0	48,0	48,5	48,0	47,8	47,8	47,6
v tom ve věku (%):										
méně než 3 roky	9,7	11,0	12,1	12,1	11,3	11,3	11,4	12,5	13,5	14,3
3 roky	25,4	25,6	25,9	26,8	26,5	26,3	25,2	25,0	24,4	25,2
4 roky	28,9	28,2	28,0	27,8	28,4	28,4	28,3	27,7	27,0	26,7
5 let	29,4	28,5	27,8	27,4	27,6	28,4	29,3	28,8	28,7	27,7
6 a více let	6,6	6,7	6,2	5,9	6,2	5,7	5,8	6,0	6,4	6,2

Mezi dětmi v mateřských školách je víc chlapců, podíl děvčátek se pohybuje kolem 48 %, což odpovídá struktuře nejmladších věkových ročníků podle pohlaví.

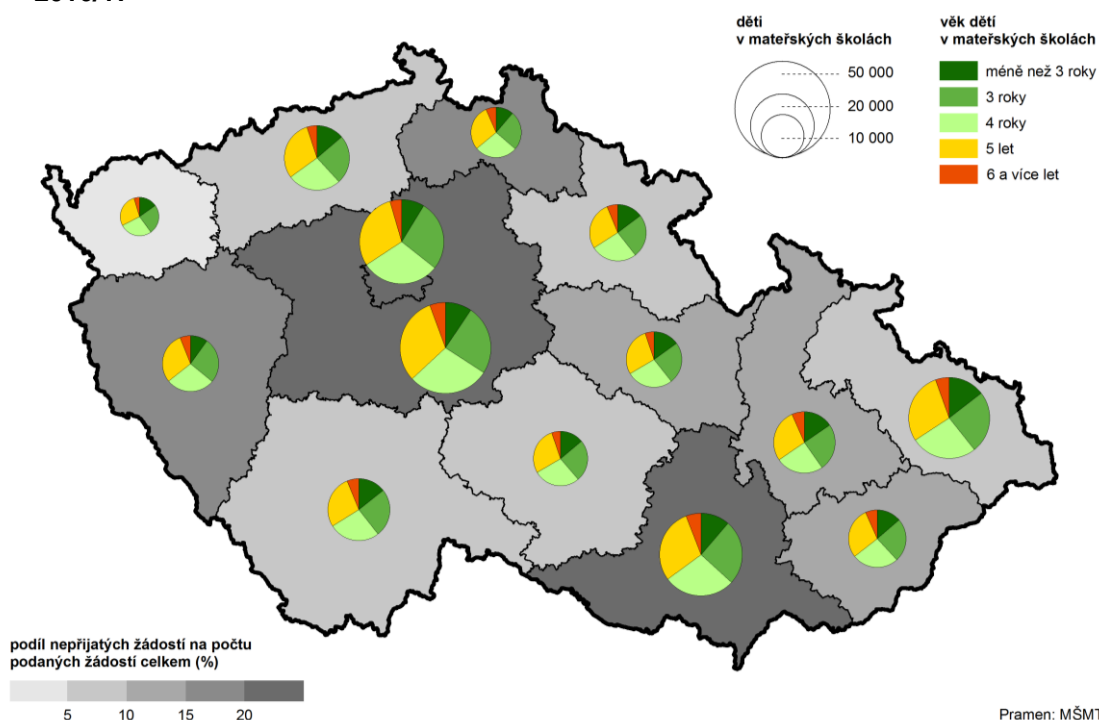
Pokud jde o věkovou strukturu malých školáčků, rozhodující část připadá na děti ve věku 3 až 5 let, přičemž nejvyšší je zpravidla podíl těch pětiletých. Děti ve věku 6 a více let se podílejí zhruba 6 %. Podíl nejmladších dětí (do 3 let věku) je ve srovnání s těmi nejstaršími dvojnásobný.

Za deset let se mezi dětmi v MŠ snížil vlivem demografického vývoje podíl dětí ve věku 4 a více let z 64,9 % na 60,6 %. Podíl tříletých dětí se téměř nezměnil, v roce 2016/17 stejně jako deset let před tím představoval čtvrtinu ze školkových dětí, ale zvýšil se podíl dětí mladších tří let z 9,7 % na 14,3 %.

Počet dětí pětiletých a šestiletých a starších vzrostl za deset let o 14–15 %, počet čtyřletých o 12 %, tříletých o 21%. Nejvyšší nárůst, téměř o 80 %, vykázal počet mladších 3 let, což je obdobné ve všech krajích.

Celkovým přírůstkem počtu dětí v MŠ za uplynulé desetiletí o 21,9 % se sice Jihočeský kraj řadí mezi kraje s podprůměrným indexem (v ČR nárůst o 24,5 %), ale hodnota tohoto indexu je pátá nejvyšší. Nejvíce se zvýšil počet dětí v MŠ v krajích, které se již několik let drží na špičce v porodnosti, v kraji Středočeském a Hlavním městě Praha – v obou za deset let víc než o 40 %. Naopak nejméně se zvýšil v Karlovarském a Ústeckém kraji – jen cca o 10 %.

Ktg. 2.2 Věková struktura dětí v mateřských školách a žádosti o přijetí podle krajů ve školním roce 2016/17

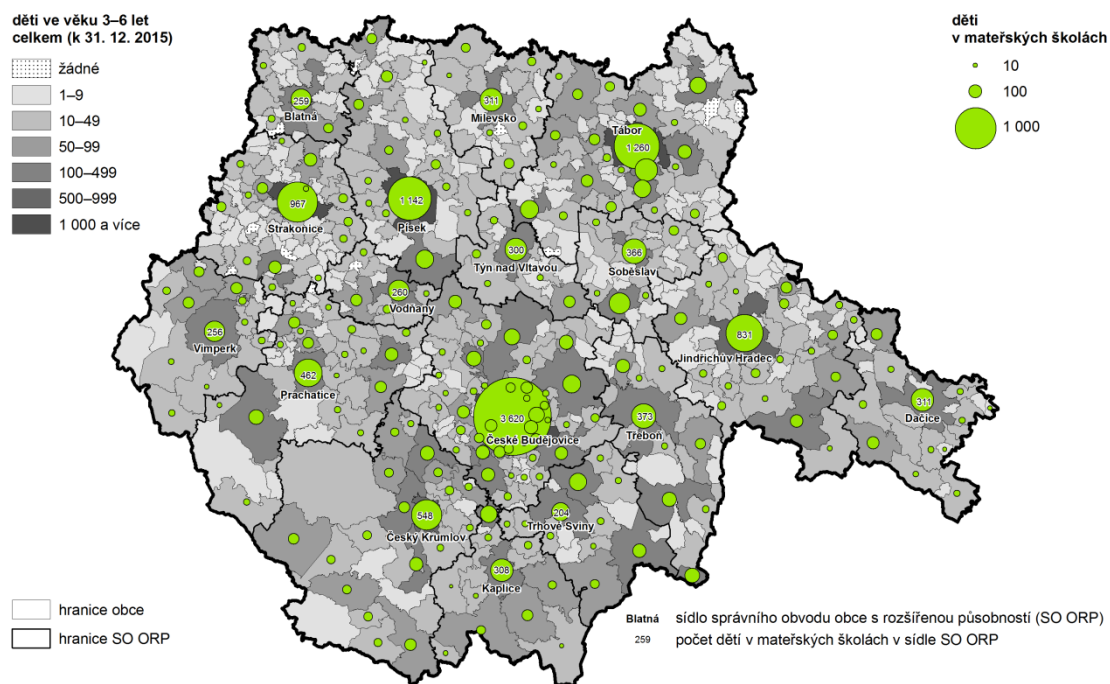
Nejvíce dětí v MŠ je v populačně nejsilnějších krajích Středočeském, Hl. městě Praha, Jihomoravském a Moravskoslezském. S výjimkou poslední jmenovaného měly tyto kraje již několik let nejvyšší porodnost v republice, což vyvolalo značnou poptávku po místech v MŠ. V Praze a Jihomoravském kraji nebylo ve školním roce 2016/17 vyhověno více než třetině žádostí o přijetí do školky, ve Středočeském kraji 27 %.

V Jihočeském kraji nebylo z celkového počtu 8,8 tis. žádostí o přijetí do školky vyhověno 9 %. Kraj se tak řadí mezi regiony, kde přijetí dítěte do mateřské školy není tak velký problém.

K vnitroregionální informaci o mateřských školách v kraji byly využity údaje za školní rok 2015/16, což jsou poslední dostupné údaje o dětech v mateřských školách podle obcí. Tehdy byly MŠ ve 237 obcích kraje (38 % z celkového počtu jihočeských obcí) a zapsáno v nich bylo více než 23,4 tis. dětí. Vzhledem k počtu dětí ve věku tří až šesti let v kraji by se dalo říci, že 85 % dětí v tomto věku chodilo do školky. V meziokresním srovnání byl tento podíl nejvyšší v okrese Prachatice (88,0 %) a Jindřichův Hradec (87,6 %) a naopak nejnižší v okrese Strakonice (82,1 %), v ještě podrobnějším pohledu podle SO ORP pak nejvyšší na Vimpersku a Třeboňsku (obě nad 89 %) a nejnižší na Blatensku (75,4 %).

Nejvíce dětí v mateřských školách samozřejmě připadá na větší města; ve školkách v Českých Budějovicích bylo ve školním roce 2015/16 zapsáno 3 620 dětí (85 % z počtu dětí ve věku 3–6 let), víc než 1 tis. dětí měly MŠ v Táboře a Písku (87 % z počtu dětí).

Ktg. 2.3 Děti v mateřských školách podle obcí Jihočeského kraje ve školním roce 2015/16

Pramen: MŠMT, ČSÚ

Vzhledem k osídlení jsou však častější obce s menším počtem dětí ve školkách – v kraji bylo 100 obcí s počtem 10 až 30 zapsaných dětí v MŠ. Protože však většina menších obcí ve školním roce 2015/16 svou MŠ neměla, řeší se tato otázka spádovostí. V roce 2015/16 bylo v kraji 25 obcí s více než 20 dětmi školkového věku, které neměly MŠ. Patřil sem např. Píštěn s 33 dětmi ve věku 3–6 let, kde na tuto potřebu obec zareagovala a v roce 2017 se zde školka otevřela.

Základní školy

Povinná školní docházka je devítiletá (zpravidla pro děti ve věku 6–15 let). Žáci ji uskutečňují převážně společně v základních školách organizovaných do dvou stupňů (5 + 4 ročníky). Počínaje druhým stupněm však existuje možnost pokračovat v povinném vzdělávání v osmiletých (po 5. ročníku) či šestiletých (po 7. ročníku) gymnáziích nebo v oboru tanec 8letých konzervatoří (pouze v Praze, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji). Základní vzdělávání lze na prvním i na druhém stupni uskutečňovat také formou individuálního vzdělávání.

Tab. 2.3 Základní školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	53 059	51 273	49 825	49 590	49 737	50 393	51 569	52 741	54 054	55 426
z toho dívky (%)	48,3	48,3	48,1	48,4	48,2	48,3	48,4	48,5	48,6	48,5
v tom (%):										
na 1. stupni	54,1	55,8	57,8	58,8	59,2	60,0	60,8	61,5	62,0	62,3
na 2. stupni	45,9	44,2	42,2	41,2	40,8	40,0	39,2	38,5	38,0	37,7
Nově přijatí do 1. ročníku	5 687	5 740	5 836	6 003	6 107	6 450	6 824	7 000	7 065	7 057
z toho ve věku 7 a více let (%)	23,9	23,4	24,2	23,3	22,9	22,5	20,5	20,5	22,1	23,0
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku na ZŠ	6 786	6 541	5 529	5 177	4 979	4 893	4 942	5 004	4 861	.
Žáci, kteří přešli do středních škol ¹⁾	696	641	686	557	558	602	644	625	675	.

¹⁾ v plnění povinné školní docházky pokračují v nižších ročnících oborů víceletých gymnázií a oborů tanec 8letých konzervatoří

Počet žáků základních škol v Jihočeském kraji se od roku 2011/12 stále zvyšuje. Tomu předcházelo období, kdy kvůli extrémně nízké porodnosti z let 1995 až 2004 žáků v základních školách ubývalo. Zatímco na prvním stupni základních škol počet žáků klesal jen do roku 2008/09 a nyní se již osmým rokem zvyšuje, žáků na druhém stupni ubývalo až do roku 2012/13, tím jak se vlna početně slabších ročníků posouvala. Tento vývoj se odrazil ve změně poměru žáků prvního a druhého stupně. Jestliže v roce 2007/08

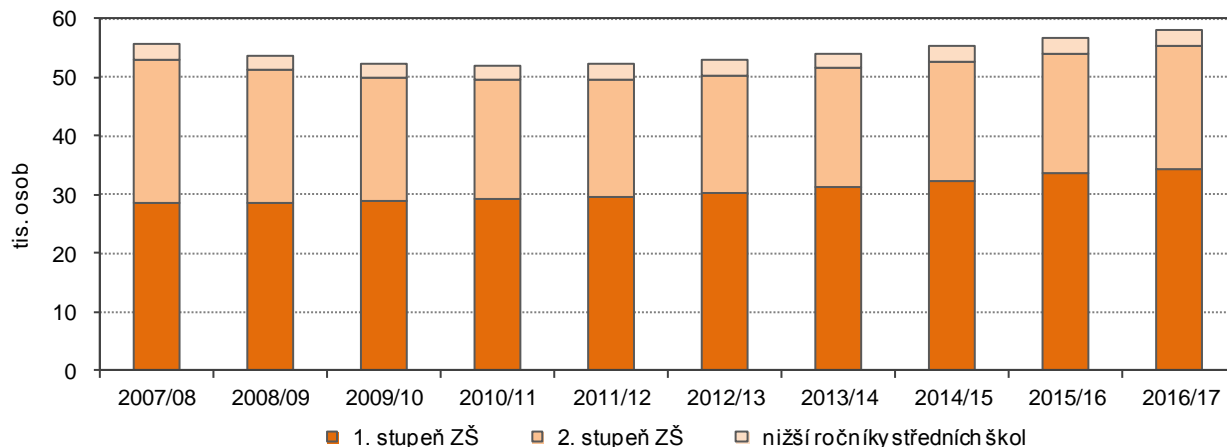
představoval 54:46 a v roce 2008/09 byl ideální 56:44 (to je poměr 5/4), posilovala se v dalších letech váha prvního stupně až na současný poměr 62:38.

Zatímco se během uplynulého desetiletí celkový počet žáků navštěvujících základní školu zvýšil víc než o 4 %, počet žáků na prvním stupni ZŠ vzrostl o 20 % a naopak počet žáků druhého stupně se o 14 % snížil.

Počet dětí nastupujících do první třídy ZŠ kopíroval s šestiletým posunem počet živě narozených. V průběhu uplynulého desetiletí se až do roku 2015/16 zvyšoval a ve školním roce 2016/17 nepatrně klesl. Téměř čtvrtina dětí nastupovala do první třídy s odkladem školní docházky, tj. ve věku 7 a více let.

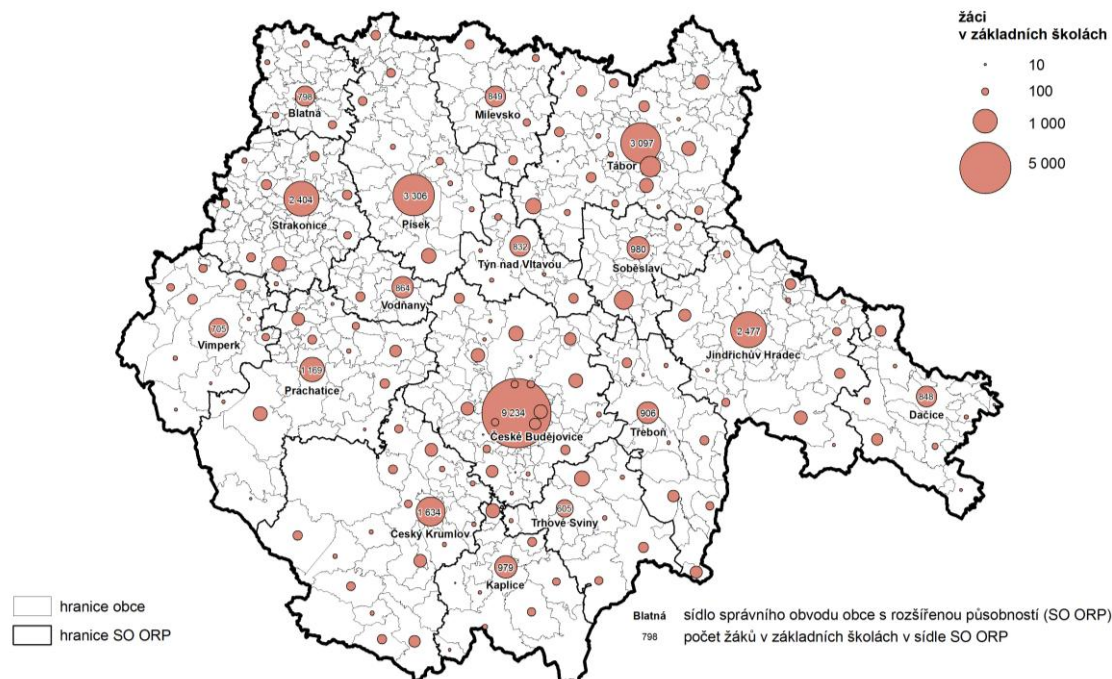
Graf 2.5 Žáci plnící povinnou školní docházku podle druhu školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Počet žáků, kteří končili povinnou školní docházku na základních školách, se až do roku 2012/13 kvůli nízké porodnosti z přelomu století snižoval a pak kolísal. Ve školním roce 2015/16 v kraji ukončilo školní docházku na základní škole necelých 4,9 tis. žáků (94 % z nich ji uzavřelo z deváté třídy). Kromě toho odcházejí ze základních škol v průběhu povinné školní docházky děti kvůli přechodu na víceletá gymnázia. Jejich počet kolísá; na osmiletá gymnázia přešlo nejvíc žáků v roce 2007/08 – 550 a nejméně v roce 2012/13 – 435, na šestiletá gymnázia jich přešlo nejvíc v roce 2015/16 – 167 a nejméně v roce 2011/12 – 107. Na víceletá gymnázia častěji míří dívky, na šestiletých tvoří až dvě třetiny, na osmiletých gymnáziích v posledních letech 52 až 56 % přijatých žáků.

Ktg. 2.4 Žáci v základních školách podle obcí Jihočeského kraje ve školním roce 2015/16

Pramen: MŠMT, ČSÚ

Obvykle počet dětí, které plní povinnou školní docházku na víceletých gymnáziích těsně převyšuje 2 520, jen v letech 2009/10 až 2013/14 byl nižší (cca 2 460 dětí). (Tyto děti tabulka Základní školy nezahrnuje.)

Podíl dětí, které dokončovaly základní vzdělání na víceletých gymnáziích z celkového počtu žáků plnících povinnou školní docházku, v Jihočeském kraji nepřesáhl 5 %, v roce 2016/17 byl nejnižší – 4,4 % a to kvůli početně silnějším ročníkům na prvním stupni.

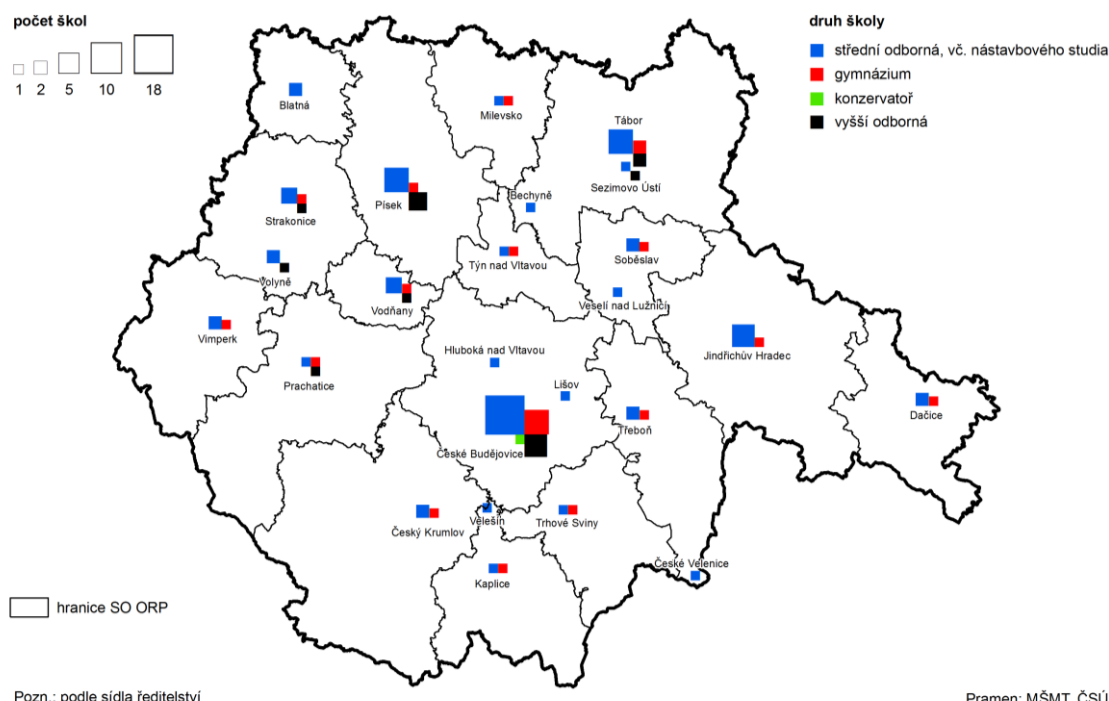
Mezi regiony ČR mělo nejvyšší podíl dětí, které dokončovaly základní vzdělání na víceletých gymnáziích (popř. oboru tanec 8letých konzervatoří), Hlavní město Praha, v roce 2016/17 – 8,2 %, druhý nejvyšší podíl dosáhl Karlovarský kraj – 5,0 %. Jihočeský kraj se hodnotou 4,4 %, která byl shodná s celorepublikovým podílem, zařadil na páté místo mezi kraje.

Ve školním roce 2015/16 mělo základní školu 28 % obcí Jihočeského kraje. Vybavenost základní školou je tedy méně častá než u mateřských škol, u žáků se předpokládá dojíždění do školy. Nejvíce dětí navštěvovalo základní školy v krajském a okresních městech, zhruba třetina obcí se základní školou měla menší školu do 50 žáků.

Střední školy

Po splnění povinné školní docházky pokračuje většina populace v nepovinném vyšším sekundárním vzdělání a to buď ve všeobecném v gymnáziích, nebo v odborném vzdělávání v ostatních školách, popř. konzervatořích. Ti, kdo ukončili vyšší sekundární vzdělávání v oborech s výučním listem, mohou pokračovat nástavbovým studiem, které je ukončeno maturitní zkouškou, nebo si rozšířit kvalifikaci ve studiu zkráceném.

Ktg. 2.5 Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy podle obcí Jihočeského kraje ve školním roce 2015/16

V Jihočeském kraji mohou žáci navštěvovat střední školy ve 25 městech Jihočeského kraje. Nejvíce jich je soustředěno do Českých Budějovic, Písku a Tábora. Alespoň dvě školy mělo každé ze 17 center SO ORP a kromě nich byla alespoň jedna střední škola v dalších 8 městech.

V posledních deseti letech se počet žáků středních škol snižoval kvůli nízké porodnosti devadesátých let minulého století. Celkový počet žáků středních škol během deseti let klesl o víc než čtvrtinu a počet žáků denního studia o 23,5 %. Úbytek počtu žáků zaznamenala jak gymnázia a střední odborné školy zakončené maturitou, tak učiliště, zejména však nástavby (počet žáků nástavbového studia se za deset let snížil víc než o polovinu). Pouze střední vzdělávání v délce jednoho či dvou let, které neposkytuje ani výuční list ani maturitní certifikát a zahrnující i praktické školy, svou kapacitu mírně rozšířilo. Počet jeho žáků je však ve srovnání s ostatními typy středního vzdělávání zanedbatelný – v kraji se jedná o cca stovku žáků.

Hluběji než počet žáků klesl za deset let počet nově přijatých do 1. ročníku (téměř o 30 %) a počet absolventů (o víc než třetinu).

Ve struktuře žáků středních škol tvoří v Jihočeském kraji největší část žáci středních odborných škol s maturitou – stabilně cca 44 %. Zvýšil se podíl žáků gymnázií a naopak se snížil podíl učňů a především podíl žáků nástavbového studia.

Kraj se nijak výrazně neodlišuje od celorepublikového složení žáků přijatých do prvního ročníku. Mezi žáky přijatými do 1. ročníků středních škol denního studia připadalo ve školním roce 2016/17 na střední odborné vzdělávání s maturitou shodně s celorepublikovou strukturou 43,7 %. Poněkud vyšší byl v kraji podíl žáků přijatých na učňovské školy 28,7 % (v ČR 28,1 %) a nástavby 6,0 % (v ČR 5,1 %). Naopak podíl žáků přijatých do 1. ročníku gymnázií – 20,9 % byl nižší (v ČR 22,1 %).

Tab. 2.4 Střední školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	36 372	36 165	35 553	33 952	32 101	30 433	28 972	28 134	27 586	27 076
z toho dívky (%)	48,5	48,7	48,8	48,4	48,6	48,6	48,5	48,4	48,3	48,2
z toho v denní formě vzdělávání (%)	93,9	93,5	93,7	93,7	94,5	95,0	95,2	95,5	95,8	96,5
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4
střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	23,1	22,0	21,8	21,7	22,0	22,4	22,5	22,6	22,3	22,3
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	24,7	24,9	24,9	25,2	25,8	26,4	27,2	27,6	28,2	28,7
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	43,3	44,1	44,6	44,4	44,3	43,9	43,3	43,4	43,7	43,7
nástavbové studium	8,7	8,9	8,5	8,4	7,7	7,1	6,8	6,1	5,5	5,0
Nově přijatí do 1. ročníku	10 196	10 176	9 872	8 853	8 286	8 004	7 719	7 534	7 357	7 205
Absolventi	7 996	8 224	7 803	7 200	7 109	6 759	5 960	5 400	5 114	.
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,2	0,4	0,4	0,6	.
střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	28,3	27,4	25,2	27,4	27,8	27,2	29,3	29,4	29,2	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	19,7	18,9	19,7	21,0	21,4	21,2	22,8	22,7	24,9	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	41,0	41,9	44,4	42,9	43,6	45,0	41,1	42,5	41,1	.
nástavbové studium	10,7	11,4	10,3	8,3	6,8	6,4	6,4	4,9	4,3	.

¹⁾ včetně zkráceného studia

Z absolventů středních škol Jihočeského kraje ve školním roce 2015/16 ukončilo školu 70,2 % maturitní zkouškou, ve srovnání s celorepublikovým podílem (71,0 %) to bylo sice méně, ale v žebříčku krajů to znamená pátý nejvyšší podíl. Největší podíl maturantů mělo Hlavní město Praha (80,6 %) a nejnižší Pardubický kraj (66,1 %).

Tab. 2.5 Střední školy – žáci podle formy vzdělávání a věku

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci v denní formě vzdělávání	34 158	33 832	33 328	31 823	30 323	28 922	27 591	26 857	26 432	26 127
v tom ve věku (%):										
do 14 let	6,2	6,5	6,4	6,7	7,0	7,3	7,8	8,2	8,3	8,3
15–19 let	89,8	89,5	89,7	88,6	87,6	86,2	84,8	84,5	84,8	85,4
20–24 let	3,9	3,8	3,8	4,6	5,2	6,2	7,1	6,8	6,4	5,8
25 let a starší	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5
Žáci v ostatních formách vzdělávání	2 214	2 333	2 225	2 129	1 778	1 511	1 381	1 277	1 154	949
z toho ve věku (%):										
20–24 let	18,9	22,2	22,5	21,8	20,4	22,7	24,2	22,1	22,4	23,3
25 let a starší	74,3	71,3	71,7	74,3	75,4	73,8	72,3	74,5	74,0	72,9

Většina žáků navštěvuje denní studium. Zájem o ostatní formy vzdělávání (večerní, dálkové, distanční a kombinované) výrazně klesá. V Jihočeském kraji se podíl žáků v ostatních formách studia na celkovém počtu žáků snížil během deseti let z 6,1 % v roce 2007/08 na 3,5 % v roce 2016/17. Mezi žáky denního studia tvořila většinu mládež ve věku 15–19 let. Jejich podíl se však snižoval ve prospěch žáků mladších i starších. Žáci v ostatních formách studia byli z valné části ve věku 25 a více let.

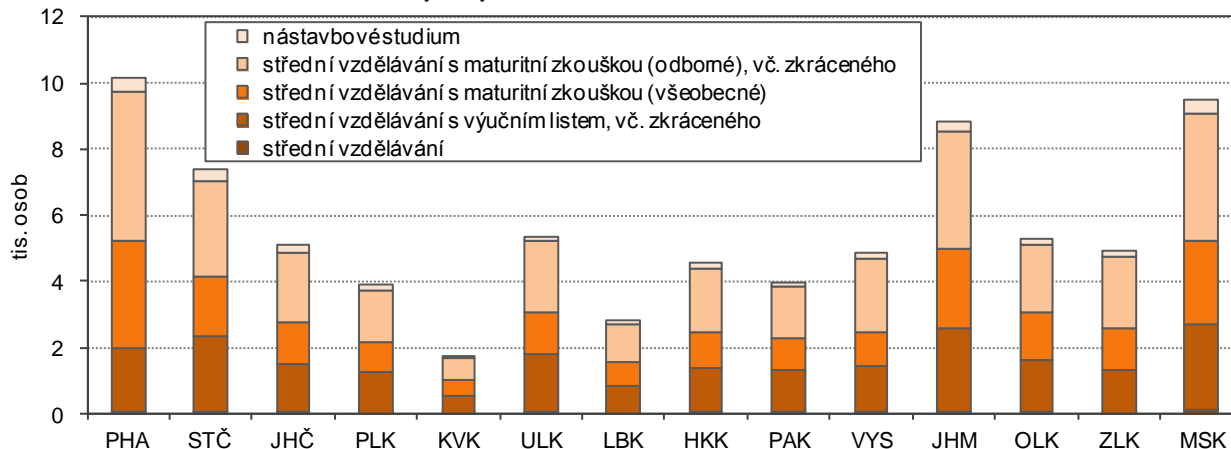
Ze struktury žáků středních škol podle pohlaví je patrné, že chlapci i dívky preferovali střední odborné školy ukončené maturitou (chlapci 42 %, dívky 45 %). Jako druhé nejčastější pak chlapci volili střední vzdělávání s učňovským listem (29 %), kdežto dívky volily gymnázia (35 %). Vlivem této odlišné preference vzniká výrazný rozdíl mezi chlapci a dívkami v celkovém podílu maturitních oborů. Ve školním roce 2016/17 vzdělávání ukončené maturitou navštěvovalo 71 % chlapců a 84 % dívek.

V mezikrajském srovnání se podle podílu žáků maturitních oborů Jihočeský kraj umístil uprostřed žebříčku krajů. Nejvyšší podíl dívek i chlapců navštěvujících vzdělávání s maturitou mělo Hlavní město Praha (90,3 %, resp. 83,1 %), nejnižší podíl dívek v maturitních oborech měl Karlovarský kraj (80,1 %), u chlapců Ústecký kraj (66,8 %).

V ČR ve školním roce 2015/16 absolvovalo střední školu celkem 78,4 tis. žáků, nejvíce absolventů měly pražské školy (více než 10 tis.), 9,5 tis. absolventů opouštělo školy v Moravskoslezském kraji. Na školách v Jihočeském kraji absolvovalo 5,1 tis. žáků, to je v mezikrajském srovnání sedmý nejvyšší počet a 6,5 % z celkového počtu absolventů ČR. Počty absolventů jen do určité míry korespondují s počtem obyvatel v juniorském věku, protože žáci mohou do škol dojíždět přes hranice kraje.

Graf 2.6 Absolventi středních škol podle druhu vzdělávání a krajů ve školním roce 2015/16

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ve struktuře absolventů středních škol mělo nejvyšší podíl absolventů gymnázií Hlavní město Praha – 32 %, nejvyšší podíl absolventů středních odborných škol s maturitou Kraj Vysočina – 46 %, absolventů nástavbového studia Středočeský kraj – 5 % a absolventů s výučním listem Pardubický kraj – 33 %. Sečteme-li všechny absolventy s maturitní zkouškou, pak jejich podíl byl výrazně nejvyšší v hlavním městě – 81 %, s odstupem za ním druhé místo obsadil Zlínský kraj se 73 %. Nejmenší podíl absolventů s maturitou byl v Pardubickém kraji 66 %. Jihočeský kraj se 70% podílem absolventů s maturitou zařadil v žebříčku krajů na páté místo.

Gymnázia

Gymnázia jsou všeobecně vzdělávací školy, které poskytují střední vzdělání s maturitní zkouškou. V českém školském systému jsou osmiletá a šestiletá gymnázia (víceletá gymnázia) a gymnázia čtyřletá.

Tab. 2.6 Střední školy vyučující obory gymnázií

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	8 983	8 991	8 866	8 549	8 270	8 028	7 872	7 768	7 775	7 766
z toho dívky (%)	59,3	59,6	60,2	59,9	59,7	59,2	59,1	59,0	58,7	58,5
z toho v denní formě vzdělávání (%)	100,0	100,0	99,98	99,96	99,92	99,95	99,96	99,97	99,92	99,96
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	40,3	40,7	40,4	40,6	39,7	38,1	37,4	36,2	35,8	35,9
6 let	10,3	10,5	11,2	10,6	11,0	11,4	12,2	13,0	13,4	13,7
8 let	49,5	48,8	48,4	48,8	49,3	50,5	50,4	50,8	50,8	50,4
Nově přijatí do 1. ročníku	1 600	1 680	1 537	1 481	1 427	1 439	1 412	1 411	1 388	1 437
Absolventi	1 578	1 556	1 540	1 510	1 522	1 433	1 356	1 228	1 271	.
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	55,8	58,1	56,9	56,8	58,9	55,4	56,9	53,8	51,9	.
6 let	9,3	7,6	7,9	8,7	9,1	9,4	9,8	10,5	11,0	.
8 let	34,9	34,3	35,3	34,6	32,1	35,2	33,3	35,7	37,1	.

Počet žáků gymnázií se sice od školního roku 2009/10 kvůli úbytku dětí v gymnaziálním věku snižoval, ale jak již bylo zmíněno dříve, při výběru střední školy se mezi žáky preference studia na gymnáziu zvyšuje.

Zatímco počet žáků všech středních škol za deset let se snížil o víc než 25 %, úbytek žáků gymnázií byl mělčí – 13,5 %. Klesl počet žáků čtyřletých (- 23 %) a osmiletých (- 12 %) gymnázií, ale vzrostl počet žáků šestiletých gymnázií (+ 16 %). Tento vývoj se promítl do struktury žáků – posílil podíl žáků šestiletých a osmiletých gymnázií a snížil se podíl čtyřletých cyklů.

Mezi žáky gymnázií převládají dívky, v roce 2009/10 jich bylo 60 %, v dalších letech se však již jejich podíl zvolna snižoval na současných 58,5 %. Naprostá většina žáků realizuje docházku denní formou vzdělávání, výjimky jsou ojedinělé.

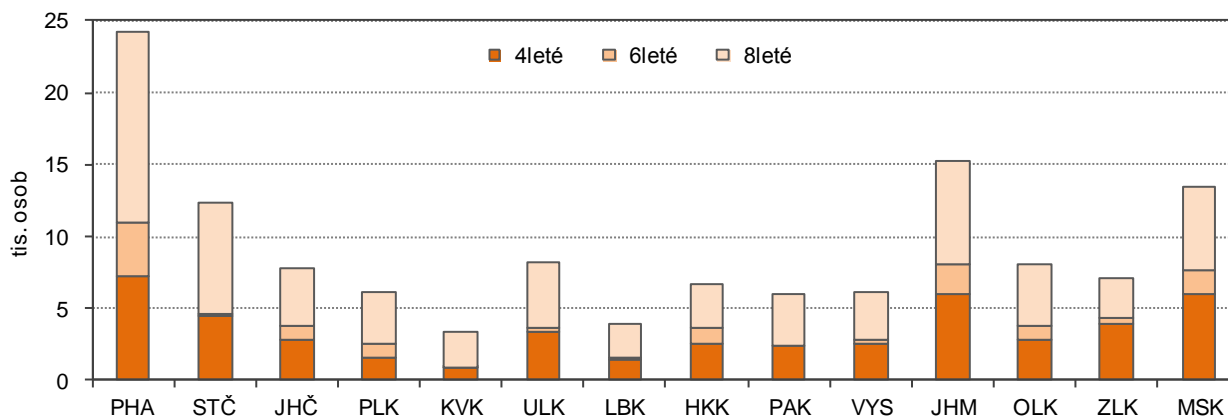
Počet nově přijatých do prvního ročníku od roku 2009/10 několik let prudčeji klesal a od roku 2011/12 kolísá zpravidla těsně nad úrovní 1 400 žáků. Tento vývoj ovlivnili zejména přijetí do čtyřletých cyklů. Zatímco v roce 2008/09 jich bylo bezmála 950, v roce 2016/17 to bylo méně než 700. Počet přijatých na šestiletá gymnázia se spíše zvyšoval a na osmiletá gymnázia kolísá, v roce 2016/17 bylo do primy šestiletého cyklu přijato 190 a do osmiletého 549 žáků.

Počet absolventů gymnázií se prakticky po celé uplynulé desetiletí snižoval (s výjimkou dvou jednoletých výkyvů) a vzhledem k vývoji přijatých do prvního ročníku se nedá očekávat, že by se tento trend v nejbližších letech změnil.

Ve srovnání s ČR má Jihočeský kraj mezi středoškoláky nižší podíl žáků gymnázií (kraj 28,7 %, ČR 30,4 %). Z krajů se výrazně vyšším podílem (38,4 %) odlišuje hlavní město. Pražská gymnázia navštěvovalo v roce 2016/17 více než 24 tis. žáků, to je 19 % z celorepublikového počtu.

Graf 2.7 Žáci gymnázií podle délky vzdělávání a krajů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Mezi regiony se ve skladbě žáků gymnázií podle délky vzdělávání Jihočeský kraj asi nejvíc blíží celorepublikové struktuře (v ČR podíl žáků čtyřletých gymnázií 37,3 %, šestiletých 10,0 %, osmiletých 52,7 %). Nejvyšší podíl žáků čtyřletých gymnázií a nejnižší podíl žáků osmiletých gymnázií měl Zlínský kraj (54,5 % a 39,5 %). Naopak nejnižší podíl žáků čtyřletých gymnázií a nejvyšší podíl žáků osmiletých gymnázií měl Karlovarský kraj (24,9 % a 72,7 %). Podíl žáků šestiletých gymnázií byl nejvyšší v Královéhradeckém kraji (17,7 %) a nejnižší – nulový – v sousedním Pardubickém kraji.

Střední odborné školy

Tyto školy poskytují následující druhy vzdělávání: střední vzdělávání, střední vzdělávání s výučním listem, střední vzdělávání s maturitní zkouškou odborné, zkrácené studium střední s výučním listem nebo zkrácené střední vzdělávání s maturitní zkouškou.

V uplynulém desetiletí počty žáků středních odborných škol celkem i podle jednotlivých druhů poskytovaného vzdělávání klesaly, výjimkou byly pouze prosté střední školy, které svou malou kapacitu rozšířily. Celkem se za deset let počet žáků středních odborných škol snížil o 26 %. Počty žáků středních odborných škol s maturitou klesly o 25 % a ještě hlubší byl pokles počtu žáků učňovských škol – o 28 %. Ve struktuře žáků středních škol, jak již bylo zmíněno dříve, se podíl žáků středního vzdělávání zakončeného odbornou maturitní zkouškou téměř nezměnil, snížil se však podíl učňů a naopak se zvýšil nepatrný podíl žáků středních škol.

Tab. 2.7 Střední školy vyučující obory odborného vzdělání bez nástavbového studia

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	24 210	23 958	23 682	22 538	21 352	20 231	19 134	18 662	18 296	17 963
Nově přijatí do 1. ročníku	6 957	6 927	6 844	5 950	5 645	5 467	5 351	5 282	5 230	5 096
Absolventi	5 565	5 728	5 457	5 090	5 104	4 895	4 220	3 907	3 624	.
Střední vzdělávání										
Žáci celkem	67	63	77	79	64	62	71	95	113	117
z toho dívky (%)	67,2	71,4	62,3	53,2	53,1	46,8	49,3	45,3	46,9	47,0
z toho v denní formě vzdělávání (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nově přijatí do 1. ročníku	36	36	52	49	37	41	38	49	37	41
Absolventi	26	31	24	32	29	15	26	22	32	.
Střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾										
Žáci celkem	8 404	7 961	7 762	7 374	7 058	6 817	6 509	6 355	6 141	6 025
z toho dívky (%)	33,1	33,5	33,1	32,6	31,3	31,7	31,8	33,1	33,1	33,5
z toho v denní formě vzdělávání (%)	99,5	99,2	99,1	99,3	99,2	98,6	98,4	98,5	98,6	98,5
Nově přijatí do 1. ročníku	2 804	2 725	2 695	2 347	2 340	2 232	2 131	2 119	2 060	2 016
Absolventi	2 264	2 251	1 970	1 971	1 977	1 839	1 747	1 590	1 491	.
Střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾										
Žáci celkem	15 739	15 934	15 843	15 085	14 230	13 352	12 554	12 212	12 042	11 821
z toho dívky (%)	51,8	51,1	51,2	50,6	51,4	51,7	51,3	50,3	50,0	49,9
z toho v denní formě vzdělávání (%)	97,4	97,4	97,3	96,9	96,9	96,9	96,7	96,8	96,7	97,6
Nově přijatí do 1. ročníku	4 117	4 166	4 097	3 554	3 268	3 194	3 182	3 114	3 133	3 039
Absolventi	3 275	3 446	3 463	3 087	3 098	3 041	2 447	2 295	2 101	.

¹⁾ včetně zkráceného studia

Střední vzdělávání v délce jednoho či dvou let, které neposkytuje ani výuční list ani maturitní certifikát a zahrnuje i praktické školy, je jen okrajová forma vzdělávání. Do prvního ročníku bývá nově přijato kolem 50 žáků a v uplynulém desetiletí ze škol každým rokem odcházelo cca 30 absolventů.

Střední vzdělávání s výučním listem je doménou chlapců, dívky se na počtu žáků podílejí třetinou. Většina žáků navštěvuje školu v řádné denní formě vzdělávání. Podíl žáků ostatních forem vzdělávání a podíl žáků zkráceného studia je nepatrný. Počet nově přijatých žáků na učňovské školy se během deseti let snížil o 28 %, počet absolventů klesl o 34 %.

Mezi žáky středního odborného vzdělávání s maturitou je v posledních třech letech počet dívek a chlapců vyrovnaný, dříve zde byla mírná převaha chlapců. Opět převažují žáci v denní formě vzdělávání, podíl v ostatních formách vzdělávání se pohybuje od 2,4 do 3,3 %. Podíl žáků ve zkrácené formě studia je minimální (0,4 %). Počet nově přijatých žáků na odborné školy s maturitou se za deset let snížil o 26 %, počet absolventů klesl o 36 %.

Střední školy vyučující obory nástavbového studia

Nástavbové studium je určeno zpravidla absolventům učebních oborů s výučním listem, kteří mají studijní ambice, chtějí si prohloubit a rozšířit znalosti a získat maturitní vzdělání.

Počet žáků nástavbového studia se v Jihočeském kraji prudce snížil, za deset let o 58 %. Mezi žáky mírně převažují chlapci. Do roku 2011/12 většina žáků školu navštěvovala v jiných formách vzdělávání, od roku 2012/13 volili žáci častěji denní formu vzdělávání. Polevující zájem o nástavbové školy dokládá pokles počtu žáků přijatých do prvního ročníku za deset let o 59 %. Počet absolventů nástavbového studia v roce 2015/16 se proti roku 2007/08 snížil o 74 %.

Tab. 2.8 Střední školy vyučující obory nástavbového studia

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	3 179	3 216	3 005	2 865	2 479	2 174	1 966	1 704	1 515	1 347
z toho dívky (%)	41,9	43,0	43,3	43,2	44,4	43,8	43,5	44,0	44,1	40,8
z toho v denní formě vzdělávání (%)	44,3	42,6	42,5	43,7	48,9	54,2	56,5	53,4	56,3	57,8
Nově přijatí do 1. ročníku	1 639	1 569	1 491	1 422	1 214	1 098	956	841	739	672
Absolventi	853	940	806	600	483	431	384	265	219	.

Konzervatoře

Konzervatoře rozvíjí znalosti, dovednosti a schopnosti žáků, které získali v základním a základním uměleckém vzdělávání, poskytují všeobecné vzdělávání a připravují je pro výkon uměleckých nebo umělecko-pedagogických činností v oborech hudba, zpěv, tanec a hudebně dramatické umění. Vzdělávání v konzervatoři je šestileté (popř. osmileté – obor tanec – navazující na 1. stupeň základního vzdělávání) a zpravidla se ukončuje absolutoriem. Žáci však mohou ukončit vzdělávání také maturitní zkouškou.

Počet žáků konzervatoře v Jihočeském kraji byl nejvyšší v roce 2010/11, kdy ji navštěvovalo 171 žáků, poté pět let klesal a v roce 2016/17 se mírně zvýšil na 148. Do prvního ročníku konzervatoře bylo přijímáno méně než 40 žáků a počet absolventů kolísal v rozmezí 12 až 27. Konzervatoř v kraji navštěvují žáci pouze denní formou studia.

V celé České republice se na rozdíl od vývoje v kraji počet žáků konzervatoře zvyšoval již od roku 2012/13, a to díky oborům v hlavním městě. Praha, která má 8 z 18 konzervatoří ČR, se na celorepublikovém počtu konzervatoristů podílí v současnosti 45 %. Větší počet žáků konzervatoře má ještě Jihomoravský a Moravskoslezský kraj, které se na celorepublikovém počtu žáků podílí 13 %, resp. 12 %. Podíl Jihočeského kraje představuje necelá 4 %. Jihočeský kraj se v mezikrajském srovnání umístil až na osmém místě z devíti krajů s konzervatoří, v pěti krajích konzervatoř není.

Vyšší odborné a vysoké školy

Ti, kdo získali vzdělání ukončené maturitní zkouškou, mohou pokračovat na terciární úrovni vzdělávání, a to buď na vyšších odborných školách (VOŠ), nebo na vysokých školách. Kromě toho mají absolventi s maturitní zkouškou možnost rozšířit si kvalifikaci v postsekundárních programech středních škol v tzv. zkráceném studiu (zahrnutí v části střední odborné vzdělávání – viz výše).

Vyšší odborné školy

Ve srovnání se studiem na vysokých školách jsou obory vzdělávání na VOŠ zaměřeny především na praktickou profesní orientaci a trvají zpravidla 3 roky. Úspěšný absolvent VOŠ má právo používat titul diplomovaný specialista (DiS.).

Tab. 2.9 Vyšší odborné školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Studenti celkem	2 659	2 355	2 269	2 214	2 114	2 010	1 905	1 764	1 506	1 305
z toho ženy (%)	53,1	54,1	52,8	50,5	49,0	48,5	49,6	47,4	48,1	48,7
z toho v denní formě vzdělávání (%)	81,1	76,7	76,3	77,0	75,5	74,1	70,1	67,6	65,3	62,9
v tom ve věku (%):										
do 19 let	11,5	9,7	9,7	10,2	8,7	8,1	7,8	7,0	6,4	6,4
20–24 let	71,6	70,1	69,6	69,2	72,1	71,6	68,9	67,7	67,5	64,4
25–29 let	6,9	7,9	7,9	6,9	7,4	7,5	9,9	11,0	11,7	14,4
30 a více let	9,9	12,2	12,7	13,8	11,7	12,8	13,5	14,3	14,3	14,6
Nové přijetí do 1. ročníku	1 211	885	910	924	917	801	826	691	591	449
Absolventi	645	510	524	530	384	459	352	390	271	.

Počet žáků VOŠ se v letech 1996/97 až 1999/2000 prudce zvýšil, jednak vlivem demografických změn a jednak vlivem rostoucího zájmu o dosažení vyššího vzdělání. Po roce 2000 však počet žáků kolísal a později již jen klesal – v Jihočeském kraji tento zlom přišel v roce 2008/09 a v celé České republice o tři roky později.

Za posledních deset let se počet studentů VOŠ v kraji snížil na polovinu, počet nově přijatých do prvního ročníku klesl o víc než 60 %. Mezi studenty klesl podíl dívek a také těch, kteří navštěvují školu formou denního studia.

Zatímco v denní formě vzdělávání se počet studentů propadl za deset let o 62 %, v ostatních formách studia (večerní, dálkové, distanční a kombinované) klesl o necelá 4 %. Podíl studentů v ostatních formách vzdělávání na celkovém počtu studentů se díky tomu významně zvýšil; zatímco před dvaceti lety představoval jen 5 %, před deseti lety jich byla již téměř pětina a poslední dva roky víc než jedna třetina ze všech studentů. To mělo za následek i změny ve věkové skladbě studentů, snížil se podíl studentů v mladších věkových kategoriích a naopak se zvýšil podíl studentů vyšších věkových kategorií.

Mezi studenty v denní formě studia převažují ti ve věku 20–24 let a jejich podíl se za deset let příliš nezměnil. Klesl podíl studentů do 19 let, naproti tomu se zvýšil podíl studentů starších kategorií. Ostatní formy vzdělávání navštěvují především studenti ve věku 30 a více let.

V Jihočeském kraji nabízí studium na VOŠ všechny okresy kromě českokrumlovského a jindřichohradeckého. Nejvíce možností je v okrese České Budějovice, na který připadá bezmála polovina studentů VOŠ v kraji. V okresech navštěvuje většina studentů VOŠ v řádné denní docházce, pouze v okrese Strakonice převažují studenti v ostatních formách vzdělávání (téměř 60 %).

Vysoké školy

Soustavu vysokých škol tvoří veřejné, soukromé a státní vysoké školy. V následujícím textu byly využity informace o veřejných a soukromých vysokých školách ze systému SIMS (Sdružené informace matrik studentů), ve které jsou počty studentů vykazovány k 31. 12. a počty absolventů za celý kalendářní rok.

Počet studentů veřejných a soukromých vysokých škol se během deseti let (od roku 2000/01 do roku 2010/11) zvýšil v České republice víc než dvojnásobně, v roce 2011/12 však začal klesat a tento trend dosud trvá. Ze současných 311 tis. studentů studujících na vysokých školách v ČR mělo téměř 40 tis. (13 %) bydliště v zahraničí. Zahraničních posluchačů na VŠ v České republice stále přibývá, od začátku století se jejich počet zvýšil 5krát.

Studenti s trvalým bydlištěm v Jihočeském kraji se na počtu studentů ČR podíleli 7 %. Na veřejných a soukromých vysokých školách v ČR v roce 2016/17 studovalo 18,2 tis. Jihočechů. Od začátku století, kdy jich na VŠ studovalo téměř 11 tis., se jejich počet až do roku 2011/12 zvyšoval, tehdy dosáhl 23,5 tis. (vzhledem k tomu, že někteří studenti studují zároveň veřejnou i soukromou školu, je součet studentů za veřejné a soukromé školy vyšší než počet studentů celkem). Zlom ve vývoji nastal ve srovnání s celorepublikovým trendem o rok později, počet posluchačů z Jihočeského kraje se začal snižovat v roce 2012/13 a nyní již pátým rokem klesá.

Tab. 2.10 Veřejné a soukromé vysoké školy – studenti státního občanství ČR

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Studenti státního občanství ČR¹⁾	19 347	21 075	22 465	23 230	23 522	23 128	22 133	20 503	19 084	18 156
z toho ženy (%)	55,8	56,9	57,2	57,6	57,4	57,6	57,8	57,4	57,0	56,8
z toho v prezenční formě studia (%)	77,1	74,2	73,6	72,8	72,7	73,4	74,8	75,3	75,1	75,0
v tom podle typu studijního programu (%):										
bakalářský	58,1	60,8	63,9	64,9	65,8	65,6	65,1	64,1	63,4	63,0
magisterský	23,2	18,2	13,9	11,1	9,5	8,5	8,1	7,9	8,1	7,7
magisterský navazující	14,1	17,0	18,5	20,1	20,9	22,1	22,6	23,5	23,7	24,3
doktorský	5,8	5,3	5,1	5,2	5,1	4,8	5,0	5,3	5,6	5,8
v tom ve věku (%):										
do 19 let	8,3	7,6	7,8	7,6	6,8	6,9	6,6	5,4	5,7	6,2
20–24 let	61,1	60,0	58,6	58,8	59,6	60,1	61,5	62,9	61,9	60,8
25–29 let	17,6	17,5	17,6	17,2	17,3	17,1	17,2	17,5	18,5	19,3
30 a více let	12,9	14,9	16,1	16,4	16,3	15,8	14,7	14,2	13,9	13,7

¹⁾ s bydlištěm v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý student je uveden jen jednou, celkový počet studentů tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů

Mezi studenty převažují ženy s podílem mezi 56 % a 58 %. Tři čtvrtiny studentů školu navštěvují v prezenční formě studia.

Nejvíce studentů je zapsáno na bakalářský studijní program. Jejich podíl se zpočátku mírně zvyšoval na úkor magisterského a doktorského programu a od roku 2009/10 se pohybuje nad 63 %. V magisterském programu studuje více než 30 % studentů, přitom stále větší podíl tvoří posluchači v magisterském navazujícím na bakalářský program, zatímco podíl studentů v magisterském programu klesá. Nejméně studentů je zapsáno na doktorský studijní program, z celkového počtu jihočeských studentů méně než 6 %.

Ve srovnání s ostatními regiony měl aktuálně Jihočeský kraj spolu s Ústeckým největší podíl studentů zapsaných na bakalářské programy, nejnižší podíl těchto programů měla Praha (54,2 %). Jihočeský kraj měl nejmenší podíl studentů v magisterském programu, tento podíl byl nejvyšší u studentů s trvalým bydlištěm v Královéhradeckém kraji (10,0 %). Podíl studujících magisterský navazující program měl Jihočeský kraj druhý nejnižší (po studentech z Ústeckého kraje), nejvyšší byl u studentů z Prahy (27,5 %). Praha měla výrazně nejvyšší podíl studentů doktorského programu (11,1 %), naopak nejmenší byl jejich podíl v Karlovarském a Ústeckém kraji (4,9 %).

Jihočeští vysokoškolští studenti jsou většinou ve věku 20–24 let a jejich podíl je víceméně stabilní. V posledních deseti letech se mezi studenty poněkud zvýšil podíl věkové skupiny 25–29 let, naproti tomu ubývá mladších 20 let a starších 30 let.

Tab. 2.11 Veřejné a soukromé vysoké školy – absolventi státního občanství ČR

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Absolventi státního občanství ČR¹⁾	3 616	3 963	4 554	5 252	5 406	5 433	5 388	5 355	4 837	4 571
z toho ženy (%)	57,3	56,9	59,8	60,3	62,6	62,6	62,0	61,6	62,4	60,7
z toho v prezenční formě studia (%)	79,4	79,0	75,6	73,5	71,3	72,7	73,3	72,7	75,4	76,9
v tom podle typu studijního programu (%):										
bakalářský	50,2	52,8	54,5	57,7	57,0	58,2	57,1	57,0	55,6	55,5
magisterský	32,5	23,7	17,3	12,9	11,1	8,7	7,3	6,5	5,6	5,7
magisterský navazující	14,4	20,5	25,7	27,7	29,8	31,0	34,2	34,5	37,1	36,6
doktorský	3,0	3,1	2,6	1,6	2,3	2,2	1,7	2,1	1,8	2,2

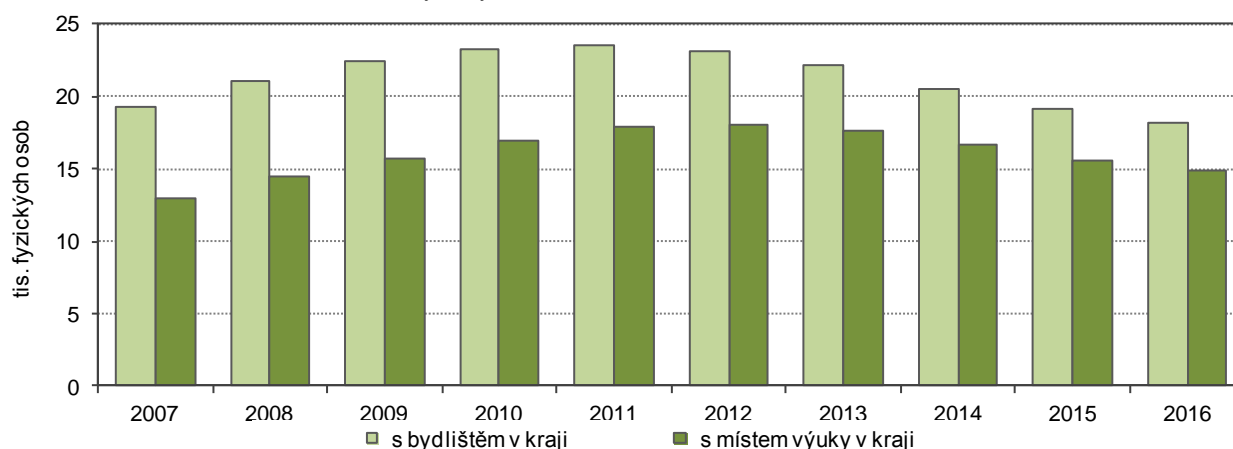
¹⁾ s bydlištěm v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý absolvent je uveden jen jednou, celkový počet absolventů tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů

Počet absolventů vysokých škol s trvalým bydlištěm v Jihočeském kraji se zvyšoval až do roku 2012, kdy na školách v ČR absolvovalo 5 433 Jihočechů. V posledních čtyřech letech počet absolventů klesá.

Mezi absolventy je víc žen než mužů, od roku 2010 jejich podíl převyšuje 60 %. Většina absolventů je z prezenční formy studia. Z ostatních forem studia v roce 2016 vyšlo 23 % absolventů, přičemž v letech 2010 až 2014 byl jejich podíl vyšší. V těchto letech se podíl absolventů bakalářského programu pohyboval nad 57 %. V posledních letech klesl na cca 55,5 %. Podíl absolventů magisterských programů včetně navazujícího se během uplynulého desetiletí poněkud snížil, přičemž výrazně klesl podíl magisterského a zvýšil se podíl absolventů magisterského navazujícího studia. V rámci doktorského studijního programu absolvovalo v posledních deseti letech 86 až 125 Jihočechů, jejich podíl na absolventech VŠ se poněkud snížil.

Graf 2.8 Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR)

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

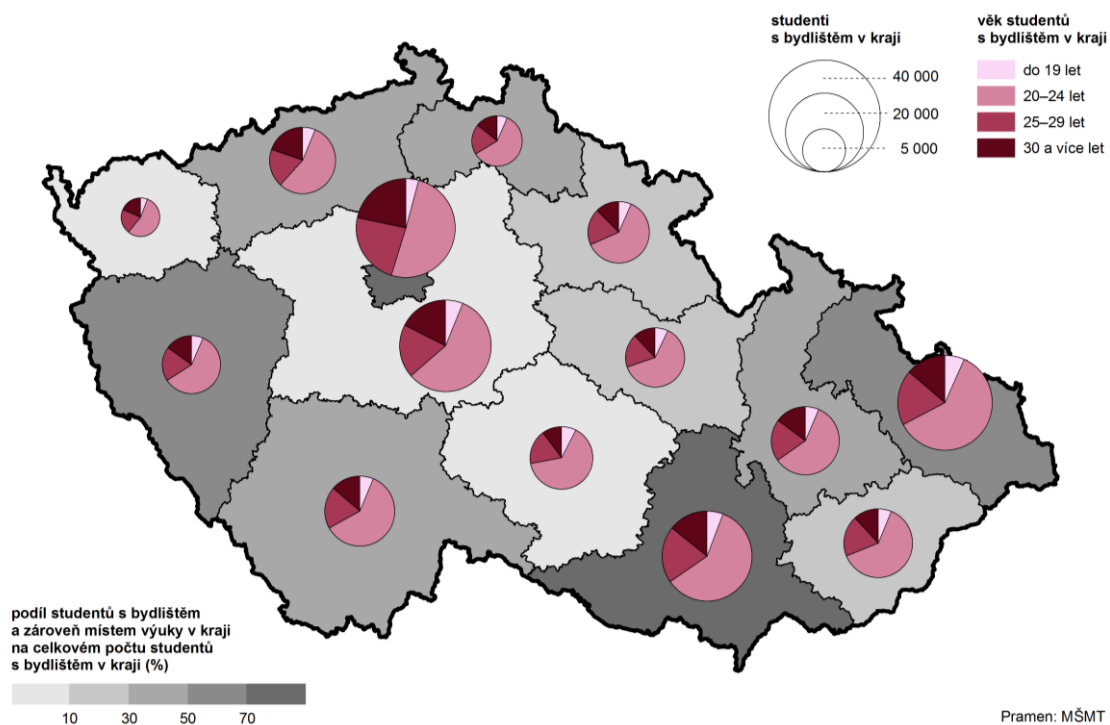

V dosavadním textu jsme vycházeli z počtu studentů, resp. absolventů českých vysokých škol podle trvalého bydliště. Statistiky však také nabízejí údaje podle místa výuky. V roce 2001 v Jihočeském kraji studovalo více než 7 tis. studentů (z toho 1 % cizinců). Jejich počet se zvyšoval až do roku 2012 na 18,0 tis. studentů (2,6 % cizinců) a v posledních čtyřech letech klesal. V roce 2016 studovalo v Jihočeském kraji 15,5 tis. studentů, z toho bylo 14,9 tis. studentů se státním občanstvím ČR, studenti s jiným státním občanstvím se na počtu studentů podíleli 4,2 %.

Ze studentů se státním občanstvím ČR, kteří mají trvalé bydliště v Jihočeském kraji, jich přímo v kraji ke konci roku 2016 studovala necelá polovina – 49,3 %. Největší podíl studentů s bydlištěm a zároveň místem výuky v kraji má díky široké nabídce vysokých škol Hlavní město Praha (87,5 %) a Jihomoravský kraj (76,0 %). Naopak minimální podíl má Středočeský kraj (3,3 %).

Podle místa studia nejvíc studentů navštěvovalo vysoké školy v hlavním městě (97,5 tis. studentů se státním občanstvím ČR a 21,0 tis. studentů s jiným státním občanstvím), v Jihomoravském (53,4 tis. a 13,5 tis.) a Moravskoslezském (25,4 tis. a 1,9 tis.) kraji. Nejméně osob studovalo na VŠ v kraji Karlovarském.

Ktg. 2.6 Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR) podle krajů k 31. 12. 2016

Podle kraje trvalého bydliště měly největší počet studentů se státním občanstvím ČR Hlavní město Praha (36,1 tis.) a kraje Moravskoslezský (33,2 tis.) a Středočeský (31,0 tis.), nejméně studentů pocházelo z nejmenšího Karlovarského kraje (5,4 tis.). Stejně jako u Jihočeského kraje jsou ve všech krajích studenti většinou ve věku 20–24 let. Nejmenší podíl této skupiny (50,6 %) a také skupiny do 19 let má Hlavní město Praha, která má naopak regionálně nejvyšší podíl starších věkových skupin studentů (23,5 % a 21,7 %), což může souviset s již zmiňovaným vyšším podílem studentů doktorské formy studia. Naopak relativně nejmladší studenty mezi regiony má především Kraj Vysočina a také kraj Pardubický.

3. Ekonomická aktivita

Tato kapitola se vedle ekonomické aktivity mladé generace zaměří také na zaměstnanost juniorů z různých úhlů pohledu, na úroveň mezd a platů mladých, na uplatnění absolventů škol na trhu práce a závěrem i na nezaměstnanost mladé generace.

Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS)

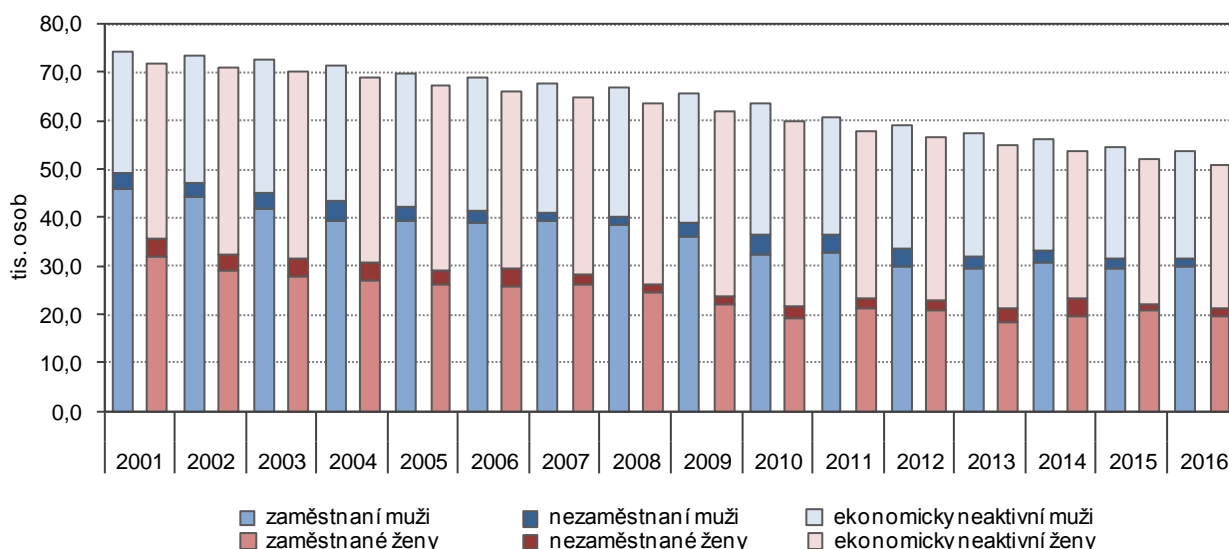
Informace o uplatnění obyvatel ve věku 15 a více let na trhu práce přináší s roční a čtvrtletní periodicitou Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS). V jeho rámci jsou za kraje publikovány základní výsledky o ekonomické aktivitě osob ve věku 15 a více let celkem a v rozdělení podle věkových kategorií; pro účely této analýzy využijeme zejména kategorii 15–29 let.

Vlivem demografického vývoje se počet juniorů ve věku 15–29 let po roce 2000 nepřetržitě snižoval (za 15 let o 28 %, za poslední desetiletí o 21 %). V rozdělení podle ekonomického statusu jsou přitom patrné rozdíly v dynamice vývoje. Počet zaměstnaných klesal nejprudčeji a prakticky stále s ojedinělými meziročními výkyvy (za 15 let pokles o 36 %, za deset let o 24 %). Počet nezaměstnaných kolísá v závislosti na fázi hospodářského cyklu. Počet ekonomicky neaktivních sice rovněž kolísá, ale s klesajícím trendem (za 15 let poklesl o 15 % a za deset let o 18 %).

Mezi zaměstnanými juniory trvale převažují muži (zpravidla ze 60 %) a častěji převažují i mezi nezaměstnanými. Ženy naopak tvoří větší část z ekonomicky neaktivních juniorů; jejich podíl se pohybuje mezi 57 a 59 %.

Graf 3.1 Osoby ve věku 15–29 let podle ekonomického postavení a pohlaví

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Oproti roku 2001 se počet mužů ve věku 15–29 let snížil téměř o 28 %, počet žen o 29 %. Počet zaměstnaných se meziročně snížil u obou pohlaví nejvýrazněji v krizových letech 2009 a 2010. V rámci kolísajícího vývoje nezaměstnanosti byl největší počet nezaměstnaných juniorů – mužů zjištěn v letech 2010 až 2012, junierek v roce 2014. Ekonomicky neaktivních juniorů i junierek na začátku tisíciletí přibývalo, ale od roku 2005 jejich počet zpravidla klesá.

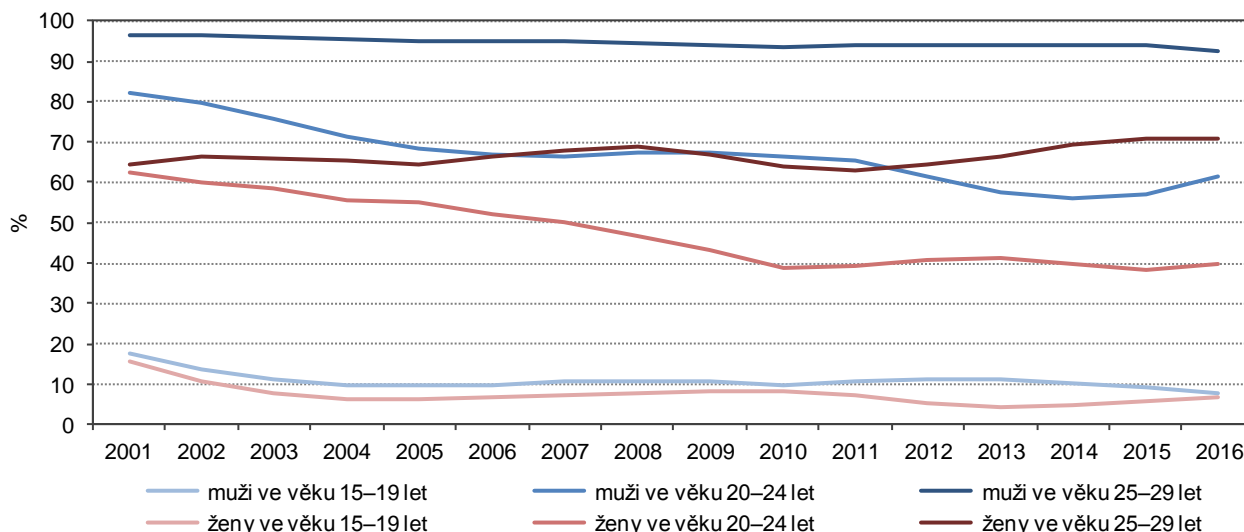
Míra ekonomické aktivity (MEA), tj. podíl ekonomicky aktivních (zaměstnaných a nezaměstnaných) na počtu obyvatel, u osob ve věku 15–29 let dlouhodobě klesá. Nejvyšších hodnot za sledované období dosahovala hned v jeho začátku, v roce 2001. Výrazně vyšší ekonomickou aktivitu mají muži než ženy. Obecně se dá říci, že do poklesu míry ekonomické aktivity se promítají rostoucí nároky na vzdělanost a široká nabídka vzdělávacích institucí.

Z pohledu ekonomické aktivity juniorů představuje věková kategorie 15–29 let příliš dlouhé a značně nesourodé období, kdy v jeho první třetině většina juniorů navštěvuje školu a je ekonomicky neaktivní, zatímco v poslední třetině je tomu naopak. Proto využijeme specifické míry ekonomické aktivity za pětileté věkové skupiny.

Snížení MEA je patrné u všech pětiletých věkových skupin mladých mužů i žen s jedinou výjimkou, a tou jsou juniorky ve věku 25–29 let. Jejich MEA sice kolísá, ale dlouhodobě se zvyšuje.

Graf 3.2 Míra ekonomické aktivity obyvatel podle pohlaví a věku (tříleté průměry)

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Nejnižší MEA má věková skupina 15–19 let, ve které ještě většina juniorů neukončila vzdělávací proces, rozdíly mezi pohlavími v MEA jsou minimální. U věkové kategorie 20–24 let je ekonomická aktivita častější a rozdíl mezi pohlavími v MEA je větší, v souvislosti s tím, že mladé ženy pokračují ve vzdělávání po střední škole v podstatně větší míře než muži. Ve věkové kategorii 25–29 let je již podíl ekonomicky aktivních poměrně vysoký. MEA žen v této věkové skupině je v porovnání s muži výrazně nižší nejen kvůli častějšímu studiu, ale také kvůli rodičovským povinnostem, které se promítají do kolísání křivky MEA.

Zaměstnaní podle vzdělání, postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

Pro podrobnější a přesnější informaci o různých aspektech zaměstnanosti juniorů byla využita data ze Sčítání lidu domů a bytů 2011 (SLDB 2011). Výsledky sčítání umožňují strukturu zaměstnanosti sledovat z několika různých pohledů. Bohužel se i zde setkáváme s nezjištěnými hodnotami, u juniorů byly nejčastější v kategorii 15–19 let. Kvůli vyloučení vlivu nezjištěných hodnot byly grafy vytvořeny pouze ze zjištěných odpovědí a z nich je rovněž počítána míra ekonomické aktivity, míra zaměstnanosti i podíl nezaměstnaných osob.

Tab. 3.1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19 let	20–24 let	25–29 let	muži	ženy
Počet obyvatel	628 336	308 296	320 040	35 660	40 019	40 505	20 664	19 841
v tom podle ekonomické aktivity:								
ekonomicky aktivní	307 130	167 753	139 377	4 017	22 984	33 247	18 131	15 116
v tom:								
zaměstnaní	280 844	154 226	126 618	2 776	18 732	30 067	16 338	13 729
z toho:								
pracující studenti a učni	4 197	1 989	2 208	1 436	1 928	749	339	410
ženy na mateřské dovolené	5 854	x	5 854	48	688	2 060	x	2 060
nezaměstnaní	26 286	13 527	12 759	1 241	4 252	3 180	1 793	1 387
z toho hledající 1. zaměstnání	4 253	2 292	1 961	949	1 851	553	264	289
ekonomicky neaktivní	294 587	124 938	169 649	28 536	14 907	4 766	1 091	3 675
nepracující důchodci	142 858	55 375	87 483	49	250	370	213	157
ostatní s vlastním zdrojem obživy	10 884	1 242	9 642	58	639	2 170	144	2 026
žáci, studenti a učni	90 905	45 122	45 783	28 204	13 505	1 370	654	716
nezjištěno	26 619	15 605	11 014	3 107	2 128	2 492	1 442	1 050

Při SLDB 2011 bylo v Jihočeském kraji sečteno celkem 116,2 tis. osob ve věku 15–29 let. Jejich podíl na celkovém počtu obyvatel kraje představoval 18,5 %. Pro úplnou informaci o juniorech při sčítání bylo v kraji sečteno 91,1 tis. dětí do 15 let věku, které se na počtu obyvatel kraje podílely 14,5 %, víc než polovina z nich byla v roli žáků, studentů a učňů.

Z populace Jihočeského kraje (se zjištěnou aktivitou) bylo v kraji ekonomicky aktivních 51,0 %, přitom vyšší míru ekonomické aktivity měli muži – 57,3 %, u žen byla 45,1 %. Míra ekonomické aktivity osob v produktivním věku (15–64 let) činila 73,3 %, u juniorů ve věku 15–29 let byla nižší – 55,6 %. Tuto hodnotu ovlivňuje nízká ekonomická aktivita osob do 25 let.

Ve věkové skupině 15–19 let byla většina osob ekonomicky neaktivních hlavně z důvodu školní docházky a pouze 12,3 % osob bylo ekonomicky aktivních. Z nich téměř 70 % tvořili zaměstnaní – většinou pracující studenti a učni – a víc než 30 % nezaměstnaní.

Ve věkové skupině 20–24 let již ekonomicky aktivní převažovali (60,7 %). Na jejich počtu se více než 80 % podíleli zaměstnaní, mezi kterými výrazně ubylo pracujících studentů a učňů. Ekonomicky neaktivních bylo v tomto věku necelých 40 % obyvatel, i zde šlo převážně o žáky, studenty či učně, i když oproti „náctiletým“ byl jejich podíl nižší.

Ve věkové skupině 25–29 let již dosáhla míra ekonomické aktivity 87,5 %. Vyšší ekonomickou aktivitu měli muži – 94,3 %. Nezaměstnaní se na počtu ekonomicky aktivních mužů podíleli 9,9 %. Ženy ve věku 25–29 let měly proti mužům podstatně nižší míru ekonomické aktivity (80,4 %). Důvodem většího počtu a podílu ekonomicky neaktivních byly osoby s vlastním zdrojem obživy zahrnující osoby na rodičovské dovolené. Ženy na mateřské dovolené se naproti tomu zahrnují mezi zaměstnané a podílely se na nich 15 %. Žen, které deklarovaly, že jsou nezaměstnané, bylo v této věkové skupině méně než mužů, nižší byl i jejich podíl na počtu ekonomicky aktivních (9,2 %).

Ekonomická aktivita juniorů se zvyšuje s věkem. Podíl ekonomicky neaktivních s věkem klesá díky završení vzdělávání a následnému hledání, respektive uplatnění v pracovním procesu. Zapojení žen mezi zaměstnanými je nižší jednak vzhledem k častějšímu studiu na vysoké škole, ale především kvůli rodičovské dovolené.

Podíl nezaměstnaných dosáhl ve věkové skupině 15–19 let necelá 4 %, ve věkové skupině 20–24 let byl podstatně vyšší – 11,2 %. Ve věkové skupině 25–29 let představoval podíl nezaměstnaných 8,4 %. Více nezaměstnaných bylo mezi muži (9,3 %) než mezi ženami (7,4 %). Ve srovnání s jihočeskou populací ve věku 15–64 let měli junioři ve věku 20 a více let vyšší nezaměstnanost.

Míra zaměstnanosti, tj. podíl zaměstnaných na počtu obyvatel u juniorů ve věku 15–19 let činila pouhých 8,5 %. Ve věkové kategorii 20–24 let byla vyšší a blížila se 50 %. Mezi juniory ve věku 25–29 let již bylo zaměstnáno téměř 80 % osob, přičemž vyšší míru zaměstnanosti měli muži (85,0 %) než ženy (73,1 %). Ve srovnání s mírou zaměstnanosti osob ve věku 15–64 let byla zaměstnanost juniorů do 25 let věku nižší a juniorů ve věku 25–29 let naopak vyšší.

Ze struktury zaměstnaných **podle vzdělání** je patrné, že oproti celkové zaměstnanosti je mezi juniory od věkové kategorie 20–24 let větší zastoupení osob, které mají alespoň maturitu. A tím jak se po dokončení studií junioři stávají zaměstnanými, posouvá se vzdělanostní struktura mezi věkovou kategorií 20–24 let a kategorií 25–29 let ve prospěch kategorií s vyšším vzděláním. Mezi staršími juniory měla vysokoškolské vzdělání téměř čtvrtina zaměstnaných, přičteme-li k nim zaměstnané s úplným středním a nástavbovým vzděláním, tak alespoň maturitu měly ve věku 25–29 let víc než dvě třetiny zaměstnaných.

Tab. 3.2 Zaměstnaní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	20–24 let	25–29 let	muži			ženy		
				celkem	20–24 let	25–29 let	celkem	20–24 let	25–29 let
Počet obyvatel	280 844	18 732	30 067	154 226	10 571	16 338	126 618	8 161	13 729
v tom (%):									
bez vzdělání	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
základní vč. neukončeného	6,3	7,6	4,4	5,4	8,2	4,9	7,4	6,7	3,7
střední vč. vyučení (bez maturity)	39,2	34,5	28,4	45,5	42,1	36,8	31,6	24,6	18,3
úplně střední (s maturitou)	33,1	45,4	34,6	29,7	41,2	33,6	37,3	50,9	35,8
nástavbové a vyšší odborné	5,1	5,3	7,8	3,7	4,2	6,5	6,8	6,8	9,4
vysokoškolské	15,5	6,5	24,3	15,0	3,7	17,6	16,2	10,2	32,2
nezjištěno	0,5	0,6	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,4

Genderové rozdíly ve struktuře zaměstnaných podle vzdělání vyplývají z rozdílné vzdělanostní struktury mužů a žen. Zaměstnaní mladí muži měli při SLDB 2011 nejčastěji učňovské nebo střední vzdělání bez maturity a úplné střední vzdělání s maturitou. Mezi zaměstnanými ženami ve věku 25–29 let bylo nejčastější vzdělání úplné střední s maturitou a vysokoškolské.

Vzhledem k tomu, že až ve věku 25–29 let má většina mužů a žen ukončený vzdělávací proces a stává se ekonomicky aktivními, zaměříme se při srovnání se strukturou zaměstnanosti celé populace především na tuto věkovou skupinu. Následující tabulky přináší informace rovněž o struktuře zaměstnanosti mladších věkových kategorií juniorů a je z nich zřejmé, jak se tato struktura proměňovala zejména v souvislosti se změnami ve vzdělanostní struktuře juniorů.

Ve struktuře podle **postavení v zaměstnání** převažovali mezi zaměstnanými ve všech věkových skupinách zaměstnanci a s přibývajícím věkem se zvyšoval podíl zaměstnavatelů a osob pracujících na vlastní účet, u juniorů byl tedy jejich podíl podprůměrný. Z genderového hlediska podnikají častěji muži než ženy. Podíl podnikatelů byl mezi zaměstnanými muži dvojnásobný ve srovnání s tímto podílem u žen.

Tab. 3.3 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19 let	20–24 let	25–29 let	muži	ženy
Zaměstnaní celkem	280 844	154 226	126 618	2 776	18 732	30 067	16 338	13 729
v tom (%):								
zaměstnanci	78,0	73,8	83,1	45,7	81,4	83,0	80,7	85,7
zaměstnavatelé	3,4	4,7	2,0	0,2	0,6	1,1	1,5	0,6
osoby pracující na vlastní účet	13,0	16,8	8,4	4,5	9,7	10,8	14,2	6,7
členové produkčních družstev	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	-
pomáhající rodinní příslušníci	0,5	0,3	0,8	1,2	0,4	0,3	0,3	0,3
nezjištěno	4,9	4,3	5,7	48,3	7,8	4,8	3,3	6,7

Z hlediska **odvětví ekonomické činnosti** nacházejí obecně Jihočeši uplatnění zejména v průmyslu, v obchodě a opravách motorových vozidel a ve stavebnictví. Průmysl je sice i nadále největším zdrojem pracovních příležitostí mladých, ale jeho podíl na zaměstnaných ve věku 25–29 let se snížil. Snížil se i podíl ostatních odvětví primární a sekundární sféry. Z odvětví služeb se starší junioři častěji uplatňovali v profesních vědeckých a technických činnostech, v obchodě, ubytování a stravování a veřejné správě. Naopak méně často směřují do vzdělávání a dopravy.

V odvětvové struktuře zaměstnanosti juniorů se potvrdily genderové rozdíly, které byly zjištěny i pro celou populaci. Muži jsou častěji než ženy zaměstnaní v odvětvích primární a sekundární sféry. Z odvětví terciární sféry byli častěji zaměstnaní například v dopravě a skladování. Doménou žen byla naopak odvětví vzdělávání a zdravotní a sociální péče.

Tab. 3.4 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	20–24 let	25–29 let	muži			ženy		
				celkem	20–24 let	25–29 let	celkem	20–24 let	25–29 let
Počet obyvatel	280 844	18 732	30 067	154 226	10 571	16 338	126 618	8 161	13 729
v tom (%):									
zemědělství, lesnictví, rybářství	5,0	3,3	3,1	6,6	4,8	4,3	3,1	1,4	1,6
průmysl celkem	26,7	27,9	25,2	31,0	34,9	30,7	21,4	18,8	18,7
stavebnictví	7,8	6,6	7,2	12,8	10,6	11,4	1,8	1,4	2,1
obchod; opravy motorových vozidel	10,0	12,1	10,7	8,2	9,7	9,7	12,1	15,2	12,0
doprava a skladování	5,3	4,0	4,5	7,1	5,5	6,2	3,0	1,9	2,6
ubytování, stravování a pohostinst.	3,3	6,5	4,4	2,4	4,4	3,3	4,4	9,1	5,6
profesní, vědecké a tech. činnosti	3,1	2,6	4,9	2,7	1,9	4,1	3,6	3,3	5,8
veřej. správa a obrana, povin. soc. zabezpečení	6,1	3,6	6,5	5,9	4,0	6,8	6,3	3,0	6,2
vzdělávání	5,9	1,6	4,5	2,5	0,5	1,7	10,1	2,9	7,9
zdravotní a sociální péče	5,9	4,3	6,1	2,0	1,0	2,0	10,6	8,4	11,0
ostatní činnosti	9,6	13,0	12,2	7,9	10,0	10,1	11,7	16,8	14,8
nezjištěno	11,2	14,8	10,6	10,8	12,6	9,6	11,8	17,5	11,8

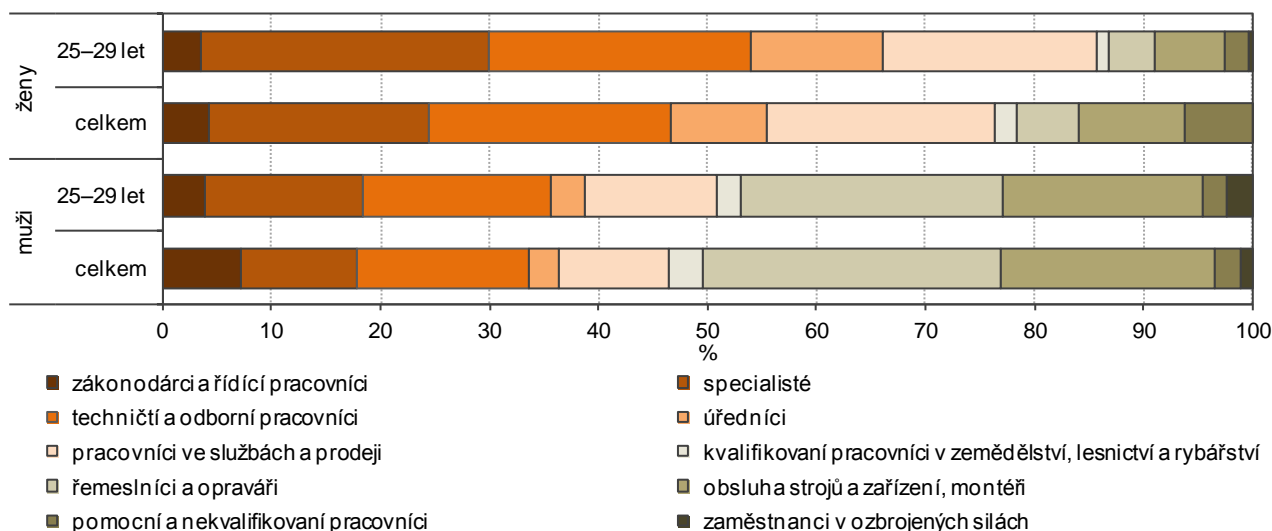

Rozdíly ve struktuře **podle hlavních tříd zaměstnání** vyplývají z rozdílného stupně vzdělanosti, ale ovlivňuje je i méně pracovních zkušeností resp. krátká délka praxe. Mezi staršími juniory byl ve srovnání se zaměstnanými Jihočechy celkem vyšší podíl technických a odborných pracovníků, úředníků a zejména specialistů. Na druhou stranu mezi nimi bylo méně řemeslníků a opravářů, obsluhy strojů a zařízení a montérů, pomocných a nekvalifikovaných pracovníků, ale také méně řídicích pracovníků.

Z genderového hlediska se rozdíly ve specializaci mužů a žen na určité třídy zaměstnání nezměnily. Juniorky se častěji než muži uplatňují jako specialistky, technické a odborné pracovnice, úřednice a pracovnice ve službách a prodeji, muži jsou zaměstnání častěji jako řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a zařízení a zaměstnanci v ozbrojených silách.

Graf 3.3 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

Dojíždka do zaměstnání (podle SLDB 2011)

Z obcí Jihočeského kraje vyjíždělo do zaměstnání mimo obec svého bydliště necelých 75 tis. osob, z toho téměř 10 tis. osob (13 %) bylo ve věku 25–29 let. Za prací do obcí Jihočeského kraje dojíždělo naproti tomu 67 tis. osob, z toho víc než 8 tis. osob (12 %) ve věku 25–29 let. Vyjíždka a dojíždka zahrnuje pouze osoby, které do zaměstnání vyjížděly mimo obec svého bydliště a které uvedly přesné místo jejich pracoviště. Pro účely této analýzy byla zvolena dojíždka podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Ze zaměstnaných juniorů ve věku 25–29 let bydlících v Jihočeském kraji jich mimo obec bydliště a přitom uvnitř svého domovského SO ORP vyjíždělo za prací 43 %. Za zaměstnáním přes hranice SO ORP ale v rámci Jihočeského kraje dojížděla téměř třetina starších juniorů. Každý pátý junior vyjížděl za zaměstnáním přes hranice kraje v rámci ČR a 5 % vyjíždělo za prací do zahraničí.

Ve srovnání se strukturou vyjíždky za souhrn mimopražských krajů se jihočeští junioři pohybují ve větší míře uvnitř domovského SO ORP popř. domovského kraje. Přes hranice svého kraje (včetně zahraničí) vyjíždí necelá čtvrtina Jihočechů ve věku 25–29 let, zatímco v ČR (bez Prahy) vyjíždí mimo svůj kraj víc než 30 % juniorů. Do zahraničí přitom vyjíždějí mladí Jihočeši za zaměstnáním poněkud častěji.

Nejvíce osob ve věku 25–29 let vyjíždělo do zaměstnání z obcí SO ORP České Budějovice a Tábor, což jsou v rámci kraje nejlidnatější SO ORP se silnou ekonomickou základnou a díky tomu u nich převažuje dojíždka uvnitř SO ORP. Nejnižší podíl vyjíždějících do zaměstnání v rámci domovského SO ORP a zároveň nejvyšší podíl vyjíždějících přes hranice SO, ale pouze v rámci Jihočeského kraje, byl zjištěn v SO ORP Trhové Sviny, Týn nad Vltavou a Vodňany, které sousedí se silným českobudějovickým obvodem.

Nejvyšší podíl vyjíždějících do zaměstnání přes hranice kraje uvnitř ČR byl zaznamenán z SO ORP Blatná a Dačice. Největší podíl juniorů vyjíždějících mimo ČR byl zjištěn v SO ORP Český Krumlov a Dačice.

Ve srovnání s počtem vyjíždějících za zaměstnáním byl počet juniorů dojíždějících do zaměstnání ve všech SO ORP Jihočeského kraje nižší. Výjimkou byl pouze SO ORP České Budějovice, který je největším zdrojem pracovních příležitostí v kraji. Z juniorů dojíždějících mimo svou obec do zaměstnání v kraji jich víc než 35 % směřovalo právě sem. Českobudějovický správní obvod zaměstnává především jihočeské juniory.

Tab. 3.5 Dojíždka do zaměstnání osob ve věku 25–29 let podle správních obvodů ORP

Zdroj: SLDB 2011

	Vyjíždějící do zaměstnání					Dojíždějící do zaměstnání			
	celkem ve věku 25–29 let	v tom (%)				celkem ve věku 25–29 let	v tom (%)		
		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů
Jihočeský kraj	9 852	43,4	32,0	19,5	5,1	8 207	52,1	38,4	9,5
v tom SO ORP:									
Blatná	226	36,7	27,0	33,6	2,7	165	50,3	27,3	22,4
České Budějovice	2 030	64,3	18,0	12,9	4,9	2 879	45,3	47,6	7,1
Český Krumlov	755	46,5	36,8	7,2	9,5	533	65,9	29,8	4,3
Dačice	313	29,1	17,9	45,7	7,3	185	49,2	10,3	40,5
Jindřichův Hradec	691	40,5	23,6	30,8	5,1	463	60,5	22,0	17,5
Kaplice	377	35,3	54,1	5,3	5,3	251	53,0	44,6	2,4
Milevsko	328	21,6	47,0	27,1	4,3	120	59,2	32,5	8,3
Písek	597	33,2	27,8	32,3	6,7	471	42,0	45,6	12,3
Prachatice	562	36,1	42,5	14,9	6,4	303	67,0	29,0	4,0
Soběslav	383	24,3	56,9	14,9	3,9	196	47,4	46,4	6,1
Strakonice	657	45,7	28,2	23,0	3,2	546	54,9	32,6	12,5
Tábor	1 329	54,6	13,6	28,9	2,9	1 176	61,6	25,8	12,6
Trhové Sviny	397	17,6	72,0	5,5	4,8	133	52,6	45,1	2,3
Třeboň	446	32,7	48,7	12,6	6,1	238	61,3	35,7	2,9
Týn nad Vltavou	251	19,1	66,1	12,0	2,8	166	28,9	63,9	7,2
Vimperk	322	45,0	28,9	20,2	5,9	260	55,8	39,2	5,0
Vodňany	188	19,7	62,8	14,4	3,2	122	30,3	63,1	6,6

Při své dojíždce do zaměstnání nepřekročí hranice domovského SO ORP 52 % jihočeských juniorů. Ve vnitroregionálním srovnání mělo největší podíl dojíždějících uvnitř SO ORP Prachatice a Českokrumlovsko. Největší podíl dojíždějících z jiných SO ORP Jihočeského kraje měly SO ORP Týn nad Vltavou a Vodňany a největší podíl dojíždějících z jiných krajů měly SO ORP Dačice a Blatná.

Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců

V této části jsou využity výsledky strukturální statistiky mezd zaměstnanců, jejichž zdrojem je Informační systém o průměrném výdělku (ISPV) Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), který na základě výběrového statistického zjišťování monitoruje aktuální výdělkovou úroveň a pracovní dobu jednotlivých zaměstnanců za firemní (podnikatelskou) sféru. Kromě toho zahrnuje i data z Informačního systému o platu a služebním příjmu Ministerstva financí za nepodnikatelskou sféru. To mu umožňuje publikovat statistiky výdělkové úrovně jednotlivých zaměstnání i **úroveň výdělků podle věku** v rozdělení na podnikatelskou i nepodnikatelskou sféru. (Od roku 2017 s povinným přechodem na nový evropský standard bude možné poskytovat údaje za tyto sféry pouze souhrnně.)

Tab. 3.6 Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví

Pramen: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

v Kč

	Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře					Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnanci celkem	23 496	23 734	24 189	25 403	26 431	24 107	24 323	25 018	26 065	27 703
muži	25 717	25 888	26 485	27 938	29 190	26 617	26 724	27 288	28 635	30 682
ženy	20 091	20 464	20 918	21 667	22 544	22 649	22 952	23 631	24 514	25 887
z toho ve věku:										
do 20 let celkem	16 734	15 752	16 692	17 714	18 751
muži	17 618	16 186	17 751	19 018	19 857
ženy	14 663	14 973	15 216	15 996	17 226
20–29 let celkem	20 535	20 638	21 105	22 515	23 852	19 991	19 866	20 352	21 335	23 315
muži	21 315	21 371	22 015	23 822	25 474	20 280	19 962	20 392	21 782	24 308
ženy	18 969	19 149	19 434	20 088	21 082	19 726	19 776	20 311	20 885	22 269

Podle ISPV bylo v Jihočeském kraji v roce 2016 v přepočtu na plně zaměstnané zaměstnáno cca 200 tis. osob, oproti roku 2011 se počet těchto osob zvýšil o 3 %. Na 5 osob v podnikatelské sféře připadala 1 osoba v nepodnikatelské sféře. Junioři se na celkovém počtu zaměstnaných podíleli 15 %.

Průměrné mzdy a platy mužů rostly v období hospodářské nestability – v letech 2012 a 2013 – meziročně pomaleji než výdělky žen, a v letech 2015 a 2016, kdy se ekonomice dařilo, již rostly rychleji. V roce 2013 měla nepříznivá ekonomická situace negativní dopad na průměrný měsíční výdělek mužů ve věku do 20 let ve firemní sféře a mužů ve věku 20–29 let v nepodnikatelské sféře, oba se meziročně poněkud snížily.

Průměrné **výdělky juniořů**, kteří stojí na začátku své ekonomické aktivity a kariéry, jsou ve srovnání s celkovými průměrnými výdělky nižší.

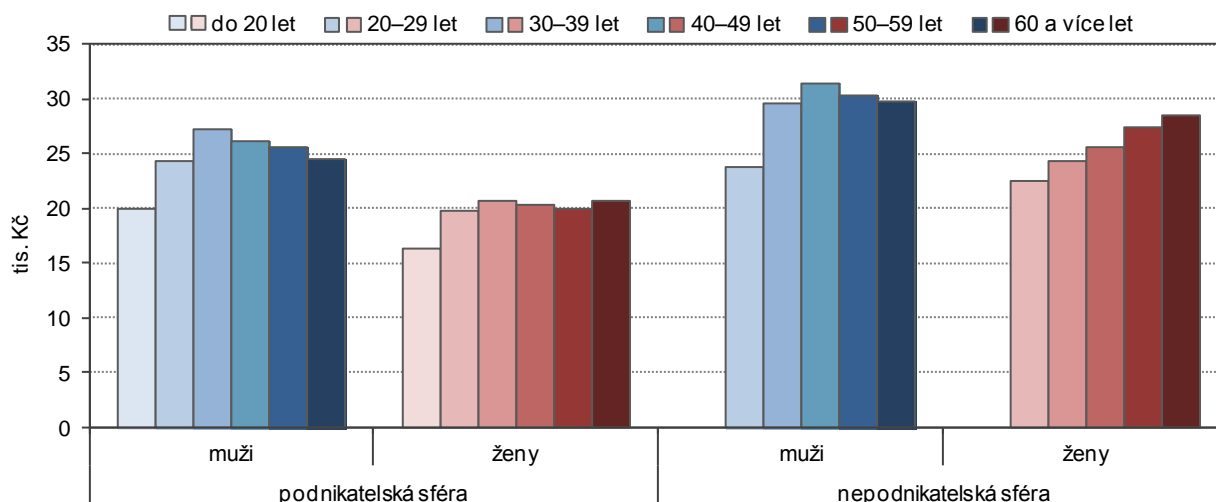
Údaje potvrzují obecně známý fakt, že v úrovni průměrných výdělků existují rozdíly mezi pohlavími, přitom markantnější jsou v podnikatelské sféře. V roce 2016 představoval rozdíl mezi průměrným měsíčním výdělkem žen a mužů v podnikatelské sféře 23 % a v nepodnikatelské sféře 16 %. U juniořů jsou genderové rozdíly v průměrných výdělcích méně výrazné. V podnikatelské sféře u osob do 20 let činil rozdíl 13 % a v kategorii 20–29 let 17 %; v nepodnikatelské sféře ve stejné věkové kategorii byl rozdíl 8 %.

Průměrné měsíční výdělky jsou ve firemní sféře nižší než v nepodnikatelské sféře, to platí pro zaměstnance celkem i podle pohlaví. Jinak je tomu ve věkové kategorii 20–29 let, kde vyšší platy v nepodnikatelské sféře mají pouze ženy, zatímco mladí muži a mladí zaměstnanci celkem jsou lépe finančně hodnoceni ve sféře firemní.

Proti průměrné mzdě jsou často výhrady kvůli tomu, že je ovlivněna extrémními hodnotami. Proto je vhodné, k informaci o mzdách použít rovněž **medián**, který představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení, (tj. polovina hodnot mezd je nižší a druhá polovina je vyšší než medián). V roce 2016 byl ve firemní sféře Jihočeského kraje medián mzdy o 12 % nižší než průměrná mzda. V nepodnikatelské sféře byl rozdíl podstatně menší – celkem 3 %, u mužů 4 % a u žen byl prakticky stejný (rozdíl 167 Kč).

Graf 3.4 Medián měsíční mzdy/platu podle pohlaví a věku v roce 2016

Pramen: Informační systém o průměrném výděleku Ministerstva práce a sociálních věcí

Medián mzdy/platu se podle věku vyvíjí obdobně jako průměrná mzda/plat, rozdíly mezi věkovými kategoriemi jsou však mělčí a v podnikatelské sféře medián mezd mužů dosahuje maxima v mladší věkové kategorii. Výdělkový medián žen je shodně nejvyšší v seniorské věkové kategorii.

V mezikrajském srovnání měl Jihočeský kraj v roce 2016 za zaměstnance firemní sféry devátý nejvyšší medián a v nepodnikatelské sféře osmý nejvyšší medián. Umístění mediánu mzdy/platu zaměstnanců ve věku 20–29 let bylo příznivější, obsadil páté a čtvrté místo.

Nejvyšší medián mzdy/platu v ČR ve firemní i nepodnikatelské sféře v roce 2016 mělo Hlavní město Praha. Nejmenší medián mezd zaměstnanců firemní sféry byl zjištěn v Karlovarském kraji, na Prahu ztrácel celkem 26 % a za zaměstnance v juniorském věku 19 %. V nepodnikatelské sféře byl medián mezd zaměstnanců celkem nejnižší v Olomouckém a u juniořů v Ústeckém kraji, oba na Prahu ztrácely 20 %.

Uplatnění absolventů na trhu práce

V této kapitole jsou využita data o nezaměstnaných absolventech a mladistvých z MPSV a dále data z Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV).

Vzhledem k tomu, že jsou znevýhodněni minimem zkušeností, nedostatkem praxe a chybějícími pracovními návyky, patří absolventi škol mezi rizikové skupiny ekonomicky aktivních obyvatel s problematickým uplatňováním na trhu práce. Jejich předností však jsou aktuální odborné znalosti, ovládání cizích jazyků, počítačové dovednosti a větší flexibilita. Nezaměstnanost absolventů je ovlivněna na jedné straně stavem ekonomiky a úrovní celkové nezaměstnanosti a na straně druhé stavem nabídky a poptávky po pracovní síle a její vzdělanostní a oborovou strukturou.

Celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce i počet nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých se v období hospodářské nestability meziročně zvyšoval. Díky pozitivnímu obratu v ekonomickém vývoji počet uchazečů celkem od června 2014 až do současnosti meziročně klesá; počty nezaměstnaných absolventů a mladistvých klesají již od března 2014.

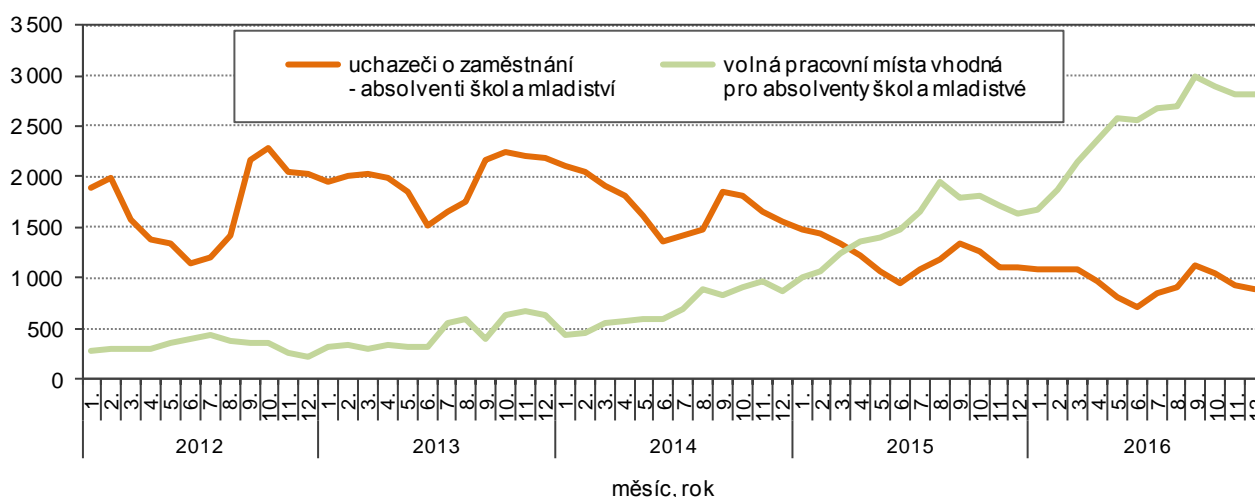
S rozvojem ekonomiky vzniká poptávka po pracovní síle, počet volných pracovních míst v evidenci úřadu práce i těch vhodných pro absolventy a mladistvé se zejména v posledních dvou letech prudce zvyšuje. Poptávka po absolventech škol a mladistvých od dubna 2015 převyšuje jejich nabídku. (Aby nedošlo k přecenění tohoto ukazatele, je třeba podotknout, že počet volných pracovních míst v evidenci úřadu práce nemůžeme považovat za odpovídající obrázek poptávky po pracovní síle, neboť zaměstnavatelé mohou volit a často i volí i jiné způsoby vyhledávání nových zaměstnanců.)

Zatímco v letech 2012 a 2013 připadalo na jedno volné pracovní místo evidované úřady práce 11 uchazečů o zaměstnání a na místo vhodné pro absolventy a mladistvé průměrně 5 nezaměstnaných absolventů a mladistvých, od poloviny roku 2016 připadali v celkové nezaměstnanosti na jedno pracovní místo méně než 2 uchazeči o zaměstnání. V případě absolventů škol a mladistvých na jedno volné pracovní místo připadal méně než jeden nezaměstnaný a převis mezi evidovanými volnými pracovními místy a počtem nezaměstnaných se zvětšuje.

Počet nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých kulminuje v září, kdy na trh práce vstupují čerství absolventi škol. Jejich příspěvek k celkovému počtu nezaměstnaných v září 2015 a 2016 představoval 6,8 %, resp. 6,6 %, v září 2012 dokonce 8,9 %. Nejnižších hodnot dosahuje v červnu (v roce 2016 – 4,1 %).

Graf 3.5 Nezaměstnaní absolventi škol a mladiství v evidenci úřadů práce a volná místa pro ně určená

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce tvořili koncem roku 2016 absolventi a mladiství 4,6 %. V meziokresním srovnání měl největší podíl uchazečů z řad absolventů a mladistvých okres Prachatice, nejmenší podíl byl v okrese Český Krumlov.

Z celkového počtu pracovních míst v evidenci úřadu práce koncem roku 2016 bylo 30 % z nich vhodných pro absolventy a 1 % pro mladistvé. Na jednoho nezaměstnaného absolventa škol připadala v kraji 4 pracovní místa v evidenci úřadu práce. Z jihočeských okresů měl největší převis pracovních míst nad počtem nezaměstnaných absolventů okres Písek (na jednoho nezaměstnaného absolventa 6 pracovních míst), nejmenší převis byl v okrese Prachatice (na jednoho nezaměstnaného absolventa necelá 2 pracovní místa).

Tab. 3.7 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v evidenci úřadů práce vhodná pro nezaměstnané absolventy škol a mladistvé podle okresů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadů práce					Pracovní místa v evidenci úřadů práce				
	celkem	absolventi škol	podíl na celkovém počtu uchazečů	mladiství	podíl na celkovém počtu uchazečů	celkem	vhodná pro absolventy	podíl na celkovém počtu pracov. míst	vhodná pro mladistvé	podíl na celkovém počtu pracov. míst
Jihočeský kraj	19 385	692	3,6	193	1,0	9 458	2 802	29,6	81	0,9
v tom okresy:										
České Budějovice	4 688	193	4,1	51	1,1	3 191	871	27,3	49	1,5
Český Krumlov	2 774	69	2,5	33	1,2	1 398	371	26,5	4	0,3
Jindřichův Hradec	2 435	73	3,0	20	0,8	896	309	34,5	-	-
Písek	1 896	56	3,0	24	1,3	1 027	351	34,2	-	-
Prachatice	1 482	68	4,6	12	0,8	888	130	14,6	24	2,7
Strakonice	2 352	66	2,8	27	1,1	666	189	28,4	-	-
Tábor	3 758	167	4,4	26	0,7	1 392	581	41,7	4	0,3

Z údajů úřadu práce však nelze zjistit podíl nezaměstnaných či míru nezaměstnanosti absolventů škol. Tyto informace zpracovává a publikuje Národní ústav pro vzdělávání (NÚV), který má k dispozici data k 30. 9. a k 30. 4. Za vhodnější bylo vybráno datum 30. 4. pro dostatečný odstup od zakončení školy a časový prostor k tomu, aby absolventi našli uplatnění na trhu práce.

Z údajů MPSV víme, že k 30. 4. 2016 bylo v Jihočeském kraji v evidenci úřadu práce registrováno 750 absolventů škol a 218 mladistvých. Počet nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých celkem se na celkovém počtu nezaměstnaných Jihočeského kraje podílel 4,8 %, to bylo víc než podíl v ČR (4,5 %).

Mezi nezaměstnanými absolventy škol převažovaly v kraji a v pěti ze sedmi jihočeských okresů ženy. Necelá třetina absolventů škol byla v evidenci úřadu práce déle než pět měsíců. Na trhu práce se poněkud hůře uplatňovaly ženy – absolventky, kterých v evidenci úřadu práce zůstalo déle než 5 měsíců vyšší procento. Více než polovina z nezaměstnaných absolventů v Jihočeském kraji neměla dosud pracovní zkušenost.

Z nezaměstnaných absolventů v evidenci úřadu práce mělo 26 % ukončené úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení), 21 % mělo výuční list, 19 % bakalářské a 13 % magisterské vzdělání, 8 % bylo absolventů gymnázií a 6 % mělo úplné střední odborné vzdělání s výučním listem a maturitou.

Tab. 3.8 Míra nezaměstnanosti¹⁾ absolventů denního studia středních a vyšších odborných škol (k 30. 4.)

Pramen: Národní ústav pro vzdělávání

	Míra nezaměstnanosti absolventů podle hlavních kategorií vzdělání (%)									
	střední vzdělání s výučním listem		gymnaziální vzdělání		střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání		střední odborné vzdělání s maturitou		vyšší odborné vzdělání	
	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
2012	13,5	16,7	2,5	3,1	11,7	14,4	7,3	9,1	8,6	9,1
2013	21,6	27,4	3,7	4,1	19,2	23,5	13,0	14,8	13,2	11,9
2014	16,4	17,8	4,3	4,4	13,0	15,9	11,1	11,6	11,3	10,2
2015	9,5	13,7	3,3	3,8	8,2	14,0	7,6	9,6	7,8	7,5
2016	7,5	9,9	2,9	3,1	7,0	10,6	5,9	7,5	5,6	5,2

¹⁾ podíl počtu "čerstvých" nezaměstnaných absolventů (kteří ukončili studium nejdříve v květnu předchozího roku) podle kraje, v němž studovali, a celkového počtu absolventů, kteří ukončili studium v kalendářním roce předcházejícím roku výpočtu v kraji, kde studovali

Struktura nezaměstnaných absolventů však nic nevypovídá o uplatnitelnosti absolventů v praxi, vzhledem k tomu, že jednotlivé kategorie vzdělávání produkují značně odlišné počty absolventů. K hodnocení nezaměstnanosti absolventů škol využijeme údaje NÚV o míře nezaměstnanosti absolventů škol, které jsou publikovány podle kraje, v němž absolventi vystudovali. Míra nezaměstnanosti absolventů vyjadřuje, kolik procent absolventů dané kategorie vzdělání, zůstalo k 30. 4. následujícího roku bez zaměstnání. Při jejím výpočtu je počet nezaměstnaných absolventů škol v kraji vztažen k počtu absolventů škol, kteří ukončili

studia v kalendářním roce předcházejícím roku výpočtu. Počty nezaměstnaných absolventů a absolventů škol jsou pro tento účel sledovány podle kraje, v němž vystudovali.

Míra nezaměstnanosti absolventů škol dosahovala nejvyšších hodnot v letech 2013 a 2014, v letech následujících již klesala. V porovnání s hodnotou za Českou republiku byla míra nezaměstnanosti absolventů středních škol v Jihočeském kraji k 30. 4. 2016 podprůměrná, u absolventů vyšších odborných škol však byla nadprůměrná.

Nejnižší míru nezaměstnanosti mívají absolventi gymnázií, do značné míry to souvisí s pokračováním jejich studií na vysokých školách. Nejhuře z jihočeských škol nalézají uplatnění v praxi, alespoň podle míry nezaměstnanosti k 30. 4., absolventi škol s výučním listem a absolventi středních odborných škol ukončených maturitou a odborným výcvikem, včetně nástavbového vzdělávání. Je trochu paradoxní, že v mezikrajském srovnání je přítomná míra nezaměstnanosti v těchto kategoriích vzdělání čtvrtá a u zmíněné druhé kategorie dokonce vůbec nejnižší.

V přílohové tabulce „Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání“ jsou podrobnější informace o nezaměstnanosti absolventů škol Jihočeského kraje k 30. 4. 2016.

Nezaměstnaní podle věkových skupin

V Jihočeském kraji koncem roku 2016 evidovaly úřady práce 19,4 tis. uchazečů o zaměstnání, z toho 4,4 tis. osob bylo ve věku 15–29 let. Zatímco v celkovém počtu nezaměstnaných nepatrně převažovaly ženy (s podílem 50,1 %), mezi uchazeči o zaměstnání ve věku 15–29 let bylo víc mužů (50,9 %). O tuto převahu se zasloužila věková kategorie 20–24 let s podílem mužů 54,1 %. V této věkové kategorii je již většina mužů ekonomicky aktivní, zatímco víc než polovina žen ještě studuje a je tedy ekonomicky neaktivní.

Podobně jako s rostoucím věkem v souvislosti se zakončením vzdělávacího procesu přibývá zaměstnaných juniorů, zvyšuje se ve starších pětiletých věkových skupinách i počet nezaměstnaných. Na celkovém počtu nezaměstnaných juniorů se věková kategorie do 20 let podílela 14,7 %, 39,8 % tvořili junioři ve věku 20–24 let a 45,4 % ve věku 25–29 let. Toto rozložení se téměř shodovalo s celorepublikovou věkovou strukturou nezaměstnaných juniorů. Nejvíce se od ní odlišovalo Hlavní město Praha s minimálním podílem nezaměstnaných do 20 let (9,2 %) a největším podílem nezaměstnaných ve věku 25–29 let (53,9 %).

Tab. 3.9 Podíl uchazečů o zaměstnání¹⁾ podle věku, pohlaví a okresů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v %

	do 19 let		20–24 let		25–29 let		15–29 let	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Jihočeský kraj	3,2	3,5	9,9	8,3	10,2	10,6	23,3	22,4
v tom okresy:								
České Budějovice	3,3	3,3	11,9	9,8	12,1	13,2	27,3	26,4
Český Krumlov	4,7	5,0	8,1	6,6	9,0	10,5	21,8	22,1
Jindřichův Hradec	2,9	3,0	7,1	7,5	8,8	8,9	18,8	19,4
Písek	3,0	3,1	7,9	8,2	8,4	9,7	19,2	21,1
Prachatice	3,0	3,1	12,3	10,4	9,6	10,7	24,9	24,3
Strakonice	2,7	3,5	9,9	7,6	9,6	9,1	22,2	20,2
Tábor	2,9	3,2	10,4	8,1	11,3	9,4	24,6	20,7

¹⁾ na uchazečích daného pohlaví

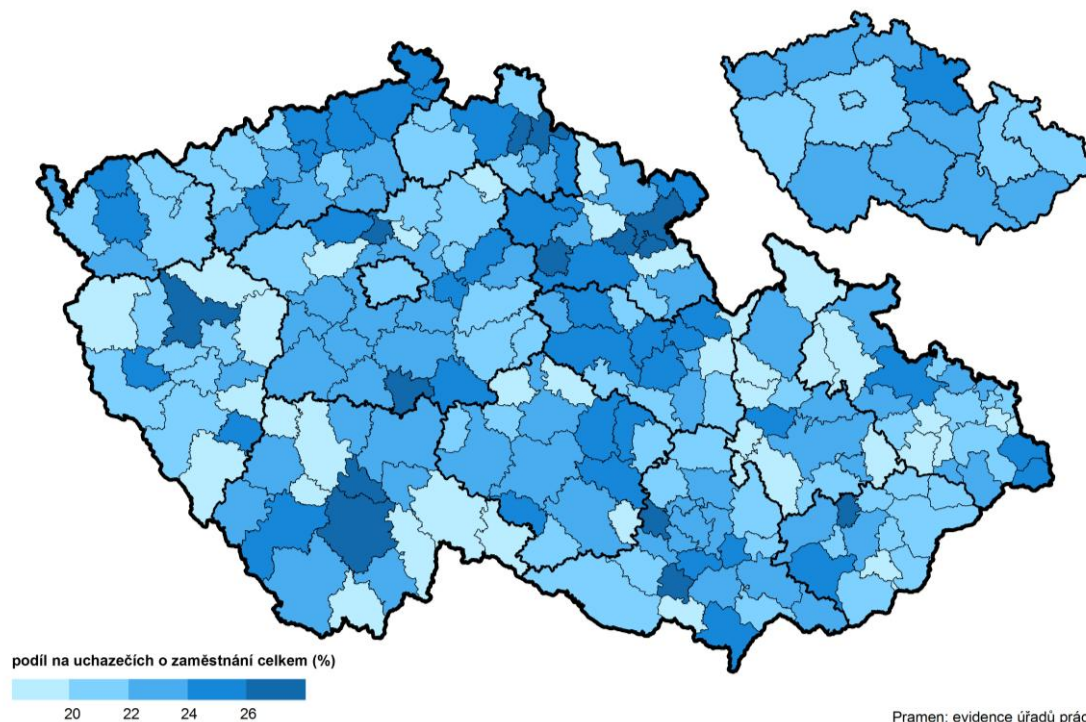
Nezaměstnaní mladší 30 let se na celkovém počtu nezaměstnaných mužů podíleli 23,3 %, podíl nezaměstnaných juniorek mezi nezaměstnanými ženami byl nižší (22,4 %).

V meziokresním srovnání měl koncem roku 2016 největší podíl mladších 30 let (mužů i žen celkem) mezi nezaměstnanými okres České Budějovice (26,9 %), naproti tomu nejmenší podíl okres Jindřichův Hradec (19,1 %). Toto obsazení krajních hodnot okresy se opakuje i v pětiletých věkových kategoriích 20–24 let a 25–29 let, ale pro věkovou kategorii do 20 let má nejvyšší podíl na nezaměstnaných celkem okres Český Krumlov; minimální je opětovně podíl okresu Jindřichův Hradec.

Z pohledu podrobnější vnitroregionální úrovně měl nejméně osob ve věku 15–29 let mezi nezaměstnanými SO ORP Blatná (16,7 %), v celorepublikovém žebříčku se tímto podílem Blatná umístila na prvním místě. Naproti tomu nejvíce juniorů mezi nezaměstnanými v kraji bylo zjištěno v SO ORP Týn nad Vltavou a České Budějovice – 27,1 % resp. 26,9 % a tyto hodnoty je v celorepublikovém srovnání zařadily do poslední desítky SO ORP s nejvyšším podílem juniorů na nezaměstnaných v evidenci úřadu práce.

Ktg. 3.1 Uchazeči o zaměstnání ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

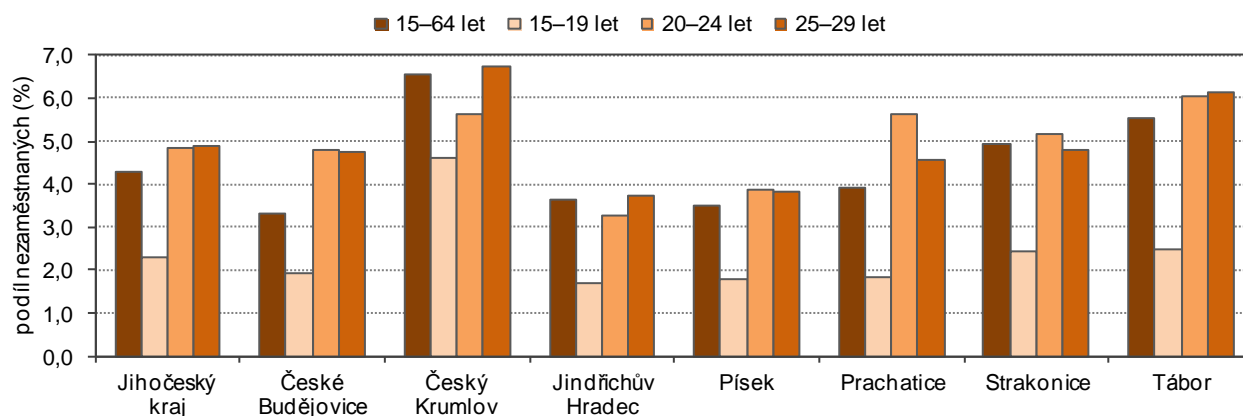
Z počtu nezaměstnaných v nejmladších věkových kategoriích k 31. 12. 2016 byly pro účely této analýzy vypočteny podíly nezaměstnaných osob podle věku za kraje, okresy a SO ORP. Při výpočtu byl v souladu s metodikou MPSV ve jmenovateli použit počet obyvatel k 31. 12. 2015 za příslušné věkové kategorie.

V Jihočeském kraji byl koncem roku 2016 zjištěn pro věkovou kategorii 15–29 let podíl nezaměstnaných osob 4,18 % a podíl nezaměstnaných mužů 4,14 %. Podíl nezaměstnaných žen byl jen nepatrně vyšší – 4,22 %. Ve srovnání s podílem nezaměstnaných osob v produktivním věku (15–64 let) byla nezaměstnanost juniorů nižší.

Podíl nezaměstnaných osob – juniorů – v rozdělení na pětileté věkové skupiny byl ve srovnání s průměrným podílem nezaměstnaných osob (15–64 let) u mladších 20 let ve všech okresech Jihočeského kraje nižší. Ale u dalších dvou pětiletých juniorských kategorií již byl v kraji a ve většině okresů poněkud vyšší.

Graf 3.6 Podíl nezaměstnaných osob podle věku v okresech kraje k 31. 12. 2016^{*)}

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

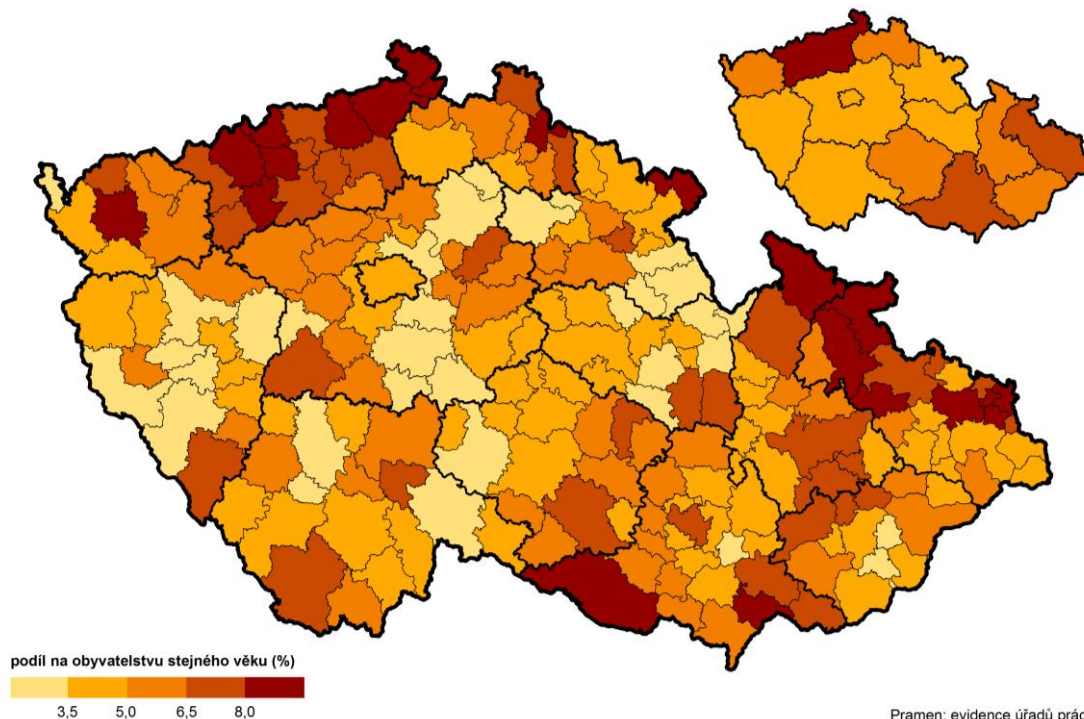
^{*)} počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v daném věku na 100 obyvatel stejného věku (k 31. 12. 2015)

Třebaže nejnižší podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–64 let celkem i jednotlivě za muže a za ženy měl koncem roku 2016 okres České Budějovice, tak v juniorských věkových kategoriích se nejnižší nezaměstnaností může pochlubit okres Jindřichův Hradec. Prvenství měl i u mužů ve věku ve věku 20–24 let a žen v kategoriích od 20 let. Nejnižší nezaměstnanost mužů ve věku 15–19 let a 25–29 let byla zjištěna v okrese Písek, nejnižší podíl nezaměstnaných žen ve věku 15–19 let v okrese Prachatice.

Naopak nejvyšší podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–64 let celkem i jednotlivě za muže a ženy byl evidován v okrese Český Krumlov a v tomto okrese byl zjištěn i nejvyšší podíl nezaměstnaných osob mezi juniory v jednotlivých věkových i genderových skupinách. Pouze u mladých ve věku 20–24 let (celkem i zvlášť za obě pohlaví) a mužů ve věku 25–29 let měl nejvyšší nezaměstnanost okres Tábor.

Podíl nezaměstnaných osob ve věku 25–29 let, což je kategorie, kde je již většina juniorů ekonomicky aktivních, dosáhl koncem roku 2016 v Jihočeském kraji 4,9 % (v ČR 5,6 %) a v mezikrajském srovnání byl šestý nejnižší. Nejnižší podíl nezaměstnaných osob ve věku 25–29 let měl Plzeňský kraj (3,7 %), naopak nejvyšší kraj Ústecký (8,4 %).

Ktg. 3.2 Nezaměstnanost osob ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Ve SO ORP Jihočeského kraje se podíl nezaměstnaných osob ve věku 25–29 let pohybuje od 3,1 % v SO ORP Vodňany po 7,1 % v SO ORP Český Krumlov. V celorepublikovém srovnání SO ORP jsou v tomto podílu velké difference od 1,6 % v SO ORP Dobruška po 12,1 % v SO ORP Karviná. Více než 10% nezaměstnanost starších juniorů byla zjištěna v šesti SO ORP Moravskoslezského a Ústeckého kraje.

4. Zdravotní péče

Podle posledních dostupných údajů k 31. 12. 2015 poskytovalo zdravotní péči na území Jihočeského kraje 2 688 lékařů a 5 866 zdravotnických pracovníků nelékařů. Základ zdravotní sítě a ústavní péče tvořilo 9 nemocnic; v 7 z nich je zavedeno oddělení dětského lékařství s 272 lůžky. O zdraví dětí a mládeže do 19 let věku pečovalo celkem 119 samostatných ordinací lékařů pro děti a dorost a 67 jejich detašovaných pracovišť. Jedna ordinace dětského lékaře má v péči průměrně 680 dětí a dorostu. Mladí lidé po dosažení dospělosti přecházejí do ordinací praktických lékařů pro dospělé, případně do ordinací specializovaných lékařů.

Zdravotní stav

Zdravotní stav obyvatel ovlivňují vrozené dispozice a faktory prostředí, ke kterým patří sociální a ekonomická situace, úroveň zdravotní péče, životní prostředí, životní styl a fyzická nebo psychická zátěž. U mladých obyvatel je zdravotní stav většinou na dobré úrovni, není zatížen věkem a prožitými etapami života.

Nicméně určitý vliv na budoucí zdravotní stav narozeného dítěte, posléze tedy i na zdraví mladého člověka, má péče v prenatálním i perinatálním období. Podle posledních dostupných údajů podstoupilo v Jihočeském kraji v prvním trimestru ultrazvukové vyšetření 85,7 % rodiček, nejčastěji budoucí matky ve věku 30–34 let.

Tab. 4.1 Screening rodiček v prvním trimestru podle věku a okresů v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

v %

	Rodičky, které v prvním trimestru podstoupily ultrazvukové vyšetření							
	celkem	do 19 let	20–24 let	25–29 let	30–34 let	35–39 let	40–44 let	45 a více let
Jihočeský kraj	85,7	71,7	82,3	85,3	88,7	85,6	82,4	60,0
v tom okresy:								
České Budějovice	88,7	67,6	84,7	88,4	91,9	87,1	91,3	.
Český Krumlov	77,7	55,0	71,4	73,2	86,5	83,5	65,2	.
Jindřichův Hradec	91,8	88,0	87,1	93,1	94,2	90,7	87,5	100,0
Písek	87,8	80,0	81,2	88,6	90,1	88,4	85,7	.
Prachatice	88,4	76,2	85,7	88,4	91,9	86,9	90,9	.
Strakonice	75,5	64,3	78,6	76,6	76,7	72,5	70,8	.
Tábor	83,1	72,7	82,8	81,6	84,1	85,6	83,3	66,7

Negativně může působit na zdraví dítěte v určité míře skutečnost, že se dítě narodí rodičům, kteří kouří. Ještě větší dopad může mít kouření v těhotenství. Z dat za období posledních let je patrné, že v těhotenství kouřilo více než 9 % rodiček. Nejčastěji v těhotenství kouřily budoucí a zejména mladé rodičky v okrese Prachatice; nejmenší podíl těhotných kuřaček byl zaznamenán v okrese Písek. Další špatný vliv na nenarozené dítě může mít větší konzumace alkoholu u budoucí matky.

Tab. 4.2 Rodičky kouřící v těhotenství podle věku a okresů - tříletý průměr let 2013–2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

na 1 000 rodiček

	Celkem	Věk						
		do 19 let	20–24 let	25–29 let	30–34 let	35–39 let	40–44 let	45 a více let
Jihočeský kraj	92	367	196	84	54	62	67	.
v tom okresy:								
České Budějovice	66	441	153	62	43	31	87	.
Český Krumlov	133	400	305	112	57	110	.	.
Jindřichův Hradec	89	320	187	81	50	50	42	.
Písek	50	133	118	52	20	42	.	.
Prachatice	196	619	300	177	119	214	.	.
Strakonice	141	321	310	95	127	64	250	.
Tábor	57	273	112	75	21	39	.	.

Naopak narozenému dítěti velmi prospívá, pokud je kojeno. Přes 94 % dětí, které se v kraji narodily, bylo kojeno. Správný vývoj novorozence je podmíněn správnou a zdravou výživou. Kojení je ten nejlepší a nejpřirozenější způsob výživy novorozence. Při kojení se mezi matkou a dítětem vytváří silné citové pouto, které je velmi důležité pro správný psychický a sociální vývoj narozeného dítěte. Z lékařských záznamů bylo zjištěno, že nejčastěji jsou děti kojeny 3 až 5 měsíců.

Tab. 4.3 Děti při roční prohlídce podle délky kojení v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

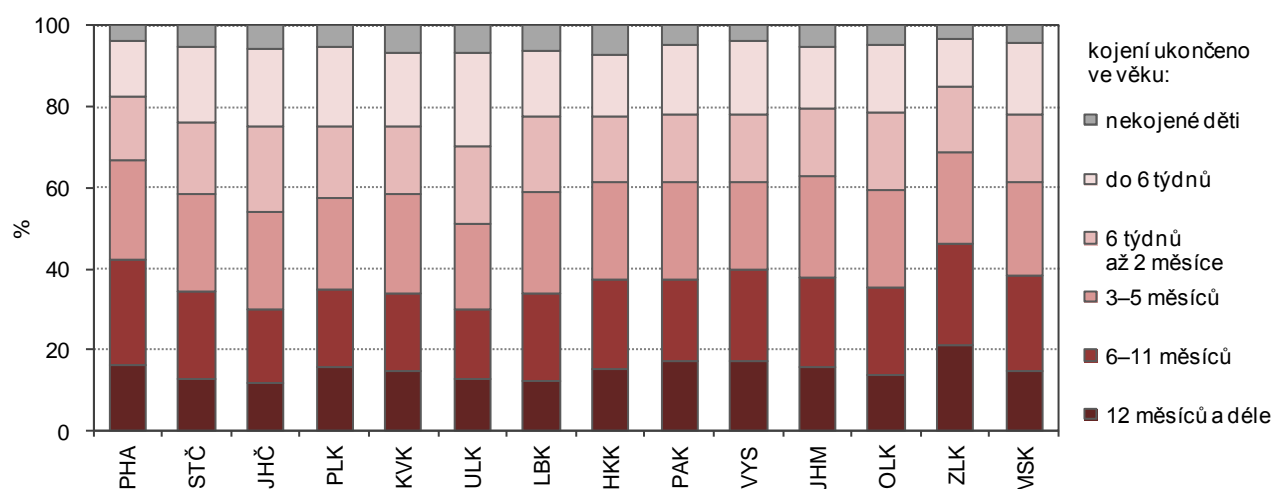
v %

	Kojení ukončeno ve věku					Nekojené děti
	do 6 týdnů	6 týdnů až 2 měsíce	3 až 5 měsíců	6 až 11 měsíců	12 měsíců a déle	
Jihočeský kraj	19,1	21,2	24,1	18,2	11,8	5,7
v tom okresy:						
České Budějovice	16,1	20,7	25,0	19,9	12,2	6,2
Český Krumlov	23,3	24,1	20,9	17,3	7,8	6,5
Jindřichův Hradec	(14,7)	(16,7)	(28,6)	(19,3)	(14,2)	(6,6)
Písek	30,9	18,0	23,2	13,6	9,9	4,4
Prachatice	14,1	24,5	25,4	21,3	9,0	5,7
Strakonice	17,1	25,7	23,0	15,1	14,4	4,7
Tábor	(20,5)	(22,4)	(21,0)	(18,4)	(13,1)	(4,6)

() data s nižší spolehlivostí

Graf 4.1 Děti podle délky kojení a krajů v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Některá těhotenství nekončí narozením zdravého dítěte, ale jsou případy, kdy se u novorozence zjistí nějaká vývojová vada. **Vrozená vývojová vada** je odchylka od normálního prenatálního vývoje lidského jedince. Jedná se o takové odchylky, které překračují míru variability běžnou v populaci, a které jsou, alespoň do určité míry, pro svého nositele patologické. Vrozená vada může narušovat jak normální strukturu tkání a orgánů, tak jejich funkci. Bývá zapříčiněna genetickými faktory, faktory vnějšího prostředí či oběma skupinami faktorů. Závažnost vrozených vad je různá, od nevýznamných, třeba jen kosmetických odchylek, po vady letální, které způsobí smrt svého ještě nenarozeného nositele nebo krátce po narození.

Tab. 4.4 Živě narození s vrozenou vadou podle okresů

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

na 1 000 živě narozených

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Jihočeský kraj	40,2	35,1	32,1	31,0	31,9	35,6	42,5	29,4	50,0	51,5	43,3	44,6	43,6	39,8
v tom okresy:														
České Budějovice	34,7	29,5	22,0	18,0	22,9	32,9	33,5	19,8	32,5	26,4	30,4	37,8	28,0	31,4
Český Krumlov	63,0	49,1	29,4	34,3	50,8	40,9	70,9	51,0	73,3	66,4	75,2	48,5	40,0	34,7
Jindřichův Hradec	40,2	33,4	33,9	33,3	36,4	33,3	41,0	23,0	38,9	42,8	32,0	33,7	45,5	26,8
Písek	35,5	23,5	31,8	43,4	46,8	37,3	39,0	15,6	35,7	45,2	32,5	47,0	52,6	39,5
Prachatice	43,3	52,3	54,3	44,7	26,1	26,4	34,8	27,2	60,7	29,9	43,2	43,8	53,0	62,8
Strakonice	32,3	30,4	32,9	25,9	25,5	29,4	26,9	17,2	18,2	26,1	37,8	54,9	42,8	36,2
Tábor	41,4	38,6	38,3	38,6	28,9	47,6	58,2	57,3	101,2	132,6	69,8	57,8	63,0	65,7

Zdraví člověka ovlivňuje celá řada faktorů, ale z velké části se každý jedinec může podílet na udržení, případně zlepšení svého zdravotního stavu. Základními determinanty zdraví jsou především životní styl (způsob života), životní úroveň, sociální faktory, nezaměstnanost, způsob práce, stres, způsob stravování,

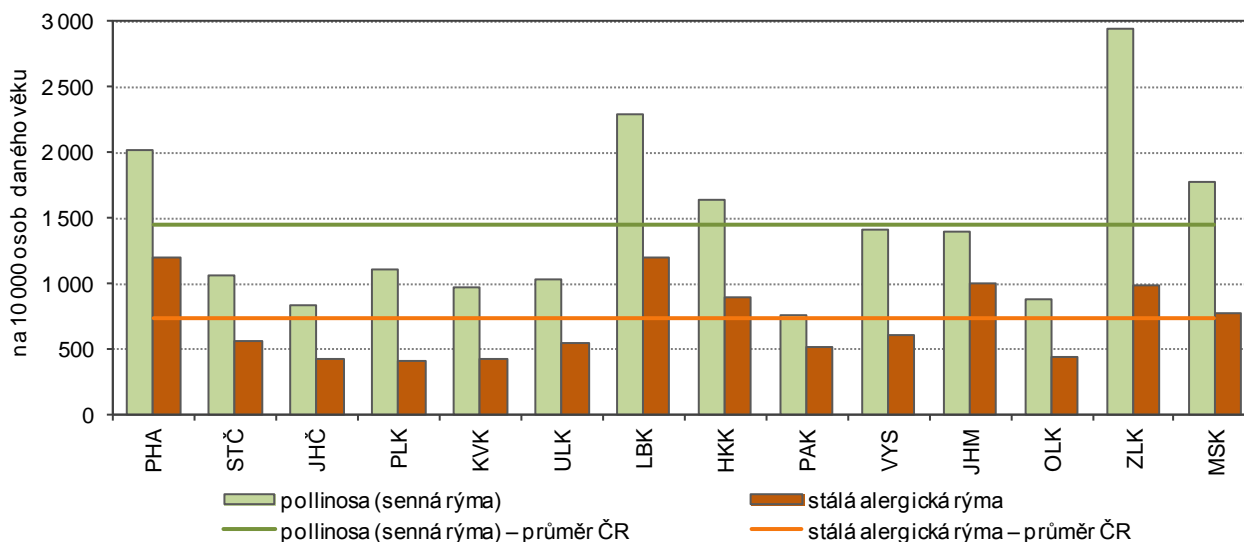

pohybová aktivita, absence užívání drog či alkoholu, kouření, postoj k vlastnímu zdraví a péče o něj. Dále životní a pracovní prostředí, péče o zdraví, úroveň zdravotnictví a zejména biologický (genetický) základ.

Podle Evropského výběrového šetření (EHIS 2014) zhodnotili v ČR mladí lidé (věk 15–24 let) svůj zdravotní stav jako dobrý nebo velmi dobrý z 95 %, ve věku 25–34 let z 92,2 %. Nějakou dlouhodobou nemocí nebo zdravotním problémem bylo zatíženo 31,6 % mladých osob ve věku 15–24 let, ve věku 25–34 let to bylo již 36,0 %. Dlouhodobě omezeno v běžných činnostech bylo 16,9 % osob ve věku 15–24 let a 15,7 % ve věku 25–34 let.

Graf 4.2 Léčení pacienti oboru alergologie ve věku 15–19 let na pollinosu a stálou alergickou rýmu podle krajů v roce 2013

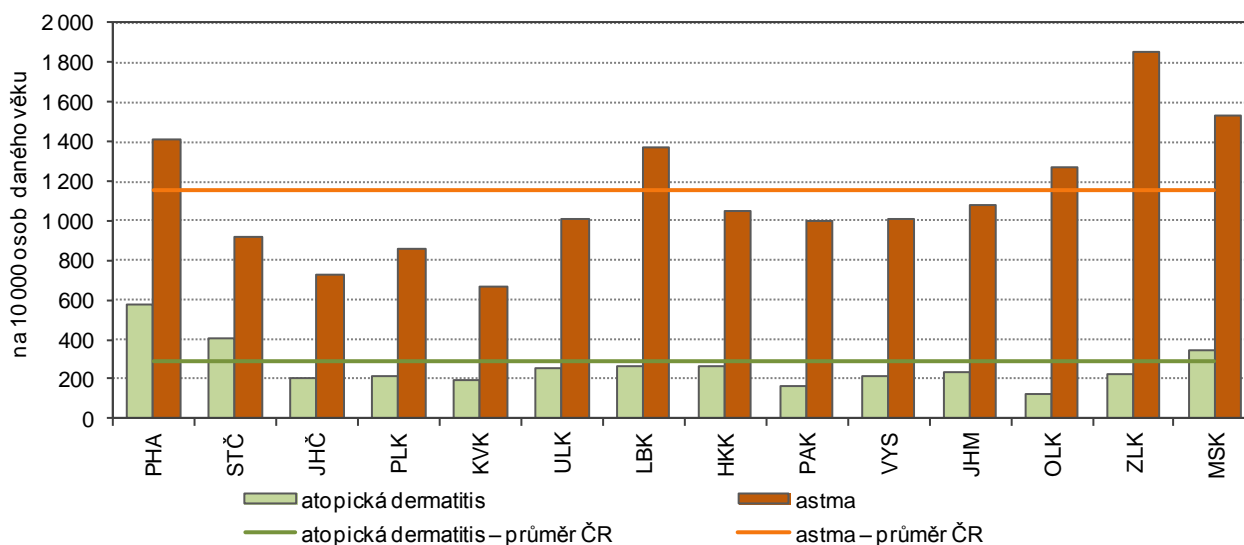
Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Z výběrového šetření EHIS také vyplynulo, že nejčastějším chronickým onemocněním u mladých lidí jsou alergie (ve věku 15–24 let 17,7 %, ve věku 25–34 let 13,8 %). Z dat, která zveřejňuje Národní zdravotnický informační systém, vyplývá, že v Jihočeském kraji 39,1 % léčených pacientů oboru alergologie a klinické imunologie bylo ve věku do 19 let. Mezi nejčastější alergologické problémy patří senné rýmy (pollinosa), stálé alergické rýmy a problémy s astmatem a atopickými ekzémy. Mladí lidé v Jihočeském kraji nejsou tak zatíženi pollinosou nebo stálou alergickou rýmou jako například ve Zlínském nebo Libereckém kraji. Také astmatem netrpí tolik mladých Jihočechů jako například ve Zlínském a Moravskoslezském kraji. Podíly mladých jihočeských pacientů jsou výrazně pod celorepublikovými průměry.

Graf 4.3 Léčení pacienti oboru alergologie ve věku 15–19 let na atopickou dermatitidu a astma podle krajů v roce 2013

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

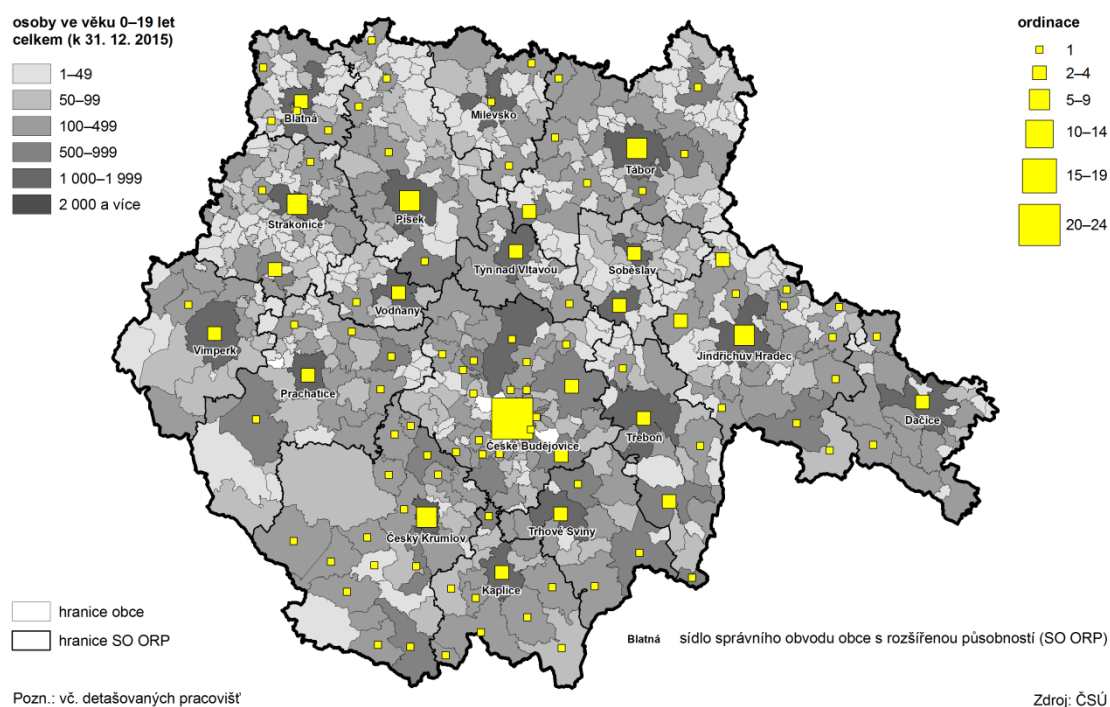
Ve výběrovém šetření se také zjišťoval podíl osob s nadváhou nebo obezitou. Pro vyjádření se používal index tělesné hmotnosti BMI a bylo zjištěno, že 17,2 % mladých lidí ve věku 15–24 let mělo zaznamenánu nadváhu, preobezitou trpělo 14,3 % a obezitou 2,8 %. U osob ve věku 25–34 byly tyto podíly ještě vyšší; s nadváhou bylo 35,7 %, s preobezitou 26,3 % a s obezitou 9,4 % mladých lidí. Vyšší tělesnou hmotnost měli ve větší míře mladí muži. S tělesnou hmotností může být spojena otázka fyzické aktivity. U mladých osob ve věku 15–24 let bylo zjištěno, že 34,3 % mělo převážně sedavé zaměstnání, ale 57,3 % mladých lidí běžně sportovalo a 32,7 % sportovalo zátěžově. U věkové kategorie 25–34 let bylo zjištěno sedavé zaměstnání u 47,2 % osob, mírně pak sportovalo 41,2 % a zátěžově 22 % mladých lidí.

Dobrý zdravotní stav může být do určité míry ovlivněn nejen fyzickou aktivitou a správnou mírou tělesné hmotnosti, ale i dobrými stravovacími návyky a absencí kouření a konzumace alkoholu. U mladých osob ve věku 15–24 let bylo zjištěno, že nárazově pije alkohol 28,4 % a denně 1,6 % osob. Také 37,4 % mladých mužů a 19,7 % žen v tomto věku denně nebo příležitostně kouří. U věkové kategorie 25–34 let byl podíl nárazové konzumace alkoholu 25,1 % a denní konzumace 3,9 %. Podíl mladých mužů kuřáků tohoto věku byl 42,7 % a u mladých žen 27,7 %.

Praktičtí lékaři pro děti a dorost

O děti a mládež do věku dospělosti pečovalo v roce 2015 v Jihočeském kraji 119 samostatných **ordinací lékařů pro děti a dorost**. Některá pracoviště dětských lékařů provozují svoji lékařskou činnost ještě v detašovaných pracovištích; v kraji celkem 67. Jedna ordinace dětského lékaře měla v péči průměrně 680 pacientů.

Ktg. 4.1 Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Jihočeského kraje k 31. 12. 2015

Počet dětí na jednu ordinaci dětského lékaře je na území kraje různý, nejvíce dětí bylo v péči dětské ordinace v okrese Tábor (947) a Písek (910), naopak nejméně v okrese Český Krumlov (430). V územním detailu byl počet dětí ve věku do 19 let na jednu ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost nejvyšší na území SO ORP Milevsko (1 103) a Soběslav (1 054), naopak nejméně dětí měly na starosti dětské ordinace na Blatensku (368) a Kaplicku (372).

Po dosažení věku 19 let mladí lidé procházejí výstupní lékařskou kontrolou u svého dětského lékaře a přecházejí do evidence vybraného **praktického lékaře pro dospělé**. V posledních letech se často objevuje pojem **rodinný lékař**, kdy k jednomu lékaři dochází celá rodina, tedy děti i dospělí. Lékař, který zná zdravotní stav celé rodiny a zdravotní problémy rodinných příslušníků, může snáze určit případné onemocnění a navrhnout léčbu.

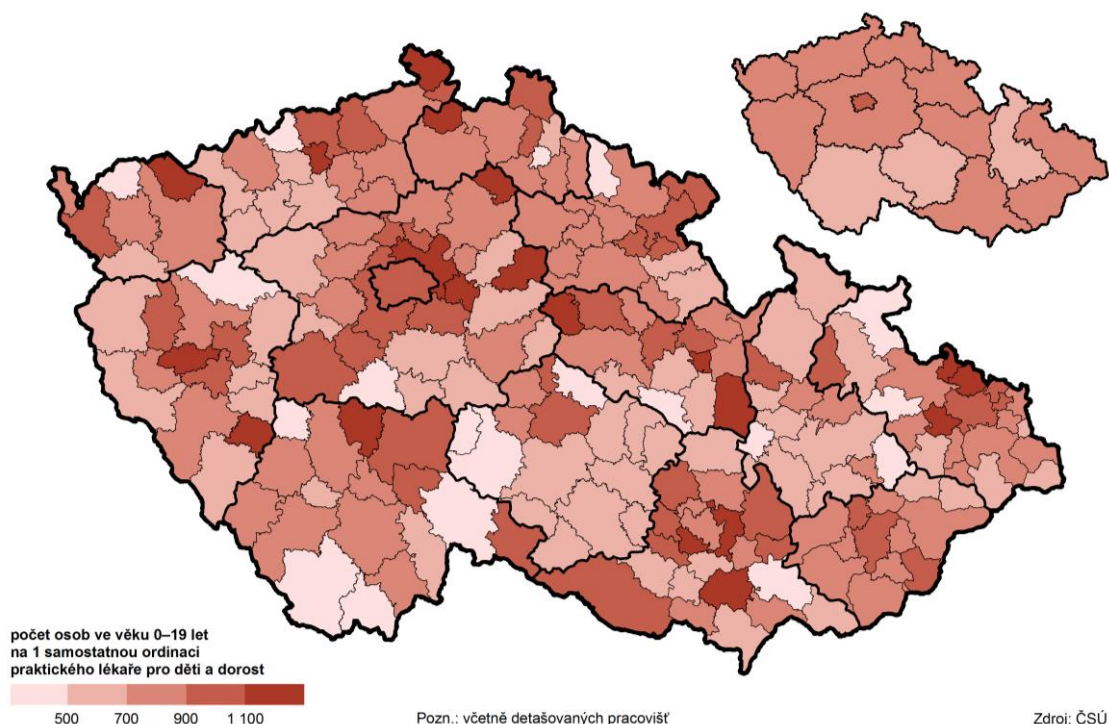

Tab. 4.5 Samostatné ordinace lékařů v roce 2015

	Samostatné ordinace				
	praktického lékaře pro děti a dorost	praktického lékaře pro dospělé	praktického lékaře stomatology	praktického lékaře gynekologie	lékaře specialisty
Jihočeský kraj	119	305	342	85	428
v tom okresy:					
České Budějovice	33	93	121	30	156
Český Krumlov	13	27	33	7	32
Jindřichův Hradec	22	42	49	13	61
Písek	11	34	29	8	32
Prachatice	9	29	22	6	34
Strakonice	15	29	29	10	38
Tábor	16	51	59	11	75

Z dat Národního zdravotnického informačního systému ČR vyplývá, že v roce 2015 bylo v ordinacích praktického lékaře pro děti a dorost v kraji registrováno celkem 114 393 pacientů, z toho počtu pak nejmladších pacientů (do 1 roku) bylo 6 346. Ve věku 1–14 let bylo v evidenci dětských praktických lékařů 86 036 dětí a celkem 22 011 juniorů starších 15 let. Z celkového počtu registrovaných pacientů bylo léčeno 133 960 mladých nemocných. Roční prohlídku podstoupilo v dětských ordinacích v kraji celkem 7 536 dětí.

Ktg. 4.2 Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2015

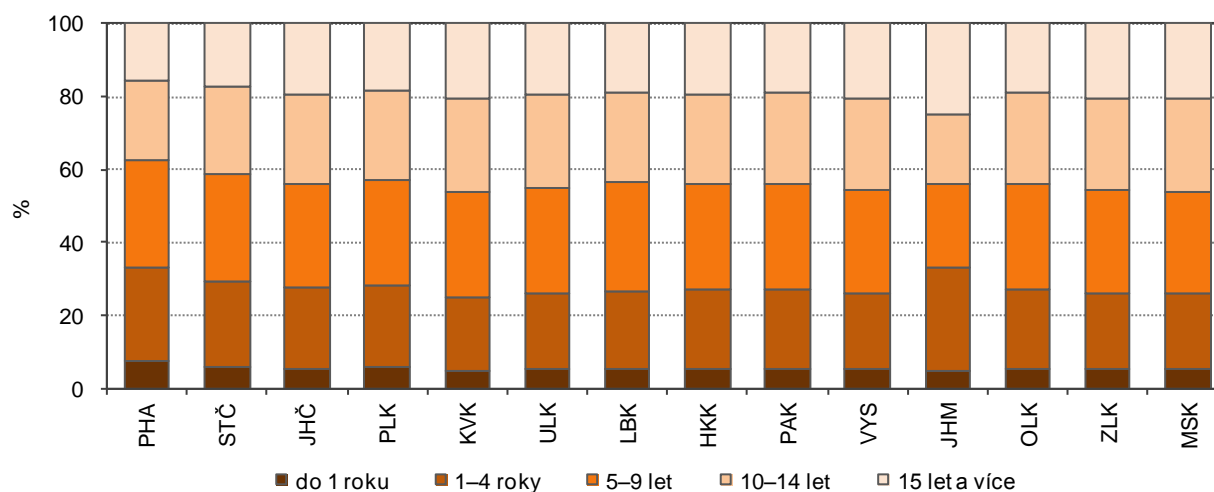

V roce 2015 bylo zaznamenáno v ambulantní péči praktického lékaře pro děti a dorost celkem 667 930 kontaktů (ošetření, vyšetření) s pacienty. Z 22,5 % se jednalo o preventivní ošetření, z léčebných důvodů to bylo 69,7 % setkání lékaře s mladým pacientem. Osobních návštěv u mladých pacientů bylo zaznamenáno celkem 4 601.

Ordinace dětských lékařů mají v péči i tzv. **sledované pacienty** – děti a dorost zneužívající návykové látky, v kraji jich v roce 2015 bylo celkem 593. V zájmu pacientů, kteří mají závislost na návykových látkách, je používána detoxifikace, což je léčebná metoda, jejímž smyslem je zastavit užívání drogy u závislé osoby a minimalizovat symptomy odvykacího syndromu a riziko poškození. Vhodné zařízení, ve kterém se tato procedura provádí, je obvykle nazýváno detoxifikačním centrem. Tradiční detoxifikace se provádí v psychiatrických léčebnách nebo na psychiatrických a dalších odděleních nemocnic. Klient je přijat ještě intoxikovaný nebo již s odvykacími příznaky. Na území kraje se v roce 2015 jednalo pouze o dva detoxifikované pacienty ve věku do 19 let, což je mezi kraji druhá nejnižší hodnota. Podstatně více takto ohrožených dětí a mladých lidí bylo v Hlavním městě Praze a Moravskoslezském kraji.

Graf 4.4 Registrovaní pacienti oboru praktický lékař pro děti a dorost podle věkových skupin a krajů v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Také problém **patologického hráčství** se dotýká mladé generace. Podíl mladých lidí ve věku 20–29 let, kteří museli být hospitalizováni z důvodu gamblerství, byl v ČR 17 % ze všech hospitalizovaných pacientů s tímto problémem. Celkový podíl pacientů (v přepočtu na 100 tis. obyvatel) s diagnózou gamblerství byl v roce 2015 v Jihočeském kraji nejnižší – 3,1, nejvyšší byl v Karlovarském kraji – 7,7.

V některých případech je nutný zásah **rychlé zdravotnické záchranné služby**. V Jihočeském kraji poskytovalo záchrannou službu 31 základen s 54 výjezdovými skupinami. Během roku 2016 tyto skupiny vyjžděly celkem v 81 795 případech a z tohoto počtu bylo 7,6 % výjezdů za dětmi ve věku do 18 let.

Hospitalizovaní v nemocnicích podle věku

Pro léčbu některých nemocí nebo úrazů je nevyhnutelná hospitalizace v nemocnici. V roce 2015 (poslední známé údaje, ÚZIS) bylo v Jihočeském kraji hospitalizováno přes 93 tisíc osob, které měly bydliště v Jihočeském kraji. Z toho počtu pak pacientů ve věku do 29 let bylo celkem 26 672. Počet léčených pacientů v jihočeských nemocnicích je samozřejmě každý rok navýšen o počet hospitalizovaných pacientů z jiných krajů ČR.

Podle Evropského výběrového šetření (EHIS 2014) celkový podíl osob ve věku 15–24 let, které byly v posledních 12 měsících hospitalizovány v lůžkovém zdravotnickém zařízení přes noc či déle, byl celkem 5,2 %, podíl osob ve věku 25–34 let byl 6,8 %. Byl zjišťován také podíl jednodenních hospitalizací, což znamená takový případ poskytnutí plánované zdravotnické péče, kdy respondent byl sice přijat na lůžko k lékařskému ošetření či zákroku, ovšem byl tentýž den z nemocnice propuštěn, nestrávil tedy v nemocnici ani jednu noc (u osob ve věku 15–24 let – 2,4 % a osob ve věku 25–34 let 3,8 %).

Neznamená to však, že důvodem hospitalizace byla vždy nemoc nebo úraz. Do počtu jsou započítány nastávající mladé matky, případně poté jejich narozené děti, kterým je poskytována poporodní lékařská péče. Podíl nejmladších pacientů do jednoho roku z celkového počtu hospitalizovaných dětí a mladých lidí byl v kraji 26,3 %.

Na dětských odděleních jihočeských nemocnic bylo v roce 2015 léčeno celkem 19 451 dětí s průměrnou ošetrovací dobou 3,3 dne. O dětské pacienty se na těchto odděleních staralo celkem 68 lékařů. Dětské pacienty strávili v nemocnici celkem 65 204 ošetrovacích dnů.

Více než čtvrtina dětí a mladých lidí ve věku do 29 let nebyla v kraji v roce 2015 hospitalizována z důvodu nemoci nebo úrazu, ale pobyt v nemocnici byl nutný i při různých typech vyšetření, případně při zdravotních výkonech. Hospitalizované mohou být také osoby s potenciálně ohroženým zdravím ve vztahu k přenosným nemocem nebo osoby, které používají zdravotnické služby za okolností související s reprodukcí.

U dětí a mladých lidí bývají častou příčinou pobytu v nemocnici různá poranění. Z celkového počtu hospitalizovaných juniorů bydlících v kraji, muselo pobývat v nemocnici 12,4 % z důvodu nějakého úrazu, případně otravy (diagnóza S00–T98), kdy z tohoto počtu více než 38 % hospitalizovaných mělo poraněnou hlavu. Úrazové zranění s následnou hospitalizací se nejčastěji týkalo juniorů ve věku 15–24 let.

Další častější příčinou hospitalizace byly problémy s dýchací soustavou, kdy bylo v nemocnici celkem 9,9 % juniorů, zejména děti ve věku 1–4 roky. S onemocněním močové a pohlavní soustavy (N00–N99) bylo v nemocnici 5,3 % juniorů a z důvodu nemoci trávicí soustavy (K00–K93) celkem 4,8 % z celkového počtu hospitalizovaných dětí a mladých lidí do 29 let, kteří měli bydliště v Jihočeském kraji.

V relativním vyjádření bylo v Jihočeském kraji v roce 2015 zaznamenáno 159 ukončených případů hospitalizace juniorů (na 1 000 osob ve věku do 29 let) na odděleních zdravotnických zařízení poskytovatelů akutní lůžkové péče (nemocnice a fakultní nemocnice), průměr České republiky byl 156 ukončených hospitalizací dětí a mladých lidí na 1 000 osob stejného věku. Podíly samozřejmě zvyšují právě narozené děti a jejich mladé matky.

Dětské domovy pro děti do 3 let

V Jihočeském kraji je zřízen jeden dětský domov pro děti do tří let věku s celkovým počtem 28 míst. Tento typ dětského domova je zřízen Ministerstvem zdravotnictví ČR, dětské domovy a dětská centra s péčí o děti starších tří let jsou zřizovány a spravovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

V roce 2015 bylo do tohoto dětského domova pro nejmenší přijato celkem 42 dětí, nejčastěji ze zdravotně sociálních důvodů na základě předběžných opatření. Děti jsou v péči personálu dětského domova většinou více než rok. Propuštěno bylo 41 dětí, z tohoto počtu se 25 dětí vrátilo do své původní rodiny, ostatní byly propuštěny do náhradní rodinné péče nebo do dětského domova při MŠMT. K 31. 12. 2015 zůstalo v péči dětského domova pro děti do tří let věku celkem 30 dětí.

Do péče Ministerstva zdravotnictví ČR a jeho zdravotníků patří také péče o děti v jeslových zařízeních (do tří let věku). V Jihočeském kraji jsou k dispozici jedny jesle s 30 místy. V současné době je možnost pečování o takto malé děti v soukromém sektoru. Jsou zřizovány jesle, případně mateřské školy u velkých zaměstnavatelů nebo je zřizují soukromé osoby, které ve svém zařízení mohou pečovat o děti od nejnižšího věku až po předškoláky.

Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění je pojištění, jehož cílem je pojistit krátkodobé následky některých sociálních událostí osob, které jsou výdělečně činné, např. při dočasné pracovní neschopnosti, karanténě, při ošetřování a péči o člena domácnosti, nebo při těhotenství a mateřství. Nemocenské pojištění je povinné jen pro osoby zaměstnané. Zaměstnavatel má za povinnost zaměstnance nemocensky pojistit. U osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) je účast na nemocenském pojištění dobrovolná. Za nezaopatřené děti a osoby s přiznaným důchodem platí nemocenské pojištění stát. Druhy dávek, které poskytuje nemocenské pojištění, jsou skutečné nemocenské, dále ošetřovné člena rodiny a peněžitá pomoc v mateřství včetně vyrovnávacích příspěvků v těhotenství a mateřství.

V Jihočeském kraji bylo v roce 2016 průměrně nemocensky pojištěno 226 421 osob, toho 365 mladistvých (15–18 let), kteří již byli v tomto věku zaměstnaní. V pracovní neschopnosti pro nemoc bylo za rok 2016 celkem 78 289 osob a z důvodu úrazu 13 075 osob.

V roce 2016 mělo pracovní úraz 3 562 zaměstnanců z Jihočeského kraje, z toho 11 mladistvých, kteří pak byli v pracovní neschopnosti celkem 449 dnů, s průměrným počtem 40,8 kalendářních dnů pracovní neschopnosti na jeden případ pracovního úrazu.

5. Sociální služby

Datovým zdrojem pro tuto kapitolu byla data Ministerstva práce a sociálních věcí, v oblasti důchodů data České správy sociálního zabezpečení.

Uživatelé sociálních služeb

Důležitým nástrojem chránícím osoby, jež jsou ohroženy nebo se ocitly v nepříznivé sociální situaci, před sociálním vyloučením a podporující jejich sociální začlenění jsou sociální služby.

Mezi uživateli sociálních služeb v menší či větší míře figurují rovněž děti a mládež do 18 let. Z terénních a ambulantních služeb využívají zejména služby osobní asistence a sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením. V roce 2016 se mladí do 18 let podíleli na celkovém počtu uživatelů těchto služeb v Jihočeském kraji 38 %, resp. 27 %, tato hodnota v mezikrajském srovnání byla třetí nejvyšší.

Ze zařízení sociálních služeb mají mezi juniory nejvíce uživatelů nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, která patří mezi služby sociální prevence. Jsou určena dětem a mládeži ve věku 6 až 26 let ohroženým nežádoucími jevy jako je např. kriminalita a závislost na omamných látkách. V Jihočeském kraji poskytla v roce 2016 tato nízkoprahová zařízení bezplatné služby více než 5,8 tis. osobám do 18 let (95 % z celkového počtu uživatelů v kraji). Tímto počtem se kraj zařadil na první místo v žebříčku krajů.

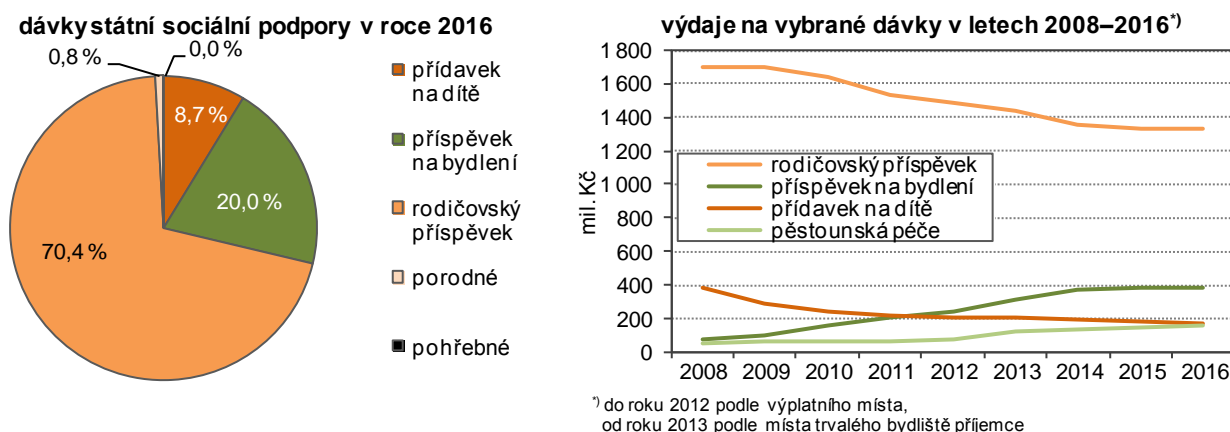
Pracoviště rané péče, která patří mezi služby sociální prevence a jsou určena dítěti a rodičům dítěte do 7 let věku, poskytla v roce 2016 služby 288 uživatelům, všichni byli mladší 18 let. V azylových domech tvořili nezletilí polovinu obyvatel. Mezi klienty denních stacionářů bylo 30 % osob mladších 18 let. Z osob, které využily v roce 2016 služby sociálního poradenství, byla 2 % mladší 18 let.

Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči

Systém státní sociální podpory zabezpečuje adresnou pomoc rodinám s nezaopatřenými dětmi ve stanovených sociálních situacích, na jejichž řešení rodina vlastními silami a prostředky nestačí. Některé dávky státní sociální podpory se poskytují v závislosti na výši příjmu žadatele a společně posuzovaných osob (přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, porodné), u ostatních dávek (rodičovský příspěvek, pohřebné) není nárok výši příjmu limitován. Dávky pěstounské péče jsou od počátku roku 2013 samostatně právně upraveny a mezi dávky státní sociální podpory se již nezahrnují. Přispívají na potřeby spojené s péčí o dítě, o které se rodiče nemohou nebo nechťejí starat, a které je svěřeno do pěstounské péče.

Graf 5.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

V Jihočeském kraji bylo v roce 2016 na dávky státní sociální podpory vyplaceno 1,9 mld. Kč. Největší část z těchto výdajů představoval rodičovský příspěvek. V roce 2016 jej v průměru každý měsíc pobíralo 16 tis. žen a téměř 300 mužů. Přídavek na dítě, na který vzniká nezaopatřenému dítěti nárok v závislosti na výši příjmu rodiny, byl v průměru každý měsíc roku 2016 vyplácen více než 20 tis. příjemců. Na porodné, které je jednorázovou dávkou závislou na příjmu, mělo v roce 2016 nárok 1,4 tis. osob. Na celkovém objemu dávek státní sociální podpory se výdaje na přídavek na dítě podílely necelými 9 %, porodné necelým 1 %.

Na dávky pěstounské péče bylo v roce 2016 vyplaceno 156 mil. Kč, z toho 62 % tvořily odměny pěstounům a 37 % příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Celkem byly dávky pěstounské péče vyplaceny v téměř 19 tis. dávkách. V roce 2016 bylo v kraji v náhradní rodinné péči 1 079 dětí. Pěstounů, poručníků a jiných pečujících osob bylo 1 111. Obě tato čísla byla nejvyšší od roku 2008.

Z dávek státní sociální podpory rostou v časové řadě od roku 2008 pouze příspěvky na bydlení, ostatní dávky klesají. Proti roku 2008 se počet dávek i výdaje na rodičovské příspěvky snížily o víc než 20 %, přídavky na děti téměř o 60 %. Ještě hlubší propad zaznamenalo porodné. Zaslouženě větší pozornost je věnována pěstounské péči, počet dávek se zvýšil o víc než třetinu a výdaje vzrostly téměř dvojnásobně.

Tab. 5.1 Vybrané dávky státní sociální podpory podle okresů

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Počet vyplacených dávek (tis.)					Výdaje na dávky (tis. Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Přídavek na dítě										
Jihočeský kraj	344,5	339,9	326,5	299,8	274,5	206 908	204 200	196 443	180 100	164 543
v tom okresy:										
České Budějovice	76,3	75,4	72,5	67,2	62,4	45 797	45 233	43 571	40 282	37 313
Český Krumlov	39,4	38,9	37,7	34,6	31,9	23 436	23 166	22 537	20 573	18 951
Jindřichův Hradec	57,2	55,8	54,2	47,8	42,7	34 557	33 638	32 705	28 832	25 817
Písek	42,6	43,0	40,7	38,4	35,8	25 676	25 946	24 530	23 296	21 562
Prachatice	33,4	32,1	30,3	26,3	23,8	19 961	19 268	18 188	15 882	14 329
Strakonice	38,9	38,1	36,2	34,2	31,3	23 334	22 838	21 776	20 380	18 666
Tábor	56,7	56,6	54,8	51,2	46,5	34 148	34 111	33 137	30 855	27 905
Rodičovský příspěvek										
Jihočeský kraj	220,4	211,2	200,8	199,1	196,5	1 489 848	1 442 097	1 352 834	1 326 742	1 327 625
v tom okresy:										
České Budějovice	67,3	65,6	62,3	62,7	61,8	469 704	460 404	431 294	429 989	431 363
Český Krumlov	22,7	21,2	20,2	19,9	19,6	148 261	139 131	128 949	126 424	127 029
Jindřichův Hradec	30,6	29,6	27,7	26,7	26,3	200 065	196 949	182 545	175 000	174 901
Písek	23,2	21,9	20,3	20,6	21,0	156 724	148 792	136 024	136 424	141 269
Prachatice	18,8	17,8	16,4	15,7	15,3	123 787	119 634	108 898	102 701	101 465
Strakonice	23,5	22,9	22,0	22,1	22,2	157 900	155 480	147 371	145 643	148 335
Tábor	34,3	32,3	31,9	31,3	30,2	233 408	221 707	217 754	210 561	203 263

V meziokresním srovnání jsou počty vyplacených dávek – přídávků na děti a rodičovských příspěvků, stejně jako objem výdajů na tyto dávky nejvyšší v nejlidnatějších okresech České Budějovice a Tábor. Nejméně jich bylo vyplaceno v okrese Prachatice.

Pěstounská péče a ústavní výchova

Pěstounská péče je státem podporovaná forma náhradní rodinné péče, která by měla dle nové právní úpravy dávek pěstounské péče zajišťovat hmotné zabezpečení dítěte a zároveň se zohledněním náročnosti této péče poskytovat adekvátní odměnu pěstounům. Dítě může být svěřeno na základě rozhodnutí soudu do pěstounské péče fyzické osobě nebo do společné pěstounské péče manželů. Současná právní úprava platná od 1. 1. 2013 výslovně stanovuje jako určující hledisko pro svěřeni do pěstounské péče zájem dítěte.

Tab. 5.2 Děti v náhradní rodinné péči a děti s nařízenou ústavní výchovou

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

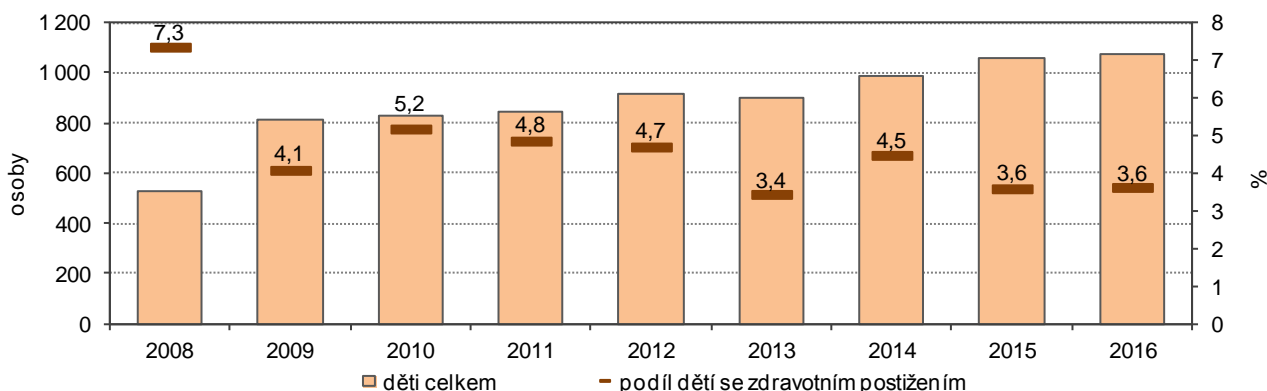
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Děti v náhradní rodinné péči	531	811	832	846	917	904	985	1 062	1 079
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	4,3	6,7	6,9	7,0	7,7	7,6	8,2	8,8	8,8
Děti s nařízenou ústavní výchovou	387	366	374	347	298	306	298	279	257
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,1	3,0	3,1	2,9	2,5	2,6	2,5	2,3	2,1

Pokud jsou výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav, anebo jeho řádný vývoj vážně ohroženy nebo narušeny do té míry, že je to v rozporu se zájmem dítěte, anebo jsou-li tu vážné důvody, pro které rodiče dítěte nemohou jeho výchovu zabezpečit, může soud nařídit jeho ústavní výchovu. Soud přitom vždy zvažuje, zda není na místě dát přednost svěřeni dítěte do péče fyzické osoby. Ústavní výchovu lze nařídit nejdéle na dobu tří let a pokud důvody pro její nařízení stále trvají, lze ji opakovaně prodloužit, vždy však nejdéle na dobu 3 let. Soud je povinen nejméně jednou za 6 měsíců přezkoumat, zda důvody pro nařízení ústavní výchovy nadále trvají nebo zda není možné zajistit dítěti náhradní rodinnou péči.

Výhody kvalitní náhradní rodinné péče, pokud dítě nemůže vyrůstat v původní rodině, jsou zřejmé. Snižuje se riziko syndromu citové deprivace a dítě není tolik ohroženo vznikem traumatizujících a stigmatizujících prožitků jako dítě v ústavní výchově. Proto nepřekvapí, že počet dětí s nařízenou ústavní výchovou zvolna klesá a naopak se zvyšuje počet dětí v náhradní rodinné péči. Koncem roku 2016 bylo v náhradní rodinné péči v průměru 9 dětí z 1 tis. osob ve věku do 18 let (včetně) a nařízenou ústavní výchovu měly 2 ‰ juniorů.

Graf 5.2 Děti v náhradní rodinné péči

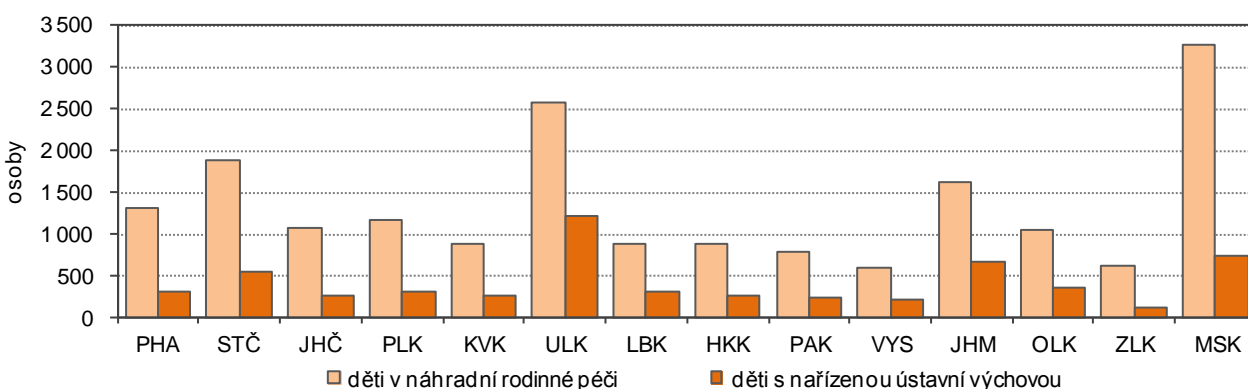
Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

V mezikrajském srovnání bylo nejvíc dětí v náhradní rodinné péči v Moravskoslezském kraji, nejvíc dětí s nařízenou ústavní výchovou bylo v kraji Ústeckém. V přepočtu na tisíc osob ve věku do 18 let (včetně) byl počet dětí v náhradní rodinné péči nejvyšší v Karlovarském a Ústeckém kraji (16 ‰). V těchto krajích byl i největší podíl dětí s nařízenou ústavní výchovou – v Ústeckém kraji 8 ‰, v Karlovarském 5 ‰. Naopak kraje Zlínský a Hlavní město Praha měly nejnižší podíl dětí v náhradní rodinné péči (6 ‰) a také nejnižší podíl dětí s nařízenou ústavní výchovou (1 ‰).

Graf 5.3 Děti v náhradní rodinné péči a děti s nařízenou ústavní výchovou podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

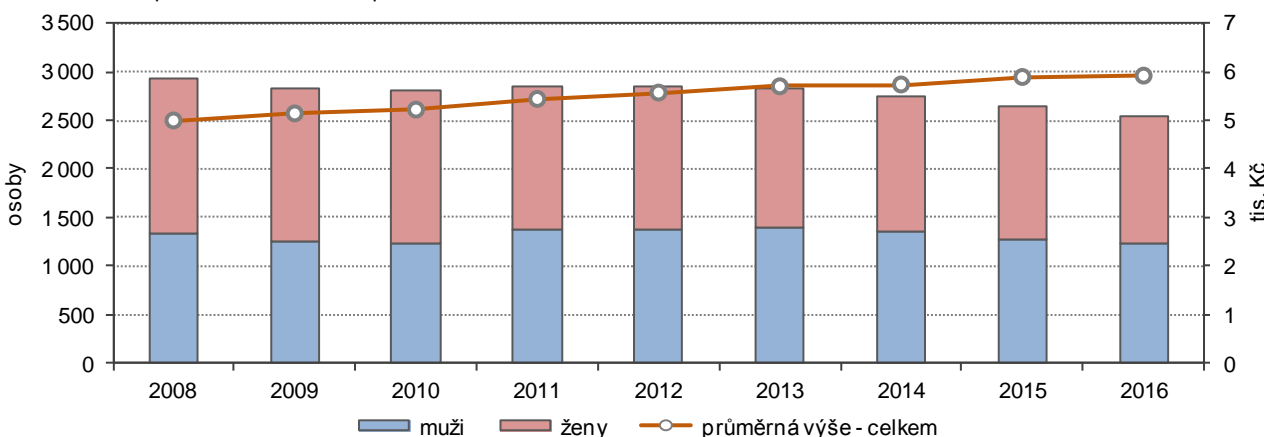

Sirotčí důchody

Sirotčí důchod patří do kategorie pozůstalostních důchodů. Je určen pro nezaopatřené děti, kterým zemřeli rodiče nebo jeden z nich. Tento důchod pobírají i děti, kterým zemřel rodič adoptivní nebo člověk, jenž měl dítě soudem svěřené do péče. Podmínkou pro vznik nároku na sirotčí důchod je, aby rodič nebo jiná z výše uvedených osob v době úmrtí pobíral starobní nebo invalidní důchod nebo platil důchodové pojištění po dostatečně dlouhou dobu.

Graf 5.4 Sirotčí důchody podle pohlaví (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Počet osob, které pobíraly sirotčí důchod, pozvolna klesá a průměrná výše sirotčího důchodu se zvyšuje. V prosinci 2016 byl vyplacen sirotčí důchod 2,5 tis. osobám, průměrná výše důchodu činila v kraji 5 917 Kč. Ačkoli v populaci juniorů je mírná převaha mladých mužů, mezi příjemci sirotčího důchodu nepatrně převažují ženy a dívky. Tato zdánlivá nelogičnost je způsobena tím, že dívky studují ve větší míře než chlapci a jsou tedy delší dobu nezaopatřené, zatímco chlapci se stávají dříve ekonomicky aktivními.

Z vnitroregionálního pohledu bylo v roce 2016 nejvíc osob pobírajících sirotčí důchod v okrese České Budějovice a nejméně v okrese Prachatice, což odpovídá rozmístění počtu obyvatel v kraji, ale v letech 2011–2015 bylo nejméně příjemců sirotčího důchodu v okrese Český Krumlov. V roce 2016 bylo v přepočtu na 1 tis. obyvatel mladších 25 let v kraji 15,7 osob pobírajících sirotčí důchod. V okrese Prachatice dosáhl tento podíl téměř 18 ‰. V ostatních okresech se pohyboval od 15 ‰ do 16 ‰.

Tab. 5.3 Sirotčí důchody podle okresů (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	Příjemci						Průměrná měsíční výše (Kč)					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Jihočeský kraj	2 839	2 846	2 832	2 754	2 640	2 536	5 438	5 569	5 698	5 735	5 889	5 917
v tom okresy:												
České Budějovice	839	838	834	816	782	747	5 496	5 616	5 755	5 796	5 998	6 013
Český Krumlov	247	253	252	249	244	244	5 334	5 488	5 519	5 631	5 748	5 750
Jindřichův Hradec	422	411	410	373	363	351	5 384	5 532	5 704	5 765	5 871	5 963
Písek	326	334	324	313	299	271	5 475	5 617	5 710	5 716	5 869	5 870
Prachatice	261	259	263	256	249	233	5 247	5 391	5 491	5 541	5 565	5 587
Strakonice	321	308	302	298	283	280	5 411	5 561	5 680	5 677	5 844	5 942
Tábor	423	443	447	449	420	410	5 547	5 634	5 814	5 819	6 022	6 003

Držitelé průkazů zdravotně postižených

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Podle míry funkčního postižení pohyblivosti a orientace se určuje druh označení průkazu symbolem "TP" (osoba se středně těžkým postižením), "ZTP" (osoba s těžkým postižením) nebo "ZTP/P" (osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce).

Tab. 5.4 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Držitelé průkazů			v tom podle druhu průkazu					
				TP ¹⁾		ZTP ²⁾		ZTP/P ³⁾	
	celkem	z toho do 18 let		celkem	z toho do 18 let (%)	celkem	z toho do 18 let (%)	celkem	z toho do 18 let (%)
		absol.	v %						
Jihočeský kraj	20 599	831	4,0	1 262	2,9	14 321	1,6	5 016	11,4
v tom okresy:									
České Budějovice	6 228	283	4,5	344	1,7	4 391	1,8	1 493	13,1
Český Krumlov	1 737	87	5,0	139	2,9	1 106	2,1	492	12,2
Jindřichův Hradec	2 573	107	4,2	231	4,3	1 562	1,4	780	9,6
Písek	2 075	82	4,0	114	1,8	1 427	1,4	534	11,2
Prachatice	2 499	71	2,8	134	2,2	1 895	0,8	470	11,1
Strakonice	2 480	83	3,3	118	6,8	1 752	1,4	610	8,2
Tábor	3 007	118	3,9	182	2,2	2 188	1,7	637	12,1

¹⁾ TP = osoba se středně těžkým postižením

²⁾ ZTP = osoba s těžkým postižením

³⁾ ZTP/P = osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce

V přepočtu na tisíc obyvatel starších jednoho roku vlastnilo koncem roku 2016 v Jihočeském kraji průkaz osoby se zdravotním postižením 33 osob. Držitelem průkazu TP byla 2 ‰, průkazu ZTP 23 ‰ a průkazu ZTP/P 8 ‰ osob z celé populace Jihočeského kraje (starších jednoho roku). Nejvíc osob se zdravotním postižením v přepočtu na počet obyvatel bylo v okrese Prachatice 50 ‰, nejméně jich bylo v okresech Český Krumlov a Jindřichův Hradec – méně než 29 ‰.

Z celkového počtu osob se zdravotním postižením jsou 4,0 % mladší 18 let, většinou jde o držitele průkazu „ZTP/P“. V přepočtu na počet obyvatel ve věku 1 až 18 let vlastnilo průkaz TP 0,3 ‰, průkaz ZTP 2,0 ‰ a průkaz ZTP/P 5,2 ‰ juniorů do 18 let. Nejvíc držitelů průkazu ZTP/P je mezi mladými do 18 let v okresech České Budějovice a Prachatice 5,8 ‰, resp. 5,9 ‰ a nejméně v okrese Strakonice 4,2 ‰.

6. Domácnosti a bydlení

Údaje o domácnostech je možné zjistit pouze při sčítání lidu, domů a bytů a jedná se o jeden z nejdůležitějších výstupů SLDB. Ze získaných dat je možné charakterizovat a hodnotit nejen způsob bydlení, ale také rodinné a příbuzenské vztahy. Domácnost je tvořena osobami se stejným místem obvyklého pobytu. Lidé ve svých sčítacích arších vyjádřili své příbuzenské, případně jiné vztahy.

Jediným zdrojem dat, který poskytuje podrobné údaje o domácnostech a bydlení mladé generace v územním detailu, je sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). **Za domácnost juniorů je v této kapitole považována každá domácnost, v jejímž čele je osoba ve věku 15 až 29 let.** Do domácností juniorů jsou tedy zahrnuty všechny domácnosti jednotlivců tvořené osobou ve věku 15–29 let a úplné a neúplné rodiny s osobou v čele ve věku 15–29 let (tzv. rodinné domácnosti). V oblasti bydlení neumožňoval v roce 2011 použitý způsob zjišťování a následného zpracování dat získat podrobné údaje v případě, že v bytě žilo více rodinných domácností (proto jsou některá data zde publikována pouze za hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou). Také je nutné upozornit, že data ze SLDB jsou pouze za domácnosti, kde byly údaje zjištěny.

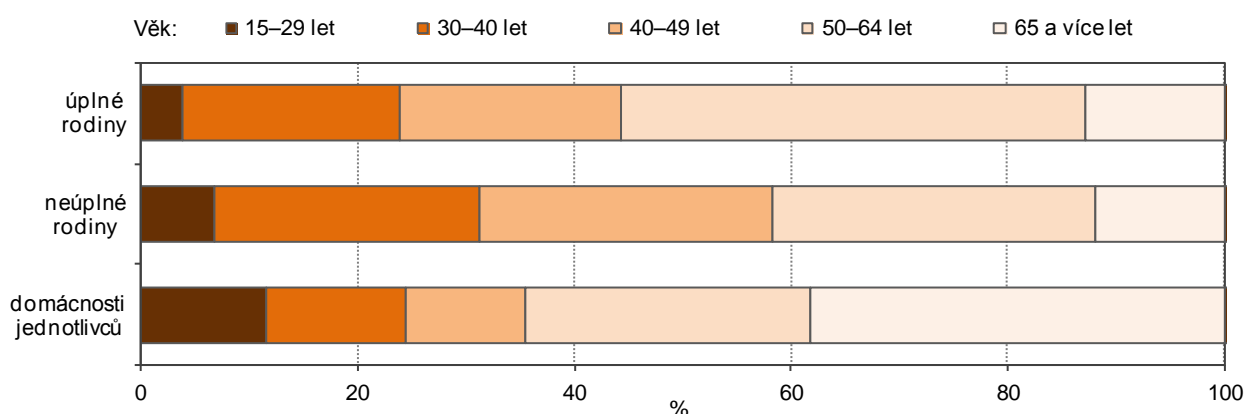
Celkový počet hospodařících domácností byl v Jihočeském kraji v době Sčítání 2011 – 262 692. Z tohoto počtu pak 16 733 hospodařících domácností bylo domácnostmi s osobou v čele ve věku 15–29 let (domácnosti juniorů). Více než 9,5 tisíce těchto domácností mladých lidí bylo domácností jednotlivců.

Struktura domácností

Ve struktuře hospodařících domácností juniorů převažovaly **domácnosti jednotlivců** (57,3 %), v hospodařící domácnosti mladých lidí tvořené jednou **úplnou rodinou** (tuto domácnost tvoří pár s dětmi nebo bez dětí) žilo 29,2 % juniorů. **Neúplné rodiny** (tvořeny jedním z rodičů a dítětem nebo osamělou matkou, případně osamělým otcem bez závislých dětí) byly zastoupeny z 13,5 %. Mladých domácností rodinného typu, které byly tvořené úplnou nebo neúplnou rodinou, bylo v kraji v době sčítání celkem 7 162. V rámci kraje byly zastoupeny mladé úplné rodiny z 3,8 % z celkového počtu úplných rodin (11. nejnížší pozice mezi kraji; nejvyšší podíl mladých úplných rodin na celkovém počtu úplných rodin byl v Hlavním městě Praze, nejnížší ve Zlínském kraji), podíl juniorských neúplných rodin ze všech neúplných rodin byl v kraji 6,7 % (7. pozice mezi kraji; nejvyšší podíl mladých neúplných rodin na celkovém počtu neúplných rodin byl v Ústeckém kraji, nejnížší ve Hlavním městě Praze) a mladí jednotlivci byli zastoupeni z 11,4 % ze všech domácností jednotlivců kraje (9. pozice mezi kraji, nejvíce v Hlavním městě Praze, nejméně ve Zlínském kraji).

Graf 6.1 Domácnosti podle typu domácnosti a věku osoby v čele domácnosti (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Naprostá většina (97 %) mladých domácností bydlela v době sčítání v Jihočeském kraji v bytě, ostatní mladé domácnosti žily mimo byty nebo bydlely v zařízeních. Mimo byty bydlely především domácnosti mladých jednotlivců.

Tab. 6.1 Hospodařící domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let podle typu domácnosti a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom (%)		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let celkem	16 733	29,2	13,5	57,3
v tom podle způsobu bydlení:				
bydlící v bytech	16 234	29,9	13,7	56,4
bydlící mimo byty	470	5,1	5,1	89,8
bydlící v zařízeních	29	27,6	72,4	x

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

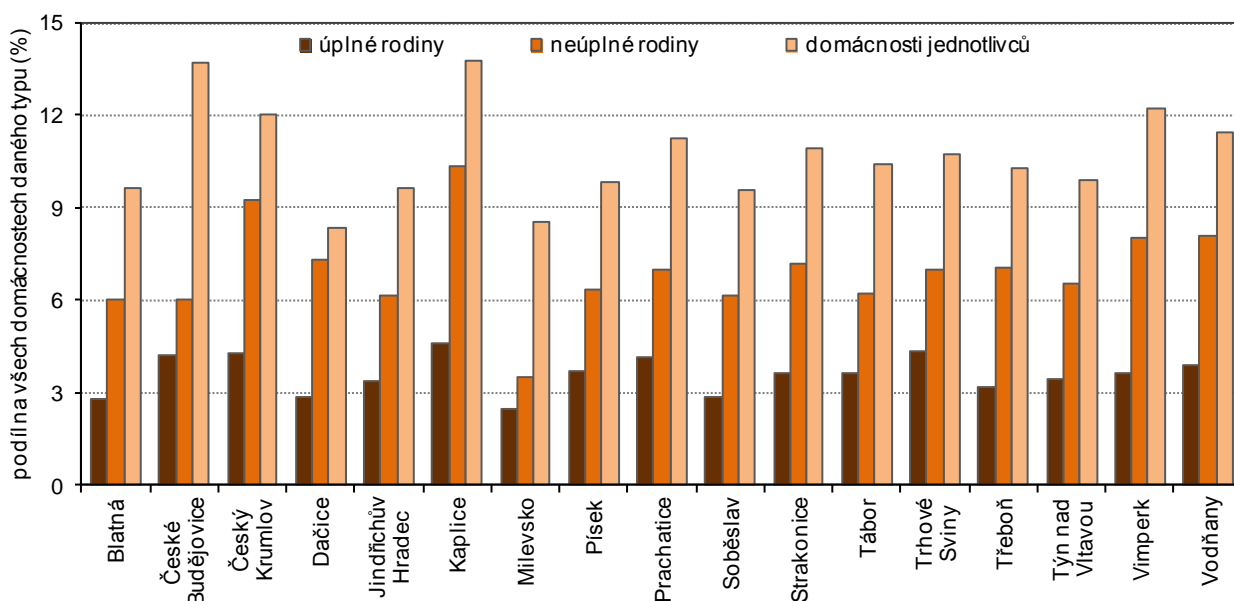
Na území kraje byl v době SLDB nejvyšší podíl domácností, které tvořily úplnou rodinu, v okresech Jindřichův Hradec a Tábor, nejmenší v okrese Strakonice; vše vztaheno k domácnostem s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let. Neúplné rodiny juniorů se nejčastěji vyskytovaly na území okresu Český Krumlov, nejméně v českobudějovickém okrese. Domácností mladé věkové kategorie, které byly tvořeny pouze jednotlivcem, byl nejvyšší podíl v okrese České Budějovice, nejméně pak v okrese Jindřichův Hradec.

Pokud budou počty mladých domácností porovnávány s celkovým počtem domácností daného typu, byl v době SLDB 2001 nejvyšší podíl úplných mladých rodin v okrese Český Krumlov a naopak nejnižší v okrese Jindřichův Hradec. Neúplné rodiny byly nejvíce zastoupeny v okrese Český Krumlov a nejméně v okrese Písek. Podíl juniorských domácností jednotlivců byl nejvyšší v okrese České Budějovice a nejnižší na Písecku.

V územním detailu a ve vztahu ke všem domácnostem konkrétního typu a daného území se nejvyšší podíl hospodařících domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let, tvořených úplnou nebo neúplnou rodinou vyskytoval v SO ORP Kaplice, nejmenší ve správním obvodě Milevsko. Domácnosti mladých jednotlivců pak byly podílově nejvíce zastoupeny v SO ORP Kaplice a nejméně na Dačicku. Potvrzuje se tak skutečnost, že na Kaplicku bydlel v době sčítání největší podíl mladých domácností (8,5 % ze všech hospodařících domácností rodinného typu a domácností jednotlivců). Naopak nejnižší zastoupení měly mladé domácnosti v SO ORP Milevsko 4,6 %, případně Dačice 5,0 %.

Graf 6.2 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP kraje (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

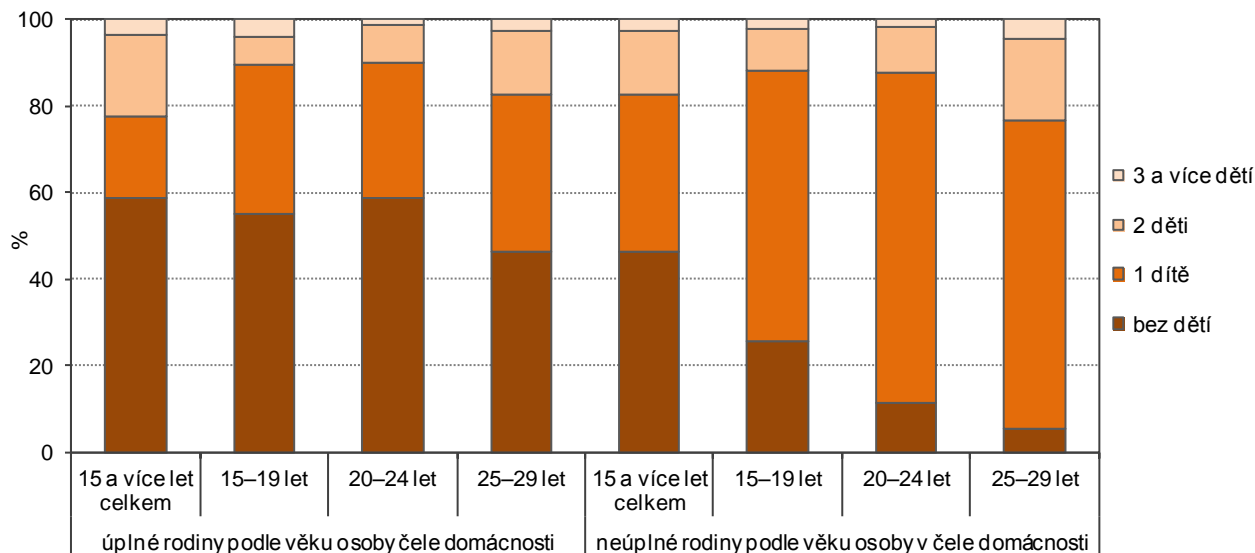
Rodinné domácnosti

Z dat SLDB 2011 vyplývá, že z celkového počtu 262 692 hospodařících domácností bylo 163 840 rodinného typu a byly tvořené jednou rodinou, domácností tvořených dvěma a více rodinami bylo sečteno 4 332.

Těchto rodinných domácností tvořených jednou **úplnou rodinou** s osobou v čele ve věku 15–29 let bylo zaznamenáno celkem 4 901. Více než polovinu těchto úplných rodin tvořily mladé **manželské páry**. Alespoň jedno dítě již mělo 66 % manželských párů, kdy osobě v čele rodiny bylo do 29 let.

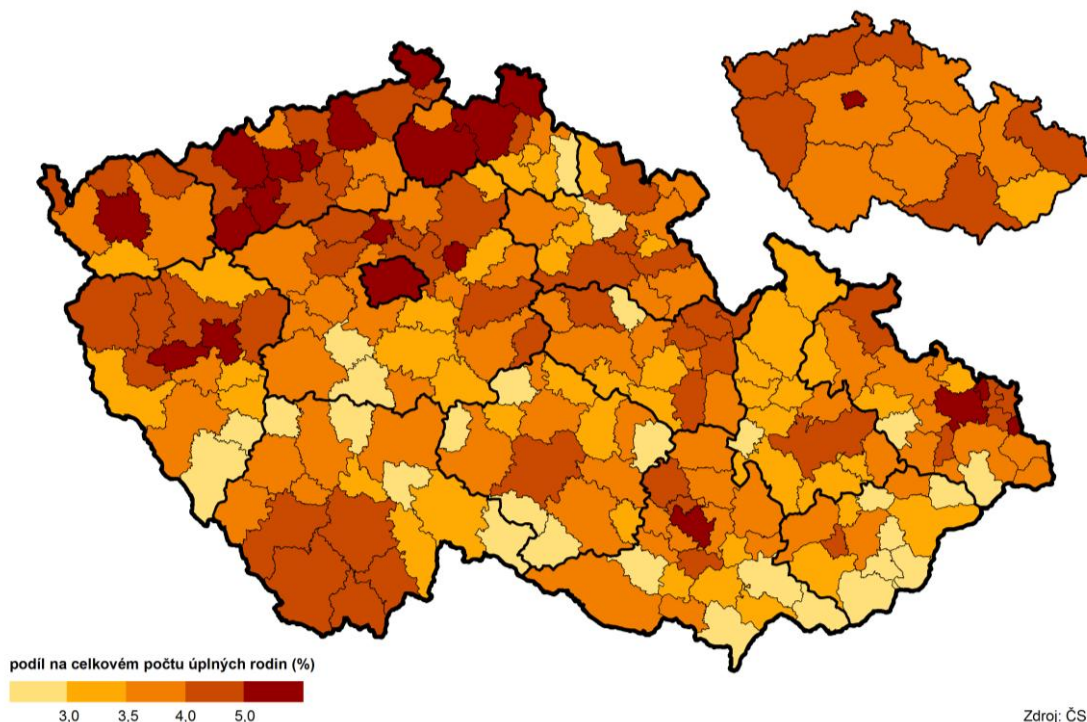
Graf 6.3 Rodinné domácnosti podle věku osoby v čele domácnosti a počtu závislých dětí
(ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Mnoho mladých lidí preferuje soužití jako nesezdaný pár a vytváří tzv. **faktická manželství**. Mladých domácností tohoto typu bylo v Jihočeském kraji zaznamenáno 2 381, kdy osoba v čele byla ve věku 15 až 29 let. Projevuje se tak tendence mladé generace odkládat uzavření sňatku nebo vůbec neuzavírat sňatek. Ve většině těchto domácností (63,5 %) ještě nežilo žádné dítě. Ze zjištěných údajů vyplývá, že podíl mladých manželských párů (52,2 %) a párů ve faktickém manželství (48,6 %) ve věku do 29 let byl při SLDB téměř vyrovnaný. U starších generací naprosto převažují sezdané páry.

Ktg. 6.1 Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Zdroj: ČSÚ

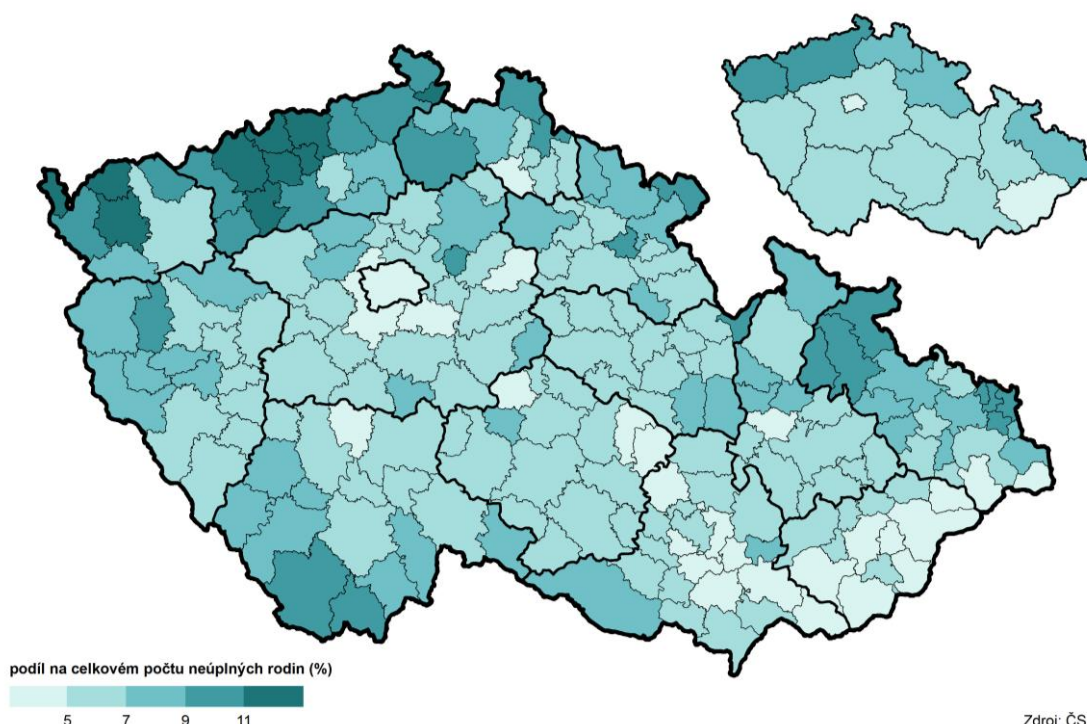
Tab. 6.2 Hospodařící rodinné domácnosti podle počtu závislých dětí, typu hospodařící domácnosti a věku osoby v čele domácnosti

Zdroj: SLDB 2011

	Rodinné domácnosti	v tom s počtem závislých dětí (%)			
		bez dětí	1	2	3 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	130 204	58,8	19,0	19,0	3,3
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19 let	49	55,1	34,7	6,1	4,1
20–24 let	778	58,9	31,2	8,9	1,0
25–29 let	4 074	46,3	36,5	14,6	2,6
z úhrnu manželské páry	116 677	59,1	18,1	19,4	3,3
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19 let	26	57,7	30,8	7,7	3,8
20–24 let	239	43,5	42,7	12,6	1,3
25–29 let	2 245	32,6	45,2	19,9	2,4
z úhrnu faktická manželství	13 315	55,0	26,6	15,0	3,4
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19 let	23	52,2	39,1	4,3	4,3
20–24 let	535	65,4	26,4	7,3	0,9
25–29 let	1 823	63,1	25,9	8,1	2,9
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	33 636	46,5	36,3	14,6	2,6
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19 let	201	25,4	62,7	10,0	2,0
20–24 let	624	11,4	76,3	10,6	1,8
25–29 let	1 436	5,4	71,3	18,7	4,5

Mladých domácností, které byly tvořeny jednou **neúplnou rodinou**, bylo při sčítání sečteno celkem 2 261. Neúplná rodina bývá tvořena jedním z rodičů a alespoň jedním závislým dítětem nebo se jedná o osamělé matky, případně osamělé otce bez závislého dítěte. V téměř většině mladých neúplných rodin žilo v době sčítání alespoň jedno nezletilé dítě (91,2 %).

Ktg. 6.2 Neúplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

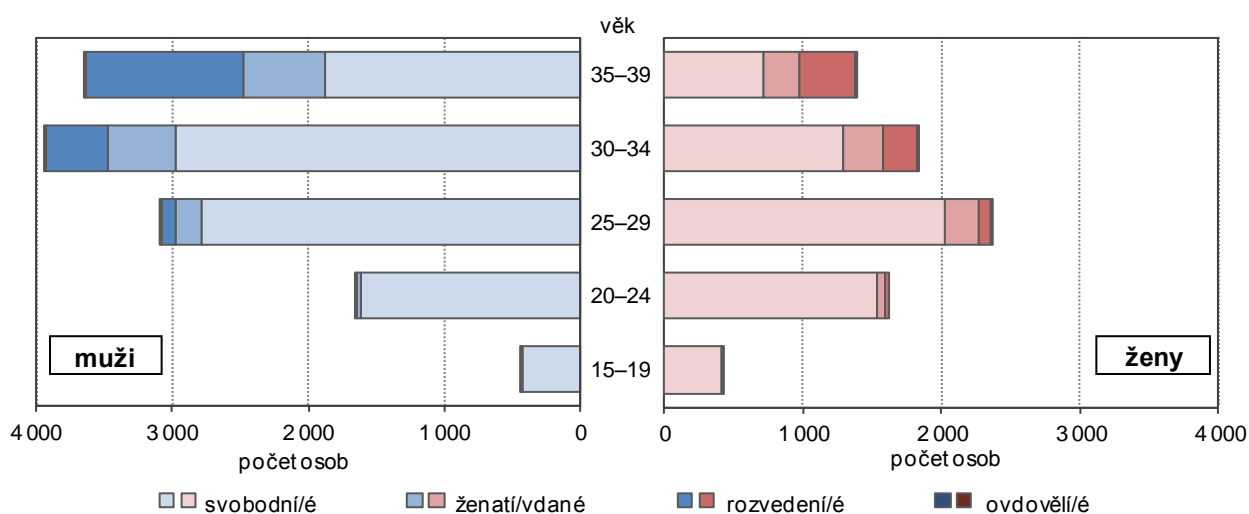
Z mezikrajského porovnání podílu mladých domácností daného typu s celkovým počtem domácností, kde byla osoba v čele ve věku 15–29 let vyplývá, že mezi mladými domácnostmi byl nejvyšší podíl mladých úplných rodin v Kraji Vysočina (35,5 %), naopak nejnižší v Hlavním městě Praze (23,6 %). Jihočeský kraj byl na 11. pozici (29,3 %). Neúplné rodiny byly nejčastěji zastoupeny v Ústeckém kraji (18,8 %), nejméně v Hlavním městě Praze (6,4 %). Podíl neúplných rodin na všech mladých rodinách byl v Jihočeském kraji na 7. místě (13,5 %).

Domácnosti mladých jednotlivců

Více než polovina hospodařících domácností juniorů byla v kraji v době SLDB 2011 tvořena pouze jednou osobou. Podíl těchto domácností byl v kraji 57,3 % ze všech mladých domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let. Jihočeský kraj patří v mezikrajském srovnání ke krajům s vyšším podílem domácností mladých jednotlivců z celkového počtu juniorských domácností (4. pozice). Markantní podíl těchto domácností byl sečten v Hlavním městě Praze (70,0 %), nejmenší pak v Kraji Vysočina (52,1 %).

Graf 6.4 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví a rodinného stavu
(ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Z celkového počtu domácností jednotlivců bylo z 54 % těchto domácností místem, kde hospodařil mladý muž, 46 % hospodařících domácností jednotlivců tvořily ženy ve věku 15–29 let. Samostatně žijí především svobodní mladí muži a svobodné mladé ženy, i když jsou zaznamenány malé podíly zadaných mladých lidí, kteří z nějakého důvodu žijí sami (5,4 %). Mezi mladými lidmi bydlícími jako jednotlivci, byl v době sčítání také nepatrný podíl rozvedených (2,3 %). Podíl ovdovělých mladých osob, které v době sčítání bydlely samy, byl mizivý.

Tab. 6.3 Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

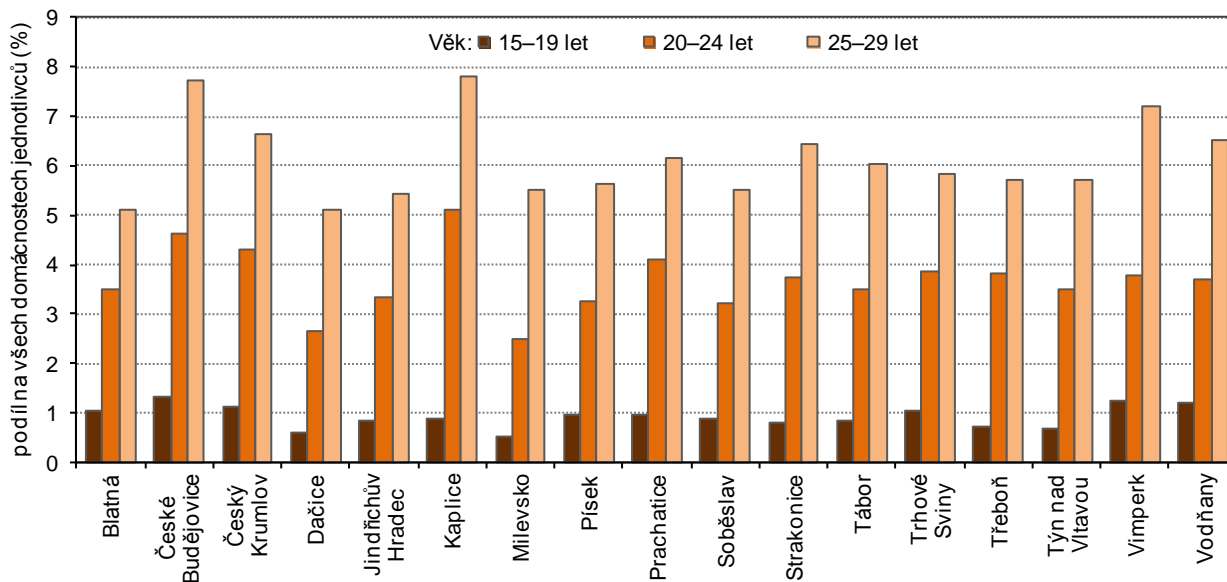
	Muži				Ženy			
	ve věku 15–29 let celkem	v tom			ve věku 15–29 let celkem	v tom		
		15–19 let	20–24 let	25–29 let		15–19 let	20–24 let	25–29 let
Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let celkem	5 166	427	1 655	3 084	4 415	421	1 622	2 372
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	93,5	99,1	97,4	90,6	90,2	98,8	94,6	85,7
ženatý, vdaná	4,2	0,0	1,9	6,1	6,8	0,7	3,8	9,9
rozvedený, rozvedená	2,0	0,7	0,4	3,0	2,7	0,2	1,4	4,0
ovdovělý, ovdovělá	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
v tom způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	77,3	61,6	76,8	79,7	74,5	62,9	72,0	78,3
v bytě s další hospodařící domácností	18,4	24,8	18,9	17,3	20,9	28,3	22,5	18,5
mimo byty	4,3	13,6	4,4	3,0	4,6	8,8	5,5	3,2

Většina osob ve věku 15–29 let, která v době sčítání hospodařila sama, žila samostatně v bytě (76,0 %), mladí muži o něco častěji. Menší podíl domácností jednotlivců ve věku 15–29 let žil v bytě s další hospodařící domácností (19,6 %), v tomto případě mladé ženy o něco častěji. Zcela mimo byt žilo jen nepatrné množství mladých osob, které deklarovaly, že žijí jako jednotlivci.

Graf 6.5 Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP kraje
(ze zjištěných hodnot)

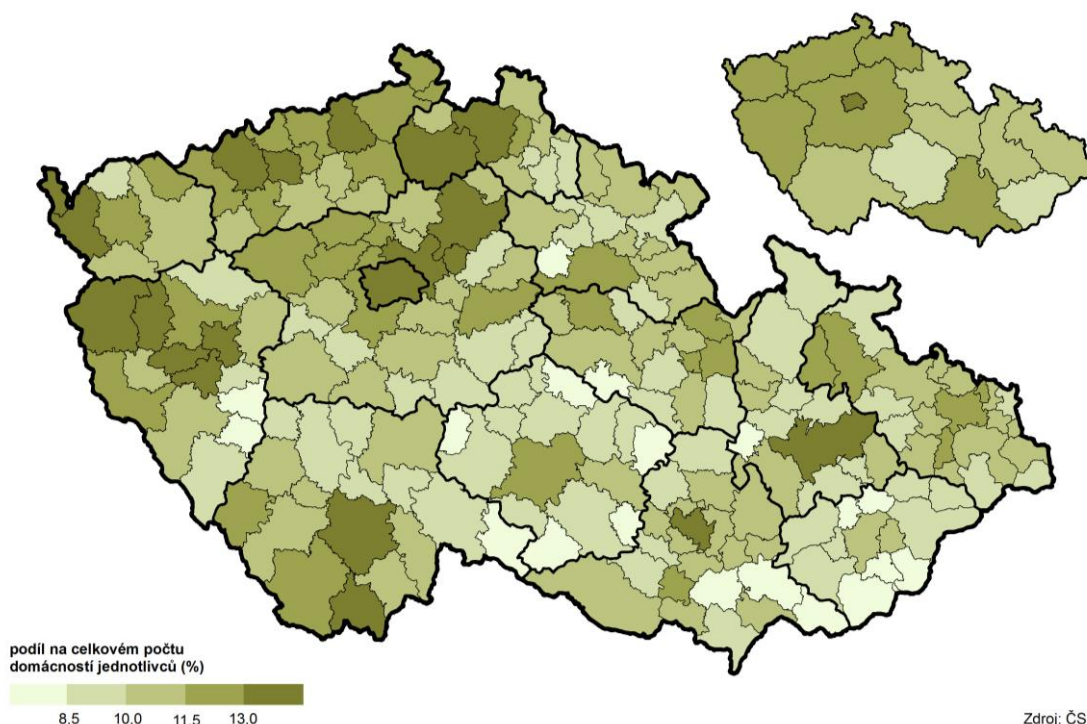
Zdroj: SLDB 2011

Na území Jihočeského kraje žil jen nepatrný zlomek mladých lidí, kteří ještě nebyli dospělí (15–17 let) a ve sčítacích tiskopisech svoji domácnost charakterizovali jako domácnost jednotlivce. S přibývajícím věkem podíl domácností jednotlivců vzrůstá.

Ze všech mladých domácností se nejčastěji vyskytovaly domácnosti mladých jednotlivců v okrese České Budějovice (60,8 %), nejméně pak v okrese Jindřichův Hradec (53,7 %). V úplném územním detailu bydlel v době cenzu nejvyšší podíl jednotlivců-juniorů v SO ORP České Budějovice a Milevsko, nejmenší v SO ORP Dačice a Trhové Sviny. Jednotlivé podíly jsou vždy porovnávány s počtem domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let v daném okrese nebo SO ORP.

Ktg. 6.3 Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

V poměru ke všem zjištěným domácnostem jednotlivců byl nejvyšší podíl mladých domácností jednotlivců v okrese České Budějovice a nejmenší v okrese Písek. Na území správních obvodů s rozšířenou působností žil nejvyšší podíl mladých jednotlivců na území obvodu Kaplice a České Budějovice, nejmenší v obvodech Dačice a Milevsko. Z rozdílnosti územního srovnání vyplývá, že na Dačicku se domácnosti jednotlivců ve vyšším věku vyskytovaly méně často než v ostatních obvodech, naopak tam byl zaznamenán větší podíl domácností mladých jednotlivců.

Bydlení mladé generace

Hodnocení bydlení domácností vychází z dat ze SLDB 2011, kdy se zjišťoval druh domu, kde se byt nacházel (rodinný nebo bytový), dále se zjišťovala úroveň daného bytu – se standardním vybavením (vybaven ústředním topením a příslušenstvím) nebo se jednalo o byt se sníženou kvalitou. Zaznamenávalo se právní užívání bytu, výměry obytné plochy, počty obytných místností.

Téměř 70 % mladých domácností bydlelo v bytě, který se nacházel v bytovém domě. Častěji v takovém bytě žily neúplné rodiny. V bytě v rodinném domě žilo téměř 30 % domácností s osobou v čele ve věku 15 až 29 let, o něco častěji úplné rodiny.

Naprostá většina domácností juniorů bydlela ve standardně vybaveném bytě (84,7 %), zejména domácnosti, které byly tvořeny jednou úplnou rodinou. V bytech se sníženou kvalitou (9,8 %) bydleli o něco častěji jednotlivci (14,6 %). Vlastní dům k bydlení používalo 17,1 % mladých domácností, byt v osobním vlastnictví mělo k dispozici 19,4 % domácností a nájemní vztah k bytu zaznamenalo 34,7 % juniorských domácností.

Domácnosti s mladou osobou v čele nejčastěji obývaly byt se třemi obytnými místnostmi (včetně kuchyně), pokud se jednalo o úplné rodiny, měly k dispozici o něco častěji čtyři obytné místnosti. Počet obytných místností také určoval druh domu; v bytech v rodinných domech měly mladé domácnosti k dispozici častěji čtyři obytné místnosti, v bytech v bytových domech mladé domácnosti užívaly ve větší míře tři obytné místnosti.

Tab. 6.4 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle počtu obytných místností v bytě, typu domácnosti a druhu domu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m ² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	13 601	7,0	18,6	24,3	22,2	11,1
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	4 441	3,8	15,4	28,4	30,9	16,9
1 neúplná rodina	1 876	6,3	20,1	23,8	21,4	10,8
domácnost jednotlivce	7 284	9,2	20,1	22,0	17,1	7,7
z toho podle druhu domu:						
rodinné domy	3 977	2,7	8,3	22,7	24,9	23,6
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	1 415	1,7	6,0	20,9	31,5	35,7
1 neúplná rodina	468	2,6	10,0	23,9	24,1	24,1
domácnost jednotlivce	2 094	3,5	9,6	23,6	20,6	15,3
bytové domy	9 341	8,8	23,1	25,4	21,5	5,9
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	2 975	4,7	19,9	32,1	30,8	7,9
1 neúplná rodina	1 372	7,8	23,3	24,1	20,6	6,6
domácnost jednotlivce	4 994	11,6	24,9	21,8	16,1	4,6

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Průměrná obytná plocha bytu, který pro své bydlení používaly mladé domácnosti, byla v době SLDB 2011 57,3 m². Juniorské úplné rodiny měly k dispozici byty s průměrnou obytnou plochou 62,3 m², mladé neúplné rodiny pak obývaly byty s průměrnou rozlohou 58 m². Domácnost jednotlivce-juniora měla v průměru 53,2 m².

Protože mladé rodiny nejsou příliš početné, často se jedná o domácnost jednotlivce, na jednu osobu bydlící v bytě nejčastěji připadlo 34 a více m² obytné plochy. Čím má domácnost méně členů, tím je větší obytná plocha na jednu osobu. To znamená, že obytná plocha na osobu v domácnosti jednotlivce bývá samozřejmě největší. Pokud v bytě žije jedna mladá úplná nebo neúplná rodina, nejčastěji má jedna osoba této rodiny k dispozici kolem 10 až 18 m² obytné plochy.

Tab. 6.5 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, obytné plochy na osobu a průměrné obytné plochy bytu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)					Průměrná obytná plocha bytu (m ²)
		do 9,9	10,0–17,9	18,0–25,9	26,0–33,9	34,0 a více	
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	13 601	3,8	14,4	14,6	12,5	34,8	57,3
v tom podle typu domácnosti:							
1 úplná rodina ¹⁾	4 441	6,9	28,3	27,7	17,0	13,3	62,3
1 neúplná rodina	1 876	8,7	24,2	19,5	12,4	11,8	58,0
domácnost jednotlivce	7 284	0,6	3,3	5,4	9,8	53,7	53,2

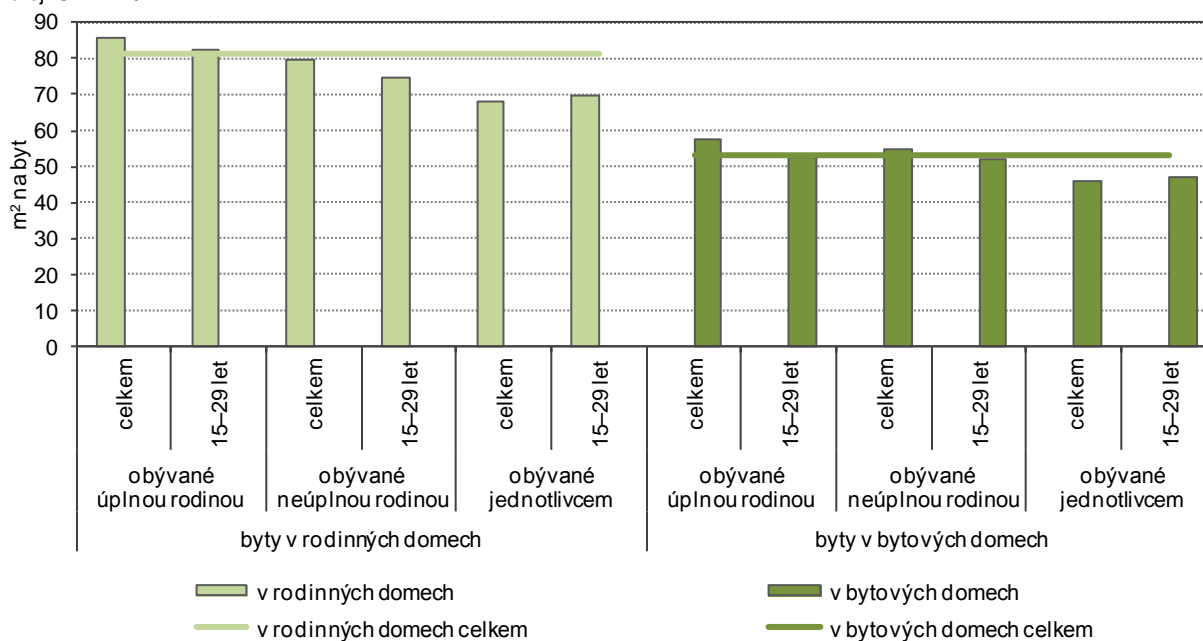
¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Z údajů ze SLDB vyplynulo, že průměrná obytná plocha bytu, který se nacházel v rodinném domě, byla 81,4 m². Byty, které byly obývány úplnými rodinami, měly plochu ještě větší, a to i v případě, že se jednalo o mladou úplnou rodinu s osobou v čele ve věku 15–29 let. Neúplné rodiny a jednotlivci měli k dispozici byty v rodinných domech s menší průměrnou obytnou plochou.

Průměrná obytná plocha bytu v bytovém domě byla 53,2 m². Mladé domácnosti měly k dispozici byty s ještě menší obytnou plochou, ať už se jedná o rodiny nebo jednotlivce.

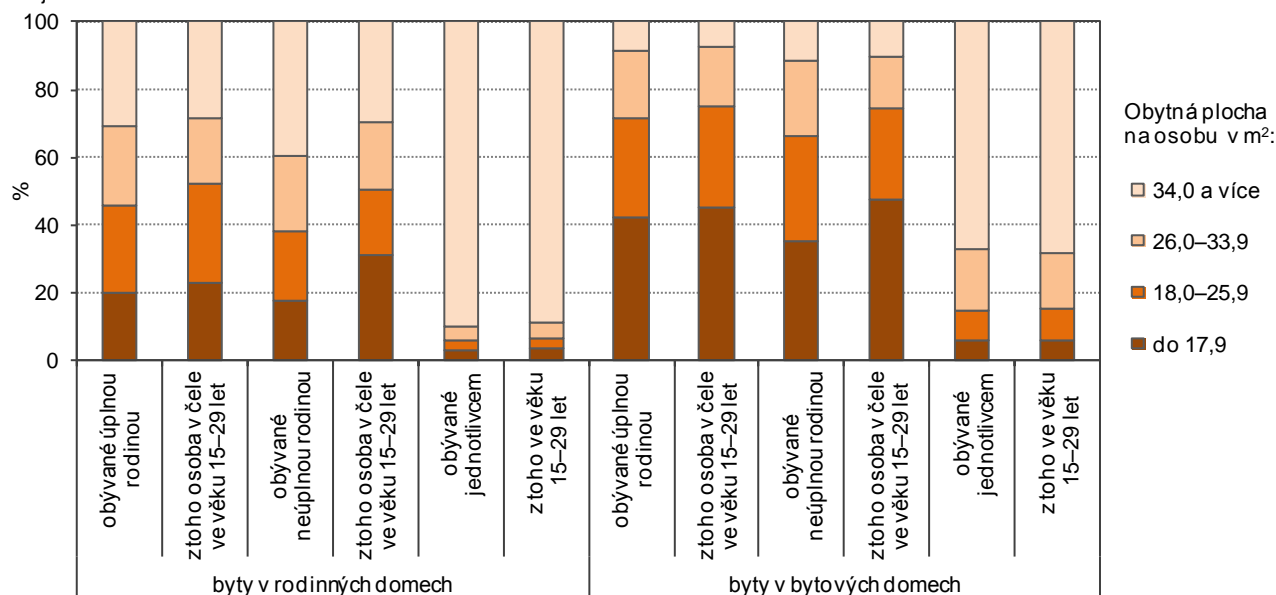
Graf 6.6 Průměrná obytná plocha bytu podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Graf 6.7 Domácnosti bydlící v bytech podle typu domácnosti, druhu domu a průměrné obytné plochy na osobu (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

V jedné obytné místnosti, kterou k bydlení používaly v době sčítání mladé domácnosti, průměrně bydlelo 0,7 osob. V úplných rodinách, ať už se jednalo o manželské páry nebo faktická manželství, to bylo 0,9 osob, v neúplných rodinách na jednu místnost připadlo 1,1 osoby a jednotlivec měl k dispozici o něco více než dvě místnosti.

Tab. 6.6 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a počtu osob na obytnou místnost 8 m² a více

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	13 601	4 441	1 876	7 284
z toho počet osob na obytnou místnost 8m ² a více (%):				
do 0,49	27,7	6,4	4,4	46,7
0,50–0,74	24,6	31,1	26,9	20,1
0,75–0,99	6,0	14,5	8,8	x
1,00–1,49	18,6	31,4	24,7	9,2
1,50–1,99	2,9	5,6	8,0	x
2,00 a více	3,4	6,4	9,6	x
Průměrný počet osob na obytnou místnost	0,7	0,9	1,1	0,4

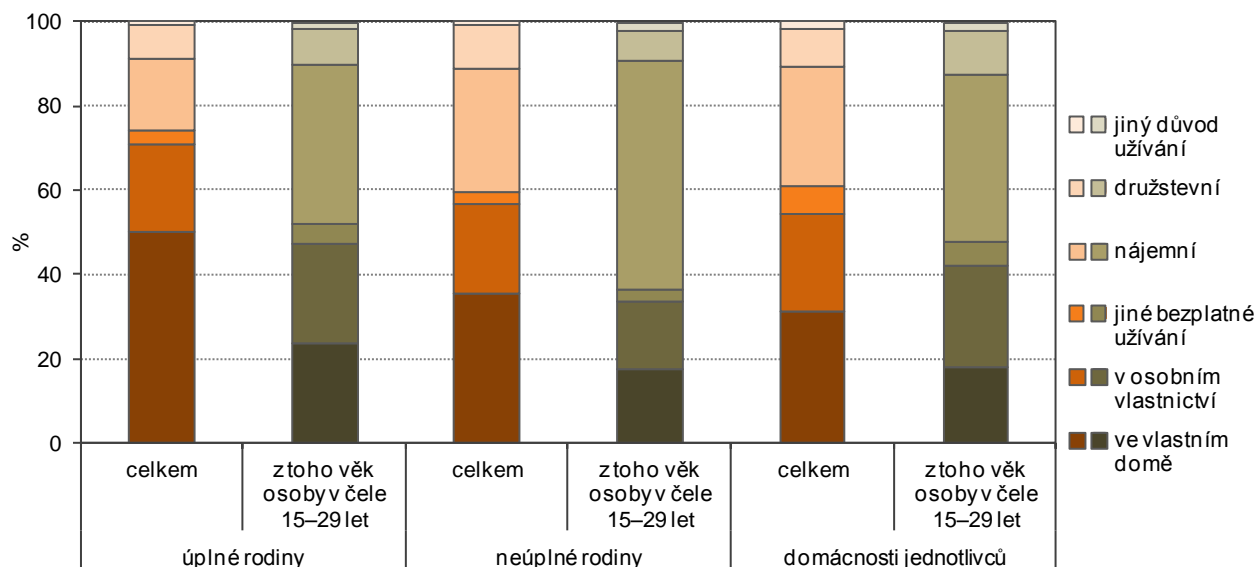
¹⁾ manželské páry i faktická manželství

U mladých domácností, které v době sčítání bydlely samostatně v bytě a kde se podařilo zjistit právní důvod užívání bytu, byl nejvíce používán byt v nájmu (40,9 %). U neúplných rodin s osobou v čele ve věku 15–29 let byl tento způsob užívání bytu ještě častější. Byt v osobním vlastnictví mělo k dispozici 22,9 % juniorských domácností a nejčastěji se jednalo o domácnosti jednotlivců nebo o úplné rodiny. V bytě ve vlastním domě bydlelo v době sčítání 20,1 % mladých rodin, v tomto případě to byly převážně úplné rodiny. Družstevní užívání bytu se týkalo 9,4 % mladých domácností.

Graf 6.8 Domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu (ze zjištěných hodnot)

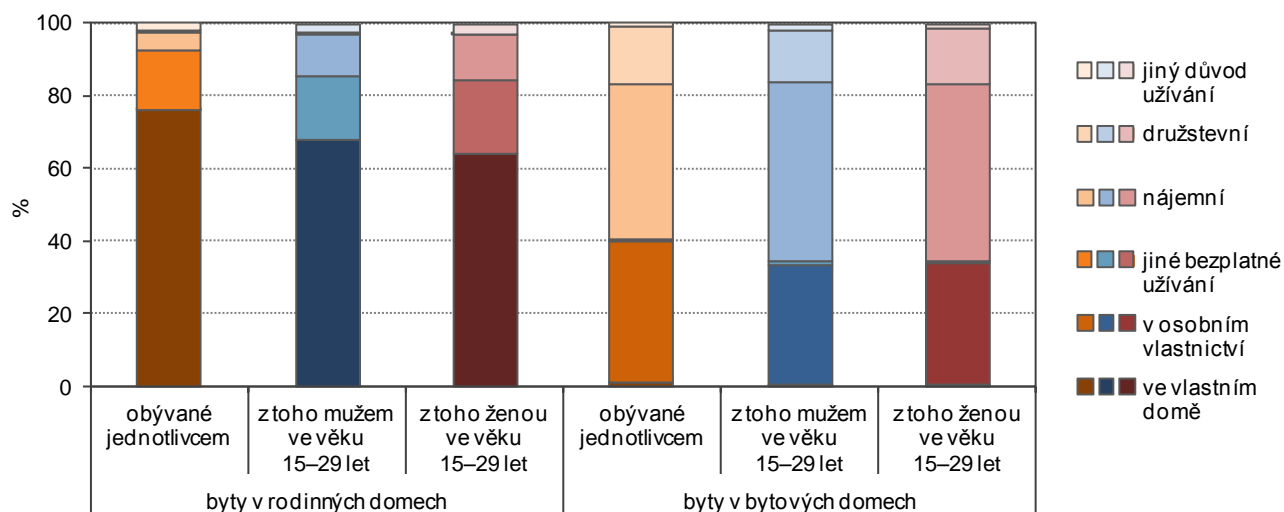
Zdroj: SLDB 2011

Domácnost jednotlivce ve věku 15–29 let byla v době SLDB častěji obývána mladým mužem než ženou. Ze všech hospodařících domácností jednotlivců v kraji bylo 5,5 % domácností, kde hospodařil mladý muž a ze 4,5 % mladá žena. Z celkového počtu domácností – jednotlivců věku 15–29 let, které bydlely v bytě v rodinném domě, bylo 59 % domácností mužů – jednotlivců. Z celkového počtu domácností jednotlivců ve věku 15–29 let, které bydlely v době sčítání v bytě v bytovém domě, bylo téměř 53 % mladých mužů – jednotlivců. Mladí muži – jednotlivci také o něco častěji bydleli v bytě ve vlastním rodinném domě (68,2 %) než ženy (64,1 %) z celkového počtu takto bydlících mladých domácností jednotlivců. Mladé ženy, které svoji domácnost označily, jako domácnost jednotlivce, zase nepatrně častěji bydlely v bytě v osobním vlastnictví. Ze zjištěných údajů vyplývá, že nájemný vztah k bytu v bytovém domě mělo téměř 50 % domácností mladých jednotlivců (mužů i žen). Pokud mladí lidé používali byt v rodinném domě, poměrně často mělo k dispozici byt bezplatně (mladí muži – jednotlivci 17,3 % a mladé ženy 20,5 %).

Graf 6.9 Domácnosti jednotlivců bydlící samostatně v bytě podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

7. Volnočasové aktivity

Volnočasové aktivity mají důležitý vliv na vývoj a osobní rozvoj dítěte, ať už z psychologického nebo fyzického hlediska, což ocení i samotní rodiče. Ti prostřednictvím různých kroužků zajišťují dětem plnohodnotně strávený čas a poskytují jim určitou bezpečnost.

Volnočasové aktivity jsou v Jihočeském kraji zajišťovány prostřednictvím základních uměleckých škol, školních družin, klubů a středisek volného času. Děti a mládež ve svém volném čase mohou také navštěvovat veřejné knihovny nebo sportovat. S nástupem moderních technologií tráví i dostatek času vyhledáváním informací či komunikací na internetu.

Základní umělecké školy

Základní umělecké školy (dále jen ZUŠ) poskytují odborné základy vzdělání, jež mají žáky připravit na studium na středních a vysokých školách uměleckého, popřípadě pedagogického zaměření a na studium na konzervatořích. Školy tohoto typu nabízejí žákům studium ve výtvarném, tanečním, hudebním a také literárně-dramatickém oboru. V Jihočeském kraji je 35 základních uměleckých škol s 58 pobočkami, které ve školním roce 2016/17 navštěvovalo 13 887 žáků, z toho 67,7 % tvořily dívky.

Tab. 7.1 Základní umělecké školy

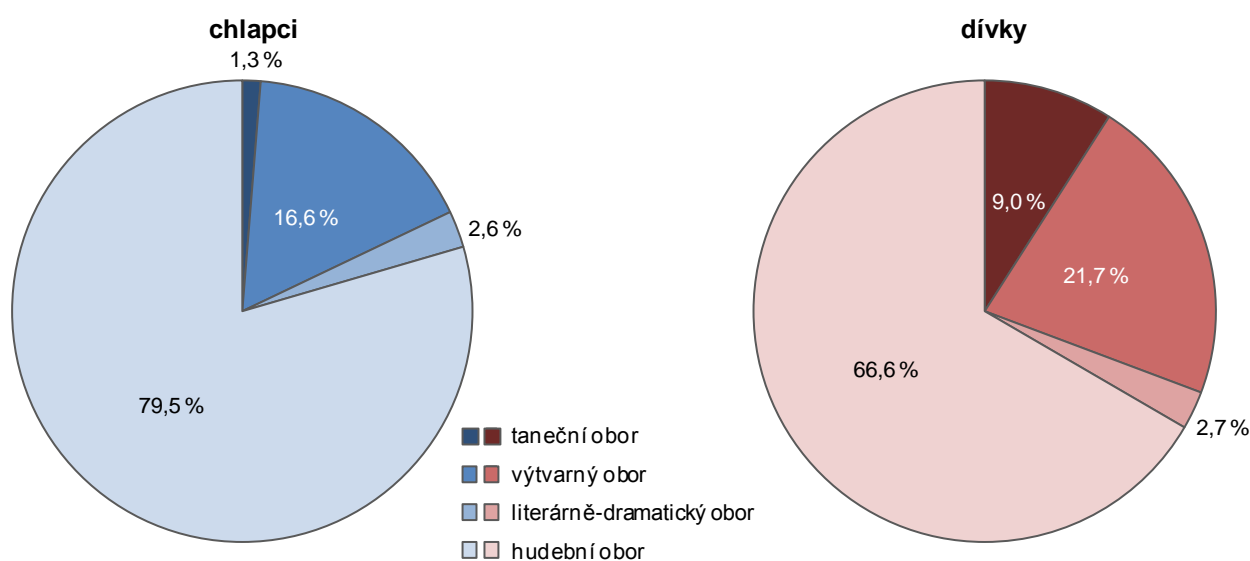
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	13 038	13 028	13 139	13 247	13 374	13 411	13 481	13 749	13 861	13 887
z toho dívky (%)	70,0	69,2	68,8	68,1	68,0	67,7	67,5	67,6	67,7	67,7
v tom podle základních oborů (%):										
taneční	6,2	6,2	6,1	6,1	6,3	6,1	6,0	6,6	6,3	6,5
výtvarný	21,7	21,3	20,7	20,3	20,5	19,7	19,8	19,9	19,8	20,1
literárně-dramatický	2,8	2,7	2,4	2,7	2,5	2,7	2,8	2,4	2,6	2,6
hudební	69,3	69,8	70,7	71,0	70,7	71,5	71,5	71,1	71,3	70,8
Absolventi	1 000	921	979	991	931	942	977	1 029	962	.

Počet žáků s uměleckým založením se v kraji meziročně mírně zvyšuje. V rámci dlouhodobějšího pohledu jsou téměř tři čtvrtiny žáků zaměřeny hudebně a zhruba 20 % žáků studuje výtvarné obory. Nejméně žáků si vybírá obor literárně-dramatický.

Graf 7.1 Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví a základních oborů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Jihočeští žáci základních uměleckých škol se na celkovém počtu žáků v ČR podíleli 5,6 %. V rámci mezikrajského srovnání navštěvovalo ZUŠ nejvíce žáků v Jihomoravském a Středočeském kraji (téměř 29 tisíc). Naopak nejméně žáků bylo ve školním roce 2016/17 v kraji Karlovarském a Libereckém.

Ve školním roce 2016/17 navštěvovalo některou ze základních uměleckých škol v Jihočeském kraji 9 408 dívek, z tohoto počtu jich 66,6 % navštěvovalo hudební obor a 21,7 % výtvarný. Nejméně dívek si vybralo literárně-dramatický obor. Chlapců, kteří navštěvovali ZUŠ, bylo v kraji v tomto školním roce celkem 4 479, z nich 79,5 % navštěvovalo hudební obor a téměř 17 % výtvarný.

Vývoj počtu absolventů v kraji má v dlouhodobějším pohledu kolísající tendenci. Nejvíce žáků ukončilo v posledních 10 letech studium na ZUŠ ve školním roce 2014/15, naopak nejméně absolventů bylo v roce 2008/09. Vyšší podíl absolventů tvořily dívky. Data za školní rok 2016/17 nejsou zatím k dispozici.

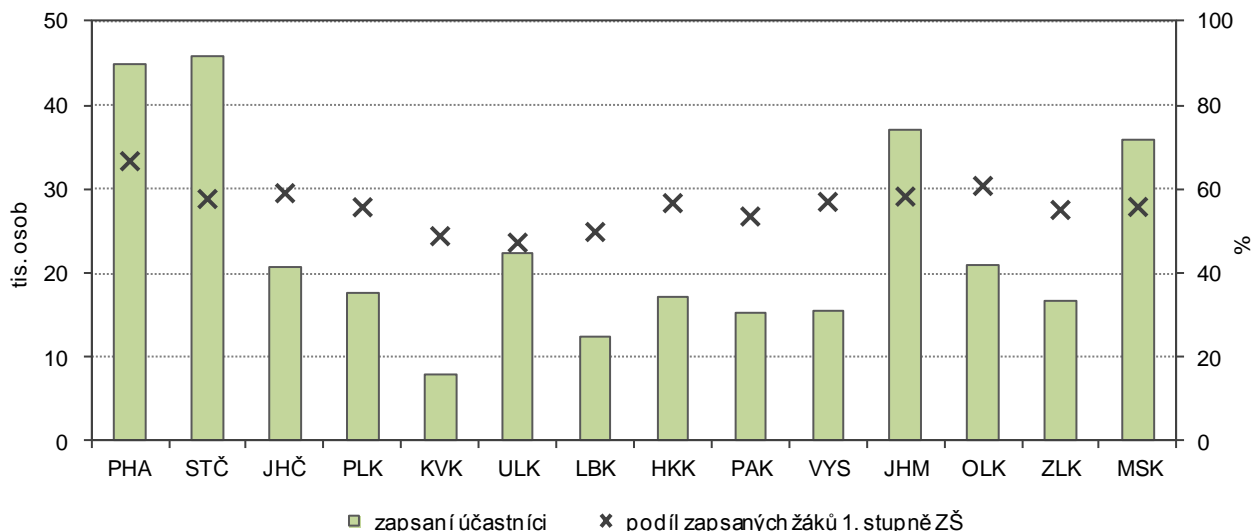
Školní družiny, kluby a střediska volného času

Tato zařízení slouží k výchově a vzdělávání, k rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování. Družiny jsou přednostně určeny nejmladším žákům (1. až 5. třída), případně i dětem v přípravné třídě jedné nebo více základních škol a dětem v přípravném stupni jedné nebo více základních škol speciálních, školní kluby jsou určeny starším žákům.

K pravidelné denní docházce do **školních družin** lze přijímat i žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. K pravidelné denní docházce nemohou být přijati žáci, kteří jsou přijati k činnosti klubu. Ve školních družinách probíhá pestrá nabídka zájmových činností ve známém prostředí, která dává dětem pocit bezpečí, a pro rodiče je finančně dostupná.

Graf 7.2 Zapsaní účastníci ve školních družinách podle krajů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

K výrazné změně počtu školních družin došlo v Jihočeském kraji mezi školními roky 2007/08 a 2008/09, ve kterých klesl jejich počet z 263 na 245. Od školního roku 2008/09 zůstává počet školních družin stabilní. Počet žáků zapsaných ve školních družinách v souladu se zlepšující se demografickou situací na prvním stupni základních škol roste. Ve srovnání se školním rokem 2007/08 stoupl počet zapsaných žáků o více než 4,5 tis. žáků. Ve školním roce 2016/17 navštěvovalo jihočeské školní družiny 20 357 dětí z 1. stupně ZŠ. Ty se na celkovém počtu všech zapsaných žáků podílely 97,9 %, zbytek tvořili žáci 2. stupně ZŠ. Zapsaných účastníků v jihočeských školních družinách bylo ve školním roce 2016/17 celkem 20 788. Od školního roku 2011/12 patří do tohoto počtu i žáci z přípravné třídy ZŠ a z přípravného stupně ZŠ speciální.

Obdobný vývoj lze sledovat i v České republice, v níž se za posledních 10 let počet zapsaných žáků zvýšil o cca 102 tisíc.

Tab. 7.2 Školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Školní družiny	263	245	246	246	246	246	246	245	245	247
zapsaní účastníci ¹⁾	16 432	16 357	16 617	16 851	17 105	17 550	18 528	19 344	20 151	20 788
z 1. stupně ZŠ	15 771	15 804	16 083	16 344	16 619	17 048	18 037	18 851	19 729	20 357
z 2. stupně ZŠ	661	553	534	507	456	469	462	453	395	394
Školní kluby	35	34	33	31	33	35	35	34	35	38
zapsaní účastníci ¹⁾	1 808	1 719	1 757	1 737	1 951	2 225	2 048	2 048	2 235	2 111
z 1. stupně ZŠ	561	696	658	652	830	1 056	951	987	1 120	1 052
z 2. stupně ZŠ	1 247	1 023	1 099	1 085	1 121	1 169	1 097	1 061	1 100	1 041
Střediska volného času	15	15	15	14	14	13	13	12	12	12
zájmové útvary	1 152	1 805	1 209	1 261	1 238	1 272	1 326	1 373	1 492	1 548
přijetí účastníci	11 892	12 103	12 709	13 186	12 866	13 015	13 103	13 591	14 862	15 889
děti	1 206	1 292	1 505	1 877	1 710	1 598	1 686	1 799	1 664	2 023
žáci	8 645	8 462	8 543	8 646	8 830	9 130	9 100	9 546	10 705	11 610
studenti	623	765	890	697	611	567	526	532	841	254
táborová a pobytová činnost – akce	245	252	225	213	219	208	217	213	210	.
účastníci	6 045	6 168	5 696	5 108	5 145	5 061	5 291	5 366	5 531	.

¹⁾ od školního roku 2011/12 včetně žáků z přípravné třídy ZŠ a z přípravného stupně ZŠ speciální

Dalšími školskými zařízeními, jež poskytují zájmové vzdělávání žákům jedné nebo několika škol podle vlastního školního vzdělávacího programu, jsou **školní kluby**. Od školní družiny se klub liší především starším věkem účastníků a odlišnými formami činností. Činnost školních klubů je totiž určena přednostně žákům druhého stupně základní školy, žákům nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia a odpovídajícím ročníkům osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do družiny.

V Jihočeském kraji existovalo ve školním roce 2016/17 celkem 38 školních klubů. Tento druh školských zařízení navštěvovalo 2,1 tisíce zapsaných účastníků a tvořen byl z 50 % účastníky z 1. stupně ZŠ a 49 % účastníky z 2. stupně. Zbytek účastníků tvořili žáci z přípravné třídy ZŠ a z přípravného stupně ZŠ speciální. Počet účastníků ve školních klubech každoročně kolísá. Nejvíce jich bylo zapsáno ve školním roce 2015/16 (2 235 zapsaných účastníků).

Střediska volného času jsou rovněž školskými zařízeními, jejichž posláním je motivovat, podporovat a vést děti, žáky, studenty, mládež, ale i dospělé k rozvoji osobnosti, k získávání a rozvoji klíčových a odborných kompetencí, zejména smysluplnému využívání volného času, s profesionálním týmem pedagogů. Činnost středisek volného času se uskutečňuje ve více oblastech zájmového vzdělávání nebo se zaměřuje jen na konkrétní oblast. Střediska nabízejí aktivní využití volného času všem věkovým skupinám dětí a mládeže a organizují činnosti i pro dospělé či seniory.

Ve školním roce 2016/17 bylo na území Jihočeského kraje 12 středisek volného času, které navštěvovalo téměř 16 tisíc účastníků. Největší podíl z celkového počtu přijatých účastníků tvořili žáci (73,1 %) a děti (12,7 %). Počet účastníků v kraji každoročně stoupal, s výjimkou školních roků 2011/12 a 2012/13. Ve školním roce 2016/17 stoupl počet účastníků, kteří navštěvovali střediska volného času, o téměř 4 tisíce ve srovnání se školním rokem 2007/08.

Využívání informačních technologií

Data uvedená v této části kapitoly vycházejí z Výběrového šetření o informačních a komunikačních technologiích v domácnostech a jejich využívání jednotlivci (VŠIT). Toto šetření probíhá každoročně formou osobního rozhovoru, a to na výběrovém vzorku cca 10 tisíc jednotlivců ve věku 16 a více let a jeho výsledky jsou pak přepočteny na celou populaci osob starších 15 let. Jednotlivci používající internet jsou osoby, které použily internet alespoň jednou v posledních 3 měsících, a to kdekoli (doma, v práci, ve škole, v knihovně) a z jakéhokoli důvodu (soukromý, pracovní). Za použití internetu se považuje jakákoliv aktivní činnost na internetu, mezi něž patří například prohlížení webových stránek, stahování souborů, používání e-mailů či nakupování online.

Dnešní mladá generace se bez **počítačů a moderních informačních a komunikačních technologií** neobejde. Dovednost práce s moderními technologiemi je považována za klíčový prvek dnešní doby. Používání internetu se stává součástí každodenního života, což dokazuje zvyšující se podíl uživatelů. Jihočeský kraj se z hlediska uživatelů internetu v porovnání s ČR jeví jako mírně nadprůměrný. Pro mladé ve věku 16–29 let je používání internetu dnes již naprostou samozřejmostí. V Jihočeském kraji je v této věkové kategorii 97,9 % uživatelů, v porovnání s rokem 2010 se jejich podíl zvýšil téměř o 11 procentních bodů. Počet uživatelů, kteří tráví na internetu 10 a více hodin týdně, byl ve srovnání s ČR také nadprůměrný. V kraji používalo internet 10 a více hodin za týden 66 % uživatelů ve věku 16–29 let.

Tab. 7.3 Využívání internetu jednotlivci v letech 2011–2015¹⁾

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

v %

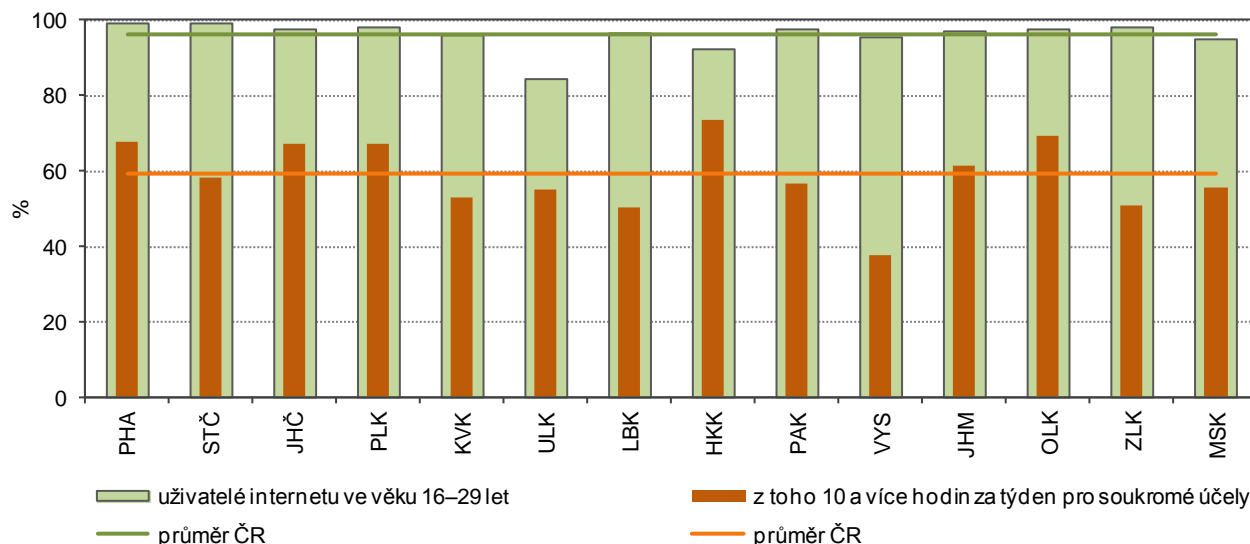
	Podíl z počtu osob ve věku 16 a více let					Podíl z počtu osob ve věku 16–29 let				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Uživatelé internetu	61,2	61,2	69,4	73,5	76,2	91,6	91,5	95,8	97,2	97,9
Internet v mobilním telefonu	.	.	15,4	24,6	32,4	.	.	41,2	59,9	73,2
Účast v sociálních sítích	20,7	30,0	36,2	41,8	44,2	60,8	77,2	84,6	88,0	91,6
Internetové bankovníctví	19,8	23,6	29,4	35,1	41,8	25,1	24,2	30,7	36,1	46,2
Nakupování na internetu	9,7	12,2	16,0	21,2	24,5	22,0	27,1	33,8	41,5	41,2
Hraní počítačových her	.	.	20,4	24,2	25,1	.	.	50,0	52,9	56,5

¹⁾ vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. údaj za rok 2015 je vypočítán jako průměr z dat za roky 2014, 2015 a 2016
období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku

Internet je pro mladé primárně prostředkem ke komunikaci, zábavě a vyhledávání informací. Ve srovnání s průměrným juniorem České republiky je mezi Jihočechy ve věku 16–29 let používání internetu velice rozšířené. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že použití internetu mezi mladou generací je nejběžnější ve Středočeském kraji a v Hlavním městě Praze a naopak nejméně časté v kraji Ústeckém. Jihočeský kraj obsadil pomyslné 5. místo. Z hlediska užívání internetu 10 a více hodin za týden pro soukromé účely si Jihočeský kraj v rámci krajů polepšil o jednu pozici. Nejvíce uživatelů bylo v kraji Královéhradeckém, a naopak nejméně v Kraji Vysočina.

Graf 7.3 Uživatelé internetu podle krajů v roce 2015 (tříletý průměr)

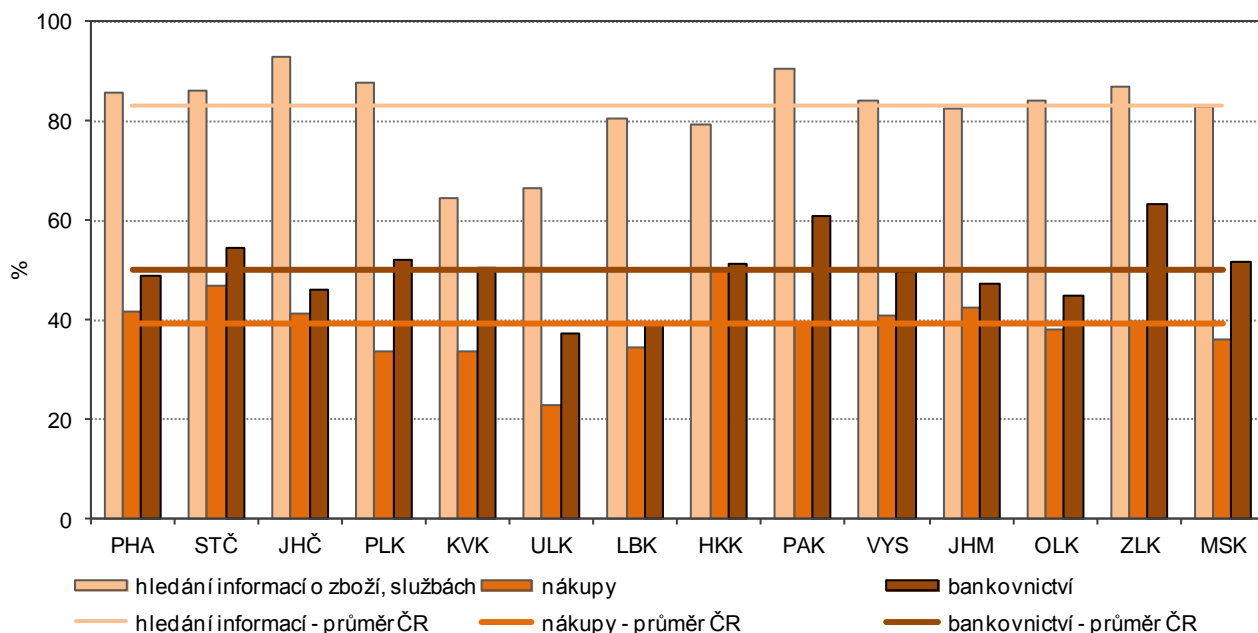
Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Osoby ve věku 16–29 let využívaly internet převážně k vyhledávání informací. V rámci mezikrajského srovnání byl na území Jihočeského kraje jejich podíl nejvyšší (téměř 93 %), hranici 90 % překročil také kraj Pardubický. Více než 41 % osob ve věku 16–29 let nakupuje v Jihočeském kraji přes internet a 46 % osob provádí platby prostřednictvím internetového bankovníctví. Jihočeský kraj se v oblasti nákupů přes internet ve srovnání s průměrem ČR jeví jako nadprůměrný, pouze ve využívání internetového bankovníctví průměru ČR nedosáhl.

Graf 7.4 Využívání internetu osobami ve věku 16–29 let pro vyhledávání informací, nákupy a internetové bankovníctví podle krajů v roce 2015 (třiletý průměr)

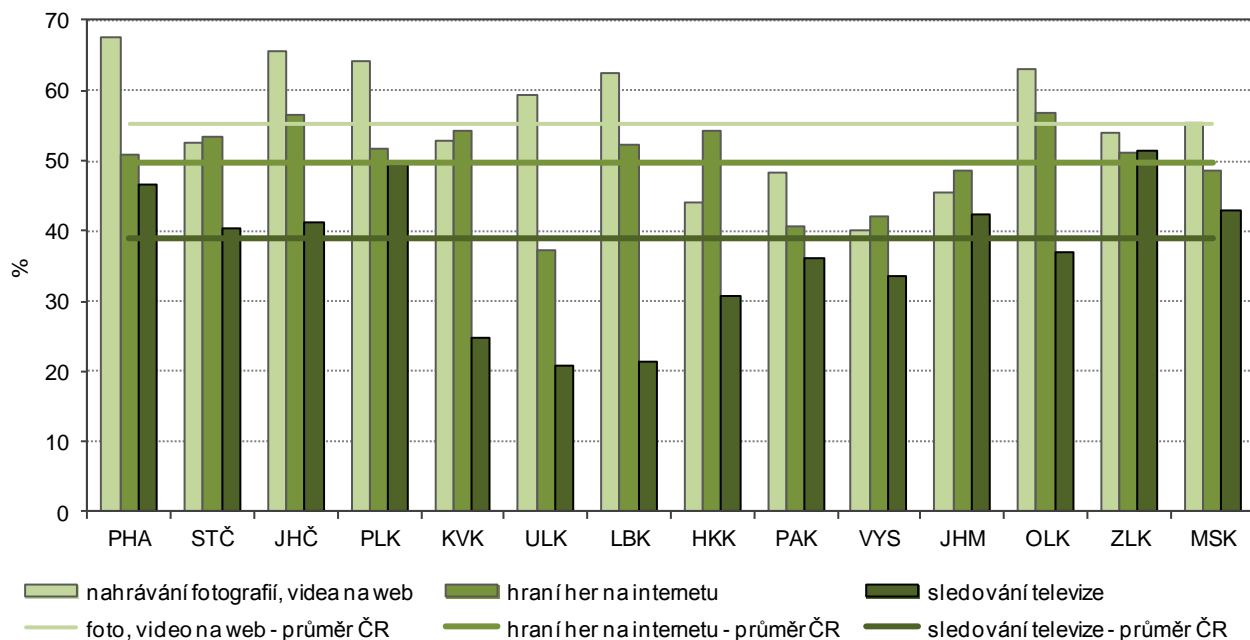
Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Z hlediska využívání internetu pro nahrávání fotografií a videí na web se Jihočeský kraj umístil na druhé pozici s nejvyšším podílem osob ve věku 16–29 let. Stejnou příčku si mladí lidé udrželi i v kategorii hraní her na internetu. Podle posledních výsledků převažuje mezi mladými Jihočechy i sledování televize. Tu prostřednictvím internetu sleduje 41 % juniorů v kraji.

Graf 7.5 Využívání internetu osobami ve věku 16–29 let pro nahrávání fotografií a videa na web, hraní her a sledování televize podle krajů v roce 2015 (třiletý průměr)

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Veřejné knihovny

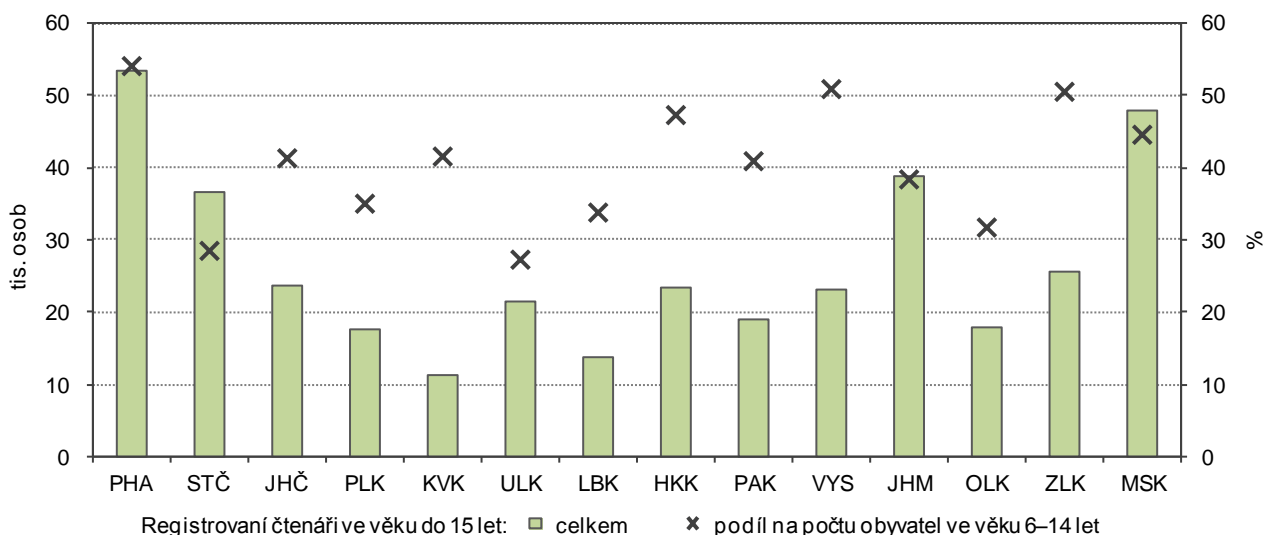
Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) uvádí ve Vybraných údajích ze statistického zjišťování, že je v České republice 5,1 veřejných knihoven v přepočtu na 10 tisíc obyvatel. V rámci Evropské unie se počet pohybuje kolem 1,3 knihoven na 10 tisíc obyvatel.

V rámci dlouhodobějšího pohledu se počet knihoven na území České republiky snižuje. Důvodem je slučování, případně rušení některých malých obecních knihoven. Veřejnost stále více využívá elektronických dokumentů a výpůjček elektronických knih. Veřejné knihovny však nejsou pouze místem k vypůjčení knih, ale slouží i ke vzdělávacím, kulturním a komunitním aktivitám. Lidé se zde mohou setkávat, odpočívat a využívat i připojení k internetu. Přestože knihovny pořádají autorská čtení, besedy nebo různé workshopy, dochází k poklesu jejich návštěvnosti.

Zatímco v roce 2000 bylo v Jihočeském kraji celkem 744 veřejných knihoven, na konci roku 2015 jich bylo v provozu 525 se 121 pobočkami. Ve veřejných knihovnách bylo v roce 2015 registrováno celkem 88,4 tis. čtenářů, z tohoto počtu bylo 23 706 čtenářů ve věku do 15 let. Podíl registrovaných čtenářů na počtu obyvatel ve věku 6–14 let byl v kraji v porovnání s podílem ČR mírně nadprůměrný. Nejnižší podíl byl vykázan v kraji Ústeckém (27,2 %), nejvyšší pak v Hlavním městě Praze (54,0 %). V mezikrajském srovnání obsadil Jihočeský kraj 6. nejvyšší pozici (41,3 %).

Graf 7.6 Registrovaní čtenáři veřejných knihoven ve věku do 15 let podle krajů v roce 2015

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Sport

Česká unie sportu (dále jen ČUS) je největší sportovní organizací v ČR a vznikla v roce 2013 transformací a přeměnou názvu ČSTV. V ČUS jsou dobrovolně sdruženy sportovní svazy s celostátní působností, sportovní kluby a tělovýchovné jednoty i jejich sdružení, jsou-li ustaveny jako spolky podle Občanského zákoníku, zákon č. 89/2012 Sb. ČUS se zaměřuje na sportovní činnosti a podporuje všechny formy sportovních aktivit. Členy ČUS jsou dle jejich stanov národní sportovní svazy a sportovní kluby a tělovýchovné jednoty se svými členy.

K 31. 12. 2016 bylo v Jihočeském kraji celkem 88 016 členů ČUS, z toho 32,8 % tvořila mládež do 18 let. Žáci ve věku do 14 let se na celkovém počtu členů podíleli 23 %. Nejméně členů bylo ve věkové skupině 15–18 let (dorostenci – 9,9 %). Dospělí zastupovali zbylých 67 %.

V rámci meziokresního srovnání byl nejvyšší podíl mládeže v okrese České Budějovice (41 %), naopak nejnižší podíl z celkového počtu členů v daném okrese byl v okrese Český Krumlov (24 %).

Tab. 7.4 Členská základna vybraných sportovních odvětví podle pohlaví a věku k 31. 12. 2016

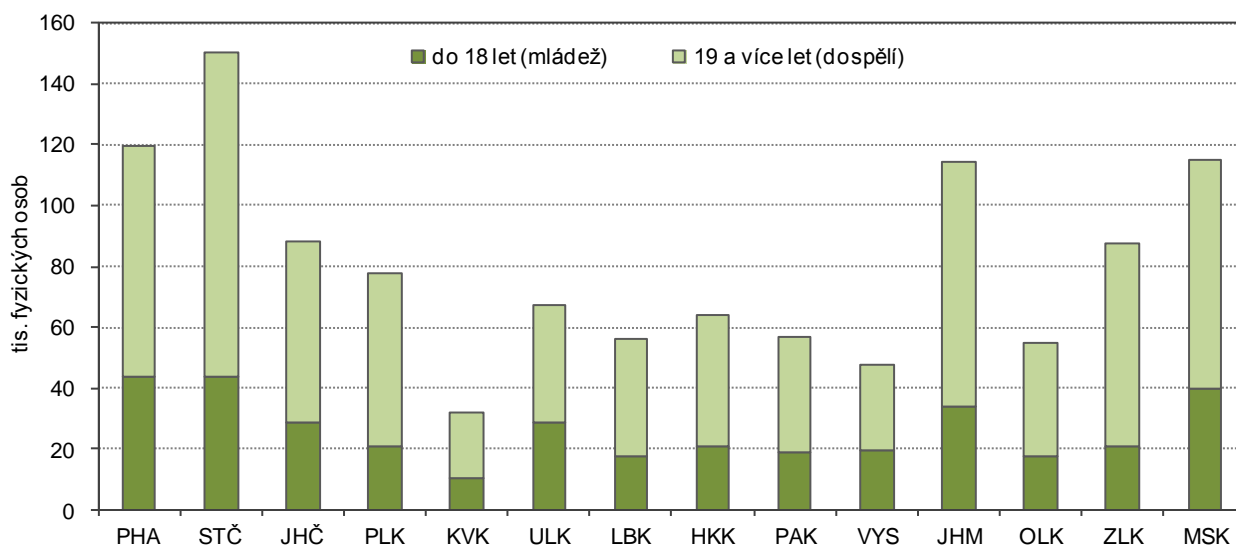
Pramen: Česká unie sportu

	Členská základna v kraji celkem	z toho ženy (%)	Podíl podle věku (%)			Oddíly
			do 14 let (žáci)	15–18 let (dorostenci)	19 a více let (dospělí)	
Česká unie sportu celkem	88 016	27,0	23,0	9,9	67,2	1 298
z toho sportovní odvětví:						
fotbal	27 399	3,9	13,9	11,8	74,4	279
lední hokej	4 139	4,8	18,6	13,0	68,4	43
tenis	3 946	29,2	19,3	8,7	72,0	59
volejbal	3 567	55,8	18,3	13,6	68,1	82
florbal	2 690	18,1	29,1	27,5	43,3	33
atletika	2 213	49,6	39,0	18,6	42,5	33
karate	2 023	30,0	68,1	20,4	11,6	27
plavecké sporty	1 934	48,3	60,8	17,3	21,9	13
golf	1 893	27,7	1,0	2,3	96,7	7
basketbal	1 299	35,9	21,6	17,6	60,8	21
házená	1 225	33,1	23,7	13,8	62,5	7

Z celkového počtu členů byli téměř tři čtvrtiny muži, ti převažovali ve všech okresech kraje. Nejvyšší podíl mužů uvedl okres Písek (80,3 %), naopak nejnižší byl v okrese Český Krumlov (72,1 %).

Graf 7.7 Členská základna České unie sportu podle věku a krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Česká unie sportu

Na území Jihočeského kraje bylo k 31. 12. 2016 celkem 1 298 oddílů a 663 tělovýchovných jednot (TJ) a sportovních klubů (SK). SK a TJ jsou základními organizačními články ČUS, které bývají převážně vedené dobrovolníky a které provozují sportovní činnost zejména v místech svého sídla.

Na území Jihočeského kraje bylo 279 fotbalových oddílů, které navštěvovalo více než 31 % z celkového počtu členů v členské základně. Z hlediska věkových skupin tvořili tři čtvrtiny dospělí ve věku 19 a více let. Žáci do 14 let se na celkovém počtu všech členů fotbalových oddílů podíleli necelými 14 %. Dalším ze sportovních odvětví, které z více jak 68 % členů tvořili žáci, bylo karate. Na území Jihočeského kraje mělo karate v roce 2016 celkem 27 oddílů, jež navštěvovalo více než 2 tisíce členů. Z genderového pohledu převažovali ve sportovních odvětvích s nejvyšším počtem sportovců muži. Výjimkou byl pouze volejbal. Zde ženy tvořily téměř 56 % z celkového počtu 3,6 tisíc členů.

Sportovci mohou být členy ve více sportovních svazech či klubech.

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Další část publikace tvoří kapitola o kriminalitě mládeže, závislostech a dopravních nehodách mladé generace, což jsou v současné době závažná a velmi často diskutovaná témata. Analyzované údaje vycházejí z dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR a z dat Policejního prezidia ČR.

S kriminalitou mládeže i se zaviněním dopravních nehod může souviset požívání alkoholu nebo jiných návykových látek, které podporují agresivitu a způsobují neadekvátní reakce jedince. Trestná činnost bývá ve většině případů nepromyšlená a spáchaná ve skupině. Problematice kriminality a závislosti bývá vystavena mládež a nezletilí již v mladém věku. Ti netuší, jak se tomuto jevu postavit a jak mu čelit. Zároveň si mnohdy neuvědomují, jak zásadní vliv může mít jejich rozhodnutí na budoucí život jich samých a jejich rodin.

Kriminalita

Kriminalita mládeže je sociálně patologický jev, který je vzhledem k věku pachatelů považován za vysoce závažný a který může mít negativní dopad na budoucí chování jedinců spočívající v porušování trestněprávních norem. Podle kriminologického členění patří do kriminality mládeže nejen skutky, které spáchali mladiství ve věku 15–17 let, ale i kriminalita nezletilých (dětí do 14 let věku). V České republice se trestně odpovědnými stáváme od 15 let. Problematika kriminality mládeže přináší na jedné straně zvýšené obavy společnosti a na druhou stranu určitou míru tolerance a to díky nezralosti dětí.

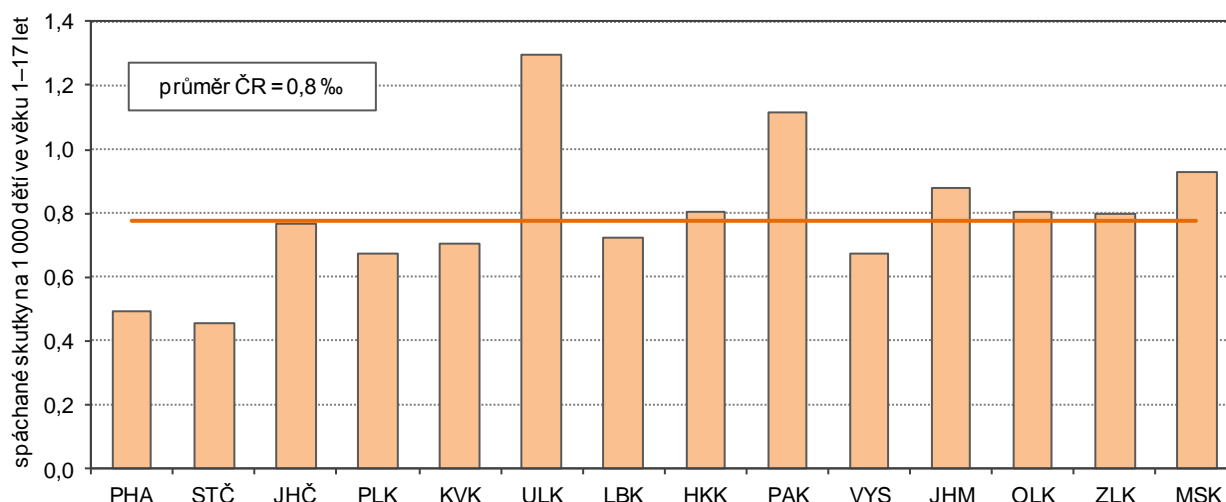
V Jihočeském kraji bylo v roce 2016 celkem spácháno 10 816 trestných činů, z toho se ve 233 případech jednalo o skutky spáchané dětmi ve věku do 17 let. Kriminalita dětí dosáhla v roce 2015 a 2016 nejnižších hodnot od roku 2009. V roce 2016 klesl v kraji počet zjištěných trestných činů spáchaných dětmi do 17 let o více než 63 % v porovnání s rokem 2009. Nezletilí se v roce 2016 dopustili v kraji 89 trestných činů, což činí 0,8 % z celkového počtu, a mladiství celkem 155 trestných činů, což činí 1,4 %.

Z hlediska klasifikace trestných činů patřila většina trestných činů do obecné kriminality. Ta zahrnuje násilné, mravnostní a majetkové trestné činy. Nejvíce se děti dopouštěly majetkových trestných činů (36 % z celkového počtu skutků spáchaných dětmi do 17 let). Počet těchto případů má v kraji dlouhodobě klesající trend. Krádeží prostých bylo v roce 2016 spácháno 46, což v porovnání s rokem 2009 představovalo snížení o tři čtvrtiny. Na vysokém podílu majetkových trestných činů mladých má vliv především ekonomicky náročný způsob života, ve kterém se staví na první místo v žebříčku hodnot majetek.

Počet zjištěných majetkových trestných činů na 1 000 dětí ve věku do 17 let je v Jihočeském kraji v roce 2016 srovnatelný s ČR.

Graf 8.1 Majetková trestná činnost dětí a mladistvých podle krajů v roce 2016

Pramen: Policejní prezidium ČR

Dalšími trestnými činy řadících se do obecné kriminality jsou násilné činy. Počet těchto činů spáchaných dětmi ve věku do 17 let má v kraji kolísající trend. Mezi násilné trestné činy s vysokým meziročním nárůstem případů patřily loupeže. V roce 2015 bylo v kraji evidováno 6 loupeží (nejnižší počet od roku 2009), zatímco o rok později bylo zaznamenáno 23 případů. Ke spáchání loupeže je ve většině případů potřeba fyzické zdatnosti, jelikož mladí lidé mívají dobrou kondici, je pro ně překonávání překážek snazší.

Tab. 8.1 Skutky spáchané dětmi ve věku do 17 let

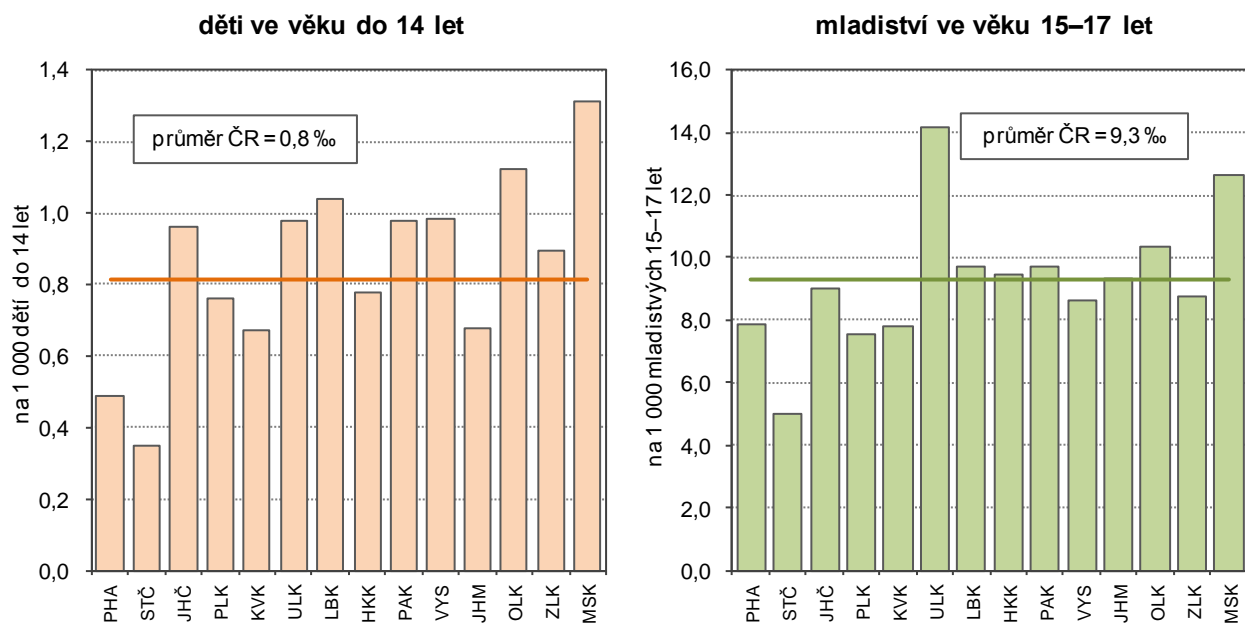
Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Skutky spáchané dětmi ve věku do 17 let celkem	632	447	487	446	353	369	219	233
z toho:								
násilné činy celkem	77	80	96	82	78	68	42	62
úmyslné ublížení na zdraví	27	36	29	31	31	26	23	24
loupeže	22	21	29	26	28	12	6	23
porušování domovní svobody	12	6	6	8	1	10	5	2
vydírání	9	6	18	6	9	10	4	6
mravnostní činy celkem	28	11	34	25	27	18	27	30
znásilnění	2	2	6	1	5	1	3	3
pohlavní zneužívání ostatní	20	9	24	23	20	16	14	24
majetkové činy celkem	332	235	276	239	167	192	82	84
krádeže vloupáním	129	100	119	114	69	82	28	25
do víkendových chat soukromých osob	16	16	24	19	12	22	2	3
do bytů	11	3	4	10	11	5	5	1
do rodinných domků	5	5	3	13	6	5	2	3
do ostatních objektů	39	47	59	48	29	33	16	9
krádeže prosté	181	114	141	114	86	93	39	46
v bytech a rodinných domech	10	16	24	21	16	17	4	8
v jiných objektech	35	29	32	28	20	19	13	21
motorových vozidel dvoustopých	37	21	28	21	21	20	13	4
kapesní	8	3	7	4	7	4	3	4
jiné na osobách	14	3	15	9	8	11	3	-
poškozování cizí věci	16	15	12	10	8	11	12	9
nedovolená výroba a distribuce psychotropních látek a jedů pro jiného	19	12	20	15	15	8	10	16
sprejerství	27	25	6	17	14	16	16	12
výtržnictví	17	20	10	15	22	13	5	5

Počtem trestných činů spáchaných dětmi do 14 let na 1 000 osob v tomto věku se Jihočeský kraj v mezikrajském srovnání řadí na 7. místo. Nejméně spáchaných trestných činů dětmi bylo ve Středočeském kraji. Republikový průměr činil 0,8 ‰.

Graf 8.2 Trestné činy spáchané dětmi a mladistvými podle krajů v roce 2016

Pramen: Policejní prezidium ČR

V roce 2016 bylo v kraji stíháno téměř 6,8 tisíce osob, mezi nimiž tvořili nezletilí (věk do 14 let) téměř 1,8 % a mladiství ve věku 15–17 let více než 3,4 %. Meziročně se počet mladistvých zdvojnásobil.

Tab. 8.2 Stíhané/vyšetřované osoby

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Stíhané/vyšetřované osoby celkem	7 836	7 044	6 829	7 103	7 208	7 223	6 470	6 772
z toho:								
nezletilí ve věku do 14 let	184	132	111	130	90	128	85	120
mladiství ve věku 15–17 let	350	235	280	229	213	170	114	232
V přepočtu na 1 000 obyvatel dané věkové skupiny								
nezletilí ve věku do 14 let	2,2	1,5	1,3	1,5	1,0	1,4	0,9	1,3
mladiství ve věku 15–17 let	15,8	11,4	15,1	13,1	12,5	10,0	6,7	13,5

¹⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

Postavení mládeže ve vztahu k celkové kriminalitě, resp. vztahu k veškerým pachatelům trestné činnosti, vyjadřuje podíl mládeže na celkové kriminalitě. Ze statistických údajů vyplývá, že podíl mládeže na páchaní trestné činnosti činil v roce 2016 v Jihočeském kraji 2,2 % a v posledních letech s mírnými výkyvy výrazně klesá.

Kriminalita v Jihočeském kraji tvořila 5,0 % z celkového počtu trestných činů v České republice a v rámci mezikrajského srovnání byla její hodnota 7. nejvyšší. Nejvíce zjištěných trestných činů evidovalo Hlavní město Praha (56 432 činů), nejméně uvedl kraj Karlovarský (4 983 činů). Meziroční pokles zjištěných trestných činů lze sledovat ve všech krajích České republiky.

Závislosti

Datovým zdrojem pro vypracování kapitoly o závislostech bylo v oblasti kouření a konzumace alkoholu Evropské výběrové šetření o zdraví (EHIS 2014), které probíhalo v období od 15. června 2014 do 30. ledna 2015. V oblasti závislosti na drogách a hracích automatech byla použita data publikovaná Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR).

Závislost bývá označována jako stav, při kterém je člověk podmíněn nějakou okolností nebo situací, jež potřebuje ke svému životu. Mezi závislosti, kterými se budeme v této kapitole věnovat, patří kouření, konzumace alkoholu, drogy a patologické hráčství, tzv. gambling.

Kuřáctví

Kuřáctví neboli tabakismus bývá lékaři posuzováno jako nemoc. Podle výběrového šetření EHIS 2014 byli kuřáci rozděleni do 4 skupin – současní kuřáci, současní denní kuřáci, bývalí a pasivní kuřáci. Oslovení respondenti byli kuřáky tabákových výrobků.

Tab. 8.3 Kuřáctví v České republice

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

v %

	Celkem	v tom ve věku						
		15–24 let	25–34 let	35–44 let	45–54 let	55–64 let	65–74 let	75 a více let
Současní kuřáci								
muži	35,0	37,4	42,7	36,7	39,0	32,6	27,3	17,1
ženy	22,6	19,7	27,8	27,2	30,1	26,5	12,8	5,1
Současní denní kuřáci								
muži	27,6	23,8	36,0	29,3	32,3	27,7	20,4	11,3
ženy	15,7	6,1	16,8	21,4	21,0	21,9	9,9	3,5
Bývalí kuřáci								
muži	22,8	2,4	14,4	19,9	22,3	31,1	40,9	41,9
ženy	16,0	6,7	13,7	17,4	13,0	18,1	24,9	15,0
Pasivní kuřáci								
muži	14,4	13,9	19,7	16,6	18,8	12,1	7,4	4,5
ženy	7,9	7,3	9,7	9,2	10,5	8,8	4,9	2,0

Současní kuřáci, tedy ti, kteří kouří denně nebo příležitostně, tvořili mezi muži 35 %, procentuální zastoupení žen bylo téměř 23 %. Ve věku 15–24 let kouřilo v České republice 37 % mužů a 20 % žen, mezi 25. a 34. rokem byl podíl kouřících mužů nejvyšší (téměř 43 %), u žen činil necelých 28 %. Podíl u současných denních kuřáků (mužů i žen) byl zhruba o 7 procentních bodů nižší než u současných.

Z osob, které v současné době nekouří, ale kouřily v minulosti (denně nebo příležitostně), se stávají bývalí kuřáci. Z hlediska věkových skupin byl nejnižší podíl bývalých kuřáků u mužů ve věku 15–24 let (2 %) a žen (7 %), s přibývajícím věkem se u mužů zvyšuje podíl těch, kteří nekouří. U žen bylo možné sledovat kolísající trend.

Pasivními kuřáky bývají označovány osoby, jež jsou vystavené tabákovému kouři uvnitř místnosti nejméně hodinu denně. Ti tvořili z celkového počtu dotázaných nejnižší podíl (muži – 14 %, ženy – 8 %). Ve věkové kategorii 15–24 let byl podíl pasivních kuřáků nižší, u kategorie do 35 let se podíl zvýšil.

Konzumace alkoholu

Osoby konzumující v posledních 12 měsících nápoje obsahující alkohol každý den nebo téměř každý den jsou označovány podle Evropského výběrového šetření o zdraví termínem denní konzumenti alkoholu. Na základě zmiňovaného šetření bylo zjištěno celkem 9,5 % denních konzumentů alkoholu v ČR (muži – 16 %, ženy – 3 %). Z podrobnějšího rozdělení na věkové skupiny vyplývalo, že nižší podíly osob bylo možné sledovat u osob ve věku do 44 let, zde podíly nepřekročily hranici 10 %. Denně alkohol pilo 1,6 % mladých ve věku 15–24 let. Nejvyšší podíl denních konzumentů (téměř 16 %) byl ve věku 55–64 let a 65–74 let.

Tab. 8.4 Konzumace alkoholu v České republice

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

v %

	Celkem	v tom ve věku						
		15–24 let	25–34 let	35–44 let	45–54 let	55–64 let	65–74 let	75 a více let
Celoživotní abstinenti celkem	4,3	14,9	2,3	2,5	3,7	1,4	3,4	5,0
muži	2,9	13,3	2,3	0,8	1,7	0,9	0,7	1,7
ženy	5,5	16,9	2,3	4,0	5,5	2,0	5,5	7,3
Denní konzumenti alkoholu celkem	9,5	1,6	3,9	7,5	11,9	15,5	15,8	10,6
muži	16,4	3,0	6,2	14,0	19,5	25,8	28,7	22,5
ženy	3,2	0,0	1,4	1,6	4,9	5,3	5,9	2,8
Nárazové pití alkoholu celkem	17,3	28,4	25,1	18,6	15,9	13,0	9,4	3,7
muži	25,0	37,6	33,4	27,2	23,8	19,2	15,8	6,3
ženy	9,2	17,2	15,5	9,8	8,1	6,2	3,6	1,4

Nárazovým pitím alkoholu se rozumí požití alespoň 60 gramů čistého alkoholu při jedné příležitosti nejméně jednou měsíčně v posledních 12 měsících. Nejvyšší podíl osob, které požívají alkohol nárazově, byl na základě EHIS 2014 uveden u věkových skupin 15–24 let (celkem 28,4 % dotazovaných respondentů) a 25–34 let (celkem 25,1 %), s přibývajícím věkem podíl osob klesal. Vyšší podíl osob mezi roky 15 a 34 let, které konzumovaly alkohol nárazově, je způsoben životním stylem mladé generace. Pro tu je typické převážně víkendové posezení s přáteli se skleničkou alkoholu a navštěvování barů. Sužíváním si bezstarostného života souvisí i fakt, že mladí lidé stále později vstupují do manželství a zakládají rodiny, což potvrzují demografické údaje.

Poslední skupinou, kterou vyhodnotilo výběrové šetření, byli celoživotní abstinenti. Ti tvořili z celkového počtu všech dotázaných nejnižší podíl, a to 4,3 %. Hlavní věkovou skupinou s nejvyšším podílem byli mladí ve věku 15–24 let (téměř 15 %), s hranicí 25. roku se podíl výrazně snižuje (pokles o 12,6 procentních bodů).

Drogy

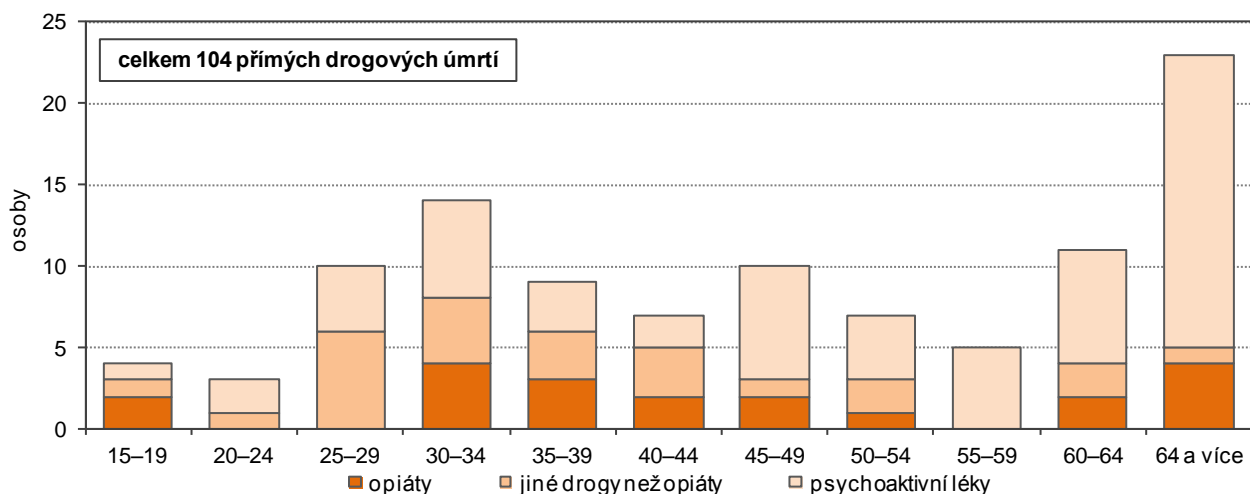
Další látkou, která může nějakým způsobem ovlivňovat prožívání objektivní reality a která může vyvolávat závislost, je droga. V České republice bylo v roce 2015 evidováno 104 přímých drogových úmrtí, tzn. smrtelných předávkování nelegálními drogami, těkavými látkami a psychoaktivními léky. Jednalo se jak o sebevražedná předávkování, tak o předávkování náhodná či bez zjištěného úmyslu. V Jihočeském kraji bylo ve zmiňovaném roce zjištěno 8 případů úmrtí, které byly způsobené psychoaktivními léky.

Z hlediska věkových skupin jsou uvedena data o smrtelných předávkováních drogami pouze za ČR. V roce 2015 nebylo evidováno žádné úmrtí v důsledku předávkování ve věku do 15 let. Nejvíce případů smrtelného předávkování bylo zaznamenáno ve věku 64 a více let. Z celkového počtu všech úmrtí na předávkování drogami byla téměř desetina ve věku 25–29 let, z toho v 6 případech se jednalo o předávkování nelegálními drogami a těkavými látkami (pervitin). Ve zbylých 4 případech bylo hlavní příčinou předávkování psychoaktivními léky.

Graf 8.3 Smrtná předávkování drogami podle druhu návykové látky a věkových skupin v České republice v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Léčba uživatelů drog

Národní registr léčby uživatelů drog (NRLUD) je nově vzniklým zdravotním registrem, ve kterém jsou obsažena data o pacientech, kteří zahájili a ukončili léčbu závislosti. Tyto údaje o léčených pacientech v roce 2015 nahlásilo v Jihočeském kraji do NRLUD celkem 13 programů, přičemž 54 % hlášení pochází z ambulantní léčby (z toho 39 % hlášení ze substituční léčby). V kraji byly 3 kontaktní centra a terénní programy, 2 terapeutické komunity a 1 zařízení lůžkové péče. Z hlediska počtu bylo v roce 2015 nejvíce provozovatelů a programů hlásících léčené klienty v Praze (31 programů), naopak v Karlovarském a Pardubickém kraji byly pouze 2 programy.

Celkem bylo v roce 2015 evidováno 7 641 pacientů v léčbě, z tohoto počtu 1 895 zahájilo léčbu v souvislosti s užíváním návykových látek poprvé v životě (tzv. prvožadatelé). Celkové údaje o počtu všech léčených klientů (i prvožadatelů) v Jihočeském kraji v roce 2015 nejsou k dispozici. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR zveřejnil pouze údaje o počtu žadatelů o léčbu podle základních skupin užívaných drog (problému) a kraje bydliště v roce 2015. Ze zveřejněných dat vyplývá, že v Jihočeském kraji bylo v registru nejvíce léčených uživatelů opioidů (111 osob), mezi další často užívané základní drogy patřil i pervitin (93 osob). V kraji se léčilo také 64 uživatelů alkoholu a 7 patologických hráčů.

Pořadí podle primární drogy u prvožadatelů je odlišné. Nejvyšší počet žadatelů o léčbu byl v roce 2015 u uživatelů pervitinu (37 osob), následovali uživatelé alkoholu (13 osob) a 12 uživatelů kanabinoidů, tj. látky vyskytující se v přírodě pouze v rostlinách konopí.

Národní registr léčby uživatelů drog poskytuje nejen základní údaje o užívaných látkách, pohlaví, věku, bydlišti a dalších, ale sleduje také informace o tom, kdo klientovi doporučil léčbu a z jakého zařízení byl odeslán.

Z hlediska věkové struktury bylo v České republice 2,4 % uživatelů tabáku a 2,1 % uživatelů kanabinoidů do 15 let. Nejvyšší podíl žadatelů o léčbu kanabinoidů byl zaznamenán mezi mladými ve věku 15–19 let (téměř 30 % uživatelů). V této věkové skupině bylo i nejvíce uživatelů tabáku (24 %). Mladá generace ve věku 25–29 let měla nejvyšší podíl žadatelů o léčbu závislosti na pervitinu (necelých 27 %). S přibývajícím věkem se podíl snižoval.

Detoxifikace

Jihočeský kraj neprovozoval v roce 2015 oddělení pro detoxifikaci od návykových látek neboli detoxifikační jednotku s vyčleněnými lůžky. Mezi další kraje, které neměly detoxifikační jednotku s vyčleněnými lůžky, patří Karlovarský, Liberecký a Pardubický kraj. Pacienti podstupující detoxifikaci byli v Jihočeském kraji hospitalizováni v zařízeních, která neměla vyčleněná lůžka speciálně pro tento typ léčby. Jedná se o 2 zařízení v kraji – Psychiatrická léčebna Červený Dvůr a Psychiatrická léčebna Lnáře.

V České republice podstoupilo v roce 2015 detoxifikaci od návykových látek celkem 11 894 pacientů. V rámci mezikrajského srovnání se Jihočeský kraj umístil na 5. příčce. Nejvíce pacientů se léčilo v Hl. městě Praze (2,5 tisíce pacientů), naopak nejméně v Libereckém kraji (82 pacientů).

V Jihočeském kraji bylo hospitalizováno celkem 1 162 pacientů. Průměrná ošetrovací doba všech detoxifikovaných pacientů byla 10,1 dne, ve srovnání s ČR byla ošetrovací doba o 2,8 dne kratší.

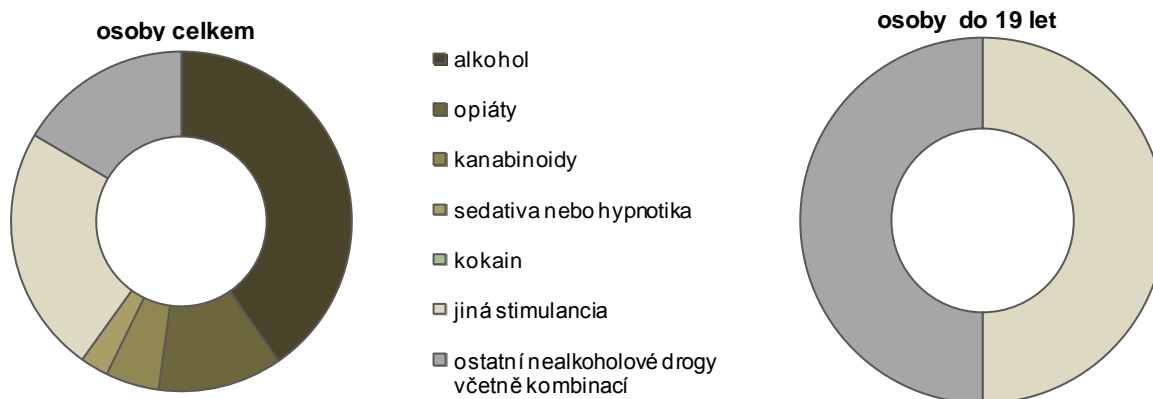
Z celkového počtu těchto hospitalizovaných v kraji bylo 40,4 % pacientů léčeno ze závislosti na alkoholu. Všichni byli ve věku 20 a více let. Průměrná ošetrovací doba byla 14,0 dne.

Téměř 60 % pacientů bylo hospitalizováno kvůli detoxifikaci od nealkoholových drog. Jihočeský kraj se na celkovém počtu všech hospitalizovaných pacientů v ČR podílel 14,3 %. Mezi pacienty byli v kraji 2 chlapci ve věku do 19 let. Průměrná ošetrovací doba hospitalizace pro detoxifikaci od nealkoholových drog byla v kraji 7,4 dne.

Více než čtvrtina pacientů (182 případů detoxifikovaných od nealkoholových drog) byla hospitalizována z důvodu detoxifikace od kombinace dvou a více látek, celkem 274 pacientů pak od jiných stimulantů, tzn. bez kokainu, téměř 20 % od opiátů/opioidů a 8,5 % od kanabinoidů. Nejdelší průměrnou délku z těchto vyjmenovaných skupin látek měla hospitalizace pro detoxifikaci od sedativ nebo hypnotik (14,0 dne), naopak nejkratší dobu vykazovala hospitalizace pro detoxifikaci od jiných stimulantů.

Graf 8.4 Struktura detoxifikovaných pacientů podle druhu návykové látky v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Mezi detoxifikovanými pacienty převažovali v kraji v roce 2015 muži. Ti se na celkovém počtu pacientů podíleli 70,7 %. Podíl pacientů – mužů hospitalizovaných kvůli detoxifikaci od alkoholu byl 73,3 %, což je nepatrně vyšší podíl než u nealkoholových drog (68,9 %). Průměrná ošetrovací doba u mužů byla o 1,7 dne kratší než u žen.

Gambling

Podle ÚZIS patří patologické hráčství, které bývá někdy nazývané i jako **gambling, gamblerství či závislost na automatech**, mezi tzv. návykové látky a impulsivní poruchy. Lidé, kteří trpí touto poruchou, se mohou zadlužit, ztratit své zaměstnání nebo porušovat zákon za účelem získání peněz.

V roce 2015 bylo evidováno v ambulantních zařízeních v Jihočeském kraji s diagnózou patologické hráčství (diagnóza F63.0) celkem 68 případů. V psychiatrických léčebnách a na psychiatrických odděleních lůžkových zařízení bylo léčeno celkem 18 pacientů trpících zmiňovanou poruchou.

Ambulantní péče o pacienty s diagnózou patologické hráčství

Nejméně pacientů se v psychiatrických ambulancích léčilo v roce 2013 (54 pacientů). Nejčastěji bývají s touto diagnózou ošetřováni muži. Ti se na celkovém počtu pacientů v roce 2015 podíleli v kraji téměř 93 %. Nejvíce žen se v letech 2009–2015 léčilo v roce 2012, kdy byl jejich podíl více než 22 %.

Tab. 8.5 Vývoj počtu pacientů s dg. F63.0 v ambulancích psychiatrů podle pohlaví a věkových skupin v České republice

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pacienti celkem	1 435	1 456	1 385	1 415	1 429	.	1 457
muži	1 304	1 315	1 208	1 253	1 239	.	1 253
ženy	131	141	177	162	190	.	204
v tom ve věku							
0–14 let	3	-	2	-	4	.	8
15–19 let	79	45	50	37	55	.	34
20 a více let	1 353	1 411	1 333	1 378	1 370	.	1 415
Nově zjištěná onemocnění	600	491	477	492	544	.	531

Data uveřejněná Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR obsahují údaje o pacientech, kteří jsou sledováni podle sídla poskytovatele zdravotních služeb, nikoli podle adresy trvalého bydliště pacienta. Pacient se tak může léčit v jiném kraji, než má trvalé bydliště, což při regionálním porovnávání počtu léčených pacientů způsobuje výkyvy, které jsou dány rozdílným počtem pacientů v jednotlivých krajích.

V České republice navštěvovalo v roce 2015 ambulance psychiatrů s diagnózou patologické hráčství 8 dětí ve věku do 14 let a 34 mladých ve věku 15–19 let. V porovnání s rokem 2009 se počet pacientů v této věkové kategorii snížil o 57 %, naopak přibýlo případů do 14 let.

Hospitalizovaní pacienti s diagnózou patologické hráčství

Počet hospitalizovaných pacientů s diagnózou patologické hráčství v psychiatrických lůžkových zařízeních se od roku 2009 snižoval. Zatímco v roce 2009 bylo v Jihočeském kraji hospitalizováno 32 pacientů, v roce 2015 se jejich počet snížil na 18. Data o hospitalizovaných pacientech obsahují údaje podle trvalého bydliště pacienta. Mezi hospitalizovanými pacienty převažovali muži, jejichž podíl na celkovém počtu pacientů v kraji činil v roce 2015 necelých 90 %.

V Jihočeském kraji byl v roce 2015 nejnižší počet pacientů s diagnózou patologické hráčství v přepočtu na 100 tisíc obyvatel kraje (3,1), naopak nejvyšší byl v kraji Karlovarském (7,7).

Data podle rozdělení hospitalizovaných pacientů na věkové skupiny vychází z údajů za celou ČR. V roce 2015 se mladí lidé ve věku 15–29 let podíleli na celkovém počtu hospitalizovaných pacientů v psychiatrických lůžkových zařízeních 36,7 %. Z podrobnějšího rozdělení je patrné, že podíl ve skupinách 20–24 let a 25–29 let byl 17 %. Mladší kategorie 15–19 let tvořily 2,5 %. V porovnání s rokem 2009 došlo v České republice k poklesu počtu hospitalizovaných ve všech zmiňovaných věkových kategoriích.

Dopravní nehody

Problematika nehodovosti se týká nejen dospělých, ale i dětí a mládeže, protože každý z nás se denně stává účastníkem silničního provozu, a to jako chodec, řidič nebo přepravovaná osoba. Ač bývá dopravní nehoda charakterizována jako neočekávaná událost, lze ji vzhledem k chování či jednání účastníků silničního provozu předpokládat.

V roce 2016 došlo na jihočeských silnicích celkem k 4 223 dopravním nehodám, což představuje 4,3 % z celkového republikového počtu (98 864 dopravních nehod). V rámci mezikrajského srovnání se jednalo o sedmý nejnižší počet dopravních nehod. Nejvyšší nehodovost byla zaznamenána v Hlavním městě Praze (22 876 nehod, tj. 23,1 % z celkového počtu), naopak k nejméně nehodám došlo na silnicích Karlovarského kraje (2 675 nehod, tj. 2,7 %).

Tab. 8.6 Dopravní nehody podle jejich viníka

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dopravní nehody celkem	2 899	3 015	3 207	3 557	3 753	3 916	4 223
z toho zaviněné:							
řidičem motorového vozidla	2 663	2 733	2 893	3 228	3 389	3 536	3 818
z toho řidičem ve věku:							
do 17 let	30	18	20	19	18	14	13
18–20 let	196	233	242	188	217	208	193
21–24 let	276	271	284	291	319	312	346
25–29 let	296	299	297	375	335	306	356
řidičem nemotorového vozidla	120	155	164	190	224	233	261
z toho dětmi do 15 let	15	16	17	23	27	14	21
chodci	40	46	60	52	47	60	51
z toho dětmi do 15 let	18	19	26	26	22	24	24

Z hlediska zavinění dopravních nehod měl v Jihočeském kraji v roce 2016 nejvyšší podíl řidič motorového vozidla (90,4 %, z tohoto počtu bylo 23,8 % kolizí zaviněno řidičem ve věku do 29 let). S nízkým věkem řidiče souvisí především nedostatek řidičských zkušeností při řešení krizových situací.

Z podrobnějšího rozdělení mladých řidičů na věkové skupiny je patrné, že nejvíce dopravních nehod zavinili řidiči ve věku 25–29 let. V porovnání s rokem 2010 se podíl viníků nehod v této věkové kategorii zvýšil o 20,3 %. Nejvyšší nárůst nehod byl však zaznamenán mezi roky 2012 a 2013, kdy podíl nehod zaviněných řidičem ve věku 25–29 let vzrostl o 26,3 %.

Více než 6 % dopravních nehod zavinili řidiči nemotorových vozidel. Chodci způsobili dopravní nehodu v 51 případech, z toho se na téměř polovině podílely děti do 15 let.

Při dopravních nehodách na jihočeských silnicích bylo v roce 2016 usmrceno 51 osob, což je o 11 osob méně než v minulém roce, klesl i počet těžce zraněných. Na druhé straně v porovnání s rokem 2015 přibylo lehce zraněných (nárůst o 7,3 %). Za posledních 10 let se tak jedná o nejvyšší počet osob, jež byly při dopravních nehodách zraněny lehce.

V roce 2016 zemřelo nejvíce osob na silnicích ve Středočeském kraji. Pomyslné druhé místo obsadil Jihočeský kraj, přestože v něm počet usmrcených (osoby, které zemřely na následky dopravní nehody do 30 dnů) meziročně poklesl. Mezi usmrcenými osobami, které zemřely na následky dopravních nehod na pozemních komunikacích, nebyly děti do 15 let.

Při dopravních nehodách bylo v roce 2016 v Jihočeském kraji těžce zraněno 191 osob, z toho v 8 případech byly těžce zraněny děti do 15 let. Největší zastoupení dětí do 15 let mezi těžce zraněnými bylo v kraji Středočeském (15,6 %) a Moravskoslezském (14,9 %).

Za posledních sedm let se počet lehce zraněných osob v kraji významně zvyšuje, zejména u dětí do 15 let, u nichž se počet zvýšil ze 118 případů z roku 2010 na 204 v roce 2016. Mezi lehce zraněnými osobami do 15 let převládaly děti jakožto spolujezdcí (mimo jízdní kolo). V jedné desetíně případů byly lehce zraněné děti-cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole. V rámci mezikrajského srovnání obsadil Středočeský kraj obdobně jako v případě počtu těžce zraněných osob do 15 let nejvyšší pozici (12,2 % z celkového počtu lehce zraněných dětí do 15 let). Jihočeský kraj skončil s podílem 9,3 % na 4. nejvyšší příčce mezi kraji.

Tab. 8.7 Následky dopravních nehod

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Usmrcené osoby						
Celkem	72	67	71	54	63	62	51
z toho děti do 15 let	-	-	1	-	1	2	-
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	-	-	-	-	-	1	-
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	-	-	-	-	-
spolujezdcí (mimo jízdní kolo)	-	-	1	-	-	1	-
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	-	-	-	-	1	-	-
	Těžce zraněné osoby						
Celkem	207	266	240	208	203	194	191
z toho děti do 15 let	7	6	10	12	5	6	8
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	1	3	4	6	2	4	2
řidiči (mimo jízdní kolo)	2	-	1	2	-	-	1
spolujezdcí (mimo jízdní kolo)	3	2	4	2	3	1	3
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	1	1	1	2	-	1	2
	Lehce zraněné osoby						
Celkem	1 603	1 758	1 803	1 797	1 902	1 937	2 079
z toho děti do 15 let	118	139	153	163	166	146	204
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	36	36	39	42	41	30	42
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	-	1	-	5	-
spolujezdcí (mimo jízdní kolo)	69	84	92	100	94	91	142
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	13	19	22	20	31	20	20

Nejvíce dopravních nehod bylo zapříčiněno nesprávným způsobem jízdy. V Jihočeském kraji tvořily 59,8 % z celkového počtu. Mezi další příčiny vzniku dopravních nehod patřila nepřiměřená rychlost (21,7 %), nedání přednosti v jízdě (13,0 %) a nesprávné předjíždění (2,1 %).

Počet dopravních nehod, které zavinili řidiči pod vlivem alkoholu, v kraji meziročně klesl o 10,1 %, přesto je podíl nehod zaviněných pod vlivem alkoholu na celkovém počtu nehod v kraji stále vysoký. V porovnání s ostatními kraji ČR se Jihočeský kraj umístil na pomyslné druhé pozici (7,6 %). Nejvyšší podíl byl zaznamenán v Plzeňském kraji (9,1 %).

9. Volby

Další kapitolou publikace je občanská aktivita mladé generace, která se zajímá o veřejné dění ve svém kraji a obci. Dovršením 18 let mají občané nejen právo volit ve všech typech voleb, ale i kandidovat a být voleni do krajského a obecního zastupitelstva. Analyzované údaje se týkají řádných voleb do zastupitelstev krajů a řádných komunálních voleb.

Volby do zastupitelstva kraje

Na základě ukončení funkčního období zastupitelstev zvolených ve volbách v říjnu 2012 proběhly v roce 2016 volby nové. Zpracované údaje o volbách do krajských zastupitelstev jsou posuzovány s návazností na předchozí volby od roku 2000.

V Jihočeském kraji žilo k 31. 12. 2016 téměř 522,5 tis. osob ve věku 18 a více let. Mladí ve věku 18–29 let tvořili z tohoto počtu 16,5 %. Ve volbách do zastupitelstev krajů bylo zapsáno na seznamech voličů 513,9 tis. oprávněných osob, což se může lišit od počtu obyvatel kraje. V porovnání s rokem 2000 se počet voličů v Jihočeském kraji zvýšil téměř o 4 %. Zatímco se počet zapsaných voličů zvyšuje, podíl osob ve věku 18–29 let se snižuje (o 7,8 procentních bodů). Počet platných kandidátů ve věku 18–29 let od roku 2000 kolísá. V roce 2016 tvořili junioři v kraji desetinu z celkového počtu kandidátů.

Tab. 9.1 Účast voličů ve volbách do zastupitelstva Jihočeského kraje, volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let, kandidáti a zvolení zastupitelé

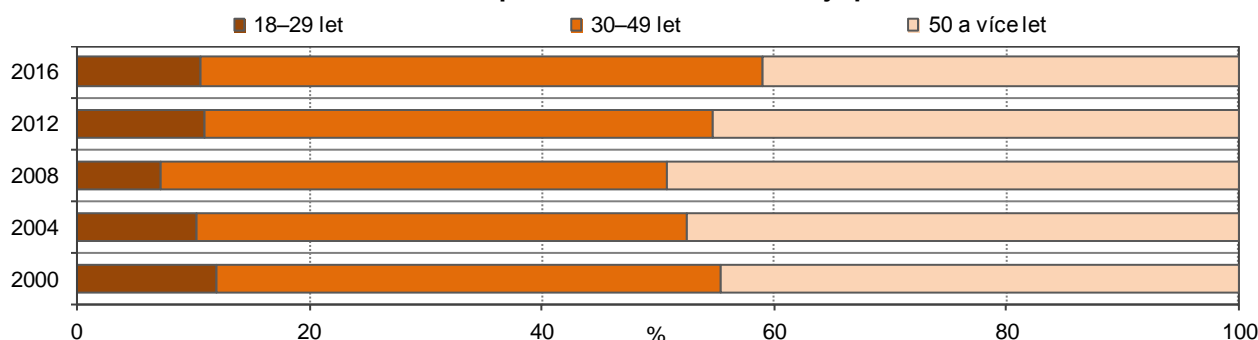
	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.		Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	podíl na celkovém počtu zapsaných voličů v %	celkem	z toho ve věku 18–29 let		celkem	z toho ve věku 18–29 let	
		počet	v %				počet	v %		počet	v %
2016	513 857	186 590	36,3	86 402	16,8	1 063	112	10,5	55	-	-
2012	516 534	199 337	38,6	96 685	18,7	850	93	10,9	55	1	1,8
2008	510 864	208 313	40,8	105 728	20,7	575	41	7,1	55	3	5,5
2004	502 938	153 151	30,5	114 190	22,7	622	64	10,3	55	-	-
2000	495 549	169 147	34,1	121 989	24,6	672	81	12,1	55	-	-

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

Nejvíce kandidujících osob v Jihočeském kraji bylo v roce 2016, ve kterém se o funkci člena krajského zastupitelstva ucházelo 1 063 osob, z toho 112 kandidátů bylo ve věku mezi 18 a 29 lety. Z genderového pohledu tvořili kandidující muži téměř 73 %. Nejméně kandidátů bylo v roce 2008 (575 osob).

Z hlediska vnitroregionálního, byl nejvyšší podíl volebního potenciálu (tzn. podíl obyvatel ve věku 18–29 let na počtu osob ve volebním seznamu) v SO ORP Týn nad Vltavou a Kaplice, ve kterých hodnota přesáhla hranici 18 %. Naopak nejnižší podíl bylo možné sledovat v SO ORP Milevsko a Tábor, v nichž podíl činil 16,1 %.

Graf 9.1 Kandidáti ve volbách do zastupitelstva Jihočeského kraje podle věku

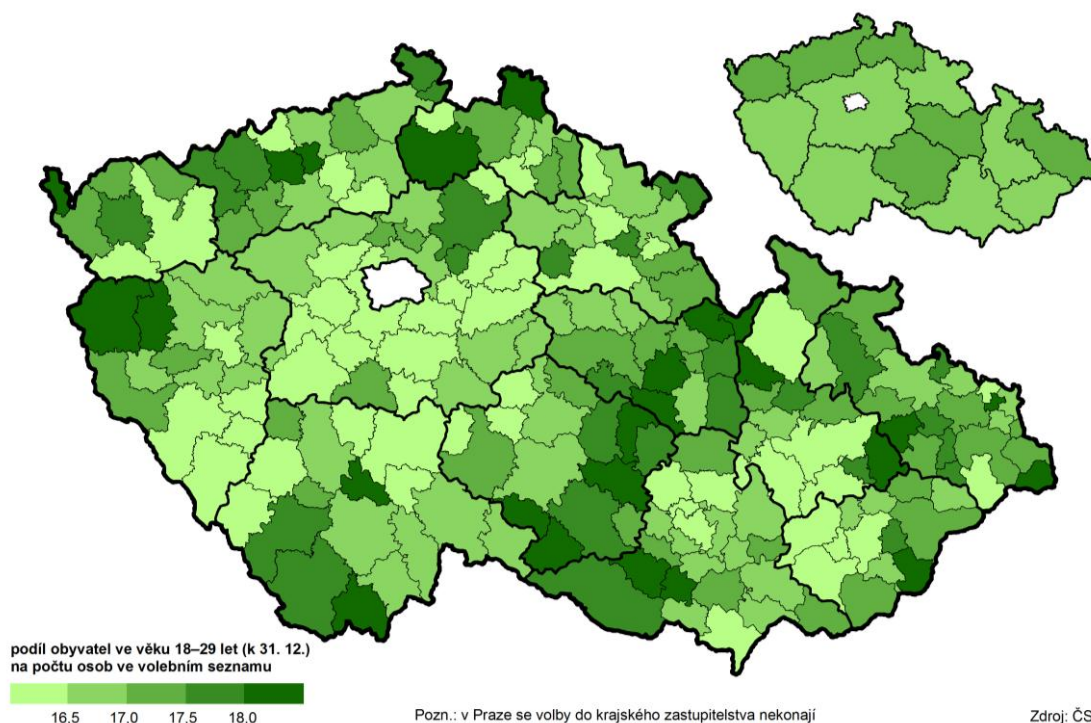
Téměř polovinu kandidátů do krajského zastupitelstva v roce 2016 tvořily osoby ve věku 30–49 let. Kandidátů ve věku 50 a více let bylo 41 % a nejnižší podíl vykazovala mladá generace do 29 let (necelých 11 %).

Průměrný věk kandidátů v Jihočeském kraji dosáhl 46,2 roku, u kandidujících mužů 46,5 let a u žen 45,3 let. V porovnání s Českou republikou byli kandidáti v kraji mladší (muži téměř o půl roku a ženy o rok a čtvrt).

Z podrobnějšího rozdělení zastupitelů na věkové skupiny vyplývá, že nejméně úspěšnými byly věkové skupiny 30–49 let a 50 a více let, ve kterých získalo mandát 6 % kandidátů. Úspěšnost mladé generace ve volbách

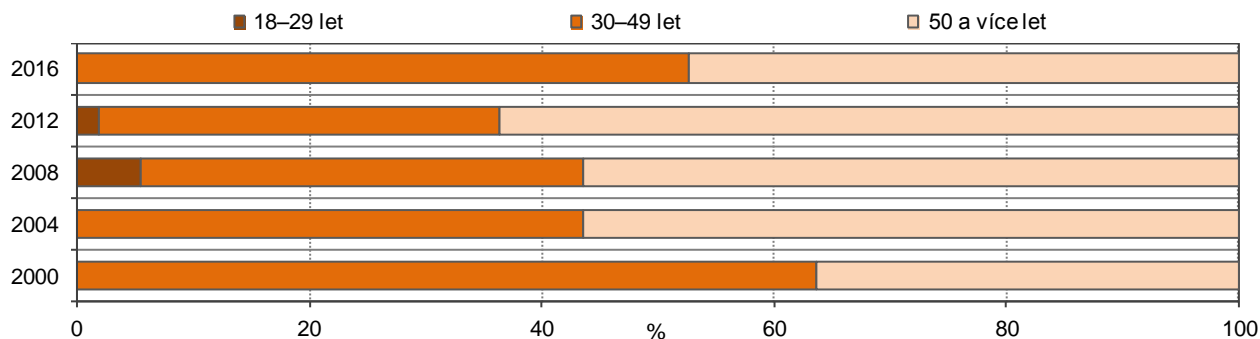
do krajského zastupitelstva je téměř nulová. Kandidáti do 29 let se prosadili pouze v roce 2008 (7,3 %) a při volbách 2012 získala mandát člena zastupitelstva pouze jedna osoba v této věkové kategorii.

Ktg. 9.1 Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016

V porovnání s volbami 2000 zvolená zastupitelstva stárnou, průměrný věk zastupitelů zvolených v listopadu 2000 byl 47,7 let a při říjnových volbách v roce 2016 dosáhl průměrný věk 50,6 let.

Graf 9.2 Zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstva Jihočeského kraje podle věku

Volby do obecních zastupitelstev

Řádné komunální volby, které proběhly v říjnu 2014, jsou srovnávány s výsledky předchozích komunálních voleb z let 2006 a 2010.

Tab. 9.2 Účast voličů ve volbách do obecních zastupitelstev a volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let

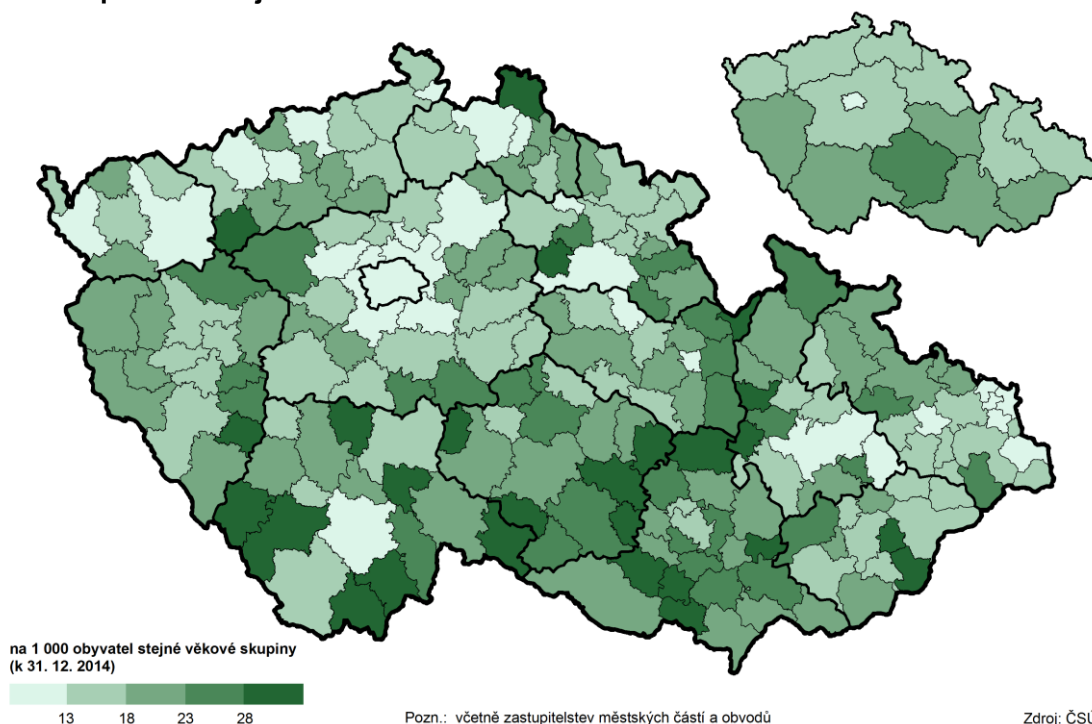
	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.			Podíl obyvatelstva ve věku 18–29 let na celkovém počtu zapsaných voličů v %		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	z toho ve věku		celkem	z toho ve věku	
		počet	v %		18–24 let	25–29 let		18–24 let	25–29 let
2014	515 235	248 468	48,2	91 190	50 217	40 973	17,7	9,7	8,0
2010	514 042	264 397	51,4	101 464	57 601	43 863	19,7	11,2	8,5
2006	506 726	249 072	49,2	109 578	59 158	50 420	21,6	11,7	10,0

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let s trvalým pobytem v obcích kraje zapsané v seznamech voličů

V Jihočeském kraji bylo k 31. 12. 2014 více než 523 tis. osob ve věku 18 a více let, z toho 17 % tvořily osoby ve věku 18–29 let. Volební potenciál Jihočeského kraje představoval při volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014 celkem 515 tis. oprávněných voličů, kteří byli zapsáni v seznamech voličů. Podíl obyvatelstva ve věku 18–29 let byl v roce 2016 téměř 18 % z celkového počtu zapsaných voličů.

Ktg. 9.2 Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Celkem v řádných komunálních volbách 2014 kandidovalo v kraji 18,5 tis. osob, z toho 1,8 tis. kandidátů bylo ve věku 18–29 let. V přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let kandidovalo celkem v kraji 35 osob.

Průměrný věk kandidátů Jihočeského kraje byl 46,2 roku, průměrný věk kandidujících mužů byl 46,7 roku a žen 45,3 roku. Ve srovnání s Českou republikou byli v kraji kandidující muži starší o půl roku, ženy byly stejně staré.

Tab. 9.3 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihočeský kraj	18 487	12 950	5 537	1 805	1 216	589	9,8	9,4	10,6
v tom okres:									
České Budějovice	4 074	2 783	1 291	392	254	138	9,6	9,1	10,7
Český Krumlov	2 034	1 431	603	193	137	56	9,5	9,6	9,3
Jindřichův Hradec	3 221	2 306	915	306	207	99	9,5	9,0	10,8
Písek	2 232	1 544	688	223	159	64	10,0	10,3	9,3
Prachatice	2 018	1 378	640	230	153	77	11,4	11,1	12,0
Strakonice	2 242	1 603	639	197	137	60	8,8	8,5	9,4
Tábor	2 666	1 905	761	264	169	95	9,9	8,9	12,5

V Jihočeském kraji tvořili kandidáti mladé generace 9,8 % z celkového počtu kandidátů. V rámci **meziokresního srovnání** měl nejnižší podíl kandidátů ve věku 18–29 let okres Strakonice (8,8 %), naopak nejvyšší podíl s hodnotou 11,4 % zaznamenal okres Prachatice. Z genderového hlediska se na celkovém počtu platných kandidátů ve věku 18–29 let podíleli ze dvou třetin muži.

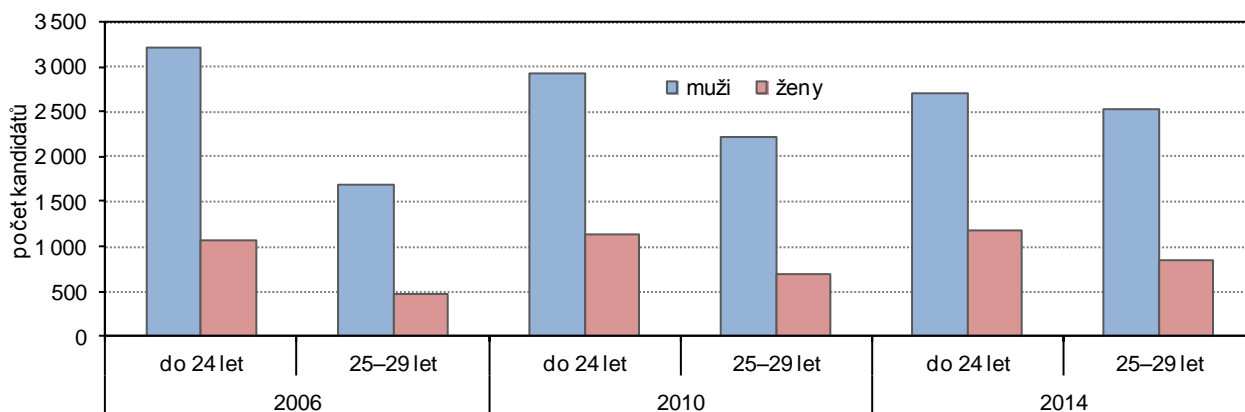
V Jihočeském kraji tvořila mladá generace ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 necelou desetinu z celkového počtu kandidátů. Vyšší podíl kandidátů ve věku 18–29 let se vyskytoval ve větších obcích Jihočeského kraje. Nejvyšší podíl mladých kandidátů byl zaznamenán ve městech s 50 tis. a více obyvateli (více než 12 %). Ve velikostních skupinách obcí s počtem obyvatel menším než 5 tisíc se podíl juniorů mezi kandidáty pohyboval v rozmezí 9–10 %.

Tab. 9.4 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihočeský kraj	18 487	12 950	5 537	1 805	1 216	589	9,8	9,4	10,6
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	2 294	1 656	638	208	143	65	9,1	8,6	10,2
200–499 obyvatel	3 408	2 402	1 006	334	229	105	9,8	9,5	10,4
500–999 obyvatel	2 820	1 994	826	253	169	84	9,0	8,5	10,2
1 000–1 999 obyvatel	2 743	1 898	845	244	172	72	8,9	9,1	8,5
2 000–4 999 obyvatel	2 458	1 728	730	244	169	75	9,9	9,8	10,3
5 000–19 999 obyvatel	3 038	2 126	912	320	205	115	10,5	9,6	12,6
20 000–49 999 obyvatel	1 042	718	324	119	78	41	11,4	10,9	12,7
50 000 a více obyvatel	684	428	256	83	51	32	12,1	11,9	12,5

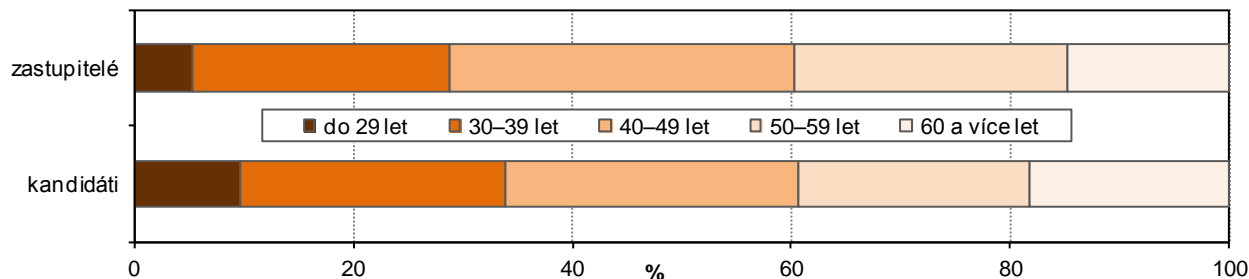
Zatímco se celkový počet kandidátů do komunálních voleb od roku 2006 zvyšoval, počty kandidujících ve věku do 24 let se v roce 2014 snížily. Oproti volbám v roce 2006 se počet kandidujících žen do obecních zastupitelstev v roce 2010 i 2014 v obou věkových kategoriích zvyšoval. Konkrétně se počet kandidujících žen ve věku 25–29 let v roce 2014 oproti volbám 2006 zvýšil o více než 77 %.

Graf 9.3 Kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a věku

Muži ve věku 25–29 let, kteří v roce 2014 kandidovali do obecních zastupitelstev, tvořili necelých 20 % z celkového počtu platných kandidátů. Více než pětina z kandidujících mužů byla ve věku do 24 let. V porovnání s volbami v roce 2006 se podíl mužů do 24 let snížil o 6 procentních bodů, naopak podíl mužů ve věku 25–29 let se zvýšil (o více než 5 procentních bodů). Ženy – kandidátky ve věku 25–29 let představovaly v roce 2014 více než 15 % (v roce 2006 – 11 %) a ve věku do 24 let 21 % (oproti volbám v roce 2006 se podíl kandidujících žen snížil o 4 procentní body).

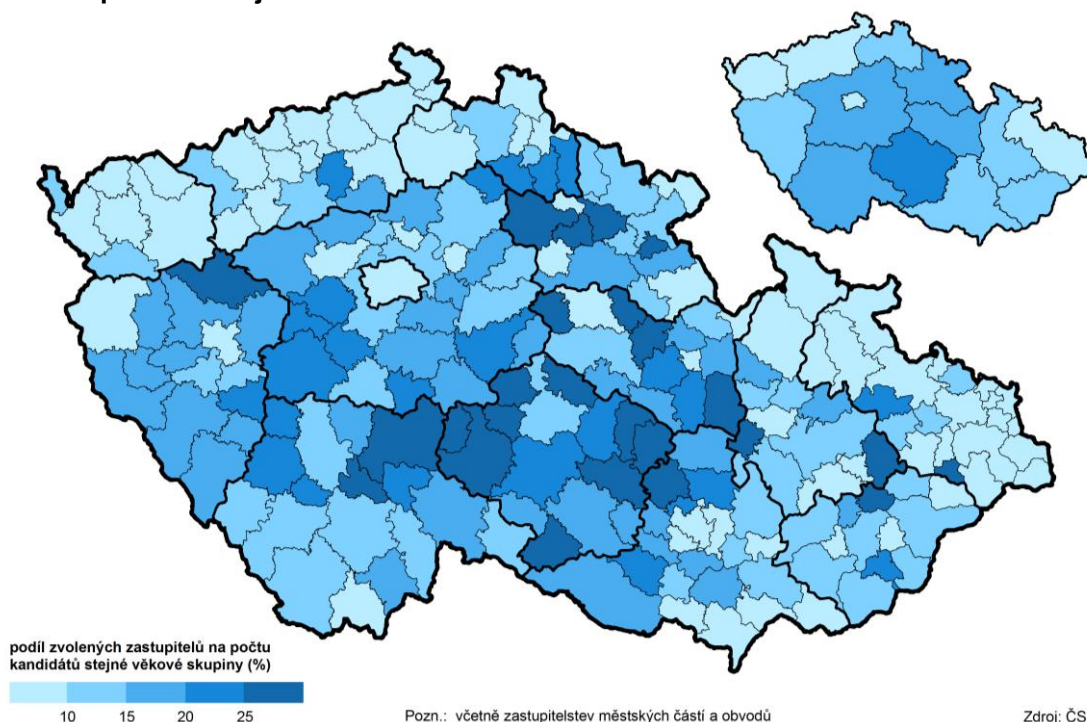
Graf 9.4 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014 podle věku

O úspěšnosti kandidátů rozhodují svými hlasy voliči. Z kandidátů podle věku byly nejméně úspěšné věkové skupiny 40–49 let a 50–59 let, ve kterých získalo mandát 35 % kandidátů. Úspěšnost mladé generace byla 16 %.

Ktg. 9.3 Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

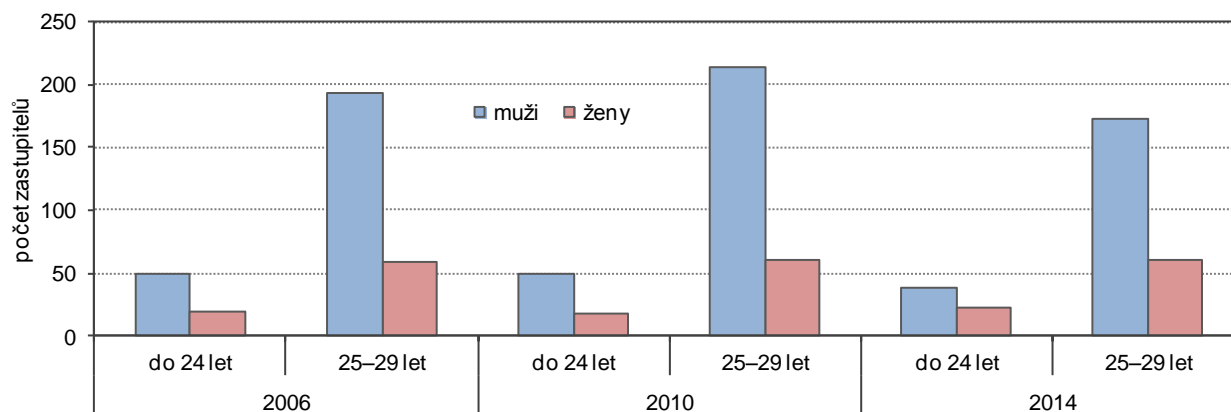

Zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014 bylo 5,3 %. V relativním vyjádření byly ze zvolených zastupitelů necelé tři čtvrtiny mužů.

Tab. 9.5 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihočeský kraj	5 549	4 210	1 339	295	211	84	5,3	5,0	6,3
v tom okres:									
České Budějovice	1 046	788	258	61	40	21	5,8	5,1	8,1
Český Krumlov	461	359	102	18	16	2	3,9	4,5	2,0
Jindřichův Hradec	949	722	227	43	31	12	4,5	4,3	5,3
Písek	677	508	169	35	24	11	5,2	4,7	6,5
Prachatice	559	406	153	25	22	3	4,5	5,4	2,0
Strakonice	877	660	217	42	27	15	4,8	4,1	6,9
Tábor	980	767	213	71	51	20	7,2	6,6	9,4

Graf 9.5 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a věku

Nejvyšší podíl mladých zastupitelů byl v okrese Tábor (7,2 %). Naopak nejnižší podíl bylo možné sledovat v okrese Český Krumlov (3,9 %). Podle velikostních skupin obcí bylo nejvíce zvolených mladých zastupitelů v obcích do 199 obyvatel.

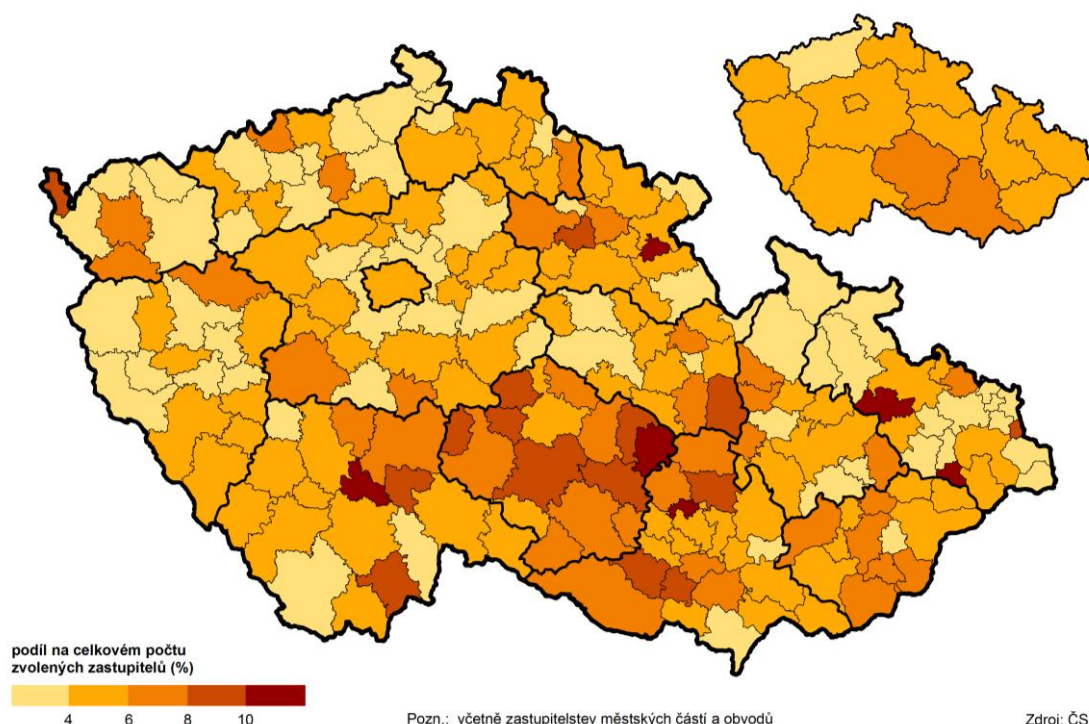
Průměrný věk zvolených zastupitelů do obecních zastupitelstev v Jihočeském kraji dosáhl 46,7 roku, u mužů to bylo 46,9 roku a u žen 45,8 roku. Ve srovnání s ČR byli zvolení muži starší, naopak jihočeské ženy mladší. Oproti roku 2006 jihočeští zastupitelé zestárlí. Průměrný věk zastupitelů při komunálních volbách tehdy byl 46,0 let. Podíly zastupitelů (mužů i žen) se v letech 2006, 2010 a 2014 výrazně neměnily.

Tab. 9.6 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihočeský kraj	5 549	4 210	1 339	295	211	84	5,3	5,0	6,3
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	1 543	1 159	384	106	72	34	6,9	6,2	8,9
200–499 obyvatel	1 529	1 124	405	92	64	28	6,0	5,7	6,9
500–999 obyvatel	907	700	207	54	37	17	6,0	5,3	8,2
1 000–1 999 obyvatel	634	487	147	19	18	1	3,0	3,7	0,7
2 000–4 999 obyvatel	461	355	106	17	15	2	3,7	4,2	1,9
5 000–19 999 obyvatel	328	261	67	6	4	2	1,8	1,5	3,0
20 000–49 999 obyvatel	102	86	16	-	-	-	-	-	-
50 000 a více obyvatel	45	38	7	1	1	-	2,2	2,6	-

Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let je v Jihočeském kraji v porovnání s ČR mírně nadprůměrný. Z vnitroregionálního pohledu byl ve volbách v roce 2014 nejvyšší podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let v SO ORP Týn nad Vltavou (10,6 %), naopak nejnižší podíl v SO ORP Český Krumlov (3,6 %).

Ktg. 9.4 Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Z hlediska věkových skupin je patrné, že v kraji bylo v řádných komunálních volbách v roce 2014 nejvíce zastupitelů ve věku 40–49 let (31,4 %), naopak nejméně bylo obecních zastupitelů do 29 let (5,3 %).

Tabulková příloha

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO
550 804	517 087	508 952	1 178 812	633 925	583 698	1 209 879	Počet obyvatel k 31. 12.
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,0	51,0	z toho ženy (%)
							v tom ve věku (%):
15,3	15,5	15,2	15,5	15,3	14,8	15,0	0–14 let
64,5	65,4	65,6	65,5	65,5	65,8	66,4	15–64 let
20,2	19,0	19,2	19,0	19,3	19,4	18,7	65 a více let
173 142	166 285	163 031	369 358	200 258	181 938	385 536	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
48,5	48,5	48,5	48,9	48,9	48,6	48,7	z toho ženy (%)
							v tom ve věku (%):
15,9	16,1	15,8	17,3	16,0	15,6	15,3	0–4 let
17,6	17,3	16,6	17,5	17,3	16,9	16,8	5–9 let
15,2	15,0	15,1	14,6	15,0	15,0	14,9	10–14 let
14,4	14,3	14,5	13,2	14,0	14,3	14,2	15–19 let
17,0	17,1	17,8	16,6	16,9	17,4	17,4	20–24 let
19,9	20,2	20,3	20,8	20,7	20,9	21,3	25–29 let
132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5	Index stáří ¹⁾
55,0	52,9	52,5	52,6	52,8	51,9	50,7	Index ekonomického zatížení ²⁾
42,7	42,1	42,3	42,2	42,4	42,7	42,2	Průměrný věk k 31. 12.
							Naděje dožití při narození (2015–2016)
77,0	76,4	77,2	76,5	75,5	75,5	74,4	muži
82,2	82,4	82,4	82,6	81,6	82,2	81,2	ženy
							Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)
47,7	47,2	48,0	47,2	46,5	46,3	45,3	muži
52,8	52,9	53,0	53,1	52,2	52,7	51,6	ženy
103,3	102,2	101,4	104,0	104,5	104,2	104,0	Ženy na 100 mužů k 31. 12.
94,1	94,1	94,3	95,5	95,7	94,4	94,8	ve věkové skupině 0–29 let
5 616	5 533	5 307	13 193	6 697	5 863	12 052	Živě narození
							z toho podle věku matky (%):
2,7	2,2	1,6	1,3	2,4	1,2	3,5	do 19 let
12,8	12,7	11,9	10,6	13,2	10,6	15,3	20–24 let
30,1	31,6	33,4	30,2	30,9	32,1	32,8	25–29 let
2 558	2 569	2 483	5 568	3 113	2 575	6 220	z toho matkám ve věku do 29 let
50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
							Podíl dětí narozených mimo manželství
59,9	55,7	48,5	51,7	59,5	46,6	62,1	matkám ve věku do 29 let (%)
30,6	30,5	30,5	30,9	30,4	30,9	29,8	Průměrný věk matky při narození dítěte
28,5	28,5	28,3	29,1	28,6	29,0	28,0	při narození prvního dítěte
1,648	1,684	1,647	1,660	1,647	1,568	1,565	Úhrnná plodnost ³⁾
1 855	1 506	1 508	3 413	2 151	1 799	3 846	Potraty
							z toho podle věku ženy (%):
5,8	4,6	4,1	3,7	4,2	4,0	5,5	do 19 let
13,9	13,2	11,7	12,4	13,8	11,8	15,6	20–24 let
23,8	22,4	22,5	20,6	20,4	22,0	24,6	25–29 let
1 108	758	755	1 796	1 137	889	2 159	z toho umělá přerušování těhotenství
44,9	43,0	40,7	40,4	40,7	43,0	48,0	z toho u žen ve věku do 29 let (%)
0,536	0,452	0,459	0,427	0,517	0,474	0,495	Úhrnná potratovost ⁴⁾
5 681	5 234	4 997	11 738	6 731	6 194	13 133	Zemřelí
							z toho ve věku (%):
0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0–14 let
0,5	0,7	0,9	0,6	0,8	0,7	0,6	15–29 let
54	57	67	118	87	69	141	z toho ve věku 0–29 let
64,8	59,6	64,2	67,8	62,1	69,6	73,0	z toho muži (%)
24	27	28	51	36	26	60	z toho vnější příčiny
							z toho:
9	13	8	20	12	9	14	dopravní nehody
5	8	9	16	12	12	25	sebevraždy
3,2	1,8	2,3	2,0	2,8	2,2	3,4	Kojenecká úmrtnost (‰) ⁵⁾
2,5	1,3	1,1	1,2	1,9	1,4	1,5	Novorozenecká úmrtnost (‰) ⁶⁾

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku do 29 let	3 457 523	411 126	428 977	207 303	185 466	97 097	271 957	145 483
v tom podle způsobu bydlení:								
v bytech	3 371 796	389 215	418 327	203 754	180 139	93 781	265 567	141 631
mimo byty (bez zařízení)	26 397	3 778	5 059	1 666	2 307	1 200	1 950	1 467
v zařízeních	56 505	17 887	5 272	1 711	2 910	2 057	4 199	2 339
bezdomovci	2 825	246	319	172	110	59	241	46
z toho ve věku 15–29 let podle rodinného stavu (%):								
svobodní, svobodné	88,8	87,9	87,5	89,2	88,3	89,9	89,5	89,1
ženatí, vdané	9,9	9,7	11,1	9,6	10,4	8,4	9,1	9,6
rozvedení, rozvedené	1,0	0,9	1,1	1,0	1,1	1,4	1,1	1,1
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
z toho ve věku 25–29 let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	7,5	4,5	7,7	6,8	8,9	15,7	13,3	10,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	24,0	10,6	24,6	27,4	26,4	29,6	27,8	29,0
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	38,0	35,6	42,0	38,9	37,1	33,8	36,9	36,6
vysokoškolské	23,3	34,9	18,6	22,4	19,3	10,9	13,2	17,3
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	15,0	14,6	9,3	13,7	9,4	7,5	6,1	8,0
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ⁸⁾								
muži	69,4	66,4	61,3	69,3	66,9	65,3	68,2	68,5
ženy	67,2	63,8	59,0	66,5	65,1	64,8	66,7	66,7
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	1 024 648	135 246	123 745	60 248	57 179	28 041	77 021	42 516
pracující studenti a učni	77 537	17 602	8 908	4 113	3 636	1 911	4 858	2 989
pracující důchodci	1 583	206	164	103	98	43	157	84
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let z toho nepracující důchodci	771 437	83 841	86 556	48 209	39 307	19 617	54 741	30 726
z toho nepracující důchodci	12 620	767	1 366	669	746	356	1 353	485
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	1 137 176	24 291	213 698	74 737	68 935	29 517	81 167	41 305
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,5	5,0	6,6	7,3	8,0	8,9	8,1	8,2
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,5	15,4	12,9	13,3	13,1	12,1	13,0	13,4
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let (%):								
na počtu úplných rodin	4,2	5,6	3,9	3,8	4,5	4,2	4,7	4,5
na počtu neúplných rodin	6,7	4,5	6,3	6,7	6,7	9,6	10,7	7,7
na počtu domácností jednotlivců	12,4	16,6	11,5	11,4	12,9	12,2	12,6	12,0
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let								
úplné rodiny	88 434	12 603	10 219	4 901	5 266	2 336	7 443	3 857
neúplné rodiny	38 449	3 418	4 211	2 261	1 992	1 799	5 283	1 894
domácnosti jednotlivců	176 118	37 400	18 341	9 581	10 223	5 524	15 442	7 340
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let								
muži	58 374	11 782	6 290	3 084	3 534	1 675	5 018	2 393
v tom (%):								
samostatně v bytě	77,0	77,3	71,9	79,7	73,1	73,3	78,4	77,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	19,2	18,0	23,6	17,3	21,4	21,9	17,3	20,0
mimo byty (bez zařízení)	3,8	4,7	4,5	3,0	5,5	4,8	4,3	2,4
ženy	44 744	11 282	4 679	2 372	2 496	1 222	3 351	1 736
v tom (%):								
samostatně v bytě	78,8	82,2	71,4	78,3	77,6	78,2	81,5	76,9
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,4	14,8	24,3	18,5	19,0	18,6	16,4	20,3
mimo byty (bez zařízení)	2,8	3,0	4,3	3,2	3,4	3,3	2,1	2,8

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
178 821	171 468	170 338	388 122	207 953	190 536	402 876	Počet obyvatel ve věku do 29 let
							v tom podle způsobu bydlení:
175 111	167 991	168 051	379 949	203 926	188 455	395 899	v bytech
1 214	890	795	2 368	1 200	767	1 736	mimo byty (bez zařízení)
2 394	2 432	1 405	5 544	2 571	1 156	4 628	v zařízeních
102	155	87	261	256	158	613	bezdomovci
							z toho ve věku 15–29 let podle
							rodinného stavu (%):
88,9	89,0	88,5	88,6	90,0	89,4	89,3	svobodní, svobodné
9,8	10,0	10,4	10,4	9,1	9,8	9,7	ženatí, vdané
1,1	0,9	0,9	0,8	0,9	0,7	0,9	rozvedení, rozvedené
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	ovdovělí, ovdovělé
							z toho ve věku 25–29 let podle nejvyššího
							ukončeného vzdělání (%):
7,5	6,9	5,4	6,4	7,0	5,4	8,1	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
27,4	27,9	28,9	22,9	26,8	27,5	27,2	střední vč. vyučení (bez maturity)
							úplné střední s maturitou a vyšší odborné
39,1	39,5	41,2	37,1	38,9	38,1	37,0	vč. nástavbového
20,2	20,4	20,9	28,2	23,3	25,7	22,8	vysokoškolské
							Věřící ve věku do 29 let z obyvatel
10,1	13,4	22,8	22,4	16,4	30,5	19,0	daného věku (%)
							Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob
							daného věku (%) ⁸⁾
69,9	70,5	75,2	71,4	71,7	75,6	75,1	muži
67,4	68,1	72,2	69,3	68,7	73,0	73,5	ženy
50 457	50 103	49 205	119 863	59 420	55 071	116 533	Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let
3 665	3 268	2 871	8 939	3 694	3 437	7 646	pracující studenti a učni
100	78	89	144	69	78	170	pracující důchodci
41 495	39 625	42 514	90 632	50 817	47 835	95 522	Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let
618	598	680	1 422	913	867	1 780	z toho nepracující důchodci
58 422	61 003	65 407	136 252	75 007	78 288	129 147	Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště
7,5	8,0	8,4	7,6	7,2	7,4	7,7	ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)
13,5	14,1	14,2	14,2	13,6	14,0	13,4	ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)
							DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
							Podíl domácností s osobou v čele
							domácnosti ve věku 15–29 let (%):
3,9	4,0	3,6	4,1	3,7	3,3	4,3	na počtu úplných rodin
7,0	6,3	5,8	5,6	6,3	4,9	8,1	na počtu neúplných rodin
10,8	11,1	9,9	12,8	10,8	9,2	11,4	na počtu domácností jednotlivců
							Domácnosti s osobou v čele
							domácnosti ve věku 15–29 let
4 434	4 295	3 831	9 622	4 830	4 066	10 731	úplné rodiny
2 002	1 591	1 339	3 493	2 123	1 436	5 607	neúplné rodiny
7 814	6 977	5 617	18 613	8 530	6 079	18 637	domácnosti jednotlivců
							Hospodařící domácnosti jednotlivců
							ve věku 25–29 let
2 542	2 377	1 997	6 390	2 835	2 104	6 353	muži
							v tom (%):
75,0	76,1	78,0	76,2	78,9	78,8	82,1	samostatně v bytě
20,9	20,8	18,6	20,6	18,1	18,9	15,6	v bytě spolu s další domácností
4,1	3,1	3,4	3,2	3,0	2,3	2,3	mimo byty (bez zařízení)
1 832	1 671	1 299	4 944	2 058	1 532	4 270	ženy
							v tom (%):
74,9	76,9	75,8	79,0	78,8	78,1	80,7	samostatně v bytě
21,9	20,0	21,4	18,7	18,9	20,0	17,8	v bytě spolu s další domácností
3,1	3,1	2,8	2,3	2,3	1,9	1,5	mimo byty (bez zařízení)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
VZDĚLÁVÁNÍ⁹⁾								
Děti v mateřských školách	362 653	42 711	49 771	23 065	18 853	8 856	25 348	15 178
z toho mladší 3 let (%)	12,3	8,6	9,4	14,3	10,0	15,1	13,8	11,2
Žáci plnící povinnou školní docházku	947 497	106 888	124 734	57 949	51 681	26 161	77 422	41 121
z toho (%):								
na 1. stupni základních škol	60,0	61,1	62,6	59,5	60,4	59,7	59,2	59,9
na 2. stupni základních škol	35,6	30,7	33,9	36,1	35,3	35,2	37,6	37,2
na nižším stupni oborů víceletých gymnázií	4,3	8,0	3,5	4,4	4,3	5,0	3,2	2,9
Žáci středních škol	424 849	63 262	39 885	27 076	21 930	10 994	32 991	15 699
z toho v denní formě vzdělávání (%)	95,1	92,1	93,6	96,5	96,1	96,6	95,2	96,7
Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol (denní forma vzdělávání)	107 399	15 125	9 944	6 868	5 737	2 854	8 791	4 112
v tom podle druhu vzdělávání (%):								
střední vzdělávání	1,0	0,7	0,8	0,6	0,6	2,5	1,2	0,8
střední vzdělávání s výučním listem vč. zkráceného	28,1	17,4	31,0	28,7	30,1	33,6	34,7	33,2
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	22,1	28,5	22,9	20,9	18,7	18,8	17,5	16,7
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) vč. zkráceného	43,7	49,9	39,3	43,7	44,8	41,8	42,5	44,6
nástavbové studium	5,1	3,5	5,9	6,0	5,7	3,3	4,0	4,8
Studenti vyšších odborných škol	22 002	5 644	1 695	1 305	1 366	375	1 701	241
z toho v denní formě vzdělávání (%)	67,6	66,8	55,4	62,9	73,4	90,4	52,2	96,7
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	311 367	118 435	3 245	15 547	13 266	641	9 651	6 364
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	77,8	65,8	66,5	82,1	34,2	58,5	73,8
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	311 367	38 184	31 488	18 270	12 550	5 551	16 343	9 481
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	71,6	71,3	75,0	74,4	69,8	68,7	75,6
z toho státního občanství ČR	267 761	36 067	31 023	18 156	12 420	5 441	16 152	9 388
z toho ve věku (%):								
20–24 let	58,7	50,6	57,4	60,8	59,5	54,8	55,6	59,9
25–29 let	19,7	23,5	18,9	19,3	19,0	20,6	18,7	19,3
Veřejné knihovny v roce 2015								
Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let	373 182	53 529	36 515	23 706	17 641	11 146	21 338	13 736
podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)	26,4	24,2	29,0	26,8	21,7	27,6	27,9	25,8
podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)	39,8	54,0	28,5	41,3	35,0	41,5	27,2	33,8
EKONOMICKÁ AKTIVITA								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	16,5	14,6	15,3	16,6	16,6	17,7	17,6	16,3
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	23,3	22,9	24,0	23,6	22,0	22,4	23,1	24,7
Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)								
muži ve věku 15–19 let	7,4	4,7	6,5	8,0	8,4	13,6	6,9	12,3
muži ve věku 20–24 let	60,9	46,5	60,0	61,4	69,0	73,6	62,2	66,4
muži ve věku 25–29 let	91,8	92,8	94,7	92,4	92,2	93,6	93,6	91,6
ženy ve věku 15–19 let	5,8	3,7	3,2	6,8	6,5	11,0	6,5	.
ženy ve věku 20–24 let	42,4	35,3	43,0	39,7	41,7	47,2	46,2	49,1
ženy ve věku 25–29 let	69,3	74,2	70,3	70,6	68,5	63,7	58,1	67,8
MZDY A PLATY								
(KČ; Informační systém o průměrném výdělku MPSV)								
Medián měsíční mzdy v podnikatelské sféře	24 178	29 257	25 132	23 302	24 562	21 583	23 505	24 385
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	22 755	25 245	24 253	22 849	23 535	20 372	21 262	23 858
Medián měsíčního platu v nepodnikatelské sféře	27 724	32 584	26 851	26 849	28 007	26 955	26 308	26 652
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	23 481	26 996	23 613	23 189	23 921	22 689	21 761	22 487

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
19 340	18 562	17 821	41 129	22 628	19 972	39 419	VZDĚLÁVÁNÍ⁹⁾
14,7	14,9	14,0	11,3	15,5	13,6	14,5	Děti v mateřských školách
50 307	46 877	45 745	103 745	56 832	51 012	107 023	z toho mladší 3 let (%)
59,7	59,5	58,4	60,1	59,4	58,8	58,9	Žáci plnící povinnou školní docházku
36,4	36,5	37,6	35,3	36,1	38,0	37,6	z toho (%):
3,9	4,0	4,1	4,5	4,6	3,1	3,5	na 1. stupni základních škol
23 652	21 829	21 545	46 184	27 158	24 117	48 527	na 2. stupni základních škol
97,3	95,4	92,4	96,7	96,1	96,8	95,3	na nižším stupni oborů víceletých gymnázií
6 013	5 512	5 041	11 934	6 906	6 175	12 387	Žáci středních škol
1,3	1,0	1,0	1,1	2,2	0,4	0,9	z toho v denní formě vzdělávání (%)
27,4	29,2	30,3	28,7	29,3	23,9	29,6	Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol (denní forma vzdělávání)
20,7	20,2	22,4	24,1	20,9	24,0	21,1	v tom podle druhu vzdělávání (%):
46,8	43,4	40,0	40,9	40,9	46,4	43,2	střední vzdělávání
3,8	6,2	6,4	5,1	6,8	5,4	5,2	střední vzdělávání s výučním listem
739	1 065	1 194	2 359	1 124	858	2 336	vč. zkráceného
87,0	73,0	52,5	74,9	78,8	71,2	67,2	střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)
10 640	7 760	2 221	66 895	21 511	9 125	27 381	střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) vč. zkráceného
70,7	79,9	59,0	83,6	76,8	58,0	67,7	nástavbové studium
14 038	12 991	14 499	30 241	17 139	17 516	33 341	Studenti vyšších odborných škol
76,3	77,2	78,9	75,5	74,3	75,8	74,8	z toho v denní formě vzdělávání (%)
13 940	12 935	14 459	29 814	17 054	17 454	33 178	Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji
61,8	62,8	64,5	59,5	58,8	62,8	60,7	z toho v prezenční formě studia (%)
19,0	18,2	17,7	20,4	19,8	19,0	18,9	Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji
23 337	18 967	23 055	38 751	17 861	25 696	47 904	z toho státního občanství ČR
26,0	27,3	31,0	25,4	22,9	28,5	28,0	z toho ve věku (%):
47,3	40,9	50,9	38,4	31,7	50,5	44,5	20–24 let
							25–29 let
							Veřejné knihovny v roce 2015
							Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let
							podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)
							podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)
16,4	18,3	17,3	16,1	16,2	16,6	18,6	z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)
23,4	22,3	24,1	23,4	24,0	23,5	22,5	z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let
8,2	8,9	7,6	5,6	8,5	8,6	8,2	Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)
63,5	69,1	57,5	59,7	56,4	62,3	63,6	muži ve věku 15–19 let
90,5	91,2	91,4	88,2	91,7	91,1	90,6	muži ve věku 20–24 let
6,4	9,4	10,3	6,3	4,0	4,7	6,5	muži ve věku 25–29 let
40,6	49,0	41,4	41,0	36,8	43,8	45,7	ženy ve věku 15–19 let
69,1	75,5	68,2	74,8	64,9	69,7	66,8	ženy ve věku 20–24 let
							ženy ve věku 25–29 let
							MZDY A PLATY
							(Kč; Informační systém o průměrném výdělku MPSV)
23 054	23 031	23 383	23 865	22 030	22 803	23 404	Medián měsíční mzdy
21 855	21 953	21 801	22 292	21 278	21 645	21 447	v podnikatelské sféře
26 822	26 196	26 743	27 250	26 919	25 921	26 968	z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let
22 761	22 398	22 655	22 802	22 377	21 891	22 213	Medián měsíčního platu
							v nepodnikatelské sféře
							z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	381 373	30 179	38 966	19 385	14 655	11 796	44 528	16 104
z toho ve věku (%):								
do 19 let	3,3	2,0	3,3	3,4	3,4	4,2	4,4	4,1
20–24 let	9,0	7,8	9,2	9,1	8,4	8,7	9,0	9,5
25–29 let	10,1	11,4	9,4	10,4	9,6	9,8	10,1	10,4
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem (%) ¹⁰⁾	4,91	3,28	4,12	4,18	3,38	5,38	7,51	5,23
muži	5,01	3,33	4,08	4,14	3,28	5,60	7,58	5,18
ženy	4,81	3,24	4,16	4,22	3,48	5,15	7,44	5,28
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,5	3,1	3,5	3,6	3,7	2,2	2,4	3,7
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	1,0	0,5	1,0	1,0	1,0	1,7	1,8	1,4
Míra nezaměstnanosti absolventů denního studia (%; duben 2016) ¹¹⁾								
střední vzdělání s výučním listem	9,9	10,6	8,7	7,5	6,6	9,1	14,1	11,4
gymnaziální vzdělání	3,1	2,0	4,0	2,9	2,2	3,1	2,7	3,8
střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání	10,6	13,3	11,0	7,0	7,8	13,6	16,2	14,7
střední odborné vzdělání s maturitou	7,5	6,2	7,3	5,9	6,9	5,7	8,4	9,0
vyšší odborné vzdělání	5,2	4,7	3,6	5,6	3,8	3,8	4,5	7,8
ZDRAVOTNICTVÍ								
Ukončené případy hospitalizací v zařízeních lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015	210	169	207	214	196	219	237	216
z toho ve věku:								
méně než 1 rok	1 232	1 155	1 181	1 227	1 231	1 280	1 325	1 290
1–4 let	146	106	130	144	143	161	184	147
5–9 let	96	74	90	92	93	102	110	94
10–14 let	87	68	82	85	75	87	112	85
15–19 let	123	94	120	126	118	141	161	122
20–24 let	122	75	123	130	125	152	159	138
25–29 let	159	106	163	169	151	178	180	171
Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000 registrovaných pacientů v roce 2013	10,5	11,3	9,8	10,7	10,0	10,4	9,8	10,1
registrovaní pacienti ve věku 0–18 let na 1 lékaře	955,2	882,0	1 023,2	935,5	999,8	966,0	1 019,6	994,6
ošetření/vyšetření na 1 obyvatele ve věku 0–18 let	5,8	6,7	4,9	6,3	5,3	5,5	5,7	5,6
Pacienti oboru alergologie ve věku 15–19 let na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013								
atopická dermatitis	289,1	577,7	403,4	203,2	212,1	194,1	253,6	260,2
pollinosa (senná rýma)	1 444,2	2 019,9	1 062,7	842,2	1 112,4	966,9	1 033,6	2 289,8
stálá alergická rýma	736,4	1 198,7	556,3	430,1	412,8	431,4	549,6	1 201,0
astma	1 154,4	1 411,8	913,9	729,1	860,8	668,8	1 010,9	1 371,6
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ								
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)								
osobní asistence	1 420	157	107	190	21	4	24	49
odlehčovací služby	770	81	421	20	40	4	19	10
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	1 845	48	87	154	494	-	147	597
domovy pro osoby se zdravotním postižením	543	39	62	10	72	22	95	28
azylové domy	1 777	145	169	137	102	27	190	9
nizkoprahová zařízení pro děti a mládež	32 606	3 055	2 434	5 856	1 341	509	5 414	682
denní stacionáře	938	210	42	93	37	19	48	58
sociální poradny	18 274	2 695	2 432	380	4 292	316	1 467	482
pracoviště rané péče	3 963	1 081	270	288	222	64	47	227
Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet příjemců ve věku 1–17 let (tis.)	30,0	2,5	3,4	1,7	1,7	0,9	3,2	1,5

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							NEZAMĚSTNANOST
							dle evidence úřadu práce
14 270	14 407	17 672	49 032	26 495	19 848	64 036	Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.
							z toho ve věku (%):
3,6	4,0	2,7	2,8	2,8	2,6	3,3	do 19 let
10,0	9,4	9,7	9,8	8,8	9,6	8,3	20–24 let
10,6	9,8	10,0	10,4	9,9	10,2	9,9	25–29 let
							Podíl nezaměstnaných osob ve věku
3,79	3,80	4,47	5,86	5,35	4,51	6,53	15–29 let celkem (%) ¹⁰⁾
3,98	3,90	4,53	6,11	5,59	4,64	6,70	muži
3,59	3,70	4,42	5,60	5,11	4,37	6,34	ženy
							Podíl nezaměstnaných absolventů
4,1	4,0	4,7	3,9	3,5	4,6	3,0	na celkovém počtu uchazečů (%)
							Podíl nezaměstnaných mladistvých
1,3	1,3	0,4	0,6	0,8	0,5	1,1	na celkovém počtu uchazečů (%)
							Míra nezaměstnanosti absolventů denního
							studia (%; duben 2016) ¹¹⁾
6,9	6,4	8,9	12,5	7,6	10,9	11,8	střední vzdělání s výučním listem
2,7	2,6	2,4	4,0	1,9	3,9	4,1	gymnaziální vzdělání
							střední odborné vzdělání s maturitou
7,4	9,1	9,8	9,9	8,8	8,6	13,1	a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání
7,1	7,0	6,6	9,9	6,7	8,7	8,5	střední odborné vzdělání s maturitou
3,8	5,3	6,7	5,3	6,3	5,2	8,5	vyšší odborné vzdělání
							ZDRAVOTNICTVÍ
							Ukončené případy hospitalizací v zařízeních
196	212	224	207	218	227	219	lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015
							z toho ve věku:
1 216	1 235	1 214	1 132	1 288	1 247	1 281	méně než 1 rok
146	145	173	134	162	160	167	1–4 let
85	88	106	104	95	99	108	5–9 let
72	82	102	87	89	87	95	10–14 let
111	112	131	116	129	109	129	15–19 let
109	122	133	112	118	111	121	20–24 let
151	162	180	149	164	168	160	25–29 let
							Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000
10,8	9,7	10,6	11,1	11,4	10,5	10,1	registrovaných pacientů v roce 2013
							registrovaní pacienti ve věku 0–18 let
929,9	1 036,4	946,7	900,0	875,9	955,5	989,4	na 1 lékaře
							ošetření/vyšetření na 1 obyvatele
5,9	6,0	5,9	6,3	6,0	5,5	5,7	ve věku 0–18 let
							Pacienti oboru alergologie ve věku 15–19 let
							na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013
260,5	167,1	212,2	238,1	120,1	229,0	347,0	atopická dermatitis
1 640,5	764,0	1 406,4	1 395,7	878,5	2 945,3	1 771,7	pollinosa (senná rýma)
901,5	511,2	613,5	1 000,8	438,3	986,6	770,6	stálá alergická rýma
1 050,9	1 001,3	1 005,1	1 080,0	1 267,8	1 855,6	1 531,2	astma
							SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ
							Uživatelé sociálních služeb
							(děti a mládež do 18 let)
318	199	59	114	34	60	84	osobní asistence
12	12	37	-	26	27	61	odlehčovací služby
							sociálně aktivizační služby pro osoby
-	132	8	61	37	54	26	se zdravotním postižením
7	24	41	37	15	36	55	domovy pro osoby se zdravotním postižením
94	90	39	225	213	16	321	azylové domy
1 282	1 139	1 422	3 517	1 316	1 060	3 579	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
13	13	62	134	60	7	142	denní stacionáře
442	779	1 473	1 055	395	146	1 920	sociální poradny
200	261	176	414	332	118	263	pracoviště rané péče
							Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet
1,7	1,9	1,3	3,5	1,8	1,6	3,3	příjemců ve věku 1–17 let (tis.)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Dávky státní sociální podpory								
přídavek na dítě								
počet vyplacených dávek (tis.)	4 695,8	225,3	452,3	274,5	184,9	164,3	540,5	211,8
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 816,8	134,1	269,8	164,5	110,3	97,7	321,3	126,4
rodičovský příspěvek								
počet vyplacených dávek (tis.)	3 297,3	405,1	442,5	196,5	170,1	84,2	254,1	137,4
výdaje na dávky (mil. Kč)	22 624,9	2 953,4	3 068,3	1 327,6	1 164,7	537,3	1 633,8	924,2
porodné								
počet vyplacených dávek (tis.)	22,5	1,9	2,5	1,4	1,0	0,8	2,3	1,1
výdaje na dávky (mil. Kč)	256,3	21,5	27,9	15,7	11,3	9,5	27,0	11,9
Dávky péčovské péče								
počet vyplacených dávek (tis.)	344,5	28,2	35,6	18,8	20,6	14,9	36,4	16,7
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 831,7	223,5	287,3	155,8	167,6	120,7	297,2	138,2
Pěstounská péče a ústavní výchova								
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	19 358	1 341	2 007	1 111	1 201	863	2 441	890
děti v náhradní rodinné péči	18 636	1 311	1 877	1 079	1 178	882	2 576	892
děti s nařízenou ústavní výchovou	5 861	316	547	257	322	272	1 222	319
děti s uloženou ochrannou výchovou	83	1	2	-	5	3	7	3
VOLBY DO ZASTUPITELSTVŮ OBČÍ								
(vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)	10,8	14,0	9,1	9,8	10,2	10,7	10,4	10,3
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let (%)	5,2	4,9	4,4	5,3	4,2	4,3	3,8	4,7
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 18–29 let (%)	12,7	3,5	16,3	16,3	13,2	8,4	7,7	11,6
DOPRAVNÍ NEHODY								
Dopravní nehody zaviněné chodcem	1 133	302	95	51	65	39	110	39
z toho dětmi do 15 let (%)	34,8	15,9	42,1	47,1	30,8	35,9	49,1	48,7
Dopravní nehody zaviněné řidičem nemotorového vozidla	2 625	89	234	261	179	47	106	148
z toho dětmi do 15 let (%)	9,3	5,6	10,3	8,0	9,5	27,7	17,0	12,2
Dopravní nehody zaviněné řidičem motorového vozidla	82 981	22 117	10 993	3 818	2 873	2 134	8 609	3 187
z toho osobami do 20 let (%)	4,6	2,6	5,2	5,4	5,8	5,1	5,9	4,9
KRIMINALITA								
Stíhané, vyšetřované osoby celkem ¹²⁾	109 710	14 604	11 834	6 772	5 427	3 757	12 691	5 447
z toho (%):								
nezletilí (do 14 let)	1,6	0,7	0,9	1,8	1,5	1,3	1,6	2,0
mladiství (15–17 let)	2,9	1,7	1,9	3,4	2,5	2,6	3,3	2,6
INFORMAČNÍ SPOLEČNOST								
Jednotlivci ve věku 16–29 let používající (%; tříletý průměr 2014–2016)								
internet	96,2	99,1	99,2	97,9	98,0	96,0	84,3	96,6
internet na mobilním telefonu	71,0	87,8	77,6	73,2	78,4	86,1	65,1	69,1
sociální síť	85,7	86,1	90,9	91,6	95,0	88,4	73,6	75,5

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

³⁾ průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

⁴⁾ průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

⁵⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

⁶⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁷⁾ zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta)

⁸⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

⁹⁾ stav za vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9.

¹⁰⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

¹¹⁾ podíl nezaměstnaných absolventů škol s místem studia v kraji na celkovém počtu absolventů škol v kraji

¹²⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							Dávky státní sociální podpory přídavek na dítě
243,8	232,6	227,4	504,3	330,7	254,0	726,6	počet vyplacených dávek (tis.)
146,4	140,1	137,4	303,2	199,6	154,2	436,3	výdaje na dávky (mil. Kč)
							rodičovský příspěvek
166,6	158,8	152,4	375,6	191,0	168,0	356,6	počet vyplacených dávek (tis.)
1 127,3	1 083,6	1 056,2	2 616,1	1 307,9	1 158,8	2 383,9	výdaje na dávky (mil. Kč)
							porodné
1,2	1,1	1,0	2,5	1,5	1,0	3,1	počet vyplacených dávek (tis.)
13,8	12,3	11,0	28,9	17,3	11,5	34,9	výdaje na dávky (mil. Kč)
							Dávky péčovské péče
16,7	16,8	13,0	31,1	22,5	15,1	58,0	počet vyplacených dávek (tis.)
139,2	142,6	106,5	261,9	182,4	127,0	480,4	výdaje na dávky (mil. Kč)
							Pěstounská péče a ústavní výchova pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče
990	859	675	1 576	1 044	708	3 652	děti v náhradní rodinné péči
872	792	598	1 623	1 058	628	3 270	děti s nařízenou ústavní výchovou
269	243	215	660	348	127	744	děti s uloženou ochrannou výchovou
5	10	1	12	13	3	18	
							VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)
10,0	10,2	11,5	11,7	10,1	11,4	12,2	Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)
5,4	5,0	7,6	6,0	5,0	5,7	4,4	Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let (%)
16,9	15,1	24,9	12,7	12,1	12,2	6,5	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 18–29 let (%)
							DOPRAVNÍ NEHODY
49	44	34	117	43	42	103	Dopravní nehody zaviněné chodcem
42,9	40,9	47,1	41,0	46,5	40,5	34,0	z toho dětmi do 15 let (%)
							Dopravní nehody zaviněné řidičem nemotorového vozidla
141	165	113	253	284	252	353	z toho dětmi do 15 let (%)
9,9	7,9	12,4	11,1	4,9	4,8	9,1	Dopravní nehody zaviněné řidičem motorového vozidla
3 771	2 867	2 871	5 634	3 823	3 023	7 261	z toho osobami do 20 let (%)
5,8	6,4	5,8	4,4	3,9	6,5	4,6	
							KRIMINALITA
5 006	3 855	3 788	10 707	6 209	4 774	14 678	Stíhané, vyšetřované osoby celkem ¹²⁾
							z toho (%):
1,9	2,7	2,5	1,7	2,1	2,4	1,9	nezletilí (do 14 let)
3,8	4,6	3,5	3,5	3,2	3,9	3,3	mladiství (15–17 let)
							INFORMAČNÍ SPOLEČNOST
							Jednotlivci ve věku 16–29 let používající (%; tříletý průměr 2014–2016)
92,5	97,7	95,3	97,1	97,4	98,4	95,1	internet
75,6	65,0	62,7	60,7	71,0	64,7	64,4	internet na mobilním telefonu
86,2	77,8	83,3	87,3	90,1	86,7	83,4	sociální sítě

Pramen: Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Knihovny – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
Sociální zabezpečení – Ministerstvo práce a sociálních věcí,
Česká správa sociálního zabezpečení
Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky
Nezaměstnanost absolventů – Národní ústav pro vzdělávání
Kriminalita, dopravní nehody – Policejní prezidium ČR

Vybrané ukazatele podle okresů Jihočeského kraje v roce 2016

pokračování

	Jihočeský kraj	v tom okresy						
		České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
Věfici ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	13,7	15,1	12,6	13,3	13,9	15,5	12,1	12,3
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ³⁾	68,0	65,5	65,6	70,2	70,9	69,8	68,4	68,9
muži	35,5	33,9	34,1	36,9	37,2	36,6	35,8	35,9
ženy	32,5	31,6	31,5	33,3	33,6	33,2	32,7	33,0
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	60 248	18 461	6 258	8 413	6 307	4 827	6 685	9 297
zaměstnaní	51 575	16 109	5 158	7 126	5 462	4 129	5 757	7 834
z toho pracující studenti a učni	4 113	1 495	312	477	442	292	441	654
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	48 209	14 610	4 258	7 095	5 195	3 938	5 250	7 863
žáci, studenti a učni	43 079	13 181	3 686	6 332	4 633	3 466	4 706	7 075
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	74 737	21 401	8 790	10 780	6 853	6 525	7 415	12 973
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,3	6,2	8,3	8,8	7,2	7,9	7,6	6,6
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,3	12,6	13,0	13,6	13,7	13,8	14,7	13,3
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele domácnosti ve věku do 29 let (%):								
na počtu úplných rodin	3,8	4,2	4,4	3,2	3,3	4,0	3,5	3,5
na počtu neúplných rodin	6,7	6,2	9,6	6,6	5,7	7,4	7,1	6,2
na počtu domácností jednotlivců	11,4	13,2	12,6	9,6	9,5	11,6	10,8	10,2
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let	16 743	5 699	1 843	1 981	1 645	1 354	1 789	2 432
úplné rodiny	4 901	1 619	533	609	482	414	498	746
neúplné rodiny	2 261	615	316	309	228	198	265	330
domácnosti jednotlivců	9 581	3 465	994	1 063	935	742	1 026	1 356
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let	5 456	1 952	553	605	550	419	589	788
muži	3 084	1 057	318	372	318	237	335	447
v tom (%):								
samostatně v bytě	79,7	77,7	75,5	78,0	86,5	83,1	81,8	81,0
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	17,3	18,6	20,1	20,7	11,6	13,5	14,9	17,2
mimo byty (bez zařízení)	3,0	3,7	4,4	1,3	1,9	3,4	3,3	1,8
ženy	2 372	895	235	233	232	182	254	341
v tom (%):								
samostatně v bytě	78,3	78,1	72,8	77,3	77,6	83,0	82,3	78,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,5	16,9	24,3	21,5	20,7	13,7	16,5	19,4
mimo byty (bez zařízení)	3,2	5,0	3,0	1,3	1,7	3,3	1,2	2,1
VZDĚLÁVÁNÍ⁴⁾								
Děti, žáci a studenti								
mateřských škol	23 351	7 400	2 274	3 234	2 432	1 874	2 439	3 698
základních škol	54 054	15 858	5 638	7 625	5 857	4 313	6 037	8 726
středních škol	27 586	10 641	1 585	3 314	2 910	1 078	3 133	4 925
z toho v denní formě vzdělávání (%)	95,8	95,6	100,0	97,0	95,7	98,4	95,0	94,1
v tom podle oborů vzdělání (%):								
obory gymnázií	28,2	29,6	31,2	32,4	27,5	46,8	22,9	21,0
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	66,3	64,2	66,8	62,0	65,8	48,1	71,9	74,4
obory nástavbového studia	5,5	6,2	2,1	5,6	6,8	5,1	5,1	4,6
vyšších odborných škol	1 506	747	-	-	226	86	244	203
z toho v denní formě vzdělávání (%)	65,3	69,7	x	x	69,5	53,5	41,0	78,3
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji/okrese	19 211	6 506	1 501	2 533	2 108	1 429	2 073	3 061
z toho v prezenční formě studia (%)	75,1	73,6	70,0	78,4	76,5	75,7	76,0	75,9

Vybrané ukazatele podle okresů Jihočeského kraje v roce 2016

dokončení

	Jihočeský kraj	v tom okresy						
		České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	19 385	4 688	2 774	2 435	1 896	1 482	2 352	3 758
z toho ve věku (%):								
do 19 let	3,4	3,3	4,9	3,0	3,1	3,0	3,1	3,0
20–24 let	9,1	10,8	7,3	7,3	8,1	11,5	8,8	9,2
25–29 let	10,4	12,7	9,8	8,8	9,1	10,1	9,4	10,3
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem (%) ⁵⁾	4,18	4,01	5,78	3,00	3,29	4,18	4,30	5,11
muži	4,14	3,90	5,42	2,90	2,92	4,59	4,49	5,31
ženy	4,22	4,13	6,16	3,11	3,68	3,74	4,09	4,90
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,6	4,1	2,5	3,0	3,0	4,6	2,8	4,4
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	1,0	1,1	1,2	0,8	1,3	0,8	1,1	0,7
Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)	218	52	37	21	26	21	24	37
z toho dívky	113	25	23	11	12	11	13	18
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	88	15	17	6	8	10	12	20
Uchazeči o zaměstnání – absolventi škol (k 30. 4.)	750	225	76	83	85	45	67	169
z toho ženy	411	124	39	48	42	22	45	91
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	241	70	28	18	21	11	27	66
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015								
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	186	52	30	33	15	13	22	21
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	680	737	430	538	910	788	624	947
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ								
Dávky státní sociální podpory								
přídavek na dítě								
počet vyplacených dávek (tis.)	274,5	62,4	31,9	42,7	35,8	23,8	31,3	46,5
výdaje na dávky (tis. Kč)	164 543	37 313	18 951	25 817	21 562	14 329	18 666	27 905
rodičovský příspěvek								
počet vyplacených dávek (tis.)	196,5	61,8	19,6	26,3	21,0	15,3	22,2	30,2
výdaje na dávky (tis. Kč)	1 327 625	431 363	127 029	174 901	141 269	101 465	148 335	203 263
porodné								
počet vyplacených dávek (tis.)	1,4	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
výdaje na dávky (tis. Kč)	15 697	4 275	1 883	2 313	1 636	1 277	1 754	2 560
Dávky péstounské péče								
počet vyplacených dávek (tis.)	18,8	4,9	2,1	3,1	2,2	1,9	1,5	3,1
výdaje na dávky (tis. Kč)	155 828	39 554	17 785	26 304	18 231	15 444	13 287	25 222
Sirotčí důchody (prosinec)								
příjemci důchodu	2 536	747	244	351	271	233	280	410
muži	1 238	385	118	152	135	111	136	201
ženy	1 298	362	126	199	136	122	144	209
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)	5 917	6 013	5 750	5 963	5 870	5 587	5 942	6 003
muži	5 908	6 005	5 679	6 011	5 889	5 513	5 834	6 062
ženy	5 925	6 022	5 815	5 927	5 851	5 654	6 043	5 947

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

3) podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

4) stav za vysoké školy k 31. 12. 2015, za ostatní školy k 30. 9. 2015

5) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

Pramen: Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Nezaměstnanost absolventů – Národní ústav pro vzdělávání

Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky

Sociální zabezpečení – Ministerstvo práce a sociálních věcí, Česká správa sociálního zabezpečení

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle SO ORP Jihočeského kraje v roce 2016

	Jihočeský kraj	Správní obvod obce s rozšířenou působností							
		Blatná	České Budějovice	Český Krumlov	Dačice	Jindřichův Hradec	Kaplice	Milevsko	Písek
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	74 737	1 432	16 614	5 890	2 191	5 165	2 832	2 054	4 709
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,3	7,1	5,6	8,5	9,1	8,0	7,9	7,7	6,9
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,3	15,8	12,2	12,8	14,3	13,4	13,3	16,0	12,7
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011									
Podíl domácností s osobou v čele domácnosti ve věku do 29 let (%):									
na počtu úplných rodin	3,8	2,8	4,2	4,3	2,8	3,4	4,6	2,5	3,7
na počtu neúplných rodin	6,7	6,0	6,0	9,2	7,3	6,1	10,3	3,5	6,4
na počtu domácností jednotlivců	11,4	9,7	13,7	12,0	8,4	9,6	13,8	8,6	9,9
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let									
úplné rodiny	4 901	80	1 352	357	114	328	176	98	384
neúplné rodiny	2 261	43	504	204	67	153	112	33	195
domácnosti jednotlivců	9 581	165	3 066	662	170	552	332	208	727
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let									
muži	3 084	58	930	212	70	184	106	87	231
v tom (%):									
samostatně v bytě	79,7	82,8	78,6	79,7	70,0	79,9	67,0	86,2	86,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	17,3	17,2	17,5	16,5	27,1	19,6	27,4	12,6	11,3
mimo byty (bez zařízení)	3,0	-	3,9	3,8	2,9	0,5	5,7	1,1	2,2
ženy	2 372	29	800	153	34	127	82	47	185
v tom (%):									
samostatně v bytě	78,3	79,3	78,1	78,4	58,8	80,3	62,2	74,5	78,4
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,5	17,2	16,5	18,3	38,2	19,7	35,4	23,4	20,0
mimo byty (bez zařízení)	3,2	3,4	5,4	3,3	2,9	-	2,4	2,1	1,6
VZDĚLÁVÁNÍ k 30. 9. 2015									
Děti a žáci									
mateřských škol	23 351	405	6 139	1 516	666	1 661	758	588	1 844
základních škol	54 054	1 158	13 102	3 740	1 568	4 053	1 898	1 374	4 483
středních škol	27 586	408	9 833	895	847	1 254	690	317	2 593
z toho v denní formě vzdělávání (%)	95,8	87,7	95,8	100,0	98,2	100,0	100,0	84,9	97,1
v tom podle oborů vzdělání (%):									
obory gymnázií	28,2	-	28,0	47,6	30,9	38,0	9,9	53,9	24,2
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	66,3	92,2	66,2	52,4	63,0	62,0	85,4	30,9	70,0
obory nástavbového studia	5,5	7,8	5,7	-	6,0	-	4,8	15,1	5,7
NEZAMĚSTNANOST									
dle evidence úřadu práce									
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem (%) ¹⁾									
muži	4,18	2,53	3,89	6,22	3,75	2,72	4,76	3,82	3,07
ženy	4,14	2,55	3,80	6,13	3,78	2,75	3,94	3,09	2,81
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	4,22	2,52	3,98	6,33	3,71	2,67	5,67	4,61	3,34
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	3,6	1,1	4,1	2,8	4,1	2,8	1,7	3,0	3,0
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	1,0	0,6	1,2	1,4	0,6	0,8	0,7	0,4	1,6
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015									
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť									
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	186	7	43	19	4	20	11	3	12
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	680	368	737	464	941	465	372	1 103	861

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

3) podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

4) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

Správní obvod obce s rozšířenou působností									
Prachatice	Soběslav	Strakonice	Tábor	Trhové Sviny	Třeboň	Týn nad Vltavou	Vimperk	Vodňany	
4 278	2 817	4 662	10 060	2 752	3 283	1 888	2 180	1 228	Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)
7,9	6,6	7,8	6,6	9,0	9,6	7,4	7,8	7,2	ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)
13,1	13,6	14,1	13,2	14,4	13,6	13,3	14,8	15,3	
									DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
									Podíl domácností s osobou v čele domácnosti ve věku do 29 let (%):
4,2	2,8	3,6	3,6	4,4	3,2	3,5	3,7	3,9	na počtu úplných rodin
7,0	6,2	7,2	6,2	7,0	7,1	6,5	8,0	8,1	na počtu neúplných rodin
11,3	9,6	11,0	10,4	10,7	10,3	9,9	12,2	11,5	na počtu domácností jednotlivců
									Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let
864	452	1 186	1 980	469	597	308	490	315	úplné rodiny
287	131	329	615	171	167	96	127	89	neúplné rodiny
123	67	175	263	62	89	49	75	47	domácnosti jednotlivců
454	254	682	1 102	236	341	163	288	179	Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let
249	146	400	642	128	190	94	170	102	muži
136	85	212	362	70	118	57	101	65	v tom (%):
84,6	80,0	83,0	81,2	60,0	79,7	84,2	81,2	76,9	samostatně v bytě
14,0	18,8	11,8	16,9	37,1	18,6	14,0	12,9	23,1	v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)
1,5	1,2	5,2	1,9	2,9	1,7	1,8	5,9	5,9	ženy
113	61	188	280	58	72	37	69	37	v tom (%):
86,7	82,0	84,0	77,9	77,6	80,6	78,4	76,8	75,7	samostatně v bytě
10,6	16,4	14,9	20,0	20,7	16,7	18,9	18,8	24,3	v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)
2,7	1,6	1,1	2,1	1,7	2,8	2,7	4,3	-	
									VZDĚLÁVÁNÍ k 30. 9. 2015
									Děti a žáci
1 225	740	1 607	2 958	736	907	525	649	427	mateřských škol
2 717	1 806	3 848	6 920	1 582	2 004	1 174	1 596	1 031	základních škol
542	872	2 022	4 053	384	1 213	424	536	703	středních škol
100,0	100,0	97,5	92,9	100,0	93,2	87,3	96,8	91,9	z toho v denní formě vzdělávání (%)
									v tom podle oborů vzdělání (%):
51,5	33,9	28,7	18,2	51,0	27,6	47,9	42,0	19,5	obory gymnázií
48,5	66,1	66,6	76,2	49,0	61,4	30,0	47,8	75,5	obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)
-	-	4,6	5,6	-	11,0	22,2	10,3	5,0	obory nástavbového studia
									NEZAMĚSTNANOST
									dle evidence úřadu práce
									Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem (%) ⁴⁾
4,18	5,60	4,81	4,90	3,41	2,92	4,45	4,09	3,48	muži
4,85	5,95	5,11	5,05	3,58	2,44	4,28	4,00	3,80	ženy
3,44	5,23	4,49	4,74	3,24	3,44	4,63	4,18	3,13	Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)
4,6	4,2	2,7	4,5	3,6	2,1	3,0	4,6	3,8	Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)
1,1	1,0	1,3	0,6	0,2	1,1	1,1	0,2	1,0	
									ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015
									Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť
9	4	11	17	5	9	4	4	4	Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť
756	1 054	802	922	767	522	710	862	580	

Pramen:

Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Jihočeském kraji – zdravotnictví a sociální zabezpečení

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ZDRAVOTNICTVÍ									
Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře pro děti a dorost	976	963	939	928	920	935	.	.	.
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	128	126	125	124	122	119	115	119	.
Detašovaná pracoviště samostatných ordinací prakt. lékaře pro děti a dorost	85	83	81	83	73	72	76	67	.
Dětská oddělení nemocnic ¹⁾	7	7	7	7	7	8	7	7	7
počet lůžek ¹⁾	326	332	341	332	332	281	279	272	272
počet hospitalizovaných ¹⁾	17 644	17 803	18 197	19 035	19 476	19 363	19 592	19 541	20 203
Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti mladistvých pro pracovní úraz	19	8	6	7	9	7	5	22	11
Výjezdy Zdravotnické záchranné služby k osobám ve věku 0–18 let	.	.	.	5 748	5 988	6 586	6 521	6 993	6 250
podíl na všech výjezdech (%)	.	.	.	9,3	9,0	9,1	8,6	8,6	7,6
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ									
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)									
osobní asistence	.	-	163	170	203	199	170	197	190
odlehčovací služby	.	-	18	-	-	11	10	2	20
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	.	-	88	109	153	80	86	58	154
domovy pro osoby se zdravotním postižením	.	20	21	22	13	13	10	10	10
azylové domy	.	90	58	123	77	112	138	152	137
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	.	5 676	5 900	6 143	1 937	2 384	4 824	5 735	5 856
denní stacionáře	.	25	56	22	63	75	91	90	93
sociální poradny	.	530	257	531	279	268	119	305	380
pracoviště rané péče	.	268	353	330	368	367	271	242	288
Dávky státní sociální podpory									
přídavek na dítě									
počet vyplacených dávek (tis.)	663,3	501,6	388,6	356,0	344,5	339,9	326,5	299,8	274,5
výdaje na dávky (mil. Kč)	386,5	289,8	236,4	214,5	206,9	204,2	196,4	180,1	164,5
rodičovský příspěvek									
počet vyplacených dávek (tis.)	259,0	259,5	242,0	232,0	220,4	211,2	200,8	199,1	196,5
výdaje na dávky (mil. Kč)	1 698,2	1 696,8	1 644,7	1 529,1	1 489,8	1 442,1	1 352,8	1 326,7	1 327,6
porodné									
počet vyplacených dávek (tis.)	7,1	7,1	7,0	1,4	0,7	0,7	0,6	1,4	1,4
výdaje na dávky (mil. Kč)	98,5	93,9	92,4	17,9	8,6	9,0	8,2	15,7	15,7
Dávky péčovské péče									
počet vyplacených dávek (tis.)	13,6	14,3	15,0	15,2	13,9	15,7	17,0	18,0	18,8
výdaje na dávky (mil. Kč)	55,7	58,6	61,7	65,4	74,0	125,0	137,7	150,1	155,8
Pěstounská péče a ústavní výchova									
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	.	.	.	588	595	668	1 042	1 105	1 111
pěstounské rodiny	334	341	584	396	411	502	.	.	.
děti v náhradní rodinné péči	531	811	832	846	917	904	985	1 062	1 079
děti s nařízenou ústavní výchovou	387	366	374	347	298	306	298	279	257
děti s uloženou ochrannou výchovou	12	11	10	7	5	4	3	1	-
Sirotní důchody (prosinec)									
příjemci důchodu									
muži	1 328	1 264	1 227	1 378	1 379	1 390	1 350	1 279	1 238
ženy	1 598	1 562	1 580	1 461	1 467	1 442	1 404	1 361	1 298
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)									
muži	4 983	5 128	5 204	5 449	5 577	5 697	5 734	5 895	5 908
ženy	5 006	5 150	5 229	5 427	5 562	5 700	5 735	5 884	5 925

¹⁾ vlivem změny metodiky nejsou v roce 2016 data srovnatelná s roky předchozími, do roku 2015 byl zdrojem dat výkaz L (MZ) 1, od roku 2016 jsou data o hospitalizovaných čerpána z Národního registru hospitalizovaných a data o počtu oddělení a počtu lůžek z výkazu E (MZ) 2 a E (MZ) 3 podle oborů péče

PŘÍLOHA

Základní výsledky projekce obyvatelstva Jihočeského kraje

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)							
Celkem	637 783	636 243	632 286	626 199	618 743	610 532	601 825
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,4	13,3	12,5	12,4	12,7	12,9	13,1
15–64 let	62,3	61,4	60,5	58,2	55,4	54,0	54,4
65 a více let	23,1	24,7	26,1	28,2	30,6	31,7	32,2
Počet obyvatel ve věku 0–14 let v tom ve věku:							
0–4 let	27 664	25 314	24 782	25 839	26 202	25 400	25 180
5–9 let	30 767	28 210	25 962	25 449	26 459	26 813	26 723
10–14 let	33 429	30 889	28 399	26 208	25 705	26 693	26 871
Počet obyvatel ve věku 15–29 let v tom ve věku:							
15–19 let	34 697	33 553	31 068	28 639	26 501	26 011	26 147
20–24 let	29 894	35 064	33 947	31 560	29 219	27 160	26 908
25–29 let	29 901	30 440	35 276	34 214	31 996	29 822	29 381
Průměrný věk (roky)	44,5	45,8	47,0	47,7	48,3	48,7	48,8
Index stáří ¹⁾	160,2	186,0	208,2	227,8	241,4	245,2	246,2
Index ekonomického zatížení ²⁾	75,5	77,0	78,3	84,1	92,9	98,3	99,2
Muži							
Celkem	313 671	312 331	309 805	306 379	302 497	298 423	294 148
z toho ve věku (%):							
0–14 let	16,1	15,1	14,0	13,3	13,2	13,5	13,8
15–64 let	65,5	64,1	63,5	62,7	60,6	57,9	56,4
65 a více let	18,4	20,8	22,5	24,0	26,2	28,6	29,8
Počet obyvatel ve věku 0–14 let v tom ve věku:							
0–4 let	15 625	14 247	13 038	12 765	13 309	13 496	13 082
5–9 let	17 168	15 843	14 529	13 373	13 108	13 630	13 811
10–14 let	17 679	17 197	15 907	14 628	13 501	13 242	13 751
Počet obyvatel ve věku 15–29 let v tom ve věku:							
15–19 let	15 035	17 726	17 257	15 994	14 745	13 646	13 394
20–24 let	15 054	15 242	17 861	17 406	16 189	14 982	13 919
25–29 let	19 690	15 257	15 443	17 918	17 481	16 342	15 212
Index stáří ¹⁾	114,5	137,3	160,4	180,4	198,3	211,3	215,4
Ženy							
Celkem	324 112	323 912	322 481	319 820	316 246	312 109	307 677
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,8	13,8	12,7	12,0	11,9	12,2	12,4
15–64 let	62,1	60,8	60,2	59,5	57,3	54,6	53,1
65 a více let	23,2	25,4	27,1	28,5	30,8	33,3	34,4
Počet obyvatel ve věku 0–14 let v tom ve věku:							
0–4 let	14 720	13 417	12 276	12 017	12 530	12 706	12 318
5–9 let	16 206	14 924	13 681	12 589	12 341	12 829	13 002
10–14 let	16 927	16 232	14 982	13 771	12 707	12 463	12 942
Počet obyvatel ve věku 15–29 let v tom ve věku:							
15–19 let	14 324	16 971	16 296	15 074	13 894	12 855	12 617
20–24 let	14 287	14 652	17 203	16 541	15 371	14 237	13 241
25–29 let	18 761	14 644	14 997	17 358	16 733	15 654	14 610
Index stáří ¹⁾	157,0	184,5	213,2	237,8	259,1	273,3	276,8

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání v Jihočeském kraji (duben 2016)

Pramen: Národní ústav pro vzdělávání

	Střední vzdělání s výučním listem				Střední odborné vzdělání s maturitou a odb. výcvikem, nástavbové vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	neza-městnaní duben 2016	kraj	ČR	celkem 2015	neza-městnaní duben 2016	kraj	ČR
Celkem	1 562	117	7,5	9,9	358	25	7,0	10,6
23 Strojírenství a strojírenská výroba	330	10	3,0	6,9	52	-	-	6,1
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	171	8	4,7	5,2	38	1	2,6	8,7
28 Technická chemie a chemie silikátů	3	1	33,3	4,5	-	-	-	8,9
29 Potravinářství a potravinářská chemie	79	8	10,1	10,3	-	-	-	44,4
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	63	9	14,3	10,3	7	1	14,3	5,4
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu a fotografie	-	-	-	12,4	10	1	10,0	14,2
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	162	11	6,8	11,9	3	-	-	8,8
37 Doprava a spoje	8	3	37,5	7,7	-	-	-	25,0
39 Speciální a interdisciplinární tech. obory	6	1	16,7	12,4	56	1	1,8	8,3
41 Zemědělství a lesnictví	224	13	5,8	8,8	3	-	-	6,5
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	-	-	-	-	99	10	10,1	11,6
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	290	25	8,6	11,8	36	4	11,1	12,1
66 Obchod	66	6	9,1	13,3	14	-	-	13,2
69 Osobní a provozní služby	144	21	14,6	13,6	36	6	16,7	16,2
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	5	-	-	16,1	-	-	-	-
82 Umění a užité umění	11	1	9,1	11,3	4	-	-	13,1

dokončení

	Střední odborné vzdělání s maturitou				Vyšší odborné vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	neza-městnaní duben 2016	kraj	ČR	celkem 2015	neza-městnaní duben 2016	kraj	ČR
Celkem	2 060	121	5,9	7,5	267	15	5,6	5,2
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	32	4	12,5	10,5	6	-	-	13,3
18 Informační technologie	140	17	12,1	8,7	-	-	-	-
23 Strojírenství a strojírenská výroba	98	3	3,1	5,7	26	2	7,7	9,3
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	132	4	3,0	6,6	9	2	22,2	6,2
28 Technická chemie a chemie silikátů	18	-	-	4,4	-	-	-	7,7
29 Potravinářství a potravinářská chemie	13	2	15,4	9,7	-	-	-	8,7
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	18	-	-	7,6	28	1	3,6	3,6
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu a fotografie	13	2	15,4	7,7	-	-	-	-
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	178	10	5,6	7,6	-	-	-	10,9
37 Doprava a spoje	30	1	3,3	6,9	14	-	-	-
41 Zemědělství a lesnictví	168	11	6,5	8,6	32	-	-	6,5
43 Veterinářství a veterinární prevence	58	6	10,3	9,4	-	-	-	-
53 Zdravotnictví	164	8	4,9	4,5	38	-	-	2,8
63 Ekonomika a administrativa	336	20	6,0	8,8	46	5	10,9	5,1
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	139	6	4,3	9,1	32	1	3,1	8,1
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	95	6	6,3	8,4	10	1	10,0	6,9
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	13	-	-	9,4	-	-	-	10,8
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	79	3	3,8	6,0	13	-	-	2,4
78 Obecně odborná příprava	229	10	4,4	5,7	-	-	-	-
82 Umění a užité umění	107	8	7,5	9,4	13	3	23,1	14,2
Gymnaziální vzdělání	1 228	35	2,9	3,1	x	x	x	x

PŘÍLOHA

Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních s bydlištěm v Jihočeském kraji podle věku a příčiny v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

	Celkem	z toho ve věku 0–29 let	Podíl v %	Pacienti ve věku						
				0	1–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29
Hospitalizované osoby	93 269	26 672	28,6	7 009	3 059	2 730	1 987	2 801	3 732	5 354
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	2 363	907	38,4	57	267	148	107	129	120	79
II. Novotvary (C00–D48)	5 332	305	5,7	10	27	31	29	46	65	97
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	429	83	19,3	3	27	22	14	12	1	4
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	2 854	882	30,9	43	309	165	101	103	86	75
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	2 359	778	33,0	5	28	80	120	217	165	163
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	2 238	375	16,8	3	29	67	68	87	58	63
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	10 270	324	3,2	1	14	42	67	65	58	77
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	6 388	2 632	41,2	182	1 053	747	204	171	140	135
akutní infekce horních dýchacích cest a chřipka (J00–J11)	946	605	64,0	66	242	120	47	68	32	30
chronické nemoci mandlí a adenoidní tkáně (J35)	1 297	1 238	95,5	-	599	491	70	30	27	21
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	7 482	1 289	17,2	21	161	213	174	240	242	238
nemoci appendixu (K35–K38)	601	334	55,6	-	5	56	77	89	72	35
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	940	292	31,1	10	53	41	25	55	61	47
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	7 310	869	11,9	5	47	82	123	226	192	194
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	7 882	1 406	17,8	33	168	143	96	232	359	375
XV. Těhotenství, porod a šestinedělí (O00–O99)	7 413	3 360	45,3	-	-	-	2	220	983	2 155
komplikace těhotenství převážně v prenatálním období (O10–O48)	1 976	936	47,4	-	-	-	-	57	264	615
spontánní porod jediného dítěte (O80)	2 754	1 279	46,4	-	-	-	-	74	360	845
XVI. Stavy vzniklé v perinatálním období (P00–P96)	1 068	1 068	100,0	1 068	-	-	-	-	-	-
poruchy v souvislosti se zkráceným trváním těhotenství a nízkou porodní hmotností (P07)	607	607	100,0	607	-	-	-	-	-	-
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00–Q99)	489	401	82,0	52	95	157	44	28	12	13
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	4 001	1 149	28,7	41	192	159	224	255	149	129
XIX. Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin (S00–T98)	9 924	3 316	33,4	71	438	455	510	600	661	581
nitrolební poranění (S06)	1 503	573	38,1	9	42	81	77	110	143	111
ostatní poranění hlavy (S00–S05, S07–S09)	1 195	690	57,7	39	172	101	95	99	108	76
zlomenina lokte a předloktí (S52)	455	205	45,1	1	13	90	63	16	11	11
ostatní poranění (S10–S51, S53–S71, S73–S81, S83–T14, T79)	4 421	1 287	29,1	4	56	120	202	290	308	307
popáleniny a poleptání (T20–T32)	141	93	66,0	6	53	11	5	6	8	4
otrava léky, léčivými, návykovými a biologickými látkami a toxické účinky látek převážně mimo lékařství (T36–T65)	373	174	46,6	7	39	13	24	35	34	22
XXI. Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami (Z00–Z99)	13 391	6 847	51,1	5 382	24	36	41	90	364	910
živě narozené děti podle místa narození (Z38)	4 590	4 590	100,0	4 590	-	-	-	-	-	-

Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Jihočeském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Stíhaní/vyšetřovaní nezletilí ve věku do 14 let								
Celkem	184	132	111	130	90	128	85	120
z toho:								
násilné činy celkem	47	34	27	24	14	33	20	33
úmyslné ublížení na zdraví	5	5	11	6	4	6	8	9
loupeže	18	8	6	9	3	7	4	13
porušování domovní svobody	13	9	3	2	-	13	-	4
vydírání	5	8	2	5	6	6	6	1
mravnostní činy celkem	13	4	10	12	6	5	12	19
znásilnění	1	-	4	1	1	-	-	-
pohlavní zneužívání ostatní	8	4	5	10	4	5	5	16
majetkové činy celkem	83	55	55	55	42	56	32	38
krádeže vloupáním	41	27	22	17	22	22	12	12
do víkendových chat soukromých osob	5	7	5	1	1	10	-	1
do bytů	4	-	-	4	2	3	-	-
do rodinných domků	7	-	-	2	1	1	-	5
do ostatních objektů	9	15	10	8	12	4	12	4
krádeže prosté	31	11	20	26	14	24	13	16
v bytech a rodinných domech	2	2	9	2	6	4	2	1
v jiných objektech	10	6	4	6	3	4	8	11
motorových vozidel dvoustopých	2	1	1	4	1	2	1	2
jiné na osobách	4	-	1	2	2	5	1	-
poškození cizí věci	10	17	13	12	6	8	5	9
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	5	1	4	3	7	2	6	4
sprejerství	12	16	1	22	2	5	4	16
výtržnictví	4	5	2	5	12	2	1	-
Stíhaní/vyšetřovaní mladiství ve věku 15–17 let								
Celkem	350	235	280	229	213	170	114	232
z toho:								
násilné činy celkem	45	42	63	38	50	35	24	67
úmyslné ublížení na zdraví	23	20	23	21	22	17	17	24
loupeže	9	14	19	9	19	5	5	38
porušování domovní svobody	8	5	3	2	3	2	-	-
vydírání	3	1	9	1	1	2	2	3
mravnostní činy celkem	10	6	22	14	17	9	14	11
znásilnění	1	1	5	1	3	-	2	4
pohlavní zneužívání ostatní	9	5	16	13	13	9	9	7
majetkové činy celkem	165	121	151	119	103	77	40	108
krádeže vloupáním	86	54	73	43	45	29	13	47
do víkendových chat soukromých osob	11	8	16	2	6	6	-	4
do bytů	4	3	4	4	6	1	3	1
do rodinných domků	2	1	1	3	3	3	-	7
do ostatních objektů	28	27	34	23	20	11	10	15
krádeže prosté	64	55	70	74	54	40	23	50
v bytech a rodinných domech	7	9	12	14	8	6	2	8
v jiných objektech	11	11	15	20	9	4	5	25
motorových vozidel dvoustopých	22	12	20	13	21	12	11	3
jiné na osobách	2	2	2	4	2	4	2	-
poškození cizí věci	11	8	5	2	2	6	4	7
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	12	9	12	9	7	5	4	12
sprejerství	28	15	3	8	9	7	11	4
výtržnictví	11	8	4	7	8	9	2	8

1) údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017